

ဆဋ္ဌသံဝါယနာတင်္ဂိ ပိဋကတ်တော်

သံယုတ္တနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

ဗဟုတရား

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာမြန်

၈၀
၃/၃

သံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာမြန် (တတိယတွဲ)

၂၀၀၁ - ၂၀၀၂ ခုနှစ် - ၁၅၆၃ - ၁၅၆၄

အဋ္ဌသံဝါယနာစာပေ ဝိဇ္ဇာတိတော်

သံယုတ္တနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ဝိဇ္ဇာတိ

ဗဟုတို့

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

သာသနာ - ၂၅၅၄

ကောသလ - ၁၃၄၂

၂၀၁၁

ပြည်ထောင်စုပြန်ဟန်ပုံနှိပ်ရေးအဖွဲ့
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာ့အေးချမ်းသာယာရေးအဖွဲ့မှ ဖြန့်ချိပါသည်။

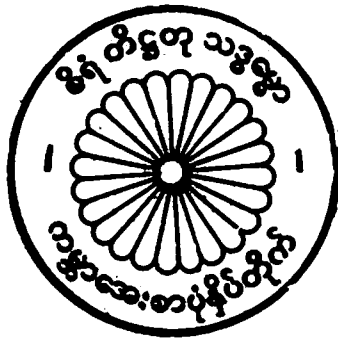
စန္ဒသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

သံယုတ္တနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

မဟာဝဂ္ဂ

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန
ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုက်နှိပ်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ကမ္ဘာအေးစာပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းနိုင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၈၄၃/၀၂၄၀၅)က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ပိဋကတ် မြန်မာပြန်ကျမ်းများ အတွက်

လမ်းညွှန်မာတိကာ

	နိကာယ်	ပိဋက	ကျမ်း	စာအုပ်	သုတ်
က	ဇိဃ (အရှည်)	သုတ္တန်	(၃)	(၃)	(၃၄)
ခ	မဇ္ဈိမ (အလယ်)	(၂)	(၃)	(၃)	(၁၅၂)
ဂ	သံယုတ္တ (ယဉ်တွဲ)	(၂)	(၅)	(၃)	(၅၅၆၂)
ဃ	အင်္ဂုတ္တရ (ပိုနိ)	(၂)	(၁၁)	(၃)	(၉၅၅၅)
င	ခုဒ္ဒက (အတို)	(ဝိနည်း) ၁-၁	(၅)	(၅)	
		(အဘိဓမ္မာ) ၁-၂	(၅) _{-၃}	(၁၂) _{-၇}	(လျော့)
		(သုတ္တန်) ၁-၃	(၁၈) _{-၄}	(၁၁) _{-၄}	(လျော့)
	(၅) ရပ်	(၃) ဝံ	(၅၂) _{-၇}	(၄၀) _{-၁၁}	(လျော့)

အပြည့်ရှိရန် = (၅၂) ကျမ်း - (၄၀) အုပ်
 ယခုရှိပြီး = (၄၅) ကျမ်း - (၂၉) အုပ်

က-ဒိယနိကာယ်

- ၁.က. ၁/၃ - ၁ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ (သီလက္ခန္ဓဝဂ်) သုတ်သီလက္ခန္ဓ ၁၃
 - ၂.က. ၂/၃ - ၂ မဟာဝဂ္ဂ (မဟာဝဂ်) သုတ်မဟာဝါ ၁၀
 - ၃.က. ၃/၃ - ၃ ပါထိကဝဂ္ဂ (ပါထိကဝဂ်) သုတ်ပါထေယျ ၁၁
- } ၃၄
ဆုတ်
- သီလနှင့်တန်ဆာဆင်
 - မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ် (သံသရာလွတ်ကြောင်းအခြေခံ)

ခ-မဇ္ဈိမနိကာယ်

- ၄. ခ. ၁/၃ - ၁ မူလပဏ္ဏာသ [ရှေ့ဦးအစသုတ် ၅၀ ပါကျမ်း]
 - ၅. ခ. ၂/၃ - ၂ မဇ္ဈိမ ။ [အလယ်သုတ် ၅၀ ။]
 - ၆. ခ. ၃/၃ - ၃ ဥပရိ ။ [နောက်ဆုံးသုတ် ၅၂ ။]
- } ၁၅၂
ဆုတ်
- "သမာဓိဘာဝနာ" ကျင့်နိုင်ရန်လမ်းညွှန်
 - သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်၊ ရထဝိနိတသုတ် [ဝိသုဒ္ဓိ 7 ပါး]

ဂ-သံယတ္တနိကာယ်

- ၇. ဂ. ၁/၃ - ၁ သဂါထာဝဂ္ဂကျမ်းနှင့် နိဒါနဝဂ္ဂကျမ်း (ပ)
 - ၈. ဂ. ၂/၃ - ၂ ခန္ဓဝဂ္ဂကျမ်းနှင့် သဠာယတနဝဂ္ဂကျမ်း (ဒ)
 - ၉. ဂ. ၃/၃ - ၃ မဟာဝဂ္ဂကျမ်း (တ)
- } ၇၇၆၂
ဆုတ်

ဃ-အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

- ၁၀.ဃ.၁/၃ - ၁ ဧကက နိပါတ်မှ စတုတ္ထ နိပါတ်ထိ (၄) ကျမ်း
 - ၁၁.ဃ.၂/၃ - ၂ ပဉ္စက ။ သတ္တက ။ (၃) ကျမ်း
 - ၁၂.ဃ.၃/၃ - ၃ အဋ္ဌက ။ ဧကာဒသက ။ (၄) ကျမ်း
- } ၉၅၅၇
ဆုတ်
- ဗဟုသုတ ပဒေသာပင်၊ ယဉ်ကျေးမှု၏ ရေသောက်မြစ်
 - အောင်မြင်နည်း၊ သတ္တိပြည့်နည်း၊ ကြွယ်ဝနည်း၊
 - ပညာရှိနည်း၊ ဂုဏ်ကျော်နည်း၊ လောကဝံ့ဆံ့နည်း။

၁-ခုဒ္ဒကနိကာယ်

[ကျမ်းအရေအတွက်အများဆုံးနှင့်
တရားသဘောအစုံဆုံးနိကာယ်]

(၁-၁) ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဝိနည်း ပိဋက

(၅ ကျမ်း - ၅ အုပ်)

- ၁၃.၁-၁. ၁/၅ - ၁ ပါရာဇိက (ပါရာဇိကဏ်)
- ၁၄.၁-၁. ၂/၅ - ၂ ပါပိတ္တိယ (ပါပိတ်)
- ၁၅.၁-၁. ၃/၅ - ၃ မဟာဝဂ္ဂ (ပိနည်းမဟာဝါ)
- ၁၆.၁-၁. ၄/၅ - ၄ စူဠဝဂ္ဂ (စူဠဝါ)
- ၁၇.၁-၁. ၅/၅ - ၅ ပါရိဝါရ (ပရိဝါ)

(၁-၂) ခုဒ္ဒကနိကာယ် အဘိဓမ္မာ ပိဋက

(၇ ကျမ်းမှ ၄ ကျမ်း - ၅ အုပ်)

- ၁၈.၁-၂. ၁/၅ - ၁ ဓမ္မသင်္ဂဏီ (၁) အုပ်
 - ၁၉.၁-၂. ၂/၅ - ၂ ဝိဘင်း (၁)
 - ၃ ဓါတုကထာ x
 - ၂၀.၁-၂. ၃/၅ - ၄ ပုဂ္ဂလပညတ် (၁)
 - ၂၁.၁-၂. ၄/၅ - ၅ ကထာဝတ္ထု (ပ) (၁)
 - ၂၂.၁-၂. ၅/၅ - ကထာဝတ္ထု (ဒု) (၁)
 - ၆ ယမိုက် x
 - ၇ ပဋ္ဌာန်း x
-
- (၅) အုပ်

(၁-၃) ခုဒ္ဒကနိကာယ် သုတ္တန္တိ ပိဋက

(၁၈ ကျမ်းမှ ၁၄ ကျမ်း - ၇ အုပ်)

၂၃. ၁-၃.	၁/၇ -	၁ ခုဒ္ဒကပါဌ ၂ ဓမ္မပဒ ၃ ဥဒါန=ဥဒါန်း ၄ က္ကတိဝုတ္တက=က္ကတိဝုတ် ၅ သုတ္တနိပါတ=သုတ္တနိပါတ်	၅ကျမ်း	
၂၄. ၁-၃.	၂/၇ -	၆ အပဒါန် (ပ)တွဲ (ထေရာပဒါန်)		၁
၂၅. ၁-၃.	၃/၇ -	အပဒါန် (ဒု)တွဲ (ကျန်ထေရာပဒါန်+ ထေရီအပဒါန်)		၁
		၇. ဗုဒ္ဓဝံသ ၈ စရိယာပိဋက		
၂၆. ၁-၃.	၄/၇ -	၉ ပဋိသမ္ဘိဒါ မဂ်	_____	၁
၂၇. ၁-၃	၅/၇ -	၁၀ မိလိန္ဒပဉ္စာ	_____	၁
၂၈. ၁-၃.	၆/၇ -	[၁၁ ဝိမာနဝတ္ထု ၁၂ ပေတဝတ္ထု]	_____	၁
၂၉. ၁-၃.	၇/၇ -	[၁၃ ထေရဂါထာ ၁၄ ထေရီဂါထာ]	_____	၁
			၁၄ ကျမ်း	၇ အုပ်

<u>ပိုင်းခြားပုံစနစ်</u>			
၁) ဝိမုတ္တိရသ	(၁)	၅) ပိဋက	(၃)
၂) ဓမ္မဝိနယ	(၂)	၆) နိကာယ်	(၅)
၃) ဝစန	(၃)	၇) ဓမ္မက္ခန္ဓာ	(၈၄၀၀၀)

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ

ဦးရေ							မျက်နှာအမှတ်
	အကြောင်းအရာ						
	၁-မဂ္ဂသံယုတ်						
	၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ်						
၁-အဝိဇ္ဇာသုတ်	၁
၂-ဥပဇုသုတ်	၂
၃-သာရိပုတ္တသုတ်	၃
၄-ဇာဏုဏှောဏိဗြာဟ္မဏသုတ်	၄
၅-ကိမတ္ထိယသုတ်	၆
၆-ပဌမ အညတရဘိက္ခုသုတ်	၇
၇-ဒုတိယ အညတရဘိက္ခုသုတ်	၈
၈-ဝိဘင်္ဂသုတ်	၈
၉-သုကာသုတ်	၁၀
၁၀-နန္ဒိယသုတ်	၁၁
	၂-ဝိဟာရဝဂ်						
၁-ပဌမ ဝိဟာရသုတ်	၁၂
၂-ဒုတိယ ဝိဟာရသုတ်	၁၂
၃-သေက္ခသုတ်	၁၃
၄-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်	၁၃
၅-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်	၁၄
၆-ပဌမ ပရိသုဒ္ဓသုတ်	၁၄
၇-ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓသုတ်	၁၄
၈-ပဌမ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ်	၁၅
၉-ဒုတိယ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ်	၁၅
၁၀-တတိယ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ်	၁၆
	၃-မိစ္ဆတ္တဝဂ်						
၁-မိစ္ဆတ္တသုတ်	၁၆
၂-အကုသလဓမ္မသုတ်	၁၆

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၇-ကေဓမ္မဝေယျာလင်္ဂ

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်	၂၈
၂-၆-ပဌမ သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်	၂၉
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်	၂၉
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်	၃၀
၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်	၃၀
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်	၃၀

၈-ဒုတိယ ကေဓမ္မဝေယျာလင်္ဂ

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်	၃၁
၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်	၃၁
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်	၃၂
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်	၃၂
၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်	၃၃
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်	၃၃

၉-ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ

၁-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၃
၂-၅-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ၄-သုတ်	၃၄
၆-ဆဋ္ဌ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၄
၁-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်	၃၄
၂-၆-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ၅-သုတ်	၃၅

၂-ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ

၁-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၅
၂-၆-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ၅-သုတ်	၃၆
၇-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်	၃၆
၈-၁၂-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ၅-သုတ်	၃၇
၁၃-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၇
၁၄-၁၈-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၇
၁၉-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်	၃၈
၂၀-၂၄-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်	၃၈
၂၅-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၉
၂၆-၃၀-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ်	၃၉

[ဃ]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
၂-ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ						
၃၁-ပဌမ သမုပ္ပန်နိဗ္ဗာန်သုတ်	၄၀
၃၂-၃၆-ဒုတိယာဒိသမုပ္ပန်နိဗ္ဗာန်သုတ်	၄၀
၅-အပ္ပမာဒပေယျာလင်္ဂ						
၁-တကာဂတသုတ်	၄၀
၂-ပဒသုတ်	၄၂
၃-၇-ကုဋ္ဌာဒိသုတ်	၄၃
၈-၁၀-စန္ဒိမာဒိသုတ်	၄၃
၆-ဗလကရဏီယင်္ဂ						
၁-ဗလသုတ်	၄၄
၂-ဗီဇသုတ်	၄၆
၃-နာဂသုတ်	၄၆
၄-ရုက္ခသုတ်	၄၇
၅-ကုမ္ဘသုတ်	၄၇
၆-သူကသုတ်	၄၈
၇-အာကာသသုတ်	၄၉
၈-ပဌမ မေဃသုတ်	၄၉
၉-ဒုတိယ မေဃသုတ်	၅၀
၁၀-နာဝါသုတ်	၅၀
၁၁-အာဂန္တုကသုတ်	၅၁
၁၂-နဒီသုတ်	၅၂
၇-သေနာဝင်္ဂ						
၁-သေနာသုတ်	၅၃
၂-ဝိဇာသုတ်	၅၅
၃-အာသဝသုတ်	၅၅
၄-ဘဝသုတ်	၅၅
၅-ဒုက္ခတာသုတ်	၅၆
၆-ခိလသုတ်	၅၆
၇-မလသုတ်	၅၆
၈-နိဗ္ဗာသုတ်	၅၇
၉-ဝေဒနာသုတ်	၅၇
၁၀-တဏှာသုတ်	၅၇
၁၁-တသိနာသုတ်	၅၈

[၈]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးစေ့	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
၂-ဂိလာနဝဂ်						
၉-အရိယသုတ်	၇၀
၁၀-နိဗ္ဗိဒါသုတ်	၇၉
၃-ဥဒါယိဝဂ်						
၁-မောဓာယသုတ်	၇၉
၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ်	၇၉
၃-ဌာနိယသုတ်	၈၀
၄-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်	၈၁
၅-အပရိဟာနိယသုတ်	၈၁
၆-တဏှာကွယသုတ်	၈၂
၇-တဏှာနိရောဓသုတ်	၈၂
၈-နိဗ္ဗေဘောဂိယသုတ်	၈၃
၉-ဧကဓမ္မသုတ်	၈၃
၁၀-ဥဒါယိသုတ်	၈၄
၄-နိဝရဏဝဂ်						
၁-ပဌမ ကုသလသုတ်	၈၅
၂-ဒုတိယ ကုသလသုတ်	၈၆
၃-ဥပက္ကိလေသသုတ်	၈၆
၄-အနုပက္ကိလေသသုတ်	၈၇
၅-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်	၈၇
၆-ယောနိသောမနသိကာရသုတ်	၈၈
၇-ဗုဒ္ဓိသုတ်	၈၈
၈-အာဝရဏနိဝရဏသုတ်	၈၈
၉-ရုက္ခသုတ်	၉၀
၁၀-နိဝရဏသုတ်	၉၁
၅-စက္ကဝတ္ထိဝဂ်						
၁-ဝိဓာသုတ်	၉၂
၂-စက္ကဝတ္ထိသုတ်	၉၂
၃-မာရသုတ်	၉၂
၄-ဒုပ္ပညသုတ်	၉၃
၅-ပညဝန္တသုတ်	၉၃

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ				မျက်နှာအမှတ်
	ဂ-နိရောဓဝဂ်				
၃-အာဟာရေပဋိက္ခလသညာသုတ်	၁၂၁
၄-အနဘိရတိသုတ်	၁၂၁
၅-အနိစ္စသုတ်	၁၂၁
၆-ဒုက္ခသုတ်	၁၂၁
၇-အနတ္တသုတ်	၁၂၁
၈-ပဟာနသုတ်	၁၂၂
၉-ဝိရာဂသုတ်	၁၂၂
၁၀-နိရောဓသုတ်	၁၂၂
	၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်				
၁-၁၂-ဂင်္ဂါနိစသော ၁၂-သုတ်	၁၂၃
	၁၀-အပ္ပမာဒဝဂ်				
၁-၁၀-တထာဂတာဒိသုတ်	၁၂၄
	၁၁-ဗလကရဏီယဝဂ်				
၁-၁၂-ဗလာဒိသုတ်	၁၂၄
	၁၂-သေနာဝဂ်				
၁-၁၀-သေနာဒိသုတ်	၁၂၄
	၁၃-ဩဆဝဂ်				
၁-၉-ဩဆာဒိသုတ်	၁၂၄
၁၈-ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသုတ်	၁၂၅
	၁၄-ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်				
၃၁၂-၃၂၃-ပုနဂင်္ဂါနိအာဒိသုတ်	၁၂၅
	၁၅-ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်				
၃၂၄-၃၃၃-တထာဂတာဒိသုတ်	၁၂၅
	၁၆-ပုနဗလကရဏီယဝဂ်				
၃၃၄-၃၄၅-ပုနဗလာဒိသုတ်	၁၂၅

မာတိကာ

[စ]

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

		၁၇-ပုနသေနာဝဂ်				
၃၄၆-၃၅၆-ပုနသေနာဝိသုတ်	၁၂၆

၁၈-ပုနဩဃဝဂ်

၃၅၇-၃၆၆-ပုနဩဃာဝိသုတ်	၁၂၆
----------------------	------	------	------	------	------	-----

၃-သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁-အပ္ပပါလိဝဂ်

၁-အပ္ပပါလိသုတ်	၁၂၇
၂-သတိသုတ်	၁၂၇
၃-ဘိက္ခုသုတ်	၁၂၈
၄-သာလသုတ်	၁၃၀
၅-အကုသလရာသိသုတ်	၁၃၁
၆-သကုဏ္ဍိသုတ်	၁၃၂
၇-မက္ကဋ္ဌသုတ်	၁၃၃
၈-သုဒ္ဓသုတ်	၁၃၅
၉-ဂိလာနသုတ်	၁၃၇
၁၀-ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်	၁၃၉

၂-နာလန္ဒဝဂ်

၁-မဟာပုရိသသုတ်	၁၄၂
၂-နာလန္ဒသုတ်	၁၄၂
၃-စုန္ဒသုတ်	၁၄၅
၄-ဥက္ကဏ္ဍေလသုတ်	၁၄၆
၅-ဗာဟိယသုတ်	၁၄၈
၆-ဥတ္တိယသုတ်	၁၄၉
၇-အရိယသုတ်	၁၅၀
၈-ဗြဟ္မသုတ်	၁၅၀
၉-သေဒကသုတ်	၁၅၁
၁၀-ဇနပဒကလျာဏီသုတ်	၁၅၂

၃-သီလဋ္ဌိတိဝဂ်

၁-သီလသုတ်	၁၅၃
၂-စိရဋ္ဌိတိသုတ်	၁၅၄
၃-ပရိဟာနသုတ်	၁၅၅

[ည]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးဇေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၃-သီလဋ္ဌိတိဝဂ်

၄-သုဒ္ဓသုတ်	၁၅၆
၅-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၅၆
၆-ပဒေသသုတ်	၁၅၇
၇-သမတ္တသုတ်	၁၅၇
၈-လောကသုတ်	၁၅၈
၉-သီရိဝိဇ္ဇာသုတ်	၁၅၈
၁၀-မာနဒိန္နသုတ်	၁၆၀

၄-အနန္တသုတဝဂ်

၁-အနန္တသုတသုတ်	၁၆၀
၂-ဝိရာဂသုတ်	၁၆၁
၃-ဝိရဒ္ဓသုတ်	၁၆၂
၄-ဘာဝိတသုတ်	၁၆၂
၅-သတိသုတ်	၁၆၃
၆-အညာသုတ်	၁၆၃
၇-ဆန္ဒသုတ်	၁၆၄
၈-ပရိညာတသုတ်	၁၆၄
၉-ဘာဝနာသုတ်	၁၆၅
၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်	၁၆၆

၅-အမတဝဂ်

၁-အမတသုတ်	၁၆၇
၂-သမုဒယသုတ်	၁၆၇
၃-မဂ္ဂသုတ်	၁၆၇
၄-သတိသုတ်	၁၆၉
၅-ကုသလရာသီသုတ်	၁၆၉
၆-ပါတိမောက္ခသံဝရသုတ်	၁၆၉
၇-ဒုစ္စရိတသုတ်	၁၇၀
၈-မိတ္တသုတ်	၁၇၁
၉-ဝေဒနာသုတ်	၁၇၂
၁၀-အာသဝသုတ်	၁၇၂

၆-ဂင်္ဂါပေယျာသဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော	၁၂-သုတ်....	၁၇၃
--------------------	-------------	------	------	------	------	-----

မာတိကာ

[၆]

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၇-အပ္ပမာဒဝဂ်					
၁-၁၀-ဇာတာဂတစသော ၁၀-သုတ်	၁၇၃
	၈-ဗလကရဏီယဝဂ်					
၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ်	၁၇၃
	၉-သေနာဝဂ်					
၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ်	၁၇၄
	၁၀-ဩဃဝဂ်					
၁-၁၀-ဥဒ္ဓမ္မာဂိယစသော ၁၀-သုတ်	၁၇၄
	၄-ဣန္ဒြိယသံယုတ်					
	၁-သုဒ္ဓိကဝဂ်					
၁-သုဒ္ဓိကသုတ်	၁၇၅
၂-ပဌမ သောတာပန္နသုတ်	၁၇၅
၃-ဒုတိယ သောတာပန္နသုတ်	၁၇၅
၄-ပဌမ အရဟန္တသုတ်	၁၇၅
၅-ဒုတိယ အရဟန္တသုတ်	၁၇၆
၆-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၇၆
၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၇၇
၈-ဒဠဗ္ဗသုတ်	၁၇၇
၉-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်	၁၇၇
၁၀-ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်	၁၇၈
	၂-မုဒုတရဝဂ်					
၁-ပဋိလာဘသုတ်	၁၈၀
၂-ပဌမ သံခိတ္တသုတ်	၁၈၁
၃-ဒုတိယ သံခိတ္တသုတ်	၁၈၁
၄-တတိယ သံခိတ္တသုတ်	၁၈၂
၅-ပဌမ ဝိတ္တာရသုတ်	၁၈၂
၆-ဒုတိယ ဝိတ္တာရသုတ်	၁၈၃
၇-တတိယ ဝိတ္တာရသုတ်	၁၈၃
၈-ပဋိပန္နသုတ်	၁၈၄

[၅]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၂-မုဒုတရဝဂ်					
၉-သမ္ပန္နသုတ်	၁၈၄
၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်	၁၈၅
	၃-ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်					
၁-ပုနဗ္ဗဝသုတ်	၁၈၅
၂-ဇိဝိတိန္ဒြိယသုတ်	၁၈၅
၃-အညိန္ဒြိယသုတ်	၁၈၆
၄-ကေဗီဇီသုတ်	၁၈၆
၅-သုဒ္ဓကသုတ်	၁၈၆
၆-သောတာပန္နသုတ်	၁၈၇
၇-အရဟန္တသုတ်	၁၈၇
၈-သမ္ပဒ္ဓသုတ်	၁၈၇
၉-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၈၈
၁၀-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၈၈
	၄-သုခိန္ဒြိယဝဂ်					
၁-သုဒ္ဓိကသုတ်	၁၈၉
၂-သောတာပန္နသုတ်	၁၈၉
၃-အရဟန္တသုတ်	၁၈၉
၄-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၈၉
၅-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၉၀
၆-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်	၁၉၀
၇-ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်	၁၉၁
၈-တတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်	၁၉၂
၉-ကဋ္ဌောပမသုတ်	၁၉၃
၁၀-ဥပ္ပဋိပါဠိကသုတ်	၁၉၄
	၅-ဇရာဝဂ်					
၁-ဇရာဓမ္မသုတ်	၁၉၆
၂-ဥဏ္ဍာဘဗြာဟ္မဏသုတ်	၁၉၇
၃-သာကေတသုတ်	၁၉၈
၄-ပုဗ္ဗကောဠကသုတ်	၁၉၉
၅-ပဌမ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်	၂၀၀

ဦးရေ	မာတိကာ					မျက်နှာအမှတ်
	အကြောင်းအရာ					
	၅-ဇရာဝဂ်					
၆-ဒုတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်	၂၀၁
၇-တတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်	၂၀၁
၈-စတုတ္ထ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်	၂၀၂
၉-ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသုတ်	၂၀၂
၁၀-အာပဏသုတ်	၂၀၃
၆-သူကရဒေတဝဂ်						
၁-သာလသုတ်	၂၀၅
၂-မဇ္ဈိကသုတ်	၂၀၆
၃-သေခသုတ်	၂၀၆
၄-ပဒသုတ်	၂၀၈
၅-သာရသုတ်	၂၀၈
၆-ပတိဋ္ဌိတသုတ်	၂၀၉
၇-သဟမ္ပတိဗြဟ္မသုတ်	၂၀၉
၈-သူကရဒေတသုတ်	၂၁၀
၉-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်	၂၁၁
၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်	၂၁၂
၇-ဗောဓိပက္ခိယဝဂ်						
၁-သံယောဇနသုတ်	၂၁၂
၂-အနုသယသုတ်	၂၁၂
၃-ပရိညာသုတ်	၂၁၂
၄-အာသဝက္ခယသုတ်	၂၁၃
၅-ပဌမ ဖလသုတ်	၂၁၃
၆-ဒုတိယ ဖလသုတ်	၂၁၃
၇-ပဌမ ရုက္ခသုတ်	၂၁၄
၈-ဒုတိယ ရုက္ခသုတ်	၂၁၄
၉-တတိယ ရုက္ခသုတ်	၂၁၅
၁၀-စတုတ္ထ ရုက္ခသုတ်	၂၁၅
၈-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်						
၁-၁၂-ပါဏိနစသော ၁၂-သုတ်	၂၁၅

[၈]

စိဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးစဉ်	အကြောင်းအရာ				မျက်နှာအမှတ်
	၁၂-ဩဆောင်				
၁-၁၀-ဩဆောင်သော ၁၀-သုတ်	၂၁၆
	၁၃-ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ				
၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်	၂၁၆
	၁၇-ဩဆောင်				
၁-၁၀-ဩဆောင်သော ၁၀-သုတ်	၂၁၇
	၅-သပ္ပပဇာနသံယုတ်				
	၁-ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ				
၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်	၂၁၈
	၂-အပ္ပမာဒင်္ဂ				
	၃-ဗလကရဏီယင်္ဂ				
၁-၁၂-ဗလကရဏီယစသော ၁၂-သုတ်	၂၁၉
	၄-သေနာင်္ဂ				
၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ်	၂၁၉
	၅-ဩဆောင်				
၁-၁၀-ဩဆောင်သော ၁၀-သုတ်	၂၂၀
	၆-ဗလသံယုတ်				
	၁-ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ				
၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ်	၂၂၁
	၅-ဩဆောင်				
၁-၁၀-ဩဆောင်သော ၁၀-သုတ်	၂၂၁
	၆-ဂင်္ဂါပေယျာလင်္ဂ				
၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်	၂၂၂

မာတိကာ

[ထ]

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၉-သေနာဝဂ်					
၁-၁၂-သေနာဝသော ၁၂-သုတ်	၂၂၂
	၁၀-ဩဃဝဂ်					
၁-၁၀-ဩဃဝသော ၇၀-သုတ်	၂၂၂
	၇-ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်					
	၁-စာပါလဝဂ်					
၁-အပါရသုတ်	၂၂၄
၂-ဝိရုဒ္ဓသုတ်	၂၂၄
၃-အရိယသုတ်	၂၂၄
၄-နိဗ္ဗိဒါသုတ်	၂၂၅
၅-ဣဒ္ဓိပါဒသသုတ်	၂၂၅
၆-သမတ္တသုတ်	၂၂၆
၇-ဘိက္ခုသုတ်	၂၂၆
၈-ဗုဒ္ဓသုတ်	၂၂၇
၉-ဉာဏသုတ်	၂၂၈
၁၀-စေတီယသုတ်	၂၂၉
	၂-ပါသာဒကမ္မနဝဂ်					
၁-ပုဗ္ဗသုတ်	၂၃၃
၂-မဟပူလသုတ်	၂၃၆
၃-ဆန္ဒသမာဓိသုတ်	၂၃၇
၄-မောဂ္ဂလာနသုတ်	၂၃၈
၅-ဥဏ္ဍာဘဗြာဟ္မဏသုတ်	၂၄၀
၆-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၂၄၂
၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၂၄၂
၈-ဘိက္ခုသုတ်	၂၄၄
၉-ဣဒ္ဓိပါဒသေနာသုတ်	၂၄၄
၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်	၂၄၅
	၃-အယောဂုဋ္ဌဝဂ်					
၁-မဂ္ဂသုတ်	၂၄၈
၂-အယောဂုဋ္ဌသုတ်....	၂၄၉

သံ မြန် ၃-၁-န-ဗု-သ

မာတိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၂-ဒုတိယဝဂ်

၄-စေတောပရိယသုတ်	၂၆၇
၅-ဌာနသုတ်	၂၆၈
၆-ကမ္မသမာဒါနသုတ်	၂၆၈
၇-သဗ္ဗတ္တဂါမိနိသုတ်	၂၆၈
၈-နာနာဓာတုသုတ်	၂၆၈
၉-နာနာဓိမုတ္တိသုတ်	၂၆၉
၁၀-ဣန္ဒြိယပထေပရိယတ္တသုတ်	၂၆၉
၁၁-ဈာနာဒိသုတ်	၂၆၉
၁၂-ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်	၂၆၉
၁၃-ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်	၂၆၉
၁၄-အာသဝက္ခယသုတ်	၂၇၀

၉-ဈာနသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဈာန်စသော ၁၂-သုတ်	၂၇၁
-----------------------	------	------	------	------	------	-----

၅-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်	၂၇၂
---------------------	------	------	------	------	------	-----

၁၀-အာနာပါနသံယုတ်

၁-ကေမ္မဝဂ်

၁-ကေမ္မသုတ်	၂၇၃
၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ်	၂၇၄
၃-သုဒ္ဓိကသုတ်	၂၇၄
၄-ပဌမ ဖလသုတ်	၂၇၅
၅-ဒုတိယ ဖလသုတ်	၂၇၅
၆-အရိဋ္ဌသုတ်	၂၇၆
၇-မဟာကပ္ပိနသုတ်	၂၇၇
၈-ပဒီပေါပမသုတ်	၂၇၈
၉-ဝေသာလီသုတ်	၂၈၀
၁၀-ကိမိလသုတ်	၂၈၂

[၅]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ဣစ္ဆာနဂ်လသုတ်	၂၇၅
၂-ကဇေယျသုတ်	၂၇၆
၃-ပဌမ အာနန္ဒသုတ်	၂၇၈
၄-ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်	၂၉၂
၅-ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်	၂၉၃
၆-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်	၂၉၄
၇-သံယောဇနပုဟာနသုတ်	၂၉၈
၈-အနုသယသမုဋ္ဌါတသုတ်	၂၉၈
၉-အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်	၂၉၈
၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်	၂၉၈

၁၁-သောတာပတ္တိသံယုတ်

၁-ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ်

၁-စက္ကဝတ္ထိရာဇသုတ်	၂၉၉
၂-ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ်	၃၀၀
၃-ဒိဃာဝုဥပါသကသုတ်	၃၀၁
၄-ပဌမ သာရိပုတ္တသုတ်	၃၀၃
၅-ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်	၃၀၄
၆-ထပတိသုတ်	၃၀၄
၇-ဝေဠုဒ္ဓါရေယျသုတ်	၃၀၈
၈-ပဌမ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်	၃၁၂
၉-ဒုတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်	၃၁၃
၁၀-တတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်	၃၁၃

၂-ရာဇကောရာမဝဂ်

၁-သဟဿဘိက္ခုနီသံဃသုတ်	၃၁၅
၂-ဗြဟ္မဏသုတ်	၃၁၆
၃-အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်....	၃၁၆
၄-ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်	၃၁၈
၅-ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယသုတ်	၃၁၈
၆-ပဌမ မိတ္တာမစ္စသုတ်	၃၁၉
၇-ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စသုတ်	၃၁၉
၈-ပဌမ ဒေဝစာရိကသုတ်	၃၂၀

မာတိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၂-ရာဇကာရာမဝဂ်

၉-ဒုတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်	၃၂၁
၁၀-တတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်	၃၂၃

၃-သရဏာနိဝဂ်

၁-ပဌမ မဟာနာမသုတ်	၃၂၄
၂-ဒုတိယ မဟာနာမသုတ်	၃၂၅
၃-ဂေါဓသက္ကသုတ်	၃၂၆
၄-ပဌမ သရဏာနိသက္ကသုတ်	၃၂၉
၅-ဒုတိယ သရဏာနိသက္ကသုတ်	၃၃၁
၆-ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်	၃၃၅
၇-ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်	၃၃၉
၈-ပဌမ ဘယဝေဇ္ဇပသန္တသုတ်	၃၄၂
၉-ဒုတိယ ဘယဝေဇ္ဇပသန္တသုတ်	၃၄၃
၁၀-နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ်	၃၄၃

၄-ပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁-ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်	၃၄၄
၂-ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်	၃၄၅
၃-တတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်	၃၄၆
၄-ပဌမ ဒေဝပဒသုတ်	၃၄၆
၅-ဒုတိယ ဒေဝပဒသုတ်	၃၄၇
၆-ဒေဝသဘာဂသုတ်	၃၄၈
၇-မဟာနာမသုတ်	၃၄၈
၈-ဝဿသုတ်	၃၄၉
၉-ကာဠိဂေါဓသုတ်	၃၅၀
၁၀-နန္ဒိယသက္ကသုတ်	၃၅၁

၅-သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်

၁-ပဌမ အဘိသန္ဓသုတ်	၃၅၃
၂-ဒုတိယ အဘိသန္ဓသုတ်	၃၅၄
၃-တတိယ အဘိသန္ဓသုတ်	၃၅၅
၄-ပဌမ မဟာဒ္ဓနသုတ်	၃၅၆
၅-ဒုတိယ မဟာဒ္ဓနသုတ်	၃၅၆

[၈]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် ပြန်မာပြန်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ				မျက်နှာအမှတ်
	၅-သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ်				
၆-သုဒ္ဓကသုတ်	၃၅၇
၇-နန္ဒိယသုတ်	၃၅၇
၈-ဘဒ္ဒိယသုတ်	၃၅၈
၉-မဟာနာမသုတ်	၃၅၈
၁၀-အင်္ဂသုတ်	၃၅၉
	၆-သပ္ပညဝဂ်				
၁-သဂါထကသုတ်	၃၅၉
၂-ဝသံဝတ္ထသုတ်	၃၆၀
၃-ဓမ္မဒိန္နသုတ်	၃၆၁
၄-ဂိလာနသုတ်	၃၆၂
၅-သောတာပတ္တိဖလသုတ်	၃၆၄
၆-သကဒါဂါမိဖလသုတ်	၃၆၄
၇-အနာဂါမိဖလသုတ်	၃၆၄
၈-အရဟတ္တဖလသုတ်	၃၆၄
၉-ပညာပဋိလာဘသုတ်	၃၆၄
၁၀-ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်	၃၆၅
၁၁-ပညာဝေပုလ္လသုတ်	၃၆၅
	၇-မဟာပညာဝဂ်				
၁-မဟာပညာသုတ်	၃၆၅
၂-ပုထုပညာသုတ်	၃၆၅
၃-ဝိပုလပညာသုတ်	၃၆၅
၄-ဂမ္ဘီရပညာသုတ်	၃၆၅
၅-အပ္ပမတ္တပညာသုတ်	၃၆၆
၆-ဘူရိပညာသုတ်	၃၆၆
၇-ပညာဗာဟုလ္လသုတ်	၃၆၆
၈-သိစာပညာသုတ်	၃၆၆
၉-လဟုပညာသုတ်	၃၆၆
၁၀-ဟာသပညာသုတ်	၃၆၆
၁၁-ဇဝနပညာသုတ်	၃၆၆
၁၂-တိက္ခပညာသုတ်	၃၆၇
၁၃-နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ်	၃၆၇

မာတိကာ

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၁၂-သစ္စသံယုတ်

၁-သမာဓိဝဂ်

၁-သမာဓိသုတ်	၃၆၈
၂-ပဋိသန္ဓာနသုတ်	၃၆၈
၃-ပဌမ ကုလပုတ္တသုတ်	၃၆၈
၄-ဒုတိယ ကုလပုတ္တသုတ်	၃၆၉
၅-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၃၇၀
၆-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်	၃၇၀
၇-ဝိတက္ကသုတ်	၃၇၁
၈-စိန္တသုတ်	၃၇၁
၉-ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ်	၃၇၂
၁၀-တိရစ္ဆာန်ကထာသုတ်	၃၇၃

၂-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ်

၁-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်	၃၇၃
၂-တထာဂတသုတ်	၃၇၃
၃-ခန္ဓသုတ်	၃၇၈
၄-အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ်	၃၇၉
၅-ပဌမ ဓာရဏသုတ်	၃၈၀
၆-ဒုတိယ ဓာရဏသုတ်	၃၈၁
၇-အဝိဇ္ဇာသုတ်	၃၈၂
၈-ဝိဇ္ဇာသုတ်	၃၈၂
၉-သင်္ကာသနသုတ်	၃၈၃
၁၀-တထသုတ်	၃၈၃

၃-ကောဋိဂါမဝဂ်

၁-ပဌမ ကောဋိဂါမသုတ်	၃၈၄
၂-ဒုတိယ ကောဋိဂါမသုတ်	၃၈၅
၃-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်....	၄၈	၃၈၅
၄-အရဟန္တသုတ်	၃၈၆
၅-အာသဝက္ခယသုတ်	၃၈၆
၆-မိတ္တသုတ်	၃၈၇
၇-တထသုတ်	၃၈၇
၈-လောကသုတ်	၃၈၈

[၈]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ					မျက်နှာအမှတ်
	၃-ကောဠိဂါမဝဂ်					
၉-ပရိညေယျသုတ်	၃၈၈
၁၀-ဂဝမ္ပတိသုတ်	၃၈၉
	၄-သီသပါဝနဝဂ်					
၁-သီသပါဝနသုတ်	၃၈၉
၂-ခဒိရပတ္တသုတ်	၃၉၀
၃-ဒဏ္ဍသုတ်	၃၉၁
၄-စေလသုတ်	၃၉၁
၅-သတ္တိသတသုတ်	၃၉၂
၆-ပါဏသုတ်	၃၉၂
၇-ပဌမ သူရိယသုတ်	၃၉၃
၈-ဒုတိယ သူရိယသုတ်	၃၉၃
၉-ဣန္ဒြိယသုတ်	၃၉၄
၁၀-ဝါဒတ္ထိကသုတ်	၃၉၅
	၅-ပပါတဝဂ်					
၁-လောကစိန္တဝသုတ်	၃၉၆
၂-ပပါတသုတ်	၃၉၇
၃-မဟာပရိဋ္ဌာဟသုတ်	၃၉၉
၄-ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်	၄၀၀
၅-ဝါလသုတ်	၄၀၁
၆-အန္ဓကာရသုတ်	၄၀၂
၇-ပဌမ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်	၄၀၃
၈-ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်	၄၀၄
၉-ပဌမ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇသုတ်	၄၀၄
၁၀-ဒုတိယ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇသုတ်	၄၀၅
	၆-အဘိသမယဝဂ်					
၁-နခသိခသုတ်	၄၀၆
၂-ပေါက္ခရဏသုတ်	၄၀၆
၃-ပဌမ သံဘောဇဇသုတ်	၄၀၇
၄-ဒုတိယ သံဘောဇဇသုတ်	၄၀၇
၅-မဟာပထဝီသုတ်	၄၀၇

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ				မျက်နှာအမှတ်
	၃-အဘိသမယဝဂ်				
၆-ဒုတိယ မဟာပထဝီသုတ်	၄၀၈
၇-ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်	၄၀၈
၈-ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်	၄၀၉
၉-ပဌမ ပဗ္ဗတူပမသုတ်	၄၀၉
၁၀-ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမသုတ်	၄၀၉
	၇-ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်				
၁-အညတြသုတ်	၄၁၀
၂-ပစ္စန္ဓသုတ်	၄၁၁
၃-ပညာသုတ်	၄၁၁
၄-သုခုမေရယသုတ်	၄၁၁
၅-ဩဒကသုတ်	၄၁၁
၆-မတ္တေယျသုတ်	၄၁၂
၇-ပေတ္တေယျသုတ်	၄၁၂
၈-သာမညသုတ်	၄၁၂
၉-ဗြဟ္မညသုတ်	၄၁၂
၁၀-ပစာယိကသုတ်	၄၁၂
	၈-ဒုတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်				
၁-ပါဏာတိပါတသုတ်	၄၁၃
၂-အဒိန္နာဒါနသုတ်....	၄၁၃
၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ်	၄၁၃
၄-မုသာဝါဒသုတ်	၄၁၃
၅-ပေယျညသုတ်	၄၁၃
၆-ဖရုသဝါစာသုတ်....	၄၁၄
၇-သမ္ပပ္ပလာပသုတ်	၄၁၄
၈-ဗီဇဂါမသုတ်	၄၁၄
၉-ဝိကာလဘောဇနသုတ်	၄၁၄
၁၀-ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်	၄၁၄
	၉-တတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်				
၁-နစ္စဂီတသုတ်	၄၁၅
၂-ဥစာသယနသုတ်	၄၁၅

[၁]

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဦးရေ

အကြောင်းအရာ

မျက်နှာအမှတ်

၉-တတိယ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၃-ဇာတရူပရဇတသုတ်	၄၁၅
၄-အာမကဓညသုတ်	၄၁၅
၅-အာမကမံသသုတ်	၄၁၅
၆-ကုမာရိကသုတ်	၄၁၆
၇-ဒါသိဒါသသုတ်	၄၁၆
၈-အဇေဋ္ဌကသုတ်	၄၁၆
၉-ကုက္ကုဋ္ဌသုကရသုတ်	၄၁၆
၁၀-ဟတ္ထိဂဝဿသုတ်....	၄၁၆

၁၀-စတုတ္ထ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁-ခေတ္တဝတ္ထုသုတ်....	၄၁၇
၂-ကယဝိက္ကယသုတ်	၄၁၇
၃-ဒုတေယျသုတ်	၄၁၇
၄-တုလာကုဋ္ဌသုတ်	၄၁၇
၅-ဥက္ကောဋ္ဌနသုတ်	၄၁၇
၆-၁၁-ဆေဒနာဒိသုတ်	၄၁၈

၁၁-ပဉ္စမိပေယျာလဝဂ်

၁-မနုဿစုတိ နိရယသုတ်	၄၁၈
၂-မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာန်သုတ်	၄၁၈
၃-မနုဿစုတိပေတ္တိဝိသယသုတ်	၄၁၉
၄-၅-၆-မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်	၄၁၉
၇-၉-ဒေဝစုတိ နိရယာဒိသုတ်	၄၁၉
၁၀-၁၂-ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်	၄၁၉
၁၃-၁၅-နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ်	၄၂၀
၁၆-၁၈-နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်....	၄၂၀
၁၉-၂၁-တိရစ္ဆာန် မနုဿနိရယာဒိသုတ်	၄၂၀
၂၂-၂၄-တိရစ္ဆာန်ဒေဝနိရယာဒိသုတ်	၄၂၀
၂၅-၂၇-ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်	၄၂၀
၂၈-၂၉-ပေတ္တိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်	၄၂၁
၃၀-ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ်	၄၂၁

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် မာတိကာ ပြီး၏။

ကြို့တင်သိမှတ်ရန် သင်္ကေတလက္ခဏာများ

“ ” ဤကဲ့သို့ ကော်မာပြုလျှင် ကော်မာအတွင်းရှိ စာပိုဒ်များမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦး၏ ဆိုလိုသော အခြင်းအရာ ‘အာကာရ’ ဟု သိမှတ်ရန်။

‘ ’ ဤကဲ့သို့ ကော်မာပြုလျှင် ရွှေ့က ကပ်လျက်ရှိသောပုဒ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်သဘောတူ ဟု သိမှတ်ရန်။

“ ‘ ’ ” ဤကဲ့သို့ ကော်မာနှစ်ထပ်ပြုလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦး၏ ဆိုလိုသောစကား အတွင်း၌ အခြားပြောဆိုပုံ စကားတရပ်ရှိနေသည် ဟု သိမှတ်ရန်။

() ဤကဲ့သို့ ဘရက်ကက် လက်သည်းကွင်းပြုလျှင် ၎င်းအတွင်းရှိ ပုဒ်သည် မူရင်း ပါဠိတော်တွင် တိုက်ရိုက်မလာ၊ မြန်မာအသုံးအနှုန်းအရ ပြည့်စုံစေရန် ဖြည့်စွက်သောပုဒ် ဟု သိမှတ်ရန်။

— ဒက် ခေါ် မျဉ်းတိုကိုပြုလျှင် စကားဝါကျ မဆုံးသေး ဟု သိမှတ်ရန်။

[] ဤကဲ့သို့ ကွင်းချိပ်ကိုပြုလျှင် ၎င်းအတွင်းရှိ စာများမှာ ရှေးနည်းတူ ဆက်လက်ပြု လုပ်ရန် (ဖော်ထုတ်ရွတ်ဆိုရန်) မှာထားသော စကားများ ဖြစ်သည် ဟု သိမှတ်ရန်။

၁-၂ ဤကဲ့သို့ စာသားအတွင်း၌ ဂဏန်းကိုပြုလျှင် ၎င်းဂဏန်းရှေ့၌ ကပ်လျက်ရှိသောပုဒ် ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေရန် စာမျက်နှာအောက်ခြေတွင် မျဉ်းသားလျက် သီးခြား ဂဏန်း အစဉ်အလိုက် ဖော်ပြထားသည်ဟု သိမှတ်ရန်။ * ဤကဲ့သို့ ချားပွင့်ပြရာ၌လည်း ထိုအတူပင် မှတ်သားရန်ဖြစ်ပါသည်။

1. The first part of the text discusses the nature of the mind and its relationship to the body. It states that the mind is not a substance but a series of moments, and that it is dependent on the body for its existence.

2. The second part of the text discusses the nature of the self. It states that there is no permanent, unchanging self, but that there is a continuity of consciousness that gives the appearance of a self.

3. The third part of the text discusses the nature of the world. It states that the world is not a solid, permanent entity, but that it is a collection of constantly changing elements.

4. The fourth part of the text discusses the nature of suffering. It states that suffering is caused by attachment to the self and the world, and that it can be overcome by following the path of the Buddha.

5. The fifth part of the text discusses the nature of the path. It states that the path is a process of purification, and that it leads to the cessation of suffering.

6. The sixth part of the text discusses the nature of the goal. It states that the goal is the attainment of Nibbana, which is the cessation of all suffering.

7. The seventh part of the text discusses the nature of the teacher. It states that the teacher is a guide who helps the student to understand the truth.

8. The eighth part of the text discusses the nature of the community. It states that the community is a group of people who are committed to the path.

9. The ninth part of the text discusses the nature of the practice. It states that the practice is a way of life that involves mindfulness and ethical conduct.

10. The tenth part of the text discusses the nature of the result. It states that the result is the attainment of enlightenment, which is the final liberation from suffering.

သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂ

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဂ္ဂသံယုတ်

၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ် ၁-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ သည် အကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။ မရက်မှု ‘အဟိရိက’ မလန့်မှု ‘အနောတ္တပ္ပ’ သည် နောက်လိုက်သာလျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာမဲ့သူအား မှားသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အမြင်ရှိသူအား မှားသော အကြံ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အကြံရှိသူအား မှားသော စကား ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော စကားရှိသူအား မှားသော အလုပ် ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏။

မှားသောအလုပ် ရှိသူအား မှားသော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာဇီဝ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အသက်မွေးမှုရှိသူအား မှားသောအားထုတ်မှု 'မိစ္ဆာဝါယာမ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အားထုတ်မှုရှိသူ အား မှားသော အောက်မေ့မှု 'မိစ္ဆာသတိ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှားသော အောက်မေ့မှုရှိသူအား မှားသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည်ကား ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏။ ရှက်မှု 'ဟိရိ' လန့်မှု 'ဩတ္တပ္ပ' သည် နောက်လိုက်သုလျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် ပြည့်စုံသူ ပညာရှိသူအား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အမြင်ရှိသူအား မှန်ကန်သော အကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အကြံရှိသူအား မှန်ကန်သော စကား 'သမ္မာဝါစာ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော စကားရှိသူအား မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အလုပ်ရှိသူအား မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှုရှိသူအား မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုရှိသူအား မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' ဖြစ်နိုင်၏။ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှုရှိသူအား မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ဖြစ်နိုင်၏။ (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဥပစုသုတ်

၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း သက္ကရမည်သော သာကီဝင်မင်းတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို ထက်ဝက်ပြီးစေနိုင်ပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ မာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများနိုင်လိမ့်မည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မချွတ် (ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။

အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ အာနန္ဒာ

ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှု၌မီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်း၌မီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌မီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်မှု၌မီသော မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ကို ပွားများ၏။ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ကို ပွားများ၏။ မှန်ကန်သော အလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ကို ပွားများ၏။ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ကို ပွားများ၏။ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ကို ပွားများ၏။ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်မှု၌မီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်း၌မီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌မီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ဟူသော ဤစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ် ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အိုမှုသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အိုမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ သေမှုသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ဟူသော ထိုစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် သိအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သာရိပုတ္တသုတ်

၃။ သာဝတ္တိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— “အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏” ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏။ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်

ကို ပွားများနိုင်လိမ့်မည်။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းကို မချွတ်(ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။

သာရိပုတြာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှု၌မီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း၌ မီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း၌ မီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏။

သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်း အသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ဤစကားကို ဤသို့သော အကြောင်း ပရိယာယ်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အိုမှုသဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါ တို့သည် အိုမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ သေမှုသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု သဘောရှိကုန် သော သတ္တဝါတို့သည် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်း အသင်းကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံး စုံပင်ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ထိုစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် သိအပ် ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏသုတ်

၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အလုံးစုံ ဖြူသော မြင်းမကသော ရထားဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်လာသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားကို မြင်လေ၏။ ကထားသော မြင်းမတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ရထားတန်ဆာတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ရထားသည်လည်း ဖြူ၏။ ဖြူသော အခြံအရံလည်း ရှိ၏။ ဇက်ကြီးတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ နှင်တံသည်လည်း ဖြူ၏။ ထီးသည်လည်း ဖြူ၏။ သင်းကျစ်သည်လည်း ဖြူ၏။ အဝတ်တို့သည်လည်း

ဖြူကုန်၏။ ဘိနပ်တို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏။ ဖြူသော သားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်စေ၏။ လူအများသည် ထိုရထားကို တွေ့မြင်ကြ၍ “အချင်းတို့ ရထားသည် ကောင်းမြတ်လှပေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဗြဟ္မယာဉ်နှင့်တူပေစွတကား” ဟု ပြောဆို၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် သာဝတ္ထိပြည်မှ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ပြီး၍ ဆွမ်းစား ပြီးသည့် နောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖခင်၏ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤနေ့ နံနက်၌ သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံဖြူသော မြင်းမကသော ရထားဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်လာသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားကို တွေ့မြင်ခဲ့ပါ၏။ ကထားသော မြင်းမတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ရထားတန်ဆာတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ရထားသည်လည်း ဖြူပါ၏။ ဖြူသော အခြံအရံလည်း ရှိပါ၏။ ဇက်ကြိုးတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ နှင်တံတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ထီးသည်လည်း ဖြူပါ၏။ သင်းကျစ်သည်လည်း ဖြူပါ၏။ အဝတ်တို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ဘိနပ်တို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏။ ဖြူသော သားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်စေပါ၏။ လူအများသည် ထိုရထားကို တွေ့မြင်ကြ၍ “အချင်းတို့ ရထားသည် ကောင်းမြတ် လှပေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဗြဟ္မယာဉ်နှင့် တူပေစွတကား” ဟု ပြောဆိုပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ ဗြဟ္မယာဉ်ကို ပညတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါမည်လောဟု လျှောက်၏။

“အာနန္ဒာ စွမ်းနိုင်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ အာနန္ဒာ ဗြဟ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်၎င်း ဓမ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်၎င်း အတုမရှိမူ၍ (ကိလေသာ) စစ်ပွဲ၌ အောင်မြင်နိုင်သော ယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်၎င်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သောစကား ‘သမ္မာဝါစာ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝံ’ ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်

သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ'ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။

အာနန္ဒာ ဗြဟ္မဿာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်၎င်း ဓမ္မဿာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်၎င်း အတုမရှိမူ၍ (ကိလေသာ) စစ်ပွဲ၌ အောင်မြင်နိုင်သော ယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်၎င်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်တည်းဟူသော ဤစကားကို ဤဆိုးခဲပြီး အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောကြားပြီး၍ ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာများကို ဟောတော်မူ၏—

“အကြင်မဂ္ဂင်ရထားအား သဒ္ဓါနှင့် ပညာတရားနှစ်ပါးတို့ကို အခါခပ်သိမ်း(ဥပေက္ခာ ဟူသော) ထမ်းပိုး၌ ကအပ်ကုန်၏။ ရှက်မှု 'ဟိရီ'သည် ရထားသံမည်၏။ ဝိပဿနာစိတ် (မဂ်စိတ်)သည် ဇက်ကြိုးမည်၏။ အောက်မေ့မှု 'သတိ'သည် စောင့်ရှောက်သော ရထား ထိန်းမည်၏။

(မဂ္ဂင်) ရထားသည် သီလတည်းဟူသော တန်ဆာရှိ၏။ ဈာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုး ရှိ၏။ ဝီရိယတည်းဟူသော ဘီးရှိ၏။ ဥပေက္ခာသည် ရထားဦးကို တည်ငြိမ်စေ၏။ အလောဘသည် အကာအရံဖြစ်ပေ၏။

မပျက်စီးစေလိုမှု 'အဗျာပါဒ' မညှဉ်းဆဲလိုမှု 'အဝိဟိ' သာ' ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက'သည် အကြင်မဂ္ဂင်ရထား၌ တည်သူ၏ လက်နက်မည်၏။ သည်းခံခြင်းသည် ချပ်ဝတ်တန်ဆာ မည်၏။ ထိုမဂ္ဂင်ရထား၌ တည်သူသည် ယောဂ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရှေးရှုသွား၏။

ပညာရှိတို့သည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အတုမရှိသော ထိုဗြဟ္မဿာဉ်တည်း ဟူသော မဂ္ဂင်ရထားကို (တက်စီးကြပြီးလျှင်) အောင်ပွဲမှန်သမျှကို စင်စစ် အောင်မြင်ကြ၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ကြကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ကိမတ္ထိယသုတ်

၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ များစွာသောရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ် အကျိုးကိုလို၍ ရဟန်းဂေါတမ၏ထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးဘိသနည်း” ဟု မေးကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့အမေးခံရသော အကျွန်ုပ်တို့သည် အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား၏အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး

၏”ဟု ဤသို့ဖြေကြားပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ ဤသို့အမေးခံရ၍ ဤသို့ဖြေခဲ့ကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူတိုင်း ဖြေဆိုကြသူများ ဟုတ်ပါ၏လော၊ မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် စွပ်စွဲရာ မရောက်ပဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ တရားတော်အား လျော်သည်ကို ဖြေဆိုခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ပါကုန်၏လော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ဝါဒ အနုဝါဒသည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသို့ အနည်းငယ်မျှ မရောက်ပဲ ရှိပါ၏လောဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရ၍ ဤသို့ဖြေဆိုခဲ့ကုန်သော သင်တို့သည် စင်စစ် ငါဘုရားဟောကြားတော်မူတိုင်း ဖြေဆိုသူများဖြစ်ကုန်၏။ ငါဘုရားကိုလည်း မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် စွပ်စွဲရာ မရောက်ကုန်၊ တရားတော်အား လျော်သည်ကိုသာ ဖြေဆိုသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သင်တို့၏ဝါဒ အနုဝါဒသည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသို့ အနည်းငယ်မျှ မရောက်ပေ။ မှန်၏။ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ငါထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏။ ရဟန်းတို့ အကယ်၍ အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ ဤဆင်းရဲဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော အကျင့်ရှိပါသလော” ဟု သင်တို့ကို ဤကဲ့သို့ မေးမြန်းကုန်ငြားအံ့။ ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရသော သင်တို့သည် အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ ဤဆင်းရဲဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏ အကျင့်သည် ရှိ၏” ဟု ဤသို့ဖြေဆိုကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤ အရိယမဂ် ပင်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဤဆင်းရဲဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်တည်း အကျင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရသော သင်တို့သည် အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား ဤအတိုင်း ဖြေဆိုကြကုန်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ အညတရဘိက္ခုသုတ်

၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား အကျင့်မြတ် အကျင့်မြတ်ဟု ဆိုအပ်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျင့်မြတ်သည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် အကျင့်မြတ်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်း စွဲမက်မှု ရာဂ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာသည် အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ အညတရဘိက္ခုသုတ်

၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား “စွဲမက်မှု’ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ “စွဲမက်မှု’ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက် ထွက်မှု’ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ” ဟူသော အမည်သည် အဘယ်တရား၏ အမည်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း စွဲမက်မှု’ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု’ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ရာဟူသော ဤအမည် သည် နိဗ္ဗာနဓာတ်၏ အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်၏။

ဤသို့မိန့်တော်မူလတ်သော် ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ အသျှင်ဘုရား “မသေရာ မသေရာ” ဟု ဆိုအပ်၏။ မသေရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ မသေရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ကား အဘယ်ပါနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း စွဲမက်မှု’ရာဂ’ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု’ဒေါသ’ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကုန်ရာကို မသေရာဟု ဆိုအပ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤ အရိယမဂ်ကိုပင်လျှင် မသေရာသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့ တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဟောကြား ပေအံ့၊ ဝေဖန်ပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကို သိသောညာဏ် ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းကို သိသောညာဏ်ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာကို သိသောညာဏ် ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသောညာဏ်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသကံပွ’ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထွက်မြောက် လိုသောကြံစည်မှု မပျက်စီးစေလိုသောကြံစည်မှု မညှဉ်းဆဲလိုသော ကြံစည်မှုသည်ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသကံပွ’ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကုန်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြမ်းထမ်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း မပေးသည်ကို ယူမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှားယွင်းသောအသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာဇီဝ' ကို ပယ်၍ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' ဖြင့် အသက်မွေး၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ပြီးကုန်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ပ။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကိုဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဇာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဇာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဇာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' ကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဇာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' ကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' မရှိသော စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ကိုလည်း မစွဲမက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူ ရှု၍သာလျှင် နေ၏။ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ (အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့်) ထိုသူကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏။ ထိုတတိယ ဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ချမ်းသာမှု 'သုခ' ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု 'ဒုက္ခ' ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာမှု 'သောမနဿ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှံ ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ချမ်းသာကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့်ဖြစ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သူက သုတ်

၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မကောင်းသဖြင့် (လဲ့၍) ထားသည့် သလေးစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော်၎င်း ခြေဖြင့်သော်၎င်း ဖိမိ နင်းမိသော် လက်ကို၎င်း ခြေကို၎င်း စူးရှဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည် သွေးကိုလည်း ထွက်စေပေ လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို မကောင်းသဖြင့် (လဲ့၍) ထားအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ထိုရဟန်းသည် မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) မကောင်း သဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမ့်အဝိဇ္ဇာကို ကော်ဖျက်ဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည်။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿကတာ ပညာနှင့် မဂ္ဂဘာဝနာကို) မကောင်းသဖြင့် ထားအပ် မကောင်းသဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သော သလေးစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော်၎င်း ခြေဖြင့်သော်၎င်း ဖိမိနင်းမိသော် လက်ကို၎င်း ခြေကို၎င်း စူးရှဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည် သွေးကိုသော်လည်း ထွက်စေပေလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်း သည်ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သောကြောင့် ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော

(ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ကို ကေန် ဖျက်ဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့် မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿ ကတာပညာနှင့်မဂ္ဂဘာဝနာကို) ကောင်းစွာထားအပ် ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သနည်း၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၌မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ လျှင် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂ ဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ကို ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နန္ဒိယသုတ်

၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ နန္ဒိယပရိပိုင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်မျှသောတရား တို့ကို ပွားများအပ်ပါလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ပါလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ကုန်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာ ရှိကုန်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိကုန်သည် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း" ဟု (လျှောက်၏)။

နန္ဒိယ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို ပွားများလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်လျှင် နိဗ္ဗာန် သို့ ကေန်ရောက်နိုင်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာရှိကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ် ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ နန္ဒိယ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို ပွားများလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ကေန်ရောက်နိုင်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာရှိကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသော် နန္ဒိယပရိပိုင်သည် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ ပ။ အသျှင်ဂေါတမ သည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှအစပြု၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ" ဟု (လျှောက်၏)။

ဒသမသုတ်။
ရှေးဦးစွာသော အဝိဇ္ဇာဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဝိဟာရဝဂ် ၁-ပဌမ ဝိဟာရသုတ်

၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် (တဆယ့်ငါးရက်) လဝက်ပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေထိုင်လို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်ရဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ ကုန်ပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလဝက်ကုန်လွန်သဖြင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ခါစနေခြင်း မျိုး၏ တစိတ်တဒေသဖြင့် (ယခုလဝက်အတွင်း၌) နေခဲ့၏။ ထိုငါသည် ဤသို့သိ၏။ မှားယွင်းသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစား ရ၏။ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်း မငြိမ်း ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်း မငြိမ်း မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း မငြိမ်းသော ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်းငြိမ်း ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်းငြိမ်း မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မရောက်ရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက် ခြင်းငှါ အားထုတ်မှုသည်ရှိ၏။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်း၏ အကြောင်းသည် အစဉ်ရောက်လာသည် ရှိသော် ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏” ဟု ဤသို့ သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗုဒ္ဓိယ ဝိဟာရသုတ်

၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေထိုင် လို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်ရဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်”

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ ထတော် မူခဲ့၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ခါစ နေခြင်းမျိုး၏ တစိတ် တဒေသဖြင့် (ယခုသုံးလအတွင်း) နေခဲ့၏။ ထိုငါသည် ဤသို့သိ၏။ မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို

‘ဆန္ဒ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်း မငြိမ်း ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်း မငြိမ်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း မငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို ‘ဆန္ဒ’ လည်း ငြိမ်း ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ လည်း ငြိမ်း၊ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ လည်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မရောက်ရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အားထုတ်မှုသည် ရှိ၏။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် ရခြင်း၏အကြောင်းသည် အစဉ်ရောက်လာသည်ရှိသော် ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏” ဟု ဤသို့ ငါသိ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယ သုတ်။

၃-သေက္ခသုတ်

၁၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍။ပ။ တခု သော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— “အသျှင်ဘုရား ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်” ဟု ပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှ လောက်ဖြင့် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဤသာသနာ တော်၌ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ နှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။ ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်

၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပျားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပျားများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်

၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပျိုးများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပျိုးများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ ပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်း ကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း။ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေးမရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း။ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ပဌမ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ်

၁၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင် ဘဒ္ဒတို့သည် ပါဠိလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဒ္ဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညနေချမ်းအချိန် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာ ထံသို့ ချဉ်းကပ်လျက် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “မမြတ်သောအကျင့် မမြတ်သောအကျင့်” ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် မမြတ်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင် ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “မမြတ်သောအကျင့် မမြတ်သောအကျင့်” ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် မမြတ်သောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်လောဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် ဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမှားယွင်းသောလမ်းစဉ် မိစ္ဆာမဂ်သည်ပင်လျှင် မမြတ်သောအကျင့်တည်း။ မှားယွင်းသော လမ်းစဉ် မိစ္ဆာမဂ်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ ကုက္ကုဒ္ဓာရာမသုတ်

၁၉။ ပါဠိလိပုတ်နိဒါန်း။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင် ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင် လျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ငါ့သျှင် စွဲမက်မှု ‘ဣဒ္ဓါ’ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တတိယ ကုက္ကုဒ္ဓရာမသုတ်

၂၀။ ပါဠိလိပုတ်နိဒါန်း။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ “အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ရှိသူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်းဟု မေးမြန်းလျှောက်ထား၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် ဖူးစမ်းမှုသည် ကောင်းပေစွ၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစွ၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ရှိသူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလော ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင်လျှင် အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ် နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ငါ့သျှင် အကြင်သူသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသူကို အကျင့်မြတ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကုန်ရာ ဒေမုက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်ကား အကျင့်မြတ် ‘ဗြဟ္မစရိယ’ ၏ အဆုံးတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

[ဤကုက္ကုဒ္ဓရာမသုတ် ၃-သုတ်တို့သည် ပါဠိလိပုတ်မြို့ဟူသော ဟောရာနိဒါန်း တူကြ ကုန်၏။]

နှစ်ခုမြောက် ဝိဟာရဝဂ် ပြီး၏။

၃-မိစ္ဆတ္တဝဂ် ၁-မိစ္ဆတ္တသုတ်

၂၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မကောင်းသော သဘောကို၎င်း ကောင်းသော သဘောကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မကောင်းသော သဘော ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မကောင်းသော သဘောတို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မကောင်းသော သဘောဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကောင်းသောသဘောဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကောင်းသော သဘောတို့ကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကောင်းသော သဘောဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-အကုသလဓမ္မသုတ်

၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကုသိုလ်တရားတို့ကို၎င်း ကုသိုလ်တရားတို့ကို ၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်

နည်း၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို အကုသိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ကုသိုလ်တရား တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

ဓုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ ပဋိပဒါသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ကို၎င်း မှန်သော အကျင့် ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ -ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ဟူသည် အဘယ် နည်း၊ မှားသောအကျင့်တို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်သော အကျင့်ကား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ ပဋိပဒါသုတ်

၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ လူ၏ အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှားသော အကျင့်ကို ငါဘုရား မချီးမွမ်း။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သည် ရှိသော် မကောင်းသဖြင့် ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို မပြီးစေနိုင်။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှားသောအကျင့်ကား မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာ သမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ လူ၏အကျင့် ဖြစ်စေ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှားသောအကျင့်ကို ငါဘုရား မချီးမွမ်း။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် မကောင်းသဖြင့် ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့်ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို မပြီးစေနိုင်။

ရဟန်းတို့ လူ၏အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏အကျင့်ဖြစ်စေ မှန်သော အကျင့်ကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်သောအကျင့်ကား မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ လူ၏အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏အကျင့်ဖြစ်စေ မှန်သော

အကျင့်ကို ငါတုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယာဇန) ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ အသပ္ပုရိသသုတ်

၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူယုတ်မာကို၎င်း သူတော်ကောင်းကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသော အယူရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အကြံ ရှိ၏၊ မှားယွင်းသော စကားရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အလုပ်ရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အားထုတ်မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အကြံရှိ၏၊ မှန်ကန်သော စကားရှိ၏၊ မှန်ကန် သော အလုပ်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဓုတိယ အသပ္ပုရိသသုတ်

၂၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူယုတ်မာကို၎င်း သူယုတ်မာအောက် ပို၍ ယုတ်မာသူကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူတော်ကောင်းကို၎င်း သူတော်ကောင်း ထက် ပို၍ ကောင်းသူကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသော အမြင် ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာအောက်ပို၍ ယုတ်မာသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှားယွင်းသော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ၏၊ မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာအောက်ပို၍ ယုတ်မာသူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းထက်ပို၍ ကောင်းသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ မှန်ကန်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ၏။ မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းထက် ပို၍ ကောင်းသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ကုမ္မသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ကရွတ်ခွေ မရှိသော အိုးသည် လိမ့်လွယ်သကဲ့သို့၎င်း ကရွတ်ခွေရှိသော အိုးသည် လိမ့်နိုင်ခဲသကဲ့သို့၎င်း ထို့အတူပင် တည်ရာမှီရာ မရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်လွယ်၏။ တည်ရာမှီရာရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်နိုင်ခဲ၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ တည်ရာ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ဤအရိယမဂ်သည် စိတ်၏ တည်ရာတည်း။ ရဟန်းတို့ ကရွတ်ခွေ မရှိသော အိုးသည် လိမ့်လွယ် သကဲ့သို့၎င်း ကရွတ်ခွေ ရှိသော အိုးသည် လိမ့်နိုင်ခဲသကဲ့သို့၎င်း ထို့အတူပင် တည်ရာမှီရာမရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်လွယ်၏။ တည်ရာမှီရာရှိသော စိတ်သည် ပျံ့လွင့်နိုင်ခဲ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သမာဓိသုတ်

၂၈။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကြောင်းနှင့်တကွ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းနှင့်တကွ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အကြင်စိတ်၏ တည်ကြည်မှု သည် အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤစိတ်၏ မြတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်၏ ဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင် တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို

ပွားများအပ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝဂ္ဂဒနာ သုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥတ္တိယသုတ်

၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍။ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤ စကားကို လျှောက်၏— “အသျှင်ဘုရား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေသော အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကား အဘယ်တရားများပါနည်း”ဟု ဤသို့ စိတ်အကြံ ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ဥတ္တိယ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ဥတ္တိယ ငါဘုရားသည် ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန် ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်း ရူပါရုံ တို့၎င်း။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်ကုန်သော အသံ သဒ္ဓါရုံ တို့၎င်း။ပ။ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် နံအပ် ကုန်သော အနံ့ ဝန္ဓာရုံ တို့၎င်း။ပ။ ဇောဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်ကုန်သော အရသာ ရသာရုံ တို့၎င်း အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တို့၎င်းတည်း။ ဥတ္တိယ ငါဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ် တရားတို့သည်ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဤအရိယမဂ် တရားကား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကိုပယ်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒဿမသုတ်။

သုံးခုမြောက် မိစ္ဆတ္တဝဂ် ပြီး၏ ။

၇-ပဋိပတ္တိဝဂ် ၁-ပဌမ ပဋိပတ္တိသုတ်

၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ကို၎င်း မှန်သောအကျင့်ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့

ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ပဋိပတ္တိသုတ်

၃၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ရှိသူကို၎င်း မှန်သောအကျင့် ရှိသူကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ရှိသူဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှားယွင်းသောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်း သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူကို မှားသောအကျင့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သောအကျင့်ရှိသူဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှန်ကန် သော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူကို မှန်သောအကျင့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူဟူသမျှ တို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည်မည်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်ကြသူဟူသမျှ တို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယ မဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည်မည်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယ မဂ်ကို အားထုတ်သူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပါရဂမသုတ်

၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန်

ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထို့နောက် နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဆိုလတ္တံ့ သော ဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူ၏—

“လူတို့တွင် (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူမှတစ်ပါး အခြားသော သတ္တဝါသည်ကား ဝဋ်ဆင်းရဲ ဟူသော ဤဖက်ကမ်း၌သာလျှင် လှည့်လည်ပြေးသွားရ၏။

ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော (မဂ်)တရား၌ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြသူ တို့သည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော သေမင်း၏နိုင်ငံကို (လွန်မြောက်၍) နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြရကုန်လတ္တံ့ ။

ပညာရှိသောသူသည် မည်းနက်သော (အကုသိုလ်)တရားကို ပယ်စွန့်၍ သံသရာဝဋ်မှ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက် ဖြူစင်သော (ကုသိုလ်) တရားကို ပွားများကြရာ၏။ အကြင် ဆိတ်ငြိမ်မှု ‘ဝိဝေက’ ၌ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ့၏။ ထိုဆိတ်ငြိမ်မှု ‘ဝိဝေက’ ၌ အလွန်မွေ့လျော်မှုကို အလိုရှိရာ၏။ ပညာရှိသောသူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကိလေသာအကြွင်း အကျန် မရှိမူ၍ စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်သော နိဝရဏတရားတို့မှ မိမိကိုယ်ကို ဖြူစင် သန့်ရှင်းစေရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရဟတ္တမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်ခနစ်ပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာပွားများအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မစွဲလမ်းမှု၌ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ကိုစွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။ လောက၌ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ကြီးသောအာနုဘော် ရှိကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ သာမညသုတ်

၃၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သာမညမည်သောမဂ်တရားကို၎င်း သာမည ဖလမည်သော ဖိုလ်တရားကို၎င်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သာမည မည်သော မဂ်တရားသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို သာမညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ သာမညဖလမည်သော ဖိုလ်တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း။ သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း ဤသည်တို့ကို သာမည ဖလ မည်သော ဖိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ သာမညသုတ်

၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သာမညမည်သော မဂ်တရားကို၎င်း သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သာမညမည်သော မဂ်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း၊ ဤသည်ကို သာမညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု 'ရာဂ' ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ' ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မည မည်သောမဂ်ကို၎င်း ဗြဟ္မည ဖလမည်သော ဖိုလ်ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့ပေတည်း၊ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညဖလမည်သော ဖိုလ်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို ဗြဟ္မညဖလတို့ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ကို၎င်း ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း၊ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညဟု ဆိုအပ်၏။ ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု 'ရာဂ' ၏ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ၏ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ' ၏ ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မစရိယမည်သော မဂ်ကို၎င်း ဗြဟ္မစရိယဖလမည်သော ဖိုလ်ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယဟူသည်

အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ ပ ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယဖလဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို ဗြဟ္မစရိယဖလဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၄၀။ သာဝတ္ထနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မစရိယမည်သော မဂ်ကို၎င်း ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယမည်သောမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ ပ ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သောနိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု ‘ရာဂ’ ၎င်း ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ၎င်း ကုန်ရာ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ၎င်းကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၈သမသုတ်။

လေးခုမြောက် ပရိပတ္တိဝဂ် ပြီး၏။

၅-အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်

၁-ရာဂ ဝိရာဂသုတ်

၄၁။ သာဝတ္ထနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါသနည်း” ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကုန်မှ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်ဘို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းအကျိုးငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော အကျင့်ရှိပါသလော” ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကြကုန်မှ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိပိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိသည်သာတည်း၊ အကျင့်ရှိသည်သာတည်း” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည်အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ ပ ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမဂ်တရားသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ဖြစ်၏၊ အကျင့်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိမိုဇ်တို့အား ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၇-သံယောဇနပုဟာနဝသော ဖိ-သုတ်

၄၂-၄၇။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိမိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း” ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိမိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ သံယောဇနကိုပယ်ကာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ “ငါ့သျှင်တို့ အနုသယကို နုတ်ပယ်ကာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ “ငါ့သျှင်တို့ သံသရာအစွန့်ကို ပိုင်းခြား၍ သီရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ “ငါ့သျှင်တို့ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင် ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ “ငါ့သျှင်တို့ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ “ငါ့သျှင်တို့ ပစ္စဝေက္ခဏာဘာဏ်အမြင် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိမိုဇ်တို့သည် သင်တို့ကို “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း” ဟု မေးမြန်းကြကုန်မူ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိမိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏” ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိမိုဇ်တို့သည် ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော အကျင့်ရှိပါသလော ဟု ဤသို့သင်တို့ကို မေးမြန်းကြကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိမိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိသည်သာတည်း၊ အကျင့် ရှိသည်သာတည်း” ဟု ဤသို့ ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်

မူ 'သမ္မာသမာဓိ' တို့ ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမဂ်တရားသည် အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ် ဖြစ်၏ အကျင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ပြီး၏

၆-သုရိယပေယျာလဝဂ် ၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ် လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလိမ့်မည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၅၀-၅၄။ ရဟန်းတို့ အရုဏ် တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလိုမှု 'ဆန္ဒ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းသည်။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ မမေ့လျော့မှု အပ္ပမာဒ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၅၅။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိ'

ကာရံနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရံနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ လင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသော မနသိကာရံနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရံနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၅၆။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားဖြစ်ပေါ် ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ် သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမုက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမုက် ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက် ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆- သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၅၇-၆၁။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗ နိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ

မင်္ဂတရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရွှေသွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၍။ပ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု ဆန္ဒနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းသည်။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၆၅။ (ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရွှေသွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂတရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရွှေသွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

သုရိယပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၇-ကေမ္မပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၆၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမင်္ဂကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော

အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၆၄-၆၈။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလိုမှု ‘ဆန္ဒ’နှင့်ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းတည်း။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၆၉။ (ရဟန်းတို့ တခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း)။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္ထမသုတ်။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၇၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း တည်း။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ လတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက် မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည် မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၇၁-၇၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံ ခြင်းတည်း။ပ။ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လို့မူ ‘ဆန္ဒ’နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ပြည့်စုံသောစိတ် ရှိခြင်းတည်း။ပ။ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တည်း။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသော မနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၇၆။ (ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏။ တခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း)။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော် လင်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံ သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး

ရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ‘ယောနိသောမနသိကာရ’နှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

..ဧက မ္မ ပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-ဒုတိယ ဧကမ္မပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒ္ဒါနိန်း။ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရန် မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းမှတစ်ပါး အခြား တခုသောတရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသောနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၇၈-၈၂။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ရန် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတစ်ပါး။ပ။ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု ‘ဆန္ဒ’နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းမှတစ်ပါး။ပ။ရဟန်းတို့ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတစ်ပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤမမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတစ်ပါး။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၈၃။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတစ်ပါး (အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ)၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့်နှလုံးသွင်း မှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကိုပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်း ကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိ ကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၈၄။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ် ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ရန် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းမှတစ်ပါး အခြား တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများ သနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိသော တေ့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၇၅-၇၉။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ရန် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှ တပါး အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရားမြင်တော်မမူ၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု ဆန္ဒနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ရဟန်းတို့ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းမှတပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့မှု အပ္ပမာဒ တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၉၀။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး (အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ)။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆိုးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆိုးရှိသော တေ့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆိုးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆိုးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆိုးရှိသော တေ့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆိုးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ကေမ္မပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်

၉၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်ကို ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း

ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၅-ဒုတိယာဓိပါစိနနိန္ဒသုတ် ၄-သုတ်

၉၂-၉၅။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟိမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဆဋ္ဌ ပါစိနနိန္ဒသုတ်

၉၆။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟိဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ဆိတ် ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၁-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၉၇။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို

မို့သော ချုပ်ခြင်းကိုမို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မို့သော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မို့သော ချုပ်ခြင်းကိုမို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၂-၆-ဒုတိယာဒိသမုတ္တနိန္ဒသုတ် ၅-သုတ်

၉၈-၁၀၂။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီး အားလုံးတို့ သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမို့သော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မို့သော ချုပ်ခြင်းကို မို့သောနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မို့သော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမို့သော ချုပ်ခြင်းကိုမို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများ သော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-ပဌမ ပါစိနနိန္ဒသုတ်

၁၀၃။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု

‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္ဒသုတ် ၅-သုတ်

၁၀၄-၁၀၈။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၀၉။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၈-၁၂-ဒုတိယာဒိ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ် ၅-သုတ်

၁၁၀-၁၁၄။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများ သော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ရဟန်းတို့ အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ် သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တောဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တောဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၁၃-ပဌမ ပါစိနိန္ဒသုတ်

၁၁၅။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသ နာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။အမြိုက်နိဗ္ဗာန် သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၁၄-၁၈-ဒုတိယာဒိပါစိနိန္ဒသုတ်

၁၁၆-၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင်

ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံး တို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၁၉-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၂၁။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်း ရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂၀-၂၄-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္ဒသုတ်

၁၂၂-၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်း သည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည် မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို

ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၂၅-ပဌမ ပါစိနနိဋ္ဌသုတ်

၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂၆-၃၀-ဒုတိယာဒိပါစိနနိဋ္ဌသုတ်

၁၂၈-၁၃၂။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူ ပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံး တို့သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ် ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၃၁-ပဌမ သမုဒ္ဓနိန္ဒသုတ်

၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၃၂-၃၆-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဓနိန္ဒသုတ်

၁၃၄-၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သဋ္ဌသုတ်။

ကိုးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၅-အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်

၁-တထာဂတသုတ်

၁၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသောသတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်း

မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသောသတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသော သတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါ

ဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ် တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားလျှင် စုဝေးရာ ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားကို ထိုကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင် သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန် သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာ သမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်း ရှိသောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာ ရှိသောသတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားလျှင် စုဝေးရာ ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု အပူမာဒ တရားကို ထိုကုသိုလ် တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မြော်လင့် အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ် ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

 ၂-ပဒသုတ်

၁၇၀။ ရဟန်းတို့ မြေနေသတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့

ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါ ရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ဓာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ဓာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည် မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါ ရှစ် ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ် ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-၇-ကုဋ္ဌာဒိသုတ်

၁၄၁-၁၄၅။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အခြင်ရနယ် ဟူသမျှတို့သည် အထွတ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ အထွတ်သို့ ညွတ်ကုန်၏။ အထွတ်လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ အထွတ်သည် အခြင်ရနယ် ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ [ဤအတိုင်း အောက်သုတ် တို့ကို ချဲ့အပ်၏]။ ရဟန်းတို့ အကျော်နဲ့ သာကို အမြစ်နဲ့ သာ ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ။ပ။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနဲ့ သာကို အနှစ်နဲ့ သာ ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ ပ။ ရဟန်းတို့ မြတ်လေးပန်းကို အပွင့်နဲ့ သာ ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ။ပ။ ရဟန်းတို့ အရံမင်းငယ် ဟူသမျှတို့သည် စကြာမင်း၏ နောက်လိုက် (ငယ်သား) ဖြစ်ကုန်၏။ စကြာမင်းကို ထိုအရံမင်း ငယ်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-၁၀-စန္ဒိမာဒိသုတ်

၁၄၆-၁၄၈။ ရဟန်းတို့ ကြယ်တာရာတို့၏ အရောင်ဟူသမျှတို့သည် လရောင်၏ တဆယ် ခြောက်စိတ် တစိတ်ကို မမှီကုန်၊ လရောင်ကို ထိုကြယ်ရောင်တို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ ပ။ ရဟန်းတို့ တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌ မိုးကောင်းကင်သည် တိမ်တိုက်

ကင်းစင်၍ မြင့်လတ်သော် နေသည် ကောင်းကင်သို့ တက်လျက် ကောင်းကင် တခုလုံးရှိ အမှိုက် မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်းတောက်ပ တင့်တယ်လှသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ ကာသိတိုင်းဖြစ် အထည်ကို ချည်ထည်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာ ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ် ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမိသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမိသော ချုပ်ခြင်းကိုမိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မိသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မိသော ချုပ်ခြင်းကို မိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ် ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[တထာဂတသုတ်၌ကဲ့သို့ ကြွင်းသောသုတ်ဟူသမျှကို ခွဲအပ်၏။]

ငါးခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

၆-ဗလကရဏိယဝဂ် -၁-ဗလသုတ်

၁၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကိုမိ၍ မြေကြီး၌တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမိ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမိ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မိသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမိသော ချုပ်ခြင်းကို မိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မိသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မိသော ချုပ်ခြင်းကို မိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမိ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[နောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်ကို သုတ်အပြည့်အစုံ ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤဝဂ်၌ ချဲ့သင့်သော စကားကို ချဲ့ အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်း သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ သော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင် သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန် သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော

တည်ကြည်မှု သမ္မာသမာဓိကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗိဇေသုတ်

၁၅၀။ ရဟန်းတို့ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော မျိုးစေ့ ဗီဇဂါမ်နှင့် အပင် ဘူတဂါမ်^၂ ဟူသမျှတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌တည်၍ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု သမ္မာသမာဓိကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-နာဂသုတ်

၁၅၁။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နဂါးတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို မှီ၍ ကိုယ်ကို တိုးပွားစေ အားယူစေ၍ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မဟာသမုဒြာသို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့သည် ထိုမဟာသမုဒြာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏။

၁- အစေ့အညွန့် အပင် အမြစ် အဆစ်ဟူသော ဤမျိုးစေ့ငါးမျိုးကို ဗီဇဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။
၂- ၎င်းမျိုးစေ့တို့မှ ပေါက်လာ၍ စိမ်းညိုသော အရွက် အညွန့် ထွက်လာသော အခါမှ စ၍ အပင်ဟူသမျှကို ဘူတဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။

အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမို့၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကိုမို့၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမို့သော စွဲမက်မှု'ထက်'ကင်းခြင်းကိုမို့သော ချုပ်ခြင်းကိုမို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမို့သော စွဲမက်မှု'ထက်'ကင်းခြင်းကို မို့သော ချုပ်ခြင်းကိုမို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမို့၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ရုက္ခသုတ်

၁၅၂။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော သစ်ပင်သည် အမြစ် ပြတ်သည်ရှိသော် အဘယ်အရပ်သို့ လဲကျရာသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းဧကအရပ်သို့ သာ လဲကျရာပါ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန် သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မို့သော စွဲမက်မှု'ထက်'ကင်းခြင်းကို မို့သော ချုပ်ခြင်းကို မို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမို့သော စွဲမက်မှု'ထက်' ကင်းခြင်းကိုမို့သော ချုပ်ခြင်းကိုမို့သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာ သမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ကုမ္ဘသုတ်

၁၅၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေအိုးကို မှောက်သည်ရှိသော် ရေသည် အန်ထွက် သည်သာတည်း။ ပြန်၍ဝင်တော့မည်မဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော

အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အန်ထွက်ကုန်၏။ ပြန်၍ဝင်တော့မည်မဟုတ်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့ သော အကုသိုလ်တရားတို့ အန်ထွက်ကုန်သနည်း၊ ပြန်၍မဝင်ကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ အန်ထွက်ကုန်သည်သာတည်း။ ပြန်၍ဝင်တော့မည် မဟုတ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သုကသုတ်

၁၅၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ(ထောင်၍)ထားအပ်သော သလေးစပါး မြီးကိုဖြစ်စေ မုသယာပေါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော်၎င်း ခြေဖြင့်သော်၎င်း ဖိမိ နင်းမိသော် လက်ကိုသော်၎င်း ခြေကိုသော်၎င်း စူးရှဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည် သွေးကိုသော်လည်း ထွက်စေ လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ကို ကော်ဟုတ်ဆီးနိုင်လိမ့်မည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေနိုင် လိမ့်မည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည်ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿကတာပညာနှင့် မဂ္ဂဘာဝနာကို) ကောင်းစွာထားအပ် ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ကို အဘယ်သို့ လျှင် ဖျက်ဆီးနိုင်သနည်း၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်စေနိုင်သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့လျှင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ် ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန် သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော(ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာဖြစ်စေ အပ်သော မဂ္ဂဘာဝနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပေ၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' ကို ဖြစ်စေနိုင်ပေ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အာကာသသုတ်

၁၅၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်၌ အမျိုးမျိုးသော လေတို့သည် တိုက်ခတ်ကုန်၏။ အရှေ့လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ အနောက်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ မြောက်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ တောင်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ မြူပါသော လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ မြူမပါသော လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေအေးတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေပူတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေညှင်းတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ လေပြင်းတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည်၎င်း သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည်၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည်၎င်း ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်၎င်း ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည်၎င်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည်၎င်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည်၎င်း သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည်၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည်၎င်း ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်၎င်း ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည်၎င်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည်၎င်း အဘယ်သို့လျှင် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည်၎င်း သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည်၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည်၎င်း ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်၎င်း ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည်၎င်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည်၎င်း ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ပဌမ မေဃသုတ်

၁၅၆။ ရဟန်းတို့ နေ့ဥတု၏နောက်ဆုံး ဝါဆိုလ၌ အထက်သို့ တက်သော မြူမှုန်ကို အခါမဲ့ရွာသော မိုးကြီးသည် တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ

တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ မေဿသုတ်

၁၅၇။ ရဟန်းတို့ တက်လာသော မိုးကြီးကို လေပြင်းမုန်တိုင်းသည် (မရွာမီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ) အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နာဝါသုတ်

၁၅၈။ ရဟန်းတို့ ခြောက်လတို့ပတ်လုံး ရေ၌ အပြန်ပြန် အခေါက်ခေါက်သွားလာ၍ ဆောင်းဥတု၌ ကုန်းပေါ်သို့ ထင်ထားသော သမုဒြာကူး ကြိမ်ချုပ်လှေ၌ လေနေပူတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော ချုပ်ဖွဲ့ထားသော ကြိမ်တို့သည် ရွာသွန်းသော မိုးရေဖြင့် စွတ်စိုအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက်ပုပ်ဆွေးကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို

ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား အဘယ်သို့လျှင် သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက်ပုပ်ဆွေးကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဒိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စသမသုတ်။

၁၁-အာဂန္တုကသုတ်

၁၅၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဧည့်သည်တို့ တည်းခိုရာအိမ်၌ အရှေ့အရပ်မှ၎င်း အနောက်အရပ်မှ၎င်း မြောက်အရပ်မှ၎င်း တောင်အရပ်မှ၎င်း လာ၍ တည်းခိုနေကုန်၏။ မင်းတို့ သည်၎င်း ပုဏ္ဏားတို့သည်၎င်း ကုန်သည်တို့သည်၎င်း ဆင်းရဲသားတို့သည်၎င်း လာ၍ တည်းခိုနေ ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ သည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တည်းဟု ဖြေဆိုရ၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ပ။ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရား တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိမုတ္တိတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာတရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ် ဖြင့် ပွားများအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည် ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသနည်း၊

အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်သနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ရာဂ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ရာဂ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသည် ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွားများ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

၁၂-နဒိသုတ်

၁၆၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ထိုအခါ များစွာသော လူအပေါင်းသည် ပေါက်တူး ခြင်းတောင်းကိုယူလျက် ငါတို့သည် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်အံ့ဟု လာရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုလူအပေါင်းသည် ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ရာသလောဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မပြုလုပ်နိုင်ရာပါ။ အကြောင်းမူကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းပါ၏။ ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ကူပါ။ ထိုလူအပေါင်းသည် အလွန်ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း၏အဘို့ ရှိသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသော အင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းကို မင်းတို့သည်၎င်း မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့သည်၎င်း မိတ်ဆွေတို့သည်၎င်း ခင်ပွန်းတို့သည်၎င်း ဆွေမျိုးတို့သည်၎င်း သားချင်း တို့သည်၎င်း "အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးထားသော သင်္ကန်းကိုဝတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးသော သင်္ကန်းတို့သည် ပူလောင်ကုန်၏။ ခေါင်းတုံးရိတ် လျက် ခွက်လက်စွဲကာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လာလော့၊ လူထွက်၍ စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း သုံးဆောင်ခံစားလော့၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ပါလော့"ဟု စည်းစိမ် တို့ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ကုန်ငြားအံ့။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ထိုရဟန်းသည် အကျင့်သိက္ခာကို စွန့်ပစ်၍ လူထွက်အံ့ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိ၊ အကြောင်းမူကား ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၌ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသောကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်စစ် လူထွက်လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းမရှိတော့ပေ။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

၇-သေနာဝဂ် ၁-သေနာသုတ်

၁၆၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကိုရှာမှီးခြင်း ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကိုရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်းသုံးပါး တို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝိခာသုတ်

၁၆၂။ ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု 'မာန' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ သုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ငါသည် (သူ့ထက်)မြတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု 'မာန' ငါသည် (သူနှင့်)တူ၏ဟု ထောင်လွှားမှု 'မာန' ငါသည် (သူ့အောက်)ယုတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု 'မာန' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု 'မာန' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ထောင်လွှားမှု 'မာန' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများ အပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ထောင်လွှားမှု 'မာန' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေ ခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [သေနာသုတ် ကဲ့သို့ ဤသုတ်ကို ခွဲအပ်၏]။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အာသဝသုတ်

၁၆၃။ ရဟန်းတို့ ယိုစီးတတ်သော 'အာသဝ' တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါး တို့နည်း၊ ကာမတဏှာဟူသော အာသဝ ဘဝတဏှာဟူသော အာသဝ မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ဟူသော အာသဝတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ယိုစီးတတ်သော အာသဝတရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်း တို့ ဤ အာသဝတရားသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေ ခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဘဝသုတ်

၁၆၄။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ရာဘဝတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမ တဆယ့်တဘို့ဟူသော ကာမဘဝ ရူပတဆယ့်ခြောက်ဘို့ဟူသော ရူပဘဝ အရူပလေးဘို့ဟူသော အရူပဘဝတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ရာဘဝတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဖြစ်ရာဘဝ

သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။
ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုက္ခတာသုတ်

၁၆၅။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။
ဆင်းရဲစစ်အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ ဒုက္ခ ပြုပြင်အပ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်းသင်္ခါရဒုက္ခ ။
ဖောက်ပြန်အပ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဝိပရိဏာမဒုက္ခ ။ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း
‘ဒုက္ခ’ တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်
ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဓိလသုတ်

၁၆၆။ ရဟန်းတို့ ငြောင့်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ ဣဒြောင့်
ဒေါသငြောင့် မောဟငြောင့်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငြောင့်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့
ဤငြောင့်သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်
ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မလသုတ်

၁၆၇။ ရဟန်းတို့ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ ဣ
အညစ်အကြေး ဒေါသအညစ်အကြေး မောဟအညစ်အကြေးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အညစ်
အကြေးတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအညစ်အကြေးသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်
ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်စေခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော
အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကိုယ်စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကို သဘောအားဖြင့်၎င်း အမည်အားဖြင့်၎င်း ဆင်းရဲသောကြောင့်
ဒုက္ခ ဒုက္ခဟုခေါ်သည်။

၂-ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တေဘူမကသင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်ခြင်း ဖျက်ခြင်းဖြင့် ဒိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟု
ခေါ်သည်။

၃-သုခဝေဒနာကို ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟု ခေါ်သည်။

ဂ-နိဗ္ဗာသုတ်

၁၆၈။ ရဟန်းတို့ ညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဗ္ဗာ' တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂ ဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သောတရား၊ ဒေါသဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သောတရား၊ မောဟဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သောတရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဗ္ဗာ' တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဗ္ဗာ' တရားသုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၁၆၉။ ရဟန်းတို့ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တဏှာသုတ်

၁၇၀။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' တို့သည် ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ် သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု 'ကာမတဏှာ' ဘဝမပြတ်ဟူသော အယူနှင့်တကွ ဖြစ်သော တပ်မက်မှု 'ဘဝတဏှာ' ဘဝပြတ်၏ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု 'ဝိဘဝတဏှာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု 'တဏှာ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတပ်မက်မှု 'တဏှာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတပ်မက်မှု 'တဏှာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

၁၁-တသိနာသုတ်

၁၇၁။ ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' တို့သည် ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ ကာမဉ္စ မွတ်သိပ်မှု 'ကာမတသိနာ' ဘဝမပြတ် ဟူသော အယူနှင့်တကွ ဖြစ်သော မွတ်သိပ်မှု 'ဘဝတသိနာ' ဘဝပြတ်၏ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော မွတ်သိပ်မှု 'ဝိဘဝတသိနာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' တို့သည် ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ တပ်မက်မှု 'ရာဂ' ကို ဖယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တောဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤမွတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒထမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် သေနာဝဂ် မြီး၏။

၇-ဩစဝဂ် ၁-ဩစသုတ်

၁၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နစ်စေတတ်သော 'ဩစ' တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း။ ကာမတဏှာဟူသော ကာမောစ ဘဝတဏှာဟူသော ဘဝေါစ ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော ဒိဋ္ဌောစ မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ဟူသော အဝိဇ္ဇောစ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဩစတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဩစလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [သေနာသုတ်ကဲ့သို့ ချဲ့အပ်၏]။

ပဌမသုတ်။

၂-ယောဂသုတ်

၁၇၃။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေတတ်သော 'ယောဂ' တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ကာမတဏှာ ဟူသော ကာမယောဂ ဘဝတဏှာ ဟူသော ဘဝယောဂ ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော ဒိဋ္ဌိယောဂ မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ဟူသော အဝိဇ္ဇာယောဂ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ယောဂတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤယောဂတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဓုတိယသုတ်။

၃-ဥပါဒါနသုတ်

၁၇၄။ ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာစွဲယူခြင်း ‘ဥပါဒါန’ တရားတို့သည် ဤလေးပါး တို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမတဏှာဟူသော ပြင်းစွာ စွဲယူမှု ‘ကာမုပါဒါန’ ခြောက်ဆယ် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဟူသော ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘ဒိဋ္ဌုပါဒါန’ နှားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘သီလဗ္ဗတပါဒါန’ အတ္တဟူသော အယူကို ပြင်းစွာစွဲယူမှု ‘အတ္ထဝါဒပါဒါန’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပါဒါနတရားတို့သည် ဤလေးပါး တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါနတရား လေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဂန္ထသုတ်

၁၇၅။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော ‘ဂန္ထ’ တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ မက်မောခြင်း ‘အဘိဇ္ဈာ’ ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သောတရား ‘အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ’ ဖျက်ဆီးခြင်း ‘ဗျာပါဒ’ ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သောတရား ‘ဗျာပါဒကာယဂန္ထ’ နှားစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရား ‘သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ’ ငါ၏ ဤအယူသာ မှန်၏ဟု မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သောတရား ‘ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဂန္ထတရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဂန္ထတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အနုသယသုတ်

၁၇၆။ ရဟန်းတို့ အစဉ်ကိန်းသော ‘အနုသယ’ တရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ကာမရာဂါနုသယ ပဋိသန္ဓာနုသယ ဒိဋ္ဌာနုသယ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ မာနာနုသယ ဘဝရာဂါနုသယ အဝိဇ္ဇာနုသယတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အနုသယတရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအနုသယတရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကာမဂုဏသုတ်

၁၇၇။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်လျက် စွဲမက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော အဆင်း ‘ရူပါရုံ’။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်သော အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’။ပ။ ဘာနဝိညာဏ်ဖြင့် နှံအပ်သော အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’။ပ။ ဇိဝှိဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်သော အရသာ ‘ရသာရုံ’။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်လျက် စွဲမက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိ ‘ဖောဠဗ္ဗာရုံ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-နိဝရဏသုတ်

၁၇၈။ ရဟန်းတို့ ပိတ်ပင်တတ်သောတရား ‘နိဝရဏ’ တို့သည် ဤ ငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစွန္ဒနိဝရဏ ဗျာပါဒနိဝရဏ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနိဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ နိဝရဏတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါ ရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ်

၁၇၉။ ရဟန်းတို့ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းယူအပ်ကုန်သော တရားအစု ‘ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ’ တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ သညု ပါဒါနက္ခန္ဓာ သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝိညာဏပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါ ရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဩရမ္ဘာဂိယသုတ်

၁၈၀။ ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာမစွန္ဒ ဗျာပါဒတို့တည်း။ ရဟန်း

ထို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥဒ္ဓံဘာဂိယသုတ်

၁၀၁။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ် သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေ ခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ် တို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ မဂ်ကို ပွားများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ဟေ့ဝေမှု ‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင် ရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွားများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဓသမသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် ဩစာဝဂ် ပြီး၏။

မဂ္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

၁-ပဗ္ဗတဝဂ် ၁-ဟိမဝန္တာသုတ်

၁၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နဂါးတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို မှီ၍ ကိုယ်ကို တိုးပွားစေ အားယူစေပြီးလျှင် အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မဟာသမုဒ္ဒြာသို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့သည် ထိုမဟာသမုဒ္ဒြာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏ ။ပ။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏ ။ပ။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏ ။ပ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏ ။ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏ ။ပ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြော သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ကာယသုတ်

၁၇၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း အာဟာရ လျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း အာဟာရ ကို စွဲ၍ တည်၏။ အကြောင်း အာဟာရ မရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် နီဝရဏ ငါးပါးတို့သည် အကြောင်း အာဟာရ လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း အာဟာရ ကို စွဲ၍ တည်ကုန်၏။ အကြောင်း အာဟာရ မရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစွန္ဒ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု ‘ကာမစွန္ဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တင်တယ်သော အာရုံ ‘နိမိတ်’သည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေး

သော ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိပါးမှု 'ပဋိသန္ဓေ'၏ အာရုံ 'နိမိတ်'သည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့ခြင်း ပျင်းရိခြင်း ကိုယ်လက် ဆန့်ငင် ဖြစ်ခြင်း ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်း စိတ်၏ ဆုတ်နုတ်ခြင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို(မမေ့လျော့ခြင်းစသည်)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏မငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏။ ထို(စိတ်၏ မငြိမ်းအေးမှု)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို(အာရုံတရားတို့)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်းအာဟာရလျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်း 'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်၏။ အကြောင်းအာဟာရမရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် နိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကြောင်းအာဟာရလျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်း 'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်ကုန်၏။ အကြောင်းအာဟာရမရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်းအာဟာရလျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်းအာဟာရကို စွဲ၍တည်၏။ အကြောင်းအာဟာရမရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့

ထို့အတူပင် ဗောဇ္ဇင်္ဂခုနစ်ပါးတို့သည် အကြောင်းအာဟာရလျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်းအာဟာရကို စွဲ၍တည်ကုန်၏။ အကြောင်းအာဟာရမရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်၏ တည်ရာအာရုံဖြစ်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရား လောကုတ္တရာ)တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘိရှိသည့် အမည်းအဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှု 'အာရမ္မဓာတ်' ပျင်းရိခြင်းမှ လွတ်မြောက်မှု 'နိက္ကမဓာတ်' အဆင့်ဆင့်အားထုတ်မှု 'ပရက္ကမဓာတ်' တို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်၏တည်ရာအာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ငြိမ်းချမ်းမှုစိတ်၏ငြိမ်းချမ်းမှုတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း သမထ၏အာရုံ မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၏အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအာရုံတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား

မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်၏တည်ရာ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကိုဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်းအာဟာရ'လျှင် တည်ရာရှိ၏။ အကြောင်းအာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်၏။ အကြောင်းအာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် ဗောဇ္ဈင်ရနစ်ပါးတို့သည် အကြောင်း အာဟာရ'လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အကြောင်းအာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်ကုန်၏။ အကြောင်းအာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သီလသုတ်

၁၈၄။ ရဟန်းတို့ သီလနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံကုန် သော လွတ်မြောက်မှုအရဟတ္တဒါယိဿိမတ္တိ'နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော လွတ်မြောက်မှုကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခာဘာဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ ဟု ငါဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးစကားကို ကြားနာရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့အား ဆည်းကပ်ရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့အား အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏။ ထိုရဟန်းတို့သို့ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏။ ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏တရားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ကိုယ်၏ငြိမ်း ချမ်းခြင်း၎င်း စိတ်၏ငြိမ်းချမ်းခြင်း၎င်း ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှစ်ပါးဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ နေရ၏။ ထိုသူသည် ထိုကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ ငြိမ်းချမ်းစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ် သော)တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏။ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္ပောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့်ပြည့်စုံစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏။ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့်ပြည့်စုံစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟော ကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေ၏။ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုအခါ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေသော စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတုန်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေသော စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတုန်တိုသောလုံ့လကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် 'အာမိသ' ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် 'အာမိသ' ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိ သော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။

အကြင်အခါ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု ၏။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင်အပ်၏။ ခုနစ်ပါး သော အကျိုးအာနိသင်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ် ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီး အခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင် ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်း ကြောင့် (အသက်တမ်း၏) အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် မသေမီက

၄-ဝတ္ထသုတ်

၁၈၅။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထဝိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ရဟန်းတို့ကို “ငါ့သျှင်ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ငါ့သျှင်” ဟု အသျှင်သာရိပုတြာအား ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။—

ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဇင်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဇင် မေဇိဝိယသမ္မောဇ္ဇင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဇင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဇင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဇင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဇင်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့တွင် နံနက်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဇင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ မွန်းတည့် အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဇင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ညနေအချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဇင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိသမ္မောဇ္ဇင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဇင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား သတိသမ္မောဇ္ဇင် ရွှေ့လျောသွားခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျောသွား၏ဟု ငါသိ၏။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် ရွှေ့လျောသွားခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျောသွား၏ဟု ငါသိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဥပမာသော်ကား မင်း၏၎င်း မင်း အမတ်ကြီး၏၎င်း ပုဆိုးသေတ္တာသည် အမျိုးမျိုး ဆိုးအပ်ကုန်သော ပုဆိုးတို့ဖြင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုမင်းသည် နံနက်အချိန်၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်၏။ မွန်းတည့်အချိန်၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်၏။ ညနေအချိန်၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်၏။ ထိုအတူပင် ငါသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့တွင် နံနက်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဇင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ မွန်းတည့်အချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဇင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ညနေအချိန်၌ နေလိုသော ဗောဇ္ဇင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိသမ္မောဇ္ဇင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဇင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား သတိသမ္မောဇ္ဇင် ရွှေ့လျောခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျောသွား၏ဟု ငါသိ၏။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မှု မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏။ တည်တံ့သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏။ ငါ့အား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် ရွှေ့လျောသွားခဲ့မှု ဤအကြောင်းကြောင့် ရွှေ့လျောသွား၏ဟု ငါသိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဘိက္ခုသုတ်

၁၈၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခု သောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ် ပါကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း (နိဗ္ဗာန်ကို) သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီ သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား များ၏။ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမုလည်း လွတ် မြောက်၏။ ဘဝါသဝမုလည်း လွတ်မြောက်၏။ အဝိဇ္ဇာသဝမုလည်း လွတ်မြောက်၏။ လွတ်မြောက် ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌ လွတ်မြောက်ပြီဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ ရဟန်း (နိဗ္ဗာန်ကို) သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင် တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဥမသုတ်။

၆-ကုဏ္ဍလိယသုတ်

၁၈၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာကေတမြို့ဝယ် သားတို့အားဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော အဉ္စနတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်သည် အရံကိုအမှီပြု၍ နေလေ့ရှိပါ၏။ ပရိသတ်၌ ကျက်စားပါ၏။ ဆွမ်းစားပြီးနောက် နံနက်စာ စားပြီးသော အကျွန်ုပ်အား အရံတခုမှ အရံတခုသို့ ဥယျာဉ်တခုမှ ဥယျာဉ်တခုသို့ လှည့် လည်သွားလာခြင်း ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်ခြင်း’ဟူသော ဤအကျင့်ရှိပါ၏။ ထိုအကျွန်ုပ်သည် ထိုအရံဥယျာဉ်တို့၌ ဤသို့ ဝါဒတင်ခြင်းမျိုးမှ လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးလည်းရှိသော သူတပါး တို့အပေါ်၌ ချွတ်ချယ်ခြင်းအကျိုးလည်းရှိသော စကားကို ပြောဆိုနေကုန်သော အချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ကို တွေ့မြင်ရပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမသည်ကား အဘယ်အကျိုးရှိ၍ နေပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။ ကုဏ္ဍလိယ မြတ်စွာဘုရားသည် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးအာနိသင်ရှိ၍သာ နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ အသျှင်

ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ အသျှင် ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ကောင်းစသာအကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းသောအကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု ‘ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းသောအကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု ‘ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ’သည် ကောင်းသောအကျင့် ‘သုစရိုက်’ သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်အဆင်း ‘ဂ္ဂပါရုံ’ကို မြင်သည် ရှိသော် မမက်မော မရွှင်ပျ စွဲမက်မှု ‘ရဂ’ မဖြစ်၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ မျက်စိဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ် အဆင်း ‘ဂ္ဂပါရုံ’ကို မြင်သည်ရှိသော် မျက်နှာမသာမဖြစ်၊ (ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်) တည်သောစိတ်မရှိ၊ ဆင်းရဲသော စိတ် မရှိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော ‘ဒေါသ’ စိတ် မရှိ၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်း စွာတည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ နောက်တမျိုးကား ရဟန်းသည် နားဖြင့် အသံ ‘သဒ္ဓါရုံ’ ကို ကြားသည်ရှိသော် ။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ ‘ဂန္ဓာရုံ’ ကို နှမ်းသည်ရှိသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ ‘ရသာရုံ’ကို လျက် သည်ရှိသော်။ပ။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ ‘ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ’ကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ပ။ စိတ်ဖြင့် နှစ်သက် ဖွယ်သောသဘော ‘ဓမ္မာရုံ’ ကို သိသည်ရှိသော် မမက်မော မရွှင်ပျ စွဲမက်မှု ‘ရဂ’ မဖြစ်၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာတည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ် မြောက်၏။ စိတ်ဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ်သဘော ‘ဓမ္မာရုံ’ ကို သိသည်ရှိသော် မျက်နှာမသာမ မဖြစ်၊ (ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်) တည်သောစိတ်မရှိ၊ ဆင်းရဲသောစိတ်မရှိ၊ ဖျက်ဆီးတတ် သော ‘ဒေါသ’ စိတ်မရှိ၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ ယင်းသို့သော အကြောင်းကြောင့်ပင် ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် အဆင်း ‘ဂ္ဂပါရုံ’ကို မြင်သည်ရှိသော် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော အဆင်း ‘ဂ္ဂပါရုံ’ တို့၌ နာမကာယသည် လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာ တည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ နားဖြင့်

အသံ 'သဒ္ဓါရုံ' ကို ကြားသည်ရှိသော်။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' ကို နမ်းသည်ရှိသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ 'ရသာရုံ' ကို လျက်သည်ရှိသော်။ပ။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' ကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ပ။စိတ်ဖြင့် သဘောတရား 'ဓမ္မာရုံ' ကို တွေ့ထိသည်ရှိသော် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော သဘော 'ဓမ္မာရုံ' တို့၌ နာမကောယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏။ ကောင်းစွာဘာသည်၏။ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာလွတ်မြောက်၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု 'ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ' သည် ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်' ကို ပယ်၍ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကောင်းသောအကျင့် 'ကာယသုစရိုက်' ကို ပွားများ၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်' ကို ပယ်၍ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်' ကို ပွားများ၏။ စိတ်ဖြင့် ကြံအပ်သော မကောင်းသောအကျင့် 'မနောဒုစရိုက်' ကို ပယ်၍ စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကောင်းသောအကျင့် 'မနောသုစရိုက်' ကို ပွားများ၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သဘိ' နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သဘိ' နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ' တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့ကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် နေ၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့သည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန် သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန် သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန် သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက် ၏ "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရား

တော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ မောက်ထားသောအိုးကို လှန်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသောဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ ‘မျက်စိ အမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ ဟု အမိုက်မောင့်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့၎င်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ဤအတူပင်လျှင် အသျှင်ဂေါတမသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တရားစော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကို၎င်း၊ သံဃာတော်ကို၎င်း၊ ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်

၁၈၈။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သောအိမ်၌ အလုံးစုံသော အခြင်ရနယ်တို့သည် အထွတ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မီသော ချုပ်ခြင်းကိုမီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မီသော ချုပ်ခြင်းကိုမီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဥပဝါနသုတ်

၁၈၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်ဥပဝါနနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် ကောသမ္မိပြည် ဘောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေ ချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်ဥပဝါနထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်ဥပဝါနနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးသော် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေလျက် ဥပဝါနအား “ငါ့သျှင်ဥပဝါန ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာသလော” ဟု ဤစကားကို ဆို၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီး ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ ဖန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာ၏။

ငါ့သျှင် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်သည်ရှိသော် “ငါ၏ စိတ်သည်လည်း (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ ငါသည် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ထိန မိဒ္ဓ ကိုလည်း ကောင်းစွာ နုတ်ပယ် အပ်ပြီ။ ငါသည် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ဥဒ္ဓစ္စ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို ကောင်းစွာ ပယ်ပြီးပြီ။ ငါသည် လှုံ့လကိုလည်း မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးပြီ။ ငါသည် အလိုရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံးသွင်း၏။ တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်းမဖြစ်” ဟု သိ၏။ပ။ ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ် သည်ရှိသော် “ငါ၏ စိတ်သည်လည်း (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ ငါသည် လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု ထိန မိဒ္ဓ ကိုလည်း ကောင်းစွာ နုတ်ပယ်အပ်ပြီ။ ငါသည် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ဥဒ္ဓစ္စ နောင်တ တဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို ကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပြီးပြီ။ ငါသည် လှုံ့လကိုလည်း မြဲမြံစွာ အားထုတ်အပ်ပြီ။ ငါသည် အလိုရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံးသွင်း၏။ တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်းမဖြစ်” ဟု သိ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာ၏ဟု (ဖြေဆိုလေ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၀။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၁။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဖြစ် ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့သည် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏။ တခြားသာသနာ၌ မဖြစ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ပဗ္ဗတဝဂ်ပြီး၏။

၂-ဂိလာနဝဂ် ၁-ပါဏသုတ်

၁၉၂။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ရံခါ သွားခြင်း ရံခါ ရပ်ခြင်း ရံခါ ထိုင်ခြင်း ရံခါ အိပ်ခြင်း ဣရိယာပုထံလေးပါးတို့ကို ပြုလုပ်ကုန် သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ထဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ထဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သူရိယူပမသုတ်

၁၉၃။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရွှေသွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရွှေသွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ထဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ထဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတိယ သူရိယူပမသုတ်

၁၉၄။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရွှေသွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံ

ခြင်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့ သွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဂိလာနသုတ်

၁၅၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာ ဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ပိပ္ပလိလိဏ်ဂူ၌ အနာနိပိစကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်၍ နေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ အသျှင်မဟာကဿပထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးသော် အသျှင်မဟာကဿပအား—

“ကဿပ သင့်အား ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ၏လော၊ မတိုးပွားပဲရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွား၏ဟု မထင်ပဲရှိပါ၏လော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟု ထင်ပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ

ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ် ပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အသျှင်မဟာကဏ္ဍပသည် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်၏။ ထိုအနာမုလည်း ထမြောက်၏။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် အနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တေုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ဂိလာနသုတ်

၁၉၆။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစောကျေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဂိဇ္ဈကဋ် တောင်၌ အနာနိပိစက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်း အချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထတော် မူခဲ့၍ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားအပ်သော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးသော် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား—

“မောဂ္ဂလာန် သင့်အား ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ၏လော၊ မတိုးပွားပဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏ လော၊ တိုးပွား၏ဟု မထင်ပဲရှိပါ၏လော”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟု ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ပ။ မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်း စွာဟောကြားအပ်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထိုအနာ မုလည်း ထမြောက်၏။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုအနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-တတိယ ဂိလာနသုတ်

၁၉၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနာနိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာစုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်မဟာစုန္ဒအား “စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို သင်၏ဉာဏ်၌ ထင်ပါစေလော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိသမ္မေဇဇာဏ်ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မေဇဇာဏ်ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါကုန်၏ ဟု လျှောက်၏။ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ကုန်၏။ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်စုန္ဒသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားတော်ကို လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက် တော်မူ၍ ထိုအနာမှ ထတော်မူ၏။ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုအနာကို ဝယ်စွန့်တော်မူနိုင်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပါရဂ်မသုတ်

၁၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဝဋ် ဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ် ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မေဇဇာဏ်။ ဥပေက္ခာသမ္မေဇဇာဏ် တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင် ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

လူတို့တွင်(နိဗ္ဗာန်ဟူသော) တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကုန်သူတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူမှတစ်ပါး အခြားသော သတ္တဝါသည်ကား ဝဋ်ဆင်းရဲ ဟူသော ဤဖက်ကမ်း၌သာလျှင် လှည့်လည်ပြေးသွားရ၏။

ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဗောဇ္ဇင်တရားတော်၌ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြံသူတို့သည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော သေမင်း၏နိုင်ငံကို (လွန်မြောက်၍) နိဗ္ဗာန် ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြရကုန်လတ္တံ့။

ပညာရှိသူသည် မည်းနက်သော(အကုသိုလ်)တရားကို ပယ်စွန့်၍ (သံသရာ)ဝင်္ဂမှ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက် ဖြူစင်သော(ကုသိုလ်)တရားကို ပွားများရာ၏။ အကြင်ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက' ၌ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ့၏။ ထိုဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက' ၌ အလွန်မွေ့လျော်မှုကို အလိုရှိရာ၏။ ပညာရှိသောသူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကိလေသာ အကြွင်းအကျန်မရှိမှ၍ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော နိာရဏတရားတို့မှ မိမိကိုယ်ကို ဖြူစင် သန့်ရှင်းစေရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရဟတ္တမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့၌ စိတ်ကို ပွားများအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မစွဲလမ်းမှု၍ စွဲလမ်းမှု ပြုပါဒါန်ကို စွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။

လောက၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၁၉၉။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါး တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ တို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ် သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-အရိယသုတ်

၂၀၀။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဗောဇ္ဇင် ကို ပြုလုပ် ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပွားများ

အပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ပြုစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဤဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာပေးတို့သည် ထိုဗောဇ္ဈင်္ဂကို ပြုလုပ် ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၂၀၁။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာပေးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာပေးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ဂိလာနဝဂ် ပြီး၏။

၃-ဥဒါယိဝဂ် ၁-ဗောဓေယသုတ်

၂၀၂။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား—

“အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ် ပါကုန်သနည်း” ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါဖြစ်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်း နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်သော ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ်

၂၀၃။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗောဇ္ဈင်ဒေသနာပေးတို့ကို ငါဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြ ကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ဒေသနာပေးတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာ

သမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကား ဤဆိုခဲ့ပြီး တရားတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဌာနိယသုတ်

၂၀၄။ ရဟန်းတို့ ကာမ၌ စွဲမက်မှု 'ကာမရာဂ' ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ကာမ၌လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း အတိုင်း ထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပျိုးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပျိုးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၀၅။ ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်းဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်း ငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ချုပ်၏။ပ။ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ချုပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ပျောက်၏။

မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပျားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပျားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်၊

၅-အပရိဟာနိယသုတ်

၂၀၆။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားခုနစ်ပါးတို့ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ် နည်း၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားတို့ကား ဤခုနစ်ပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်၊

၆-တဏှာကုန်သုတ်

၂၀၇။ ရဟန်းတို့ တဏှာကုန်ရာ လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပွားများကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အဘယ် လမ်းစဉ် အဘယ်အကျင့်သည် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ဤဗောဇ္ဇင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကည်း။ ဗောဇ္ဇင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်ဥဒါယိသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အိဿျင်ဘုရား အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယိ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများသော ထိုရဟန်းသည် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို ပယ်၏။ တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ကံကို ပယ်၏။ ကံကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ) မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများသော ထိုရဟန်းသည် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို ပယ်၏။တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ကံကို ပယ်၏။ ကံကိုပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်၏။ ဥဒါယိ ဤသို့လျှင် တဏှာကုန်ခြင်းကြောင့် ကံကုန်၏။ ကံကုန်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တဏှာနိရောဓသုတ်

၂၀၈။ ရဟန်းတို့ တဏှာချုပ်ရန် လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပွားများကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အဘယ် လမ်းစဉ် အဘယ်အကျင့်သည် တဏှာချုပ်ရန် ဖြစ်သနည်း၊ ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းရန် ဖြစ်ကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်း ကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ် ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် တဏှာချုပ်ငြိမ်းရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-နိဗ္ဗေဘောဂိယသုတ်

၂၀၉။ ရဟန်းတို့ ဖောက်ခွဲတတ်သော အတ္တိရှိသော လမ်းစဉ်ကို သင်တို့အား ဟောကြား ပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဖောက်ခွဲတတ်သော အတ္တိရှိသော လမ်းစဉ် ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်ဥဒါယိသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖောက်ခွဲရန်ဖြစ်ပါကုန်သနည်း”ဟု လျှောက်၏။

ဥဒါယိ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီ၍ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော ပြန်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ) မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများသောအားဖြင့် ရှေးက မဖောက်ဘူး မခွဲဘူး သေးသော လောဘအစုကို ဖောက်၏ ခွဲ၏၊ ရှေးက မဖောက်ဘူး မခွဲဘူးသေးသော ဒေါသအစုကို ဖောက်၏ ခွဲ၏၊ ရှေးက မဖောက်ဘူး မခွဲဘူးသေးသော မောဟအစုကို ဖောက်၏ ခွဲ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော ပြန်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ) မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများသောစိတ်ဖြင့် ရှေးကမဖောက်ဘူး မခွဲဘူးသေးသော လောဘအစုကို ဖောက်၏ ခွဲ၏၊ ရှေးကမဖောက်ဘူး မခွဲဘူးသေးသော ဒေါသအစုကို ဖောက်၏ ခွဲ၏၊ ရှေးက စဖောက်ဘူး မခွဲဘူးသေးသော မောဟအစုကို ဖောက်၏ ခွဲ၏။ ဥဒါယိ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖောက်ခွဲရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကေမ္မသုတ်

၂၁၀။ ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့မှ ဝါပါး အခြား တခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ မျက်စိ 'စက္ခုပသာဒ' သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤမျက်စိ 'စက္ခုပသာဒ'၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်လျက် ဖြစ်ကြကုန်၏။ပ။လျှာ 'ဇိဝှါပသာဒ' သည် သံယောဇဉ် ၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤလျှာ 'ဇိဝှါပသာဒ'၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်ကုန်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။ပ။ စိတ်သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤစိတ်၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့တို့သည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်ကုန်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့သော တရားတို့ကို သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥဒါယိသုတ်

၂၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေတကနိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော် မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဥဒါယိသည်၊ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အံ့ဩဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ ချစ်ခြင်း ရိုသေခြင်း ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်း တရားတို့သည် အလွန်ကျေးဇူးများပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှေးလူဖြစ်စဉ်က တရားတော်၌ များစွာမြတ်နိုးခြင်းကို မပြုခဲ့ပါ။ သံဃာတော်၌ များစွာမြတ်နိုးခြင်းကို မပြုခဲ့ပါ။ အကျွန်ုပ်သည် စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၌ ချစ်ခြင်း ရိုသေခြင်း ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းကို ကောင်းစွာတွေ့မြင်ရသည်ဖြစ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ခဲ့ပါ၏။ ထိုအကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤကား ရုပ် ဤကား ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဤကား ရုပ်၏ ချုပ်ကြောင်း ဤကား ဝေဒနာ။ပ။ ဤကား သညာ ဤကား သင်္ခါရ ဤကား ဝိညာဏ် ဤကား ဝိညာဏ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဤကား ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ကြောင်းဟု တရားတော်ကို ဟောတော် မူပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို အပြန်အလှန် သုံးသပ်သည်ရှိသော် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော (ဝိပဿနာ) တရားကိုလည်း သိပါပြီ။ (ဝိပဿနာ)

လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။ ပ။ အသျှင် ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤ(ဝိပဿနာ) တရားကိုလည်း စင်စစ်အားဖြင့် သိပါပြီ။ (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး ပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့် မည်ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယီ ကောင်းပေစွာ ကောင်းပေစွာ၊ ဥဒါယီ သင်သည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကို ရပေပြီ။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိလတ္တံ့သော အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော သင့်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒဿမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဥဒါယီဝဂ် ပြီး၏။

၄-နိဝရဏဝဂ် ၁-ပဌမ ကုသလသုတ်

၂၁၂။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဘိရှိကုန်သော ကုသိုလ်အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ် တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’လျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ မမေ့လျော့မှု ‘အပ္ပမာဒ’ကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သောရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည် ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ သနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’

ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ကုသလသုတ်

၂၁၃။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဘိရှိကုန်သော ကုသိုလ်အသင်းအပင်းဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ် တရားဟူသမျှတို့သည် ယောနိသောမနသိကာရလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ယောနိသော မနသိကာရလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏။ ယောနိသောမနသိကာရကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ ဟုဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများလိမ့်မည် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂ ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဥပက္ခိလေသသုတ်

၂၁၄။ ရဟန်းတို့ ရွှေ၏အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်းမထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်းရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ် ပေ။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သံသည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း၊ ယင်း အညစ် အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသောရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်းရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်။ ကြေးသည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးတည်း၊ ယင်းအညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည်။ပ။ခပုပ်သည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးတည်း။ ခဲမဖြူသည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးတည်း။ ငွေသည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးတည်း၊ ယင်းအညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏။ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ရွှေ၏အညစ်အကြေး တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့။

ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်းရှိ၏၊ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်၏အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ယင်း အညစ်အကြေး တို့ဖြင့် ညစ်ပေသောစိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏၊ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမ၌လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္တ’ သည် စိတ်၏အညစ် အကြေးတည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသောစိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်း ငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏၊ အာသဝတရား တို့၏ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်။ ပ။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါး တို့တည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောစိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏၊ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အနုပက္ခိလေသသုတ်

၂၁၅။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေ တတ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ် ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤဆိုခဲ့ပြီးဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၆။ ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္တ’ သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္တ’ သည်လည်း

အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော မခဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော မခဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၇။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမသောသူအား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဗုဒ္ဓိသုတ်

၂၁၈။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တိုးပွားခြင်းငှါ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တိုးပွားခြင်းငှါ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-အာဝရဏနိဝရဏသုတ်

၂၁၉။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် (ကုသိုလ်တရားကို) ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။(ကုသိုလ်တရားကို) တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမ၌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္တ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည် ကုသိုလ်

တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏။ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏။ တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် အရိအသေပြုကာ နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံကို စိတ်၌ ကောင်းစွာထားပြီး ဇူးစိုက်နားထောင်သည်ဖြစ်၍ တရားတော်ကို နာကြားသောအခါ ဤအရိယာတပည့်အား နိဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ အဘယ် နိဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ထိုအခါ ကာမ၌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ နိဝရဏ' ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒနိဝရဏ' လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ' စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ နိဝရဏ' မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ' သည် မဖြစ်။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်အား ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ထိုအခါ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း၊ ထိုအခါ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ပ။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုအခါ၌ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် အရိအသေပြုကာ နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံကို စိတ်၌ကောင်းစွာ

ထားပြီး စူးစိုက်နားထောင်သည့်ဖြစ်၍ တရားတော်ကို နာကြားသောအခါ ဤအရိယာတပည့် အား နိဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ ဤဗောဇ္ဇင်္ဂခုနစ်ပါးတို့သည် ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ရက္ခသုတ်

၂၂၀။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး ပေါက်ရောက်တတ်ကုန်သော အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးကုန်သော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်းသစ်ပင်ကြီးတို့ လွှမ်းမိုးခံရကုန်သော သစ်ပင်တို့သည် ကျိုးပြတ် ပျက်စီး၍ လဲကျကုန်၏။ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ကျိုးပြတ်ပျက်စီး လဲကျစေနိုင်သည့် အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင် ပညောင်ပင် ညောင်ကြတ်ပင် ရေသဖန်းပင် ခအောင်းပင် ညောင်ချဉ်ပင် တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ကျိုးပြတ် ပျက်စီး လဲကျစေနိုင်သည့် အစေ့သေးငယ် ၍ ပင်စည်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤလောက၌ အချို့သော အမျိုးကောင်းသားသည် အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော ကာမဂုဏ် တို့ကို ပယ်စွန့်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်(ရဟန်းပြု)၏။ ထိုသူသည် ထိုသို့ သဘောရှိသော ကာမဂုဏ်တို့မှတစ်ဆင့် ထို့ထက်ပို၍ ယုတ်နိမ့်သော ကာမဂုဏ်တို့မှတစ်ဆင့် ကျိုးပြတ်၍ ကျ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးမျိုးတို့သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမ၌လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီး တတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်ကုန်၏။ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏။ ပညာကို အားနည်း အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ် ကုန်သော ဤဗောဇ္ဇင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန် ၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင်မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်္ဂကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ

ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မလွမ်းမိုးတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ကုသိုလ် တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မလွမ်းမိုးတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၁-နိဝရဏသုတ်

၂၂၁။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ် ကုန်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ ရှိကုန်၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ကာမ၌လိုချင်မှု 'ကာမစွန္ဒနိဝရဏ' သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ် တတ်၏။ မျက်စိ မရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒနိဝရဏ' သည်။ ပ။ လေးလံထိုင်းနှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ' သည် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏ' သည် မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ' သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ ရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေ နိုင်။ ရဟန်းတို့ နိဝရဏငါးပါးတို့သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ် ကုန်၏။ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်း အဘို့ရှိကုန်၏။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ မရှိကုန်။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂသည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ မရှိ။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ မရှိ။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂခုနစ်ပါးတို့သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။ ပညာတိုးပွားခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဘို့ မရှိကုန်။ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် နိဝရဏဝဂ် ပြီး၏။

၅-စက္ကဝတ္တိဝဂ် ၁ ဝိဓာသုတ်

၂၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုး တို့ကို ပယ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကြကုန်၏။ အဘယ်ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို၎င်း။ ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဇင်ကို၎င်းတည်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ အနာဂတ်အခါ၌။ ပ။ ပယ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးကို ပယ်ကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-စက္ကဝတ္တိသုတ်

၂၂၃။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ရတနာခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အဘယ်ရတနာခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ စကြာရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ ဆင်ရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ မြင်းရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ ပတ္တမြားရတနာ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏၊ မိန်းမရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ သူကြွယ်ရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ သားကြီး ရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤ ရတနာခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာ၏။ အဘယ်ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ပ။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဇင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မာရသုတ်

၂၂၄။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ကို ဟောပေ အံ့။ ထို တရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်

ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုပ္ပညသုတ်

၂၂၅။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—အသျှင်ဘုရား “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိ သမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပညဝန္တသုတ်

၂၂၆။ အသျှင်ဘုရား “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။ အသျှင် ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ” ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒလိဒ္ဓသုတ်

၂၂၇။ အသျှင်ဘုရား “ပစ္စည်းမဲ့သူ ပစ္စည်းမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပစ္စည်းမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပစ္စည်းမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဇင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွား များခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပစ္စည်းမဲ့သူ” ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အာဒလိဒ္ဓသုတ်

၂၂၈။ အသျှင်ဘုရား “ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ”ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်ကြောင့် “ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ”ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ”ဟု ဆိုအပ် ၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်တို့တည်း၊ ရဟန်း ဤ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် “ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ”ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-အာဒိစ္စသုတ်

၂၂၉။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရွှေသွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗ နိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ် ရန် ရွှေသွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော် လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၉-အဇ္ဈတ္တိကင်္ဂသုတ်

၂၃၀။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ဤသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်း မှုမူ တပါး အတွင်းအင်္ဂါဖြစ်သည့် အခြားသော အကြောင်း အင်္ဂါတခု ကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ထုဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော

နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဗာဟိရဂံသုတ်

၂၃၁။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ဖြစ်ပေါ်ရန် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းမှတစ်ပါး အပ အင်္ဂါ ဖြစ်သည့် အခြားသော အကြောင်းအင်္ဂါ တခုကိုမျှလည်း ငါဘုရားမြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ် ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများလိမ့်မည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတ်သမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ခိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် စက္ကဝတ္တိဝဂ် ပြီး၏။

၆-သာကစ္ဆဝဂ် ၁-အာဟာရသုတ်

၂၃၂။ သာဝတ္တိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ နီဝရဏငါးပါးနှင့် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သော တရားကို၎င်း အကြောင်းမဖြစ်သော တရားကို၎င်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြ ကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမ၌လှိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္တ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီး သော ကာမ၌ လှိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္တ' ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော သုဘနိမိတ်အာရုံမျိုးသည် ရှိ၏။ ထိုသုဘ နိမိတ် အာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမ၌ လှိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္တ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမ၌ လှိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္တ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေ လိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိပါးမှု 'ပဋိဗ္ဗာ' နိမိတ်အာရုံသည် ရှိ၏။ ထိုပဋိဗ္ဗာ နိမိတ်အာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့်

နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော်ခြင်း ပျင်းရိခြင်း ကိုယ်လက် ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း ထမင်းဆီယစ်ခြင်း စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ထို (မမေ့လျော်ခြင်းစသည်) ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကိုဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်မငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏။ ထိုစိတ် မငြိမ်းအေးမှု၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော အောက်မေ့မှု သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ အာရုံဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရား လောကုတ္တရာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘို့ ရှိသည့် အမည်းအဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ

အားထုတ်မှု 'အာရမ္မဓာတ်' ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု 'နိက္ခမဓာတ်' အဆင့်ဆင့် အားထုတ်မှု 'ပရက္ကမဓာတ်' တို့ ရှိကုန်၏။ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ) ဖြစ်သော တရားဘို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း မှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းကြောင်း သမထ၏ အာရုံ မျှလှင့်သော သမာဓိ၏ အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအာရုံတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သစ္စာ လေးပါးကို သိကြောင်း ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ် နည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ) ဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဒ္ဓိလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဒ္ဓိလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ မတင့်တယ်သော အသုဘနိမိတ်အာရုံသည် ရှိ၏။ ထိုအာရုံ၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမဒ္ဓိလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဒ္ဓိ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့မှ လွတ်သော ‘စေတောဝိမုတ္တိ’ မည်သော ဗေဒကွာသည်ရှိ၏။ ထိုမေတ္တာ၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာအားထုတ်မှု ‘အာရမ္မဓာတ်’ ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု ‘နိက္ကမဓာတ်’ အဆင့်ဆင့်အားထုတ်မှု ‘ပရက္ကမဓာတ်’ တို့ရှိကုန်၏။ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏။ ထိုစိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှု၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန်ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘိရှိသည့် အမည်း အဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာ (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရား လောကုတ္တရာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သောတရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘို့ရှိသည့် အမည်း အဖြူဖြစ်သောတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှု အာရမ္မဓာတ် ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု 'နိက္ကမဓာတ်' အဆင့်ဆင့်အားထုတ်မှု 'ပရက္ကမဓာတ်' တို့ ရှိကုန်၏။ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ)ဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိလေသာ ငြိမ်းကြောင်း သမထ၏အာရုံ မပျံ့လွင်သော သမာဓိ၏အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုအာရုံတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သောတရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ)ဖြစ်သောတရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပရိယာယသုတ်

၂၃၃။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏— “သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏။ ငါတို့ကား ဤသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရလျှင် ကောင်းပေလိမ့် မည်” ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်ပြီးလျှင် ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သည့် ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုရဟန်းတို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ဆိုကုန်၏—

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏ ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများကြကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြား၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်း အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန် သောအတိုင်း ပွားများကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်၎င်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည်၎င်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ် နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မှု၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိကြရ ကုန်အံ့” ဟု နေရာမှ ထပြုလျှင် ဖဲခါခဲကြကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ ဖဲခါခဲကြကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီး သော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ခဲ့ကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား “သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏။ ငါတို့ကား သာသနာ့ပြင်ပ အယူ ရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်” ဟု အကြံ ဖြစ်ပေါ်ပါ၏။ ထို့နောက် အကျွန်ုပ်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန် ပြီးလျှင် ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးဆုံးစေပြီး၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပါကုန်၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အကျွန်ုပ်တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ဆိုပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည်

စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါး တို့ကို ပယ်ဖျက်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများကြကုန်လော့” ဟု ဤသို့ သော တရားကို ဟောကြား၏။ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ လာကြ ကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ် ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ ပယ်ဖျက်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများ ကြကုန်လော့” ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြားကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်၎င်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည်၎င်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကြံ့ပြားမျက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြသည့် ထိုပရိဗိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မူ၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိရကုန်အံ့” ဟု နေရာမှ ထကာ ဖွဲ့ခွဲကြပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြကုန်သော ပရိဗိုဇ် တို့အား ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏ “ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်းသည် ရှိပါသလော့” ဟု (ပြောဆိုကုန်ရာ၏)။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း သို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ၎င်းတို့၏ အရာ မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကို ဖြစ်စေ ငါဘုရား၏ တပည့် ‘သာဝက’ ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသော သူကိုဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကူသော နတ် လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကူသော လူ့ လောက၌ ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါး ဖြစ်ကုန်၏။ ထို အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကာမ၌ လိုချင်မှု ကာမစ္ဆန္ဒ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကာမ၌ လိုချင်မှု ကာမစ္ဆန္ဒ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏသည် ဤအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် နှစ်ပါး ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း နီဝရဏ တည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ဗျာပါဒနီဝရဏသည် ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိန’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ စေတသိက်၏ ထိုင်းမှိုင်းမှု ‘မိဒ္ဓ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း။ ဤသို့လျှင် ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏသည် ဤသို့သော အကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကစ္စ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စနီဝရဏသည် ဤအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာတရားတို့၌ မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာတရားတို့၌ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏသည် အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး

ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ နိဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏။ ဤသည် ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဆယ့်လေးပါးဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ အတွင်းသင်္ခါရတရားတို့၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည် လည်း သတိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ပြင်ပသင်္ခါရတရားတို့၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည်လည်း သတိ သမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ထိုသတိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသင်္ခါရတရားတို့၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း စုံစမ်းခြင်းသို့ရောက် ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ပြင်ပသင်္ခါရတရားတို့၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း စုံစမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော အားထုတ်မှုသည်လည်း ဝီရိယသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ စိတ်၌ဖြစ်သော အားထုတ်မှုသည်လည်း ဝီရိယသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့နှင့် တကွဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည်လည်း ပီတိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့ မရှိသော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည်လည်း ပီတိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ပီတိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု 'ကာယပဿဒ္ဓိ' သည်လည်း ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု 'စိတ္တပဿဒ္ဓိ' သည်လည်း ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့နှင့် တကွဖြစ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' သည်လည်း သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့ မရှိသော တည်ကြည် မှု 'သမာဓိ' သည်လည်း သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် သမာဓိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသင်္ခါရတရားတို့၌ အညီအမျှရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' သည်လည်း ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် တည်း။ ပြင်ပသင်္ခါရတရားတို့၌ အညီအမျှရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' သည်လည်း ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်သည် ဤအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဆယ့်လေးပါးဖြစ်ကုန်၏။ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဇုတိယသုတ်။

၃-အဂ္ဂိသုတ်

၂၃၄။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ် သင်္ကန်းကိုဆောင်းယူလျက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ကုန်၏။ [ပရိယာယ်သုတ်နှင့်တူ၏။]

ရဟန်းတို့ ဤသို့ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိပိုင်တို့ကို ဤသို့ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ငါ့သျှင်တို့ စိတ်တုန်တို (ဆုတ်နှစ်) သောအခါ၌ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြသည့် ပရိပိုင်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ၎င်းတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကိုဖြစ်စေ ငါဘုရား၏ဘပည့် ‘သာဝက’ ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသောသူကိုဖြစ်စေ ဖယ်သား၍ ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေ နိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ စိတ်တုန်တို (ဆုတ်နှစ်) သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တုန်တို(ဆုတ်နှစ်)၏၊ ထိုတုန်တို (ဆုတ်နှစ်) သော စိတ်ကို ထိုတရားသုံးပါးတို့သည် ထစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေလို၏၊ ထို ယောကျ်ားသည် ထိုမီးထဲ၌ မြက်စိုတို့ကို၎င်း နွားချေးစိုတို့ကို၎င်း ထင်းစိုတို့ကို၎င်း ထည့်ရာ၏၊ ရေပါသောလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း ကြဖြန့်ရာ၏၊ ထို ယောကျ်ားသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေနိုင်ရာအလောဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မတောက် စေနိုင်ရာပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်တုန်တို (ဆုတ်နှစ်) သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တုန်တို(ဆုတ်နှစ်)၏၊ ထိုတုန်တို(ဆုတ်နှစ်) သောစိတ်ကို ထိုတရားသုံးပါးတို့သည် ထစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်တုန်တို (ဆုတ်နှစ်) သောအခါ၌—ဤဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တုန်တို(ဆုတ်နှစ်)၏၊ ထိုတုန်တို(ဆုတ်နှစ်) သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ထစေနိုင်သော ကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေလို၏၊ ထို ယောကျ်ားသည် ထိုမီးထဲ၌ မြက်ခြောက်တို့ကို၎င်း နွားချေးခြောက်တို့ကို၎င်း ထင်းခြောက်တို့ကို ၎င်း ထည့်ရာ၏၊ ခံတွင်းလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း မကြဖြန့်ရာ၊ ဤယောကျ်ား သည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေနိုင်ရာသည် မဟုတ်လော။ အသျှင်ဘုရား တောက်စေ နိုင်ရာပါ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်ဟူ၍ (ဆုတ်နစ်)သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါတည်း၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါ တည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တွန့်တို(ဆုတ်နစ်)၏။ ထိုတွန့်တို(ဆုတ်နစ်)သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ထစေသော ကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါမဟုတ်၊ ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါမဟုတ်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း သည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင် တရား သုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလို၏။ ထိုယောက်ျား သည် ထိုမီးပုံ၌ မြက်ခြောက်တို့ကို၎င်း၊ နွားချေးခြောက်တို့ကို၎င်း ထင်းခြောက်တို့ကို၎င်း ထည့်ရာ ၏။ ခံတွင်းလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏။ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း မကြဲဖြန့်ရာ။ ထိုယောက်ျားသည် မီးပုံ ကြီးကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာအံ့လော။ အသျှင်ဘုရား မငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်ပျံ့လွင့်သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါမဟုတ်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းအေးစေနိုင်ခဲ့သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါတည်း၊ သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါတည်း၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါတည်း။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော် ကား ယောက်ျားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလို၏။ ထိုယောက်ျားသည် ထိုမီးပုံထဲ၌ မြက်စိုတို့ကို ၎င်း၊ နွားချေးစိုတို့ကို၎င်း ထင်းစိုတို့ကို၎င်း ထည့်ရာ၏။ ရေပါသောလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏။ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း ကြဲဖြန့်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာသည် မဟုတ် လော။ အသျှင်ဘုရား ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာပါ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်ပျံ့လွင့်သောအခါ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါတည်း၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါတည်း၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများရန်အခါတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ ထိုပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို ဤတရားသုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ သတိကိုကား အလုံးစုံ(စိတ်ဆုတ်နစ်ရာ စိတ်ပျံ့လွင့်ရာ၌) အလိုရှိအပ်ပေ၏ဟု ငါဘုရားဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတ်ယသုတ်။

၄-မေတ္တာသဟဂတသုတ်

၂၃၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောလိယတိုင်း ဟလိဒ္ဓဝသနမည်သော ကောလိယ တိုင်းသားတို့၏နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက် အချိန် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဟလိဒ္ဓဝသနနိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံ

ဝင်ကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြံဖြစ်၏— “ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏။ ငါတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ် ရလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်” ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်၍ ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက် ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြသော ထိုရဟန်း တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ပြောဆိုကုန်၏—

“ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ဤသို့ တရားကိုဟောကြား၏။ ‘ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်း အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ် မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောက ကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ် မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့’ ဟု ဤသို့တရားကို ဟောကြား၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ဤသို့တရားကို ဟောကြားကုန်၏။ “ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာအလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိမြတ်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ‘ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့’ ဟု ဤသို့ ဟောကြားပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်၎င်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ဆုံးမခြင်းသည်၎င်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်း” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မူ၍ “မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိကြရကုန်အံ့” ဟု (ကြံစည်ကာ) နေရာမှထကာ ဖဲခွါခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ ဖဲခွါခဲ့ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်ထားကုန်၏—

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤနံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ခဲ့ပြီးလျှင် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံဝင်ခဲ့ပါကုန်၏။ ‘အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား ငါတို့သည် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံသွားရန် အချိန်စောသေး၏။ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရမူ ကောင်းပေလိမ့်မည်’ ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့နောက် အကျွန်ုပ်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို ပြီး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ပြောဆိုကြပါကုန်၏—

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် ‘သာဝက’ တို့အား ‘ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကိုအားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို

ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကုန်လော့' ဟု ဤသို့တရားကို ဟောကြား၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် 'သာဝက' တို့အား ဤသို့ တရားကို ဟောကြားကုန်၏။ 'ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကြ၍ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကြကုန်လော့။ ပ။ သနားခြင်း ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့ စေ၍ နေကြကုန်လော့' ဟု ဤသို့ ဟောကြားပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည် ၎င်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည် ၎င်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိမိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်ကြမူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိရကုန်အံ့ဟု (ကြံစည်ကာ) နေရာမှ ထပြီးလျှင် 'ဖဲခွါခွဲကြပါ၏' ဟု လျှောက်ထားကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိမိုဇ်တို့ကို ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏— "ငါ့သျှင်တို့ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ မုဒိတာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့

ဥပေက္ခာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ဥပေက္ခာ စေတောဝိမုတ္တိ' ကို ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း' ဟု ဤသို့ ပြောဆို မေးမြန်းအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုလ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ၎င်းတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကို ဖြစ်စေ ငါဘုရား၏ တပည့် 'သာဝက' ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသောသူကို ဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤ ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကူသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကူသော လူ့ လောက၌ ငါဘုရားမမြင်။

ရဟန်းတို့ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမီသော ချုပ်ခြင်းကိုမီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို ၎င်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်၍ 'သမ္မတဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်၍ 'သမ္မတဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှုလျက် နေနိုင်၏။ တင့်တယ်မှုကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော လွတ်မြောက်ခြင်း သုဘာဝိမောက္ခ' သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက် လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာ ရှိသော ရဟန်း၏ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို တင့်တယ်မှုလျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မီသော ချုပ်ခြင်းကို မီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် တကူဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ ပ။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို ၎င်း စက်ဆုပ်

ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ညာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှုလျက် နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ညာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှုလျက်နေ၏။ ရုပ်ဟူသော အမှတ် 'သညာ' ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း ထိခိုက်မှု ပဋိသန္ဓေဟူသော အမှတ် 'သညာ' တို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၎င်း အဘူးထူးသော အမှတ် 'သညာ' တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်၎င်း "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ" ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက်လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟော၏။

ရဟန်းတို့ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုး ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ကြိုသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ညာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှု၍ နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ညာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှု၍ နေနိုင်၏။ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ပဌမာရပုပ္ဖိညာဏ်သည် အဆုံးမရှိ" ဟု (စီးဖြန်းကာ) ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက်လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟော၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွားများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ကြိုသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အညီအမျှရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အညီအမျှရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလို့ခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။

ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံကို၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြည့်၍ အောက်မေ့မှု
 ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှိ၍ နေလို့ခဲမဲ့ ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု
 ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှိ၍ နေနိုင်၏။ ဝိညာဏဉာယတနဈာန်ကို
 လုံးဝလွန်မြောက်၍ “တစုံတခုမျှ ‘မရှိ’ ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍
 နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက်လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏
 ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု ‘ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ’သည်
 အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သင်္ဂါရဝသုတ်

၂၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍
 မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌
 ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

“အသျှင်ဂေါတမ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း တခါတရံ
 ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ပါကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်ပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်
 ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ယင်းအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊
 အသျှင်ဂေါတမ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း တခါတရံ
 ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကြပါ၏။ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကြကုန်ပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ
 ရှိပါအံ့နည်း။ ယင်းအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု
 (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ကာမရာဂထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏
 လွတ် မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း
 မှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံ
 ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်
 လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကြကုန်မူကား အဘယ်
 ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ချိတ်နှင့် ဖြစ်စေ နံနှင့် ဖြစ်စေ မဲနယ်နှင့် ဖြစ်စေ
 ထန်းကျင့်(နီပါးဆေး) မှုန့်နှင့်ဖြစ်စေ ရောနှောသော ရေခွက်သည် ရှိ၏။ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်
 ရှိသောယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ
 မမြင်နိုင်ရာ။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ကာမရာဂထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာ
 သော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏
 အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ
 မမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)
 မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်
 မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်ပါးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်၊ ကာလ ရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဥပမာသော် ကား မီးဖြင့် ပူစေအပ်သော ရေခွက်သည် ဆူပူ၏၊ ရေခိုး ရေခွေဖြစ်၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိ အမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုး ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကို လည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် မှော်သေးရေညှိတို့ဖြင့် မြှေးယှက် (ဖုံးလွှမ်း) နေ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော် လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ထကြွနှိပ်စက် သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ အကျိုး ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား လေတိုက်သော ရေခွက်သည် လှုပ်ရှား၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ လှိုင်းထ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် စိတ်ပျံ့လွင့်မှုဥဒ္ဒစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှုဥဒ္ဒစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် နောက်ကျ၏၊ မငြိမ်သက်၊ ရွံ့နှစ်ခရဖြစ်၏၊ အမှောင်၌ ထား၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် တခါတရံ ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဤသည်ပင် အကြောင်းတည်း၊ ဤသည်ပင် အထောက်အပံ့တည်း၊ ယင်းအကြောင်းအထောက်အပံ့ကြောင့် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် တခါတရံ ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ကာမရာဂ ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ချိတ်နှင့်ဖြစ်စေ နံနွင်းနှင့်ဖြစ်စေ မဲနယ်နှင့်ဖြစ်စေ ထန်းကျင့်(နီပါးဆေး) မှုနှင့်ဖြစ်စေ မထေ့နှောသော ရေခွက်သည် ရှိ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော

ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်
 ရ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ကာမရာဂ ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်
 လာသော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏
 အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ
 သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ
 (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)
 မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသော
 အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း
 မှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါးအကျိုး
 ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။
 ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်
 ကုန်၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား မီးဖြင့်မပူစေအပ်သော ရေခွက်သည် မဆူမပွက် ရေခိုးရေငွေမထွက်၊
 ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော်
 ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သော
 စိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။
 သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ
 သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည်
 ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေ
 သောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း
 ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါး
 အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်
 နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌
 ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် မှော်သေးရေညှိတို့ဖြင့် မမြှေးယှက်၊ ထိုရေခွက်၌
 မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်း
 မှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့်
 မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း
 ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါး
 အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်
 နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌
 ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ထကြွ နှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုး ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်လျှင် မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား လေမတိုက်သော ရေခွက်သည် မလှုပ်ရှား မတုန်လှုပ် လှိုင်းမထ၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စ’ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု ‘ကုက္ကုစ္စ’ တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်၏။ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလ ရှည်စွာ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် ကြည်လင်၏။ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်၏။ မနောက်ကျ။ အလင်းရောင်၌ထား၏။ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံ ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန် သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဤသည်ပင် အကြောင်းတည်း၊ ဤသည်ပင် အထောက် အပံ့တည်း၊ ယင်းအကြောင်း အထောက်အပံ့ကြောင့် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း တခါတရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏။ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်မျိုးတို့ကား မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်မျိုးတို့နည်း၊ ပုဏ္ဏား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန်ဖြစ်၏။ ပုဏ္ဏား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန်ဖြစ်၏။ ပုဏ္ဏား ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်မျိုးတို့ကား မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၊ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ ဟောကြားလတ်သော် သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏ "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါစေစွ။။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ရောက်သော ဥပါသကာ ဟု မှတ်တော်မူပါ" ဟု (လျှောက်၏)။

ပဉ္စမသုတ်၊

၆-အဘယသုတ်

၂၃၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗုဒ္ဓဂေါတမ ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အဘယမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— "အသျှင်ဘုရား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိပဲ မသိမမြင်ခြင်းဖြစ်၏။ သိမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိပဲ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏ဟု ပူရဏကဿပသည် ဤသို့ဆိုပါ၏။ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ မိန့်ဆိုတော်မူပါမည်နည်း" ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ရှိ၏။ အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သိမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ရှိ၏။ အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား အကြင်အခါ၌ ကာမရာဂ ထကြွနိုင်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ မင်းသား ဤသည်လည်း မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းသား နောက်တမျိုးကား အကြင်အခါ၌ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့်။ပ။ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တ တဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကစ္စ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့်။ပ။ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထကြွ နှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်း ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်။ မင်းသား ဤသည်လည်း မသိမမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်းဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤတရားဒေသနာတော်သည် အဘယ်အမည်ရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤတရားတို့ကား နိဝရဏမည်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် နိဝရဏ မည်ထိုက်ပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား နိဝရဏမည်ထိုက်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား နိဝရဏတပါးပါး နှိပ်စက်သည်ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင် ဖြစ်တုံဘိသေး၏။ နိဝရဏ ငါးပါးလုံး နှိပ်စက်သည်ရှိသော်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

အသျှင်ဘုရား သိမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများသောစိတ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏။ ဤသည်လည်း သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့တည်း။ ဤသို့လျှင် အထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏။

မင်းသား နောက်တမျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင် ပွားများသောစိတ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိမြင်၏။ မင်းသား ဤသည်လည်း သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏။

အသျှင်ဘုရား ဤတရားဒေသနာတော်သည် အဘယ်အမည် ရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤတရားတို့ကား ဗောဇ္ဇင်မည်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် ဗောဇ္ဇင်တို့ မည်ထိုက်ပါ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် ဗောဇ္ဇင်တို့ မည်ထိုက်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဇင်တပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိနိုင်မြင်နိုင် ဖြစ်တုံဘိသေး၏။ ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ရှိသော်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ အသျှင်ဘုရား ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို တက်သော တပည့်တော်အား ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်ဖြစ်ပါ၏။ ထို ပင်ပန်း ခြင်းသည် တပည့်တော်အား ငြိမ်းပျောက်ပါပြီ။ တပည့်တော်သည် တရားတော်ကိုလည်း သိအပ် ပါပြီဟု (လျှောက်၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သာကစ္ဆဝဂ် ပြီး၏။

၇-အာနာပါနဝဂ် ၁-အဋ္ဌိကမဟာပုလသုတ်

၂၃၈။ သာဘတ္တိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သား မှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုး အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုး အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အညတရဖလသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့် မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါး တို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင် ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုး တပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟတ္ထသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို

သံယုတ်]

၇-အာနာပါနဝဂ် ၅-ဥဒ္ဓါမာတကသုတ်

၁၁၉

‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာနေရခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု ‘အဋ္ဌိကသညာ’ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပုဠုဝကသညာသုတ်

၂၃၆။ ရဟန်းတို့ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ပုဠုဝကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝိနိလကသုတ်

၂၄၀။ ရဟန်းတို့ ရုပ်ဆင်းပျက်လျက် ညှိမ့်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ဝိနိလကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသုတ်

၂၄၁။ ရဟန်းတို့ အလယ်၌ နှစ်ပိုင်းပြတ်သော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ဝိစ္ဆိဒ္ဓကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဥဒ္ဓါမာတကသုတ်

၂၄၂။ ဖူးဖူးရောင်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု ‘ဥဒ္ဓါမာတကသညာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မေတ္တာသုတ်

၂၄၃။ ရဟန်းတို့ ချစ်ခြင်း ‘မေတ္တာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ကရုဏာသုတ်

၂၄၄။ ရဟန်းတို့ သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-မုဒိတာသုတ်

၂၄၅။ ရဟန်းတို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည် ရှိသော်။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဥပေက္ခာသုတ်

၂၄၆။ ရဟန်းတို့ အညီအမျှ ရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာနာပါနသုတ်

၂၄၇။ ရဟန်းတို့ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု ‘အာနာပါနဿတီ’ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဒသမသုတ်။

ရနစ်ချမြောက် အာနာပါနဝဂ် ပြီး၏။

၈-နိရောဓဝဂ် ၁-အသုဘသညာသုတ်

၂၄၈။ ရဟန်းတို့ မတင့်တယ်ဟူသော မှတ်သားမှု ‘အသုဘသညာ’ကို။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-မရဏသုတ်

၂၄၉။ ရဟန်းတို့ (မုချသေရလိမ့်မည်ဟု) သေရခြင်း၌ မှတ်သားမှု 'မရဏသညာ' ကို။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အာဟာရေပဋိကူလသညာသုတ်

၂၅၀။ ရဟန်းတို့ စားမျိုအပ်သောအစာ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု 'အာဟာရေပဋိကူလသညာ' ကို။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-အနဘိရတိသုတ်

၂၅၁။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသောလောက၌ မမ္မေလျော်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု 'သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ' ကို။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အနိစ္စသုတ်

၂၅၂။ ရဟန်းတို့ မမြဲဟု မှတ်သားမှု 'အနိစ္စသညာ' ကို။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုက္ခသုတ်

၂၅၃။ ရဟန်းတို့ မမြဲသောတရားသည် ဆင်းရဲ၏ဟု မှတ်သားမှု 'အနိစ္စဒုက္ခသညာ' ကို။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အနတ္တသုတ်

၂၅၄။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲသောတရား၌ အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက် 'အနတ္တ'ဟု မှတ်သားမှု 'ဒုက္ခေအနတ္တသညာ' ကို။ပ။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ပဟာနသုတ်

၂၅၅။ ရဟန်းတို့ ပယ်စွန့်အပ်၏ဟု မှတ်သားမှု 'ပဟာနသညာ'ကို။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

ဇ-ဝိရာဂသုတ်

၂၅၆။ ရဟန်းတို့ စွဲမက်ခြင်းကင်း၏ဟု မှတ်သားမှု 'ဝိရာဂသညာ'ကို။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-နိရောဓသုတ်

၂၅၇။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို အဘယ်သို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ' နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ' နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့

ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် အကြွင်း အကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့် မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါဖြစ်၏။ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု 'သံဝေဂ' ဖြစ်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ များစွာသော ယောဂတရား တို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကြီးစွာသောထိတ်လန့်မှု 'သံဝေဂ' ဖြစ်ခြင်းငှါ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'နှင့်တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ငြိမ်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်း ရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'နှင့်တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်း ငှါဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု 'သံဝေဂ' ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒဿမသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် နိရောဓဝဂ် ပြီး၏။

၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်

၂၅၇-၂၆၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ငြိမ်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [သေနာသုတ်တိုင်အောင် ပါဠိကို ချွေအပ်၏]။

ကိုးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀-တထာဂတာဒိသုတ်

၂၇၀-၂၇၉။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိကုန်သောသတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

၁၁-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလာဒိသုတ်

၂၈၀-၂၉၁။ ရဟန်းတို့ လက်ရုံးအားကိုး ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ လုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ဤသို့စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

တဆယ့်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

၁၂-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာဒိသုတ်

၂၉၂-၃၀၁။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတရားတို့ကား ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း ကာမကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဝိဝေကနိဿိတပုဒ်နှင့် ယှဉ်သော သေနာပေယျာလကို ချဲ့အပ်၏။]

၁၃-ဩဃဝဂ်

၁-၉-ဩဃာဒိသုတ်

၃၀၂-၃၁၀။ ရဟန်းတို့ ဩဃတရားတို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

၁၀-ဥဒ္ဓမ္မာဂိယသုတ်

၃၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပဘုံ၌ တပ်မက်မှု 'ရူပရာဂ' အရူပဘုံ၌ တပ်မက်မှု 'အရူပရာဂ' ထောင်လွှားမှု 'မာန' စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တော့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်းရှိုင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် ဩဃပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၄-ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၃၁၂-၃၂၃-ပုနဂင်္ဂါနဒီအာဒိသုတ်

တဆယ့်လေးခုမြောက် ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဇင်သံယုတ်၏ ဂင်္ဂါပေယျာလကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

၁၅-ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်

၃၂၄-၃၃၃-တထာဂတာဒိသုတ်

တဆယ့်ငါးခုမြောက် ပုနအပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ရာဂ၏အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

၁၆-ပုနပလကရဏိယဝဂ်

၃၃၄-၃၄၅-ပုနပလာဒိသုတ်

တဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် ပုနပလကရဏိယဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဇင်သံယုတ်၏ ပလကရဏိယဝဂ်ကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

၁၇-ပုနသေနာဝဂ်

၃၄၆-၃၅၆-ပုနသေနာဝိသုတ်

တဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် ပုနသေနာဝဂ် ပြီး၏။

၁၈-ပုနဩဃဝဂ်

၃၅၇-၃၆၆-ပုနဩဃာဝိသုတ်

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ တဆယ့်ရှစ်ခုမြောက် ပုနဩဃဝဂ် ပြီး၏။

[တပ်မက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တောဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ဝဂ်ကို ချဲ့အပ်၏]။ [မဂ္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့သကဲ့သို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်၏]။

နှစ်ခုမြောက် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

၃-သတိပဋ္ဌာနသံသုတ်

၁-အမ္မပါလိဝဂ် ၁-အမ္မပါလိသုတ်

၃၆၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် အမ္မပါလိ(ပြည့်တန်ဆာမ)၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့” ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျှတ် မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျှတ်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားဟော တော်မူသော တရားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြလေကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-သတိသုတ်

၃၆၈။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် အမ္မပါလိ(ပြည့်တန်ဆာမ)၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို

“ရဟန်းတို့”ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “အသျှင်ဘုရား”ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ဆင်ခြင်ညွှတ် ‘သမ္မဇဉ်’ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညွှတ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညွှတ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ခနလျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိပေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ညွှတ် ‘သမ္မဇဉ်’ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ရွှေသို့တိုးရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုက္ခ၌ သပိတ် သက်န်းကိုဆောင်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ညွှတ် ‘သမ္မဇဉ်’ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိသမ္မဇဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဘိက္ခုသုတ်

၃၆၉။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အား ထုတ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏”ဟု (လျှောက်၏)။ ဤလောက၌ အချိုသော(မဂ်ဖိုလ်မှ)အချဉ်းနိုးသော ယောက်ျားတို့သည် ဤကဲ့သို့ပင် ငါဘုရား ကို တိုက်တုန်းကြကုန်၏။ တရားတော်ကို ဟောသည်ရှိသော် ငါဘုရား (နောက်) သို့သာ အစဉ် လိုက်သင့်၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရား သည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်၏ အနက်ကို သိနိုင် ကောင်းတန်ရာပါ၏။ တပည့်

တော်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်၏ အမွေခံဖြစ်နိုင်ကောင်းတန်ရာ ပါ၏ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ဧကောင်းစွာစင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မတ်သော အယူပင်တည်း။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ရဟန်း ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို သုံးပါးသော အဘို့အစုအားဖြင့် ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတုင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတုင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတုင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌၎င်း အတုင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌၎င်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတုင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စိတ်၌၎င်း အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော စိတ်၌၎င်း အတုင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတုင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌၎င်း အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌၎င်း အတုင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသုံးပါးသော အဘို့အစုအားဖြင့် ပွားနိုင်လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ ရောက်လာမည့် ည၌ နေ့တို့ဝယ် သင့်အား ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွားခြင်းကို (မချွတ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမြော်လင့်အပ်။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၍ နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိဒ္ဓိအသေပြု၍ ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်လျက် နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုသော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ ယခု

ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍နေရ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ရဟန္တာတို့ဘွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

တတိယသုတ်။

၄-သာလသုတ်

၃၇၀။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း သာလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေးမူ၍ ဤသာသနာတော်သို့ ယခုပင် (မကြာသေးမီက) ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့အား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ ရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့ နည်းငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်လော့။ သင်တို့သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်း စွာထားသောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ် သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ စိတ်၌ စိတ် ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့ကုန် ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့ (ဟု ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေ အပ်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆဲ ‘ဘေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကုန်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်ကုန်သေးမူ၍ ယောဂဝတို့၏ကုန်ရာ အတုမရှိ မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တလျက် နေကြသူ ရဟန်းတို့ သည်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ် သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်

ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သော စိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ် ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိ ကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထား အပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာသဝတရားကုန်ပြီးသူ ကျင့်သုံးပြီးသော မဂ်အကျင့်ရှိသူ ပြုဖွယ်မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီး သူ ခန္ဓာဝဂ်ကို ချထားပြီးသူ မိမိ၏ အကျိုးသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သူ ဘဝကို တပ်မက်တတ်သည့် နှောင်ကြီး 'ဘဝသံယောဇဉ်' ကုန်ပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသူ ထို ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းနှင့် မစပ်ယှဉ် မှု၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည် သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်နှင့် မစပ်ယှဉ်မှု၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြ ကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည် သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်နှင့် မစပ်ယှဉ်မှု၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်း သော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့နှင့် မစပ်ယှဉ်မှု၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေးမှီ၍ ဤသာသနာတော်သို့ ယခုပင် (မကြာသေးမီက) ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့ကိုလည်း ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အကုသလရာသိသုတ်

၃၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏— “ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်အစုဟု ဆိုလိုသောသူသည် ကောင်းစွာဆိုလိုခဲ့မှ နိဝရဏ ငါးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့

ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကုသိုလ်အစု သက်သက်သာဖြစ်ပေ၏။ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ ဗျာပါဒနိဝရဏ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ “အကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုသောသူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ “ကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုလိုသောသူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မုဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အစုဟုဆိုလိုသောသူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မှု သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုသာ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဗညမသုတ်။

၆-သကုဏဂ္ဂိသုတ်

၃၇၂။ ရဟန်းတို့ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား သိန်းငှက်သည် လျင်မြန်စွာ ရောက်လာ၍ ဗီလုံး ငှက်ကို ဖမ်းသုတ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် သိန်းငှက် ထိုးသုတ်ဆောင်ယူအပ်သည် ဖြစ်၍ ဤသို့ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလေ၏—“ငါတို့သာ-ကြက်သရေမဲ့ကုန်၏၊ ငါတို့သာ ဘုန်းကံနည်းပါး ကုန်၏၊ ငါတို့သည် မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်) ၌ ကျက်စားမိကုန်၏၊ ယနေ့ ငါသည် မိမိအဖ၏ နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားခဲ့မှု ဤသိန်းငှက်သည် ငါ့အား မဖမ်းနိုင်ရာ၊ စစ်ထိုးခြင်းသာ ဖြစ်လေရာ၏” ဟု (မြည်တမ်း၏)။ ဗီလုံးငှက် မိမိ အဖ၏ နေရာဖြစ်သော သင်၏စားကျက်ကား အဘယ်နည်းဟု (သိန်းငှက်က မေးလေ၏)။ ထွန်ဖြင့် ထွန် ယက်ခြင်းကိုပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်ပင်တည်းဟု ပြောလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိန်းငှက် သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုး ယုံကြည်လျက် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို (အထူးအထွေ) မပြော ဆိုတော့ပဲ “ဗီလုံးငှက် သင် သွားလေလော့၊ ထိုအရပ်သို့ ရောက်ပါသော်လည်း ငါ့လက်မှ မလွတ် နိုင်လတ္တံ့” ဟု (ဆို၍) ဗီလုံးငှက်ကို လွှတ်လိုက်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကိုပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်သို့ သွားပြီးလျှင် ထွန်ချေးခဲကြီးထက်သို့ တက်၍ “သိန်းငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့၊ သိန်း ငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့” ဟု သိန်းငှက်ကို ပြောလျက် ရပ်နေလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိန်းငှက်သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုးယုံကြည်လျက် မိမိ၏အားအစွမ်းကို (အထူးအထွေ) မပြောဆိုတော့ပဲ အတောင် နှစ်ဖက်တို့ကို ရှက်၍ ဗီလုံးငှက်ထံသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်လာလေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသိန်းငှက်သည် ငါ့ကို (ဖမ်းရန်) များစွာ နီးကပ်လာပြီဟု ဗိလုံးငှက် သိသောအခါ ထိုထွန်ချေးခဲ၏ အကြားသို့သာ ဝင်သွားလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိန်းငှက်သည် ထိုထွန်ချေးခဲ၌ ပင် ရင်ပတ်ကို ပြင်းစွာတိုက်ခတ်မိလေ၏။ ရဟန်းတို့ မကျက်စား သင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ ကျက်စားသွားလာသော သူသည် ဤအတူပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ မကျက်စား မသွားလာကြကုန်လင့်။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်) ၌ ကျက်စား သွားလာကုန်သူတို့အား ကိလေသာ မာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကိုရ၏။ ကိလေသာ မာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်)အကြောင်းကိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)ကား အဘယ်နည်း၊ ဤကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ ပ။ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဒါရုံ။ ပ။ သာနဝိညာဉ်ဖြင့် နှမ်းရှူအပ်သော ဂန္ဓာရုံ။ ပ။ ဇိဝှာဝိညာဉ်ဖြင့် လျှက်အပ်သော ရသာရုံ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏နေရာ (အရပ်)ကား ဤကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိအဖ၏ နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကြကုန်၊ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကုန်သော သူတို့အား ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်)အခွင့်ကို မရ၊ ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကိုမရ။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ အဖနေရာ ဖြစ်သော ကျက်စားရာကား အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်ကား ဤ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မက္ကဋ္ဌသုတ်

၃၇၃။ ရဟန်းတို့ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာ ခြင်းလည်း မရှိသော လူတို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်း မရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ သွားရန် ခက်ခဲ၍ မညီညွတ်ကုန်သော

အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းသာရှိ၍ လူတို့လှည့်လည် သွားလာခြင်း မရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ သွားရန် ခက်ခဲ၍ မညီညွတ်ကုန်သော အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်း ရှိသော လူတို့လှည့်လည်သွားလာခြင်းလည်း ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ ညီညွတ်သော မြေအဘို့ရှိသော မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို (ညီညွတ်သော မြေအဘို့ရှိ၍ မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ) အရပ်၌ မုဆိုးတို့သည် မျောက်တို့ကို သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးရန် မျောက်တို့ သွားလာရာ လမ်းတို့၌ မျောက်နဲ့စေးကို ထောင်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဟိမဝန္တာတောင်၌ မိုက်သောသဘောမရှိ လျှပ်ပေါ်သော သဘောမရှိကုန်သော မျောက်တို့သည် ထိုအရပ်၌ မျောက်နဲ့စေးကို မြင်ကုန်သည် ရှိသော် ဝေးစွာ ရှောင်ဖဲကုန်၏။ မိုက်သောသဘော လျှပ်ပေါ်သော သဘောရှိသော မျောက်သည်ကား ထိုမျောက်နဲ့စေး ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်ဖြင့် ကိုင်ယူ၏။ ထိုလက်သည် ထိုမျောက်နဲ့စေး၌ကပ်ငြိ၏။ “လက်ကိုလွတ်စေအံ့” ဟု ဒုတိယ လက်ဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုဒုတိယ လက်သည် ထိုမျောက်နဲ့စေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ “လက်နှစ်ဖက်တို့ကို လွတ်စေအံ့” ဟု ခြေဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုခြေသည် ထိုမျောက်နဲ့စေး၌ ကပ်ငြိ၏။ “လက်နှစ်ဖက်တို့ကို၎င်း ခြေကို၎င်း လွတ်စေအံ့” ဟု ဒုတိယ ခြေဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုဒုတိယခြေသည် ထိုမျောက်နဲ့စေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ “လက်နှစ်ဖက်တို့ကို၎င်း ခြေနှစ်ဖက်တို့ကို၎င်း လွတ်စေအံ့” ဟု နှုတ်သီးဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏။ ထိုနှုတ်သီးသည် ထိုမျောက်နဲ့စေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ထိုမျောက်သည် ငါးဌာနတို့၌ နှောင်ဖွဲ့မိသည် ဖြစ်၍သာလျှင် ညည်းတူးလျက် အိပ်ရလေ၏။ အကျိုးမဲ့ခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ မုဆိုး၏အလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ်မှုကို ခံရလေ၏။ ရဟန်းတို့ မုဆိုးသည် ထိုမျောက်ကို (တံစို့) ထိုးလျက် ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ထင်းမီးကနိုး၌ ကင်မြှိုက်၍ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ဖဲခွါသွားလေ၏။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ ကျက်စား သွားလာသောသူသည် ဤအတူပင်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ မကျက်စား မသွားလာကြကုန်လင့်။ မကျက်စားမသွားလာသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ ကျက်စား သူတို့အား ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကိုရ၏။ ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကိုရ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာအရပ်ကား အဘယ်နည်း။ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက် အပ်ကုန်စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိကုန်၍ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်လျက် တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ ပ။ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားအပ်သောသဒ္ဓါရုံ။ ပ။ ဘာနဝိညာဉ်ဖြင့် နှမ်းရှူအပ်သော ဂန္ဓာရုံ။ ပ။ ဇိဝှါဝိညာဉ်ဖြင့် လျက် အပ်သော ရသာရုံ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင် ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ယှဉ်လျက် တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)ကား ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိအဖ၏နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားသွားလာကုန် လော့၊ မိမိအဖ၏နေရာ ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားသွားလာကြသူတို့အား ကိလေသာမာရ် သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကို မရ၊ ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို မရ။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏နေရာ ဖြစ်သော ကျက်စားရာကား အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသံသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကိုပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်ကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သုဒ္ဓသုတ်

၃၇၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော စားတော်ကဲမိုက်သည် မင်းကို၎င်း မင်း၏ အမတ်ကြီးကို၎င်း အမျိုးမျိုးစီမံအပ်သော ဟင်းတို့ဖြင့် ရှေ့သို့ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ခါးသော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း စပ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ချိုသော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း မငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ဆားပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ဆားမပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ရှေ့သို့ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူ “ယနေ့ ငါ၏ ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ခါးသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ စပ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချိုသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ မငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏” ဟု မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူ။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် အဝတ်ကိုလည်း မရ၊ အခ (လစာ)ကိုလည်း မရ၊ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဆုလာဘ်တို့ကိုလည်း မရပေ။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် မိမိ

ထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာ တော်၌ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော အချို့ရဟန်းမိုက်သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းမိုက်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း မပယ်နိုင်ကုန်၊ ထိုရဟန်းမိုက်သည် ထိုအာရုံကိုမမှတ်ယူ။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော၊ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကိုအကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထို ရဟန်းမိုက်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း မပယ်နိုင် ကုန်၊ ထိုရဟန်းမိုက်သည် ထိုအာရုံကို မမှတ်ယူ။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုရဟန်းမိုက်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းတို့ကိုလည်း မရနိုင်၊ သတိသမ္ပဇဉ်ကိုလည်း မရနိုင်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် နည်း၊ ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုရဟန်းမိုက်သည် မိမိစိတ်၏ အာရုံကို မမှတ် ယူသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မင်းကို၎င်း မင်း၏ အမတ်ကြီးကို၎င်း အမျိုးမျိုးသော ဟင်းတို့ဖြင့် ရွှေသို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။ ချဉ်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ခါးသောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း စပ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ချိုသောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ငန့်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း မငန့်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ဆားပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ဆားမပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်၎င်း ရွှေသို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူ၏ “ယနေ့ ငါ၏ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏။ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ချဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်း ကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ချဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏။ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ ယနေ့ ငါ၏ ခါးသောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ စပ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ချိုသောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ငန့်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ မငန့်သော အရသာ ရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ယနေ့ ငါ၏ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏။ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏။ ဆားမပါ သော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီ မွမ်းပြောဆို၏”ဟု မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် အဝတ်ကိုလည်း ရ၏။ အခ (လစာ)ကိုလည်း ရ၏။ ရှေးရှုဆောင်အပ်သော ဆုလာဘ်တို့ကိုလည်း ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာတော်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော အချို့ပညာရှိရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ် ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းပညာရှိ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းပညာရှိသည် ထိုအာရုံကို မှတ်ယူ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်း ပညာရှိ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏။ ထိုရဟန်းပညာရှိသည် ထိုအာရုံကို မှတ်ယူ၏။

ရဟန်းတို့ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ထိုရဟန်းပညာရှိသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကိုလည်း ရနိုင်၏။ သတိ သမ္မဇဉ်ကိုလည်း ရနိုင်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့် နည်း။ ရဟန်းတို့ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ထိုရဟန်းပညာရှိသည် မိမိစိတ်၏အာရုံကို မှတ်ယူနိုင်သော ကြောင့်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဂိလာနသုတ်

၃၇၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် ဝေဠုဝဂ္ဂဇာယံ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— “ရဟန်းတို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့သည် အဆွေခင်ပွန်းရှိရာ တွေ့မြင်နေကျ မိတ်ဆွေရှိရာ အတူတကွ စားဘော်စားဘက် မိတ်ဆွေရှိရာ ဝေသာလီပြည်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါကပ်ကြကုန်လော့၊ ငါသည်ကား ဤဝေဠုဝဂ္ဂဇာယံ၌ပင် ဝါကပ်အံ့”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ ကုန်ပြီးလျှင် အဆွေခင်ပွန်းရှိရာ တွေ့မြင်နေကျ မိတ်ဆွေရှိရာ စားဘော်စားဘက် မိတ်ဆွေရှိရာ ဝေသာလီပြည်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါကပ်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထိုဝေဠုဝဂ္ဂဇာယံ၌ပင် ဝါကပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝါကပ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းထမ်းသောအနာသည် ဖြစ်လေ၏။ သေလုနီးပါး ပြင်းထန်သောဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်

မေ့မှု'သတိ' ဆင်ခြင်ဘက်'သမ္မဇဉ်'ရှိတော်မူလျက် မပင်မပန်း(မညည်းမညူ)သည်းခံတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏— “အလုပ်အကျွေးတို့ကို မသိစေမူ၍ ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ငါ့အား မသင့်လျော်ချေ။ ငါသည် ဤအနာကို လှုံ့လဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခါ၍ အသက်ကိုပြုစီရင်တတ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဆောက်တည်နေရမူ ကောင်းပေလိမ့်မည်” ဟု အကြံဖြစ်၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအနာကို လှုံ့လဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခါ၍ အသက်ကို ပြုစီရင်တတ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဆောက်တည်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုအနာသည် ငြိမ်းပျောက်လေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် မကျန်းမာရာမှ ထတော်မူလျက် အနာရောဂါကင်းပျောက်ပြီး၍ မကြာမြင့်မီကျောင်းမှ ထွက်တော်မူကာ ကျောင်း၏နောက်ဖက် အရိပ်ဝယ် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားစံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ချမ်းသာခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ခန့်ကျန်းခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ မျှတခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား နာဖျားခြင်းကြောင့် တပည့်တော်၏ကိုယ်သည် တောင့်တင်း လေးလံသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါ၏။ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်အား မထင်ပါကုန်၊ တရားတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်အား မထင်ပါကုန်၊ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာကို အကြောင်းပြု၍ တစုံတရာ မမြွက်ကြားရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်ဟု တပည့်တော်အား သက်သာရာ အနည်းငယ်မျှဖြစ်ရပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ယခု အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ဘုရား၌ တောင့်တသနည်း၊ အာနန္ဒာ ငါသည် အတွင်းအပြင်မထားမူ၍ တရားတော်ကို ဟောခဲ့၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားအား တရားတို့၌ ဆရာစားချန်ထားသော တရားဟူ၍မရှိ။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် ဆောင်အံ့ဟူ၍၎င်း ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍၎င်း ဤသို့သောအကြံ ဖြစ်သူသည် ရဟန်းသံဃာကို အကြောင်းပြု၍ တစုံတခုကို ပြောရာ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင်ဆောင်အံ့ဟူ၍၎င်း ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံမဖြစ်။ အာနန္ဒာ သံဃာကိုအကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်ကြောင့် တစုံတရာ ပြောဆိုအံ့နည်း၊ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌ သော်ကား ငါသည် အိုမင်းကြီးမြင့် အရွယ်ရင့်ခဲ့ပြီ၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ငါ၏အသက်သည် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီ၊ အာနန္ဒာ လှည်းအိုသည် ချည်ဘုပ်နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့် မျှတစေသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထိုအဘူပင် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်သည် ပြုပြင်ခြင်းနှင့်ရောနှောသည်ဖြစ်၍ မျှတယောင်တကား။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော အာရုံ(နိမိတ်)တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် အချိုသော ဝေဒနာတို့ချုပ်ခြင်းကြောင့် အာရုံ(နိမိတ်)မရှိသော စိတ်၏တည်ကြည်မှု အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိကို ဝင်စားနေသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် အလွန်ချမ်းသာ(ကျန်းမာ)ခြင်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း။ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာနေရ၏။ အခြားတရားကို အားမကိုး မှု၍(လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌၎င်း ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ၌၎င်း သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြား တရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြမည့် ရဟန်း အားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြပေလိမ့် မည်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်

၃၇၆။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ရဟန်းမတို့၏ ကျောင်းတကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်ထား ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရားအာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်ဝယ် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာ တည်စေ၍ နေကုန်သော ရဟန်းမများစွာတို့သည် ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရား ထူးကို ကောင်းစွာသိပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ တဦးဦးသော ရဟန်းသည်၎င်း ရဟန်းမသည်၎င်း သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေခဲ့မှု ထိုသူသည် “ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်” ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုရဟန်းမတို့အား တရားစကားဖြင့် အကျိုးစီးပွားကို ပြုလျက် တရားကို ဆောက်တည်စေကာ တရားကျင့်သုံးရန် ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထကာ ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာအရပ်မှဖွဲ့ခါပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကိုလျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ယနေ့နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်ပြီးလျှင် သပိတ် သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ရဟန်းမတို့၏ ကျောင်းတကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေပါ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ငှက်များသည် အကျွန်ုပ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အကျွန်ုပ်ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသေစေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို လျှောက်ထားပါကုန်၏ “အသျှင်ဘုရားအာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်ဝယ် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေကုန်သော များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာသိပါကုန်၏” ဟု (ဤသို့လျှောက်ကြပါ၏)။ အသျှင် ဘုရား ဤသို့လျှောက်ကုန်သော ထိုရဟန်းမတို့အား “နမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ တဦးဦးသော ရဟန်းသည်၎င်း ရဟန်းမသည်၎င်း သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေခဲ့မှု ထိုသူသည် ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်ပေသည်ဟူ၍ ပြောလိုက်ပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ အာနန္ဒာ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ အာနန္ဒာ တဦးဦးသော ရဟန်းသည်၎င်း ရဟန်းမသည်၎င်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေခဲ့မှု ထိုသူသည် ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းကို (မချွတ်ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဘာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ် အပေါင်းလျှင် အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်၌ (ကိလေသာ) ပူပန်ခြင်းသည်၎င်း စိတ်၏ တုန်တိုဆုတ်နစ် ခြင်းသည်၎င်း ဖြစ်၏။ ပြင်ပ၌မူလည်း စိတ်ပျံ့လွင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းသည် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကိုထားအပ်၏။ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားသော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏။ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏။ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုတည်ကြည် သော ရဟန်းသည် “အကြင်အကျိုးငှါ ငါသည် စင်စစ် စိတ်ကိုထား၏။ ငါအား ထိုအကျိုးသည် ပြီးပြည့်စုံပြီ။ ယခု (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းတော့အံ့” ဟု ဤသို့ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်း သည် (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်လည်း ရုပ်သိမ်း၏။ ကြုံလည်း မကြုံစည်။ သုံးလည်း မသုံး သပ်။ “ငါသည် မကြုံစည် မသုံးသပ် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ နောက်တမျိုးကား ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဘာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့လျှင် အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်၌ပူပန်ခြင်းသည်၎င်း စိတ်၏တုန်တို ဆုတ်နှစ်ခြင်းသည်၎င်း ဖြစ်၏။ အပဉ္စမူလည်း စိတ်သည် ပျံ့လွင့်၏။ အာနန္ဒာထိုရဟန်းသည် ကြည်ညို ဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကိုထားအပ်၏။ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော အစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကိုထားသော ထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်း အား နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သော ရဟန်း၏ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏။ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ထိုတည် ကြည်သော ရဟန်းသည် “အကြင်အကျိုးငှါ ငါသည် စင်စစ် စိတ်ကိုထား၏။ ငါ့အား ထိုအကျိုး သည် ပြီးပြည့်စုံပြီ။ ယခု (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းတော့အံ့” ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်လည်း ရုပ်သိမ်း၏။ ကြုံလည်း မကြုံစည် သုံးလည်း မသုံးသပ်။ “ငါသည် မကြုံစည် မသုံးသပ် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို ဆောက်တည်၍ ပွားများခြင်းဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွားများခြင်းဖြစ်သနည်း။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ)၌စိတ်ကို မထားမူ၍ “ငါ၏စိတ်သည် ပြင်ပ(အာရုံ)၌ မထား” ဟု သိ၏။ ထို့နောက် “ငါ၏စိတ်သည် နောက်၌၎င်း ရှေ့၌၎င်း မကြုံ လှုတ်၏။ မတောင့်တ” ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း “(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ ၏” ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ)၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ “ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား” ဟု သိ၏။ ထို့နောက် “ငါ၏စိတ်သည် နောက်၌၎င်း ရှေ့၌၎င်း မကြုံ လှုတ်၏။ မတောင့်တ” ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း “(ငါသည်) ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ(အာရုံ)၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ “ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား” ဟု သိ၏။ ထို့နောက် “ငါ၏စိတ်သည် နောက်၌၎င်း ရှေ့၌၎င်း မကြုံ လှုတ်၏။ မတောင့်တ” ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း “(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ် သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ၏” ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် “ပြင်ပ (အာရုံ)၌ စိတ်ကိုမထားမူ၍ ငါ၏စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား” ဟု သိ၏။ ထို့နောက် “ငါ၏ စိတ်သည် နောက်၌၎င်း ရှေ့၌၎င်း မကြုံ လှုတ်၏။ မတောင့်တ” ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း “(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည် ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ ၏” ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွားများခြင်း ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကိုထား၍ ပွားများခြင်းကိုလည်း ငါတော့အပ်ပြီ။ စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွားများခြင်းကိုလည်း ငါတော့အပ်ပြီ။ အာနန္ဒာ တပည့်သာဝကတို့၏ စီးပွားကို လိုလားသော အစဉ် သနားတတ်သော သင်တို့ဆရာ ငါသည် အစဉ်သနားသည်ဖြစ်၍ သင်တို့အတွက် ပြုသင့်ပြုထိုက်သည် ကို ပြုအပ်ပြီ။ အာနန္ဒာ ဤသည်ဟိုကား သစ်ပင်ရင်းတို့တည်း။ ဤသည်တို့ကား ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်

တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ရှုကြကုန်လော့၊ မမေ့လျော့ကုန်လင့်၊ နောက်၌ နှလုံးမသာယာ မဖြစ်ကြကုန်လင့်၊ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော တရားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လေ၏။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော အဗ္ဗပါလိဝဂ် ပြီး၏။

၂-နာလန္ဒဝဂ် ၁-မဟာပုရိသသုတ်

၃၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား ယောက်ျားမြတ် ယောက်ျားမြတ်ဟု ဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ယောက်ျားမြတ် ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။ သာရိပုတြာ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်သာ “ယောက်ျားမြတ်”ဟု ငါဆို၏။ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်မရှိမူ “ယောက်ျားမြတ်ဟု ငါမဆို”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သာရိပုတြာ အဘယ်သို့လျှင် (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသနည်း၊ သာရိပုတြာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မူ ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်သည် တပ်မက်မှု ကင်း၏။ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) တစုံတခုသော အာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မူ ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တပ်မက်မှု ကင်း၏။ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) တစုံတခုသော အာရုံကို မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင် လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိ၏။ သာရိပုတြာ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်သာ “ယောက်ျားမြတ်”ဟု ငါဆို၏။ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်မရှိမူ “ယောက်ျားမြတ်ဟု ငါ မဆို”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-နာလန္ဒသုတ်

၃၇၈။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နာလန္ဒမြို့ ပါဝါရိက သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို

ရိုခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာသိသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါး သောသမဏသည်၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်၎င်း၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါလည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ယုံကြည်ပါ၏”ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြား တပါးသော သမဏသည်၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်၎င်း၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါ၌လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ဤသို့ ယုံကြည်ပါ၏”ဟု သင်သည် မြတ်သော ရဲရင့်သော စကားကို ပြော၏။ တဖက်သတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၏၊ မြတ်သော ကြုံးဝါးခြင်းကို ကြုံးဝါး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သာရိပုတြာ ရှေးအခါ၌ ဖြစ်တော်မူခဲ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရား တို့၏ စိတ်ကို “ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ သီလရှိကုန်ပြီဟု၎င်း ဤသို့ (သမာဓိ) တရားရှိကုန် ပြီဟု၎င်း ဤသို့ ပညာရှိကုန်ပြီဟု၎င်း ဤသို့ နေလေ့ရှိကုန်ပြီဟု၎င်း ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်ကုန်ပြီဟု၎င်း သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော”။ အသျှင် ဘုရား ဤသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ နောင်အခါ၌ ဖြစ်တော်မူလတ္တံ့ သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ စိတ်ကို “ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ သီလရှိကုန်လတ္တံ့ ဟု၎င်း ဤသို့ (သမာဓိ) တရားရှိကုန်လတ္တံ့ ဟု၎င်း ဤသို့ ပညာရှိကုန်လတ္တံ့ ဟု၎င်း ဤသို့ နေလေ့ရှိကုန်လတ္တံ့ ဟု၎င်း ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်ကုန်လတ္တံ့ ဟု၎င်း သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော”။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ ယခုအခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါဘုရား၏ စိတ်ကို “မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ သီလရှိ၏ဟု၎င်း ဤသို့ (သမာဓိ)တရားရှိ၏ဟု၎င်း ဤသို့ ပညာရှိ၏ဟု၎င်း ဤသို့ နေလေ့ရှိ၏ဟု၎င်း မြတ်စွာဘုရား သည် ဤသို့ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်၏ဟု၎င်း ဤသို့ သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော”။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သည့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော ဤ မြတ်စွာဘုရားတို့၌ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိပါပဲလျက် “သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာသိသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါး သော သမဏသည်၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်၎င်း၊ ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်းမဟုတ်၊ ယခု အခါ၌လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ယုံကြည်ပါ၏”ဟု သင်သည် ဤမြတ်သော ရဲရင့်သောစကားကို အဘယ်ကြောင့် ပြောဘိသနည်း၊ တဖက်သတ် ဆုံးဖြတ်ချက် ချဘိသနည်း၊ မြတ်သောကြုံးဝါးခြင်းကို ကြုံးဝါးဘိသနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သည့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၌ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ဘာဝနာသည် အကျွန်ုပ်အား မရှိပါ။ သို့သော်လည်း တရားတော်တို့ အစဉ်လိုက်၍ သိရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မင်း၏တိုင်းစွန့်ကျသော မြို့သည် ခိုင်မြဲသောတန်တိုင်းခြေရှိ၏။ ခိုင်မြဲသော တန်တိုင်းနှင့်တူရိတ်တိုင်ရှိ၏။ တံခါးတပေါက်သာ ရှိ၏။ ထိုမြို့၌ တံခါးစောင့်သည် ပညာရှိ၏။ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏။ ဌာနအားလျော်စွာ သိတတ်သော ပညာ ရှိ၏။ မသိသောသူတို့ကို တားမြစ်၍ သိသောသူတို့ကိုသာ ဝင်စေ၏။ ထိုတံခါးစောင့်သည် ထိုမြို့၏ပတ်ဝန်းကျင်မှ အစဉ်အတိုင်းလှည့်သွားသောလမ်းသို့ အစဉ်လိုက်သွားသည်ရှိသော် တန်တိုင်း အစပ်ကို၎င်း တန်တိုင်းအပေါက်ကို၎င်း အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ကြောင်ထွက်လောက်ရုံ အပေါက်ကိုမျှလည်း မတွေ့မြင်ရာ။ ထိုတံခါးစောင့်အား “ဤမြို့ထွင်းသို့ ဝင်သူ ထွက်သူ ကြီးမားသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဤတံခါးဖြင့်သာ ဝင်လည်း ဝင်ကုန်၏။ ထွက်လည်း ထွက်ကုန်၏” ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။ အသျှင်ဘုရား ထို့အတူပင် တပည့်တော်သည် ရှေးအခါ၌ ပွင့်တော်မူကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေကုန်လျက် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွားများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဘာဝနှင့် သဗ္ဗညုတဘာဝကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီ။ နောင်အခါ ပွင့်တော်မူကုန်မည့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေကုန်လျက် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပုဂံတိုင်းမှန်စွာ ပွားများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဘာဝနှင့် သဗ္ဗညုတဘာဝကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်လတ္တံ့ ။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွားများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဘာဝနှင့် သဗ္ဗညုတဘာဝကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏ ဟု တရားတော်သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိရပါ၏ ဟု (လျှောက်၏) ။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ထို့ကြောင့်ပင် သင်သည် ဤတရားဒေသနာတော်ကို ရဟန်း ရဟန်းမ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့အား အမြဲမပြတ် ဟောကြားလေလော့ ။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ငါဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းသည်၎င်း တွေးတောခြင်းသည်၎င်း ဖြစ်ကုန်သော (မဂ်ဖိုလ်မှ) အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သော သူတို့သော်မှလည်း ဤတရားဒေသနာကို ကြားနာရသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းကို၎င်း တွေးတောခြင်းကို၎င်း ပယ်ဖျောက်နိုင်ပေလတ္တံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

ဓုတိယသုတ်။

၃-စုန္ဒသုတ်

၃၇၉။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မဂဇတိုင်း နာလကရွာငယ်၌ အနာဇရာဂါနိပိစက်ရကား ဆင်းရဲသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ သမဏုဒ္ဓေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ထိုအနာဖြင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏။ ထိုအခါ သမဏုဒ္ဓေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူခဲ့၍ သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းနေ အသျှင်အာနန္ဒာထံ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာ အား “အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါပြီ။ ဤသည်ကား ထိုအသျှင် သာရိပုတြာ၏ သပိတ်သင်္ကန်းပါတည်း” ဟု လျှောက်၏။ ငါ့သျှင်စုန္ဒ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် ဤစကားလက်ဆောင်သည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်စုန္ဒ သွားကုန်အံ့။ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ထားကုန်အံ့ဟု မိန့်ဆို၏။ သမဏုဒ္ဓေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား ပြန်လျှောက်၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် သမဏုဒ္ဓေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အသျှင် အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား သမဏုဒ္ဓေသ အမည်ရသော ဤအသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါပြီ။ ဤသည်ကား ထိုအသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ်သင်္ကန်းပါတည်း” ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီဟု ကြားရသောကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် တပည့်တော်၏ ကိုယ်သည် လေးလံတောင့်တင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း တပည့်တော်အား မထင်ပါကုန်။ တရားတို့သည်လည်း တပည့်တော်အား မထင်ပါကုန်” ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် သင်၏ သီလအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ သမာဓိအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ ပညာအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) အစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ လွတ်မြောက်မှုကိုသိသော ဝိမုတ္တိ ဉာဏ်အမြင် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင် ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် တပည့်တော်၏ သီလအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုပါ။ သမာဓိအစု။ပ။ ပညာအစု။ပ။ လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) အစု။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုပါ။ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်သော်ကား အသျှင်သာရိ ပုတြာသည် တပည့်တော်အား ဆုံးမပါ၏။ (တရား၌) သက်ဝင်စေပါ၏။ (တရားကို) သိစေပါ၏။ တရားကို ဆောက်တည်စေပါ၏။ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်စေပါ၏။ ရှင်လန်းစေပါ၏။ တရား ဟောရန် ကြောင့်ကြစိုက်ပါ၏။ သီတင်းသုံးဖော်တို့ကို ချီးမြှောက်တတ်ပါ၏။ တပည့်တော်တို့သည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ထိုတရားဩဇာ တရားအသုံးအဆောင် တရားတော်ဖြင့် ချီးမြှောက်မှုကို မပြတ်အောက်မေ့မိပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အလုံးစုံသော ချစ်အပ်သော နှလုံးကို ပျိုးစေတတ်သော သူတို့နှင့် ရှင်ကဲ့ကဲ့ခြင်း၊
 ဝေကဲ့ကဲ့ခြင်း၊ ဘဝတခြားစိဖြစ်ခြင်းကို ရှေးမဆုကပင် ငါဟောထားအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။
 အာနန္ဒာ “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ပျက်စီးတတ်ခြင်း သဘောရှိသောတရားကို စင်စစ်
 အားဖြင့် မပျက်စီးပါလင့်” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်
 ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် တည်ရှိ
 နေစဉ် အကြီးဆုံးသော အကိုင်သည် ပျက်စီးရာသက်သို့ အာနန္ဒာ ထိုအတူပင် အနှစ်ရှိသော
 များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် တည်ရှိနေစဉ် သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီ၊ အာနန္ဒာ
 “ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ခြင်း ပျက်စီးတတ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့်
 မပျက်စီးပါလေင့်” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊
 ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတပါးကို အားမကိုးကြမှု၍ မိမိ
 ကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးကြမှု၍ (လောကုတ္တရာ)
 တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုး
 ကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ
 နေရသနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်
 ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို
 ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ
 တို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်
 မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌
 သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည်
 သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အခြားတရားကို အားမကိုးမှု၍
 (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌၎င်း ငါဘုရား
 ကွယ်လွန်သော အခါ၌၎င်း သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြား
 တရားကို အားမကိုးမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြရမည် ရဟန်း
 ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလျှီရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံး
 ဖြစ်ကြ ပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဥက္ကဓေလသုတ်

၃၀၀။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍
 မကြာမီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ဥက္ကဓေလမြို့ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းနား၌ များစွာသော ရဟန်း
 သံဃာနှင့်အတူ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်း
 သံဃာ ခြံရံတော်မူလျက် လွင်တီးခေါင်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တိတ်ဆိတ်စွာ နေသော ရဟန်းသံဃာကို စောင်းငဲ့ ကြည့်ရှုတော် မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ ငါ၏ ဤပရိသတ်သည် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန် တို့ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်ပြီးသော် စင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်သုဉ်းသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ရဟန်းတို့ ငါ၏ပရိသတ် သည် မဆိတ်သုဉ်း၊ သာရိပုတြာနှင့်မောဂ္ဂလာန်တို့ နေရာကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ။ ရဟန်းဘို့ ရှေးအခါ၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အား ငါ၏ (တပည့်အစုံဖြစ်သော) သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်း အရှည်ရှိသည်သာဖြစ်သော တပည့်အစုံ ဖြစ်ခဲ့ ဘူးပြီ။ ရဟန်းတို့ နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူမည့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံး စုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အားလည်း ငါ၏ (တပည့်အစုံဖြစ်သော) သာရိပုတြာနှင့်မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာဖြစ်သော တပည့်အစုံဖြစ်လိမ့်မည်။ ရဟန်းတို့ တပည့် 'သာဝက' တို့၏ (အဖြစ်မျိုးသည်) အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ပေစွ၊ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပေစွ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမချက်ကို လိုက်နာကုန်ဘိ၏၊ သွန်သင်ချက်ကို လိုက်နာ ပြုလုပ်ကုန်ဘိ၏၊ ပရိသတ်လေးပါးတို့သည် ချစ်အပ်မြတ်နိုးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အလေးပြုအပ် နှလုံးကို ပါးစေတတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ (အဖြစ်မျိုးသည်) အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ပေစွ၊ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပေစွ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော တပည့် 'သာဝက' အစုံသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်၎င်း၊ ငိုကြွေးခြင်းသည်၎င်း၊ မရှိပေ။ "ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးတတ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါစေလင့်" ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်း မျိုးလည်း မရှိပေ။ ရဟန်းတို့ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် တည်ရှိနေစဉ် အကြီးဆုံး အကိုင်း တို့သည် ပျက်စီးကုန်ရာသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် အနှစ်ရှိသော များစွာသော ရဟန်း အပေါင်းသည် တည်ရှိနေစဉ် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်ပြီ။ "ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီး ပါစေလင့်" ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤ အကြောင်းမျိုးလည်း မရှိပေ။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော် ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြ ကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုး ကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုး ကာ နေရသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဘက် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဘက် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခို အားကိုးကာ နေရ၏။ အခြား တရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရား တော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။

ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌၎င်း၊ ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ၌၎င်း သူတပါးကို အားမကိုးမှု၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးကြမှု၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လိမ့်မည်။ ရဟန်းအားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဗာဟိယသုတ်

၃၈၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဗာဟိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ တပည့်တော်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ လှုံ့လှုံ့ထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏”ဟု လျှောက်ထား၏။ ဗာဟိယ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မတ်မှုနှင့်သော အယူပင်တည်း။ ဗာဟိယ အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ဗာဟိယ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဗာဟိယ ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လှုံ့လှုံ့သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဗာဟိယ အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများနိုင်လိမ့်မည်။ ထိုအခါ ရောက်လာမည့် ညဉ့်နေ့တိုဝယ် သင့်အား ကုသိုလ်တရား တိုးပွားခြင်းကိုသာ (မချွတ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏၊ ဆုတ်ယုတ်လိမ့်မည်ဟု မမြော်လင့်အပ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဗာဟိယသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လျက် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြုချက် ဖွဲ့ခွဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်ဗာဟိယသည် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက်

ရောက်၍နေရ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ အသျှင်ဗဟိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တပါးအပါအဝင်ဖြစ်လေ၏။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဥတ္တိယသုတ်

၃၈၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင် ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တယောက်တည်း ဆတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ လုံ့လထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ ဥတ္တိယ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ် တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မန်သော အယူပင်တည်း။ ဥတ္တိယ အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ဥတ္တိယ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဥတ္တိယ ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ်အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဥတ္တိယ အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွား နိုင်လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သေမင်းနိုင်ငံဟူသော သံသရာ၏ တဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်နိုင်လတ္တံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကာ နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိအသေပြုပြီးလျှင် ဖိခွါသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်ဥတ္တိယသည် တယောက်တည်း ဆတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိလျက် နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ကုန်သော အမျိုး သားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးကို မကြာမီမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက် ၍နေ၏။ “ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ)

အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ”ဟု သိ၏။ အသျှင်ဥတ္တိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တပါး အပါအဝင်ဖြစ်လေ၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အရိယသုတ်

၃၈၃။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော (အရိယမဂ်) တရားတို့သည် ထိုသတိပဋ္ဌာန်ကို ပြုလုပ်ပွားများသူကို ကောင်းစွာဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိ သည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော (အရိယ မဂ်) တရားတို့သည် ထိုသတိပဋ္ဌာန် ပြုလုပ်ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ် ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဗြဟ္မသုတ်

၃၈၄။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရဉ္စရာမြစ် ကမ်းနားဝယ် အဇပါလပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်တော် မူ၏—ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏

စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု အကြံဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို မိမိစိတ်ဖြင့်သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်ရာသကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးရာသကဲ့သို့၎င်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ရွှေ၌ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတဖက်၌ ကိုယ်ရုံကိုတင်လျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လက်အုပ်ချီကာ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏—ဘုန်းတော်ကြီးတော် မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညှဉ်းသမ္ပဇဉ်အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညှဉ်းသမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီး လမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပါ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ ပါတည်းဟု သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်၏။

ဤစကားကို လျှောက်ထားပြီးနောက် တပါးသောစကားကို လျှောက်ထားပြန်၏—

“ဇာတိ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူသော (သတ္တဝါတို့၏)အစီးအပါးကို အစဉ် စောင့်ရှောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တကြောင်းတည်းသော(သတိပဋ္ဌာန်) လမ်းကို သိတော်မူ၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နှစ်မျှန်းစေတတ်သော ဩဇာကို ရှေးကလည်း ကူးမြောက်ကုန်ပြီ၊(နောင်၌ လည်း)ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊(ယခုလည်း)ကူးမြောက်ဆဲဖြစ်ကုန်၏”ဟု(လျှောက်၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သေဒကသုတ်

၃၇၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒကမည်သော သုမ္ဘတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသည်ကား စဏ္ဍာလ(မည်သော)ဝါးတိုင်ကို တက်တတ်သောဆရာသည် စဏ္ဍာလဝါးကို စိုက်ထူစေ၍ မေဒကထာလိကမည်သော တပည့်အား “အမောင်မေဒကထာလိက လာလော့၊ သင်သည် စဏ္ဍာလဝါးတိုင်သို့တက်၍ ငါ၏ပခုံးထက်၌ ရပ်လော့” ဟု ပြော၏။ ရဟန်းတို့ “ဆရာ ကောင်းပါပြီ” ဟု တမည့်မေဒကထာလိကသည် စဏ္ဍာလဝါးတိုင် တက်တတ်သော ဆရာအား ဝန်ခံပြောကြားပြီးလျှင် စဏ္ဍာလဝါးတိုင်ထက်သို့ တက်၍ ဆရာ၏ပခုံးထက်၌ ရပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ စဏ္ဍာလဝါးတိုင် တက်တတ်သော ဆရာသည် တပည့်မေဒကထာလိကအား “အမောင် မေဒကထာလိက သင်သည် အကျွန်ုပ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ။ အကျွန်ုပ်သည် သင့်ကို စောင့်ရှောက်ပါအံ့။ ဤသို့ ငါတို့ အချင်းချင်း လျှို့ဝှက်အောင် စောင့်ရှောက်ကြကာ အတတ် (ပညာ) တို့ကိုလည်း ပြကုန်အံ့၊ လာဘ်ကိုလည်း ရကုန်အံ့၊ စဏ္ဍာလဝါးတိုင်မှလည်း ချမ်းသာစွာ ဆင်းနိုင် ကြကုန်အံ့” ဟု ပြောဆို၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလတ်သော် မေဒကထာလိကသည် စဏ္ဍာလ ဝါးတိုင် တက်တတ်သည့်ဆရာအား “ဆရာ ဤစကားသည် မသင့်ပါ။ ဤသို့ဖြစ်ပါအံ့၊ ဆရာ သင်သည် လည်း မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါအံ့။ ဤသို့ အကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိကိုယ်ကိုသာ လျှို့ဝှက်အောင် စောင့်ရှောက်ကြကာ အတတ်ပညာတို့ကိုလည်း ပြပါကုန်အံ့၊ လာဘ်ကိုလည်း ရပါကုန်အံ့၊ စဏ္ဍာလဝါးတိုင်မှလည်း ချမ်းသာစွာ ဆင်းနိုင်ကြရပါ ကုန်အံ့” ဟု ပြောဆို၏။

“ထို (ဆရာတပည့်နှစ်ဦးတို့၏) စကားတို့တွင် ထိုတပည့်၏ စကားသည် သင့်မြတ်သော အကြောင်းဖြစ်ပေ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ တပည့် မေဒကထာလိကသည် ဆရာကိုပြောသကဲ့သို့ “မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့” ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ “သူတပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့” ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏။ သူတပါးကို စောင့်ရှောက် သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကို စောင့်ရှောက် ရာရောက်သနည်း၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်း ပါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်သနည်း၊ သည်းခံခြင်း မညှိုးဆဲခြင်း မေတ္တာစိတ်ချီခြင်း အစဉ်သနားခြင်းဖြင့် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေ၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟု သတိပဋ္ဌာန် ကို မှီဝဲအပ်၏။ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏။ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည် ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နာမသုတ်။

၁၀-နေပဒကလျာဏီသုတ်

၃၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒကမည်သော သုမ္ဘတိုင်းသူတို့၏နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား

သည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းဘို့သည် “အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ် ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်”ဟု (ပြောကြကာ) များစွာသော လူအပေါင်းသည် စုဝေးရာ၏။ ထိုကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် ကသည်ရှိသော် ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ဟန်အမူအရာရှိရာ၏။ သီဆိုသည်ရှိသော် ကောင်းမြတ်သော သံနေ သံထား အမူအရာရှိရာ၏။ ရဟန်းတို့ “ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် က၏ သီဆို၏”ဟု များစွာသော လူအပေါင်းသည် အတိုင်းထက်အလွန် စုဝေးရာ၏။ ထိုအခါ အသက်ရှင်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲခြင်းကို စက်ဆုပ်သော ယောက်ျားသည် လာရာ၏ ထိုသူအား “အမောင်ယောက်ျား ဤအနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်ကို ပွဲသဘင်ကြီးနှင့် ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်၏ အကြားသို့ ဆောင်ယူသွားအပ်၏။ ထိုဆီကို အနည်းငယ်မျှ ကျသောအရပ်၌ပင် သင်၏ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့”ဟု (ပြောကာ) သန်လျှက်မိုးနေသော ယောက်ျားသည်လည်း သင်၏နောက်မှ အစဉ်လိုက်လတ္တံ့ ဟု ဤသို့ပြောဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုယောက်ျားသည် ထိုဆီခွက်ကို နှလုံးမသွင်းမူ၍ ပြင်ပအာရုံကြောင့် မေ့လျော့ကာ ဆောင်ယူရာသလော၊ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ရဟန်းတို့ အနက်ကိုသိစေခြင်းငှါ ဤဥပမာကို ငါပြု၏။ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား ဤအရာ၌ အနက်ပေတည်း၊ ရဟန်းတို့ “အနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်” ဟူသော အမည်သည် ကာယဂတာသတိ၏ အမည်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ ဤသို့ကျင့်ရမည် “ငါတို့သည် ကာယဂတာသတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ် တည်ရာသကဲ့သို့ ပြုအပ် အဖန်ဖန်တည်စေအပ် အဖန်ဖန်လေ့ကျက်အပ် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့”။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် နာလန္ဒဝဂ် ပြီး၏။

၃-သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ၁-သီလသုတ်

၃၇၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ပါဠိလိုပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား— “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါကုန်သနည်း”ဟု ဆို၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဆွေးနွေး မေးမြန်း ခြင်းသည်

ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင့်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည် အဘယ်အကျိုးရှိပါကုန်သနည်း” ဟု ဤသို့မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန်ပွားများခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန် ပွားများခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူကုန်၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-စိရဋ္ဌိဘိသုတ်

၃၀၈။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တခုသောနေ့၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်ဘဒ္ဒသည် အသျှင်အာနန္ဒာ အား ဤစကားကို လျှောက်၏— “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည် စွာ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ပြဿနာကိုရှာခြင်းသည် ကောင်း ပေ၏။ သင်၏စုံစမ်းခြင်းဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ ဘွေးနှွေးမေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင့်သည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာမတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ် ပါနည်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည် ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု ဤသို့မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် (အာနန္ဒာ) ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများ ခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာမတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ

ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် 'သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာမတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပရိဟာနသုတ်

၃၈၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ပါဠိလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဒ္ဓာရုံကျောင်း ၌(သီတင်းသုံး)နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညချမ်းအခါ တပါးတည်းကိန်းအောင်း ရာမထခွဲ၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီ သော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ဆို၏ "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု (ဆို၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ပြဿနာကို ရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏။ သင်၏ဆွေးနွေးမေးမြန်း ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော် ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း" ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်း တရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်း

တရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူ့ဘော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ထတိယသုတ်။

၄-သုဒ္ဓသုတ်

၃၉၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စဘုတ္တသုတ်။

၅-အညတရမြာဟုဏသုတ်

၃၉၁။ အက္ခန္တိပံသည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အချစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားတယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်

သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပုဏ္ဏား ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် ထိုပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေစွ။။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဒေသသုတ်

၃၉၂။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်နှင့် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါတို့ သည် သာကေတမြို့ ကဏ္ဍကီတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိ ပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည် ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူခဲ့ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်လျက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ ပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏—“ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ သေခပုဂ္ဂိုလ် သေခပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်မျှဖြင့် သေခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို တစိတ်တဒေသ ပွားများခြင်းကြောင့် သေခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။။။ စိတ်၌။။။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို တစိတ်တဒေသ ပွားများခြင်းကြောင့် သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သမတ္တသုတ်

၃၉၃။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏—“ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အသေခပုဂ္ဂိုလ် အသေခပုဂ္ဂိုလ်ဟု

ဆို၏။ ငါ့သျှင် အဘယ်ကြောင့် အသေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အပြည့်အစုံ ပွားများခြင်းကြောင့် အသေခ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အပြည့်အစုံ ပွားများခြင်းကြောင့် အသေခ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-လောကသုတ်

၃၉၄။ ထိန်ဒါန်းပင်တည်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏—“ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အဘယ်ဘုရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ပါ သနည်း”ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့၏။ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လောကတထောင်ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သိရိဝစုသုတ်

၃၉၅။ အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာ ဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ သိရိဝစုသူကြွယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ သိရိဝစုသူကြွယ်သည် ယောက်ျားတယောက်ကို ပြောကြား၏—“အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊

သင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ၏ကောင်းဖြင့် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါလော့၊ 'အသျှင်ဘုရား သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသူကြွယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော် တို့ကို ဦးခိုက်ပါ၏'ဟု လျှောက်လော့၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏ 'အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်၏ အိမ်သို့ချဉ်းကပ်တော်မူပါ' ဟု ဤသို့ လည်း လျှောက်လော့" ဟု (ပြောကြား၏)။ ထိုယောက်ျားသည် "အသျှင် ကောင်းပါပြီ" ဟု သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်အား ဝန်ခံပြီးနောက် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာအား ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏— "အသျှင်ဘုရား သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ ထိုသူကြွယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက် ပါ၏ 'အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ' ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏" ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်၏ နေအိမ်သို့ချဉ်းကပ်ကာ ဆင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော် မူ၍ သီရိဝေဒနာသုတ်ကြွယ်ကို "သူကြွယ် သင် ခန့်ကျန်းပါ၏လော့၊ မျှတပါ၏လော့၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ တို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၏လော့၊ မတိုးပွားပဲ ရှိပါကုန်၏လော့၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ ဟု ထင်ပါ၏လော့၊ တိုးပွား၏ဟု မထင်ပဲ ရှိပါ၏လော့" ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ် အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟု ထင်ပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

သူကြွယ် သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် "ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေအံ့၊ ဝေဒနာ တို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေအံ့" ဟု သင်သည် ဤသို့လျှင် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထိုတရားတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော အောက်ပိုင်းသယောဇဉ် ငါးမျိုးတို့တွင် မိမိကိုယ်၌

မပယ်ရသေးသော သံယောဇဉ်တစ်ခုကိုမျှ အကျွန်ုပ် မမြင်ရပါဟု လျှောက်၏။ သူကြွယ် သင်သည် (လူ့ ဘဝကို) အရတော်ပေစွာ သင်သည် (လူ့ ဘဝကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွာ သူကြွယ် သင်သည် အနာဂါမိဒိုလ်ကို ဖြေကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-မာနဒိန္နသုတ်

၃၉၆။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ ထိုအခါ မာနဒိန္နသူကြွယ်သည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ မာနဒိန္နသူကြွယ်သည် ယောက်ျားတယောက်ကို ပြောကြား၏ “အမောင်ယောက်ျား လာလော့။ပ။” အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ။ မမျှတပါ။ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်။ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟု ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါ။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ဤသို့သဘောရှိသော ဆင်းရဲဝေဒနာကို တွေ့ရပါသော်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသော အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးမျိုးတို့တွင် မိမိကိုယ်၌ မပယ်ရသေးသော သံယောဇဉ် တစ်ခုကိုမျှ အကျွန်ုပ် မမြင်ရပါဟု လျှောက်၏။ သူကြွယ် သင်သည် (လူ့ ဘဝကို) အရတော်ပေစွာ သင်သည် (လူ့ ဘဝကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွာ သူကြွယ် သင်သည် အနာဂါမိဒိုလ်ကို ဖြေကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ပြီး၏။

၄-အနန္တဿုတဝဂ် ၁ အနန္တဿုတသုတ်

၃၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ အပြားအားဖြင့်သိမှု ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းဘို့ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှုကို ငါသည် ပွားများအပ်၏ဟူ၍။ပ။ ပွားများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားဘို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ အပြားအားဖြင့်သိမှု ‘ပညာ’ သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုကို ငါသည် ပွားများ အပ်၏။ ပ။ ပွားများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုကို ငါသည် ပွားများ အပ်၏ဟူ၍ ။ပ။ ပွားများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုကို ငါသည် ပွားများအပ်၏ဟူ၍။ ပ။ ပွားများပြီး ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူး ကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝိရာဂသုတ်

၃၉၈။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ်ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ချင်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အလိုငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော နှလုံးရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇန' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ

ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ချုပ်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝိရစ္ဆသုတ်

၃၉၈။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန် သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်အပ် သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဘာဝိတသုတ်

၄၀၀။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် (သံသရာဋ်ဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွား ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်အပ် သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဝဋ် ဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှါဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော် မူ၏) ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သတိသုတ်

၄၀၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ နှင့် ပြည့်စုံသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန် ၏။ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မှတ်သားမှု ‘သညာ’ တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်း တို့ ဤသို့သိသော ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏။ ဤသည်ကား သင်တို့ အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အညာသုတ်

၄၀၂။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို

အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း ဥပါဒါန်အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဆန္ဒသုတ်

၄၀၃။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်၏။ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်၏။ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်၏။ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက် ၏။ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပရိညာတသုတ်

၄၀၄။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍

ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိကုန်၏။ ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဘာဝနာသုတ်

၄၀၅။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများမှု သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာကို ဟော ကြားပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများမှု ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများမှုပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၀၆။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ကို၎င်း သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းကို၎င်း သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို၎င်း သင်တို့အား ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ စိတ်၌။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိပဋ္ဌာန်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိပဋ္ဌာန် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤ အင်္ဂါရုပ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ မှန်ကန်သောအကြံ ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ မှန်ကန်သောစကား ‘သမ္မာဝါစာ’ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် အနန္ဒဘူတဝဂ် ပြီး၏။

၅-အမတဝဂ် ၁-အမတသုတ်

၄၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ သင်တို့အား အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်။ အဘယ်လေးပါး တို့၌နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ သင်တို့အား အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-သမုဒယသုတ်

၄၀၈။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ကြောင်းကို၎င်း ဟောပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ရုပ်အပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင်းကား အဘယ် နည်း။ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်းဖြစ်ပေါ်၏။ အာဟာရချုပ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အ ပေါင်းချုပ်၏။ ဖဿဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ဖြစ်၏။ ဖဿချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ ချုပ်ကုန် ၏။ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်၏။ နာမ်ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ချုပ်၏။ နှလုံးသွင်းမှု ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ နှလုံးသွင်းမှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ချုပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မဂ္ဂသုတ်

၄၀၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ အခါတပါး၌ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရဥရာ မြစ်ကမ်းနားဝယ် အဇ ပါလ ပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဆိတ်ငြိမ်ဆုသိုက်လျက် တပါး တည်း ကိန်းအောင်းနေသော ငါအား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏—ခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ် စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန် မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျှော်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းဘည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌

မူလည်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းသည် စိတ်၌မူလည်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်း တည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တည်းဟု အကြံဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ငါ၏စိတ်အကြံကို(သူ၏)စိတ်ဖြင့်သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကျေးသောလက်မောင်းကို ဆန့်ရာသကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကျေးရာသကဲ့သို့၎င်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှကွယ်ခဲ့၍ ငါ၏ရှေ့၌ (ကိုယ်)ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတဖက်၌ ကိုယ်ရုံကိုတင်လျက် ငါဘုရားထံသို့ လက်အုပ်ချီ၍ ငါဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာ ဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌ မူလည်း၊ ပ။ စိတ်၌မူလည်း၊ ပ။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိ သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း တို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပါ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း ဟု သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်၏။

ဤစကားကို လျှောက်ပြီးနောက် တပါးသော ဤဂါထာကို လျှောက်ပြန်၏—

“ဇာတိ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို မြင်တော်မူသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တကြောင်းတည်းသော (သတိပဋ္ဌာန်)လမ်းကို သိတော်မူ၏။ ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နှစ်မွန်းစေတတ်သော ဩဇာကို ရှေးကလည်း ကူးမြောက်ကုန်ပြီ၊ (နောက်၌လည်း) ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊ (ယခုလည်း) ကူးမြောက်ဆဲဖြစ်ကုန်၏” ဟု (လျှောက်ထားလေ၏)။

ဓာတ်ယထုတ်။

၄-သတိသုတ်

၄၁၀။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့ အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့် ပြည့်စုံရာသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမ နုဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနုဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ကုသလရာသိသုတ်

၄၁၁။ ရဟန်းတို့ “ကုသိုလ်အစု” ဟု ဆိုသောသူသည် ကောင်းစွာဆိုလိုခဲ့မှု သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏၊ ရဟန်းတို့ မှန်၏၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက် သာဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနုဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနုဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အစုဟု ဆိုသောသူသည် ကောင်းစွာဆိုလိုခဲ့မှု ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုသာ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပါတိမောက္ခသံဝရသုတ်

၄၁၂။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါလို၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်စည်း၍ နေလော့၊ အကျင့်အာစာရ ကျက်စားရာ ‘ဂေါစရ’နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေလော့၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍ အကျင့်အာစာရ ကျက်စားရာ ‘ဂေါစရ’နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများနိုင်ရ၏ (ပွားများလော့)။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်၍ ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်၍ ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင့်အား ရောက်လာသော ညဉ့်နေ့တိုဝယ် ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွားခြင်းကိုသာ (မချွတ်ရလိမ့်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမြော်လင့်အပ် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားစကားကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကာ နေရာမှထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိအဒေသပြုကာ ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် တဦးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဘုရားဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ် ဂိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့တွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-စုစုရိတသုတ်

၄၁၃။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။

အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင် လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ကာယဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ဝစီဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ဝစီသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ မနောဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ မနောသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့။ ရဟန်း သင်သည် အကြင်အခါ ကာယဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ဝစီဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ဝစီ သုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ မနောဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ မနောသုစရိုက်ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင့်အား ရောက်လာသော ညဉ့်နေ့တို့အယ် ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွားခြင်းကိုသာ (မချွတ် ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမြော်လင့်အပ် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ပ။ ထို ရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့တွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

သတ္တမသုတ်။

၈-မိတ္တသုတ်

၄၁၄။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သော မိမိစကားကို နာယူ လိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့အား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ပွားများရန် ဆောက်တည်ခစအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်ခစအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန် သော မိမိစကားကို နာယူလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်း

တို့အား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်
ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၄၁၅။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း။ သုခဝေဒနာ
ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်း
တို့ ဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော
လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍
နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်
‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်
သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့
ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ ဟု
(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာသဝသုတ်

၄၁၆။ ရဟန်းတို့ အာသဝတရားတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း။
ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အာသဝတရားတို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့
ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝသုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်
ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော
လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ
ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍
နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်
‘သမ္ပဇဉ်’အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်
သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အာသဝ
သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးရုဗြောက် အမထဝဂ် ပြီး၏။

၆-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်

၄၁၇-၄၂၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း သကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များ စွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ် အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ် သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

ခြောက်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၇-အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀-တထာဂတစသော ၁၀-သုတ်

၄၂၉-၄၃၀။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိကုန်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ်

၄၃၉-၄၅၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လက်ရုံးအားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အလုပ်ဟူသမျှ တို့ကို ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

ဇု-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာဝသော ၁၀-သုတ်

၄၅၁-၄၆၀။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ ကာမကိုရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း၊ အကျင့်မြတ်ကိုရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချဲ့အပ်၏။

ကိုးခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-ဩဇာဝဂ်

၁-၁၀-ဥဒ္ဓမ္မာဂိယစသော ၁၀-သုတ်

၄၆၁-၄၇၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မုဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မုဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်၏]။

ဆယ်ခုမြောက် ဩဇာဝဂ် ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် သတိပဋ္ဌာနသံယုတ် ပြီး၏။

၄-ဣန္ဒြိယသံပုဒ်

၁-သဒ္ဓိကဝဂ် ၁-သဒ္ဓိကသုတ်

၄၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤ ငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သောတာပန္နသုတ်

၄၇၂။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ကျခြင်း သဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက် မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတိယ သောတာပန္နသုတ်

၄၇၃။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ချုပ်ခြင်းကို၎င်း သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ကျခြင်း သဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ အရဟန္တသုတ်

၄၇၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည်

ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၍ မစွဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာ သိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဗုဒ္ဓိယ အရဟန္တသုတ်

၄၂၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ချုပ်ခြင်းကို၎င်း သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၍ မစွဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ခန္ဓာဝန်ကို မျှပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၆။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ချုပ်ခြင်းကို၎င်း သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအချင်းတို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးအောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ချုပ်ခြင်းကို၎င်း သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏ ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအချင်းတို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးအောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၇။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိသူ၊ ဝိရိယိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ သတိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ ပညိန္ဒြေကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေကိုသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုသိသူ၊ ဝိရိယိန္ဒြေကိုသိသူ။ပ။ သတိန္ဒြေကိုသိသူ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကိုသိသူ။ပ။ ပညိန္ဒြေကိုသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုသိသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့ သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ်

၄၇၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အကြောင်းတရားလေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ် အရာ၌ ဝိရိယိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သဗ္ဗပ္ပဓာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ ဝိရိယိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သတိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ဟူသော ဤအရာတို့၌ သတိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သမာဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ် အပ်သနည်း၊ ဈာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သမာဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ် အရာ၌ ပညိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ အရိယာသစ္စာလေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ ပညိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်

၉-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၇၉။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည်အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ

တပည့်သည် ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားရှိ၏“ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ်ဝိဇ္ဇာ အကျင့် ‘စရဏ’နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဇ္ဇာ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓါန္တေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝိရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏။ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝိရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် သတိရှိ၏။ လွန်ကဲသောပညာနှင့်ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာကပြုအပ်သော အမှုကို၎င်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သောစကားကို၎င်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်ဖန်အောက်မေ့နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ရ၏။ စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု ‘ကေဂ္ဂတာ’ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာရောက်စေတတ်သော မြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နုဗ္ဗသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၈၀။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါန္ဒြေ။ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓါန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’တရားရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို)

ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နမည်တော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတမည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနတ္တဗျောဟုပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏။ ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏။ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏။ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်။ ထိုအရိယာတပည့်သည် မဖြစ်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပူးများမှု ပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် သတိရှိ၏။ လွန်ကဲသော ပညာနှင့်ယှဉ်သော သတိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာက ပြုအပ်သော အမှုကို၎င်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို၎င်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်၏။ ထိုအရိယာ တပည့်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားထို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ရ၏။ စိတ်၏ အာရုံတခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု ကေဂ္ဂတာ'ကို ရ၏။ ထိုသူသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ်မှု 'ပီတိ'ချမ်းသာမှု 'သုခ'ရှိသော ပဌမဗျာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု

‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ သုံးသပ်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မစွဲမက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှု၍သာလျှင် နေ၏။ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ‘ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ ရှိသူ ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခ ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာခြင်း ‘သောမနဿ’ နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှောင် ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့် ဖြစ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထဈာန် သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိမြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ရာ ဗိဗ္ဗာန်သို့ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာ တပည့်သည် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ဆုတ်တည်း ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။ ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ဆုတ် (ဗိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော သဒ္ဓိကဝဂ် ပြီး၏။

၂-မုဒုတရဝဂ် ၁-ပဋိလာဘသုတ်

၄၇၁။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ။ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားရှိ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက် သောအကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်လိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက် သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သက္ကာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သမ္ပပ္ပဓာန် လေးမျိုးတို့ကို အကြောင်း ပြု၍ အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အကြောင်း ပြု၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ရ၏။ စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ တည်ကြည် မှု 'ကေဂ္ဂတာ' ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်ဟော မှ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သံခိတ္တသုတ်

၄၇၂။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါး တို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူး သဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဟော မှ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတိယ သံခိတ္တသုတ်

၄၇၃။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါး တို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့

လျှင် ဣန္ဒြေထူးသောကြောင့် ဖိုလ်ထူး၏၊ ဖိုလ်ထူးသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-တတိယ သံခိတ္တသုတ်

၄၇၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူး သဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တမဂ်) ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ပြီးစေနိုင်၏။ တစိတ်တဒေသ (အောက်မဂ်သုံးခု) ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူသည် တစိတ်တဒေသ (အောက် ဖိုလ်သုံးခု) ကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် မမြုကုန်ဟူ၍ သာ ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၇၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ မည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံလမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ် ၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံလနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင် တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

သဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေ တို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့် အစုံ(အရဟတ္တမဂ်)ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ(အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ပြီးစေနိုင်၏။ တစိတ် တဒေသ(အောက်မဂ်သုံးပါး)ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် တစိတ်တဒေသ(အောက်ဖိုလ်သုံးပါး)ကို ပြီးစေ နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် မမြုကုန်ဟူ၍သာ ငါဆို၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဋိပန္နသုတ်

၄၈၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓါန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါး တို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေ တို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေ တို့ကြောင့် သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့ သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်းမရှိသောသူကို (ဤအရိယာချစ်ယောက်တို့မှ)အပ ဖြစ်သူ ပုထုဇဉ်အဘို့၌ တည်သူဟု ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သမ္ပန္နသုတ်

၄၈၉။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး လျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား—

အသျှင်ဘုရား “ဣန္ဒြေတို့နှင့်ပြည့်စုံသူ ဣန္ဒြေတို့နှင့်ပြည့်စုံသူ”ဟု ဆိုပါ၏။ အဘယ်မျှဖြင့် “ဣန္ဒြေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓါန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ဝိရိယိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သတိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သမာဓိန္ဒြေကို ပွားများ၏။

သံယုတ်]

၃-ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ၂-ဇိဝိတိန္ဒြိယသုတ်

၁၅၅

ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်

၄၉၀။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသောစိတ်ဖြင့်(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်ဘိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် မုဒုတရဝဂ် ပြီး၏။

၃-ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ၁-ပုနဗ္ဗဝသုတ်

၄၉၁။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ချုပ်ခြင်းကို၎င်း သာယာဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး နတ် မာချ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့ လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါဝန်ခံခဲ့။ ရဟန်းတို့ ငါသည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း ချုပ်ခြင်းကို၎င်း သာယာ ဖွယ်ကို၎င်း အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပြီးသောအခါ နတ် မာချ် နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့ လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါဝန်ခံခဲ့ပြီ။ ငါအား ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီ၊ ငါ၏(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်)သည် မပျက်စီးတော့ပြီ၊ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း၊ နောင်တဖန် ဘဝသစ်၌ တဖန်ပဋိသန္ဓေ နေမှု မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဇိဝိတိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၂။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဇိဝိတိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်းဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အညိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၃။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း။ အနညာ တညဿာမိတိန္ဒြေ အညိန္ဒြေ အညာတာဝိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင် တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ကေဗီဇီသုတ်

၄၉၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါး တို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိ နိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂ လုံ့လမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပဿာဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သံသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ ထို့ အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် တဘဝသာဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ရ သော ကေဗီဇီသောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် နှစ်ဘဝ သုံးဘဝ စသည်ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော ကောလံကောလသောတာပန် ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဘဝခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက် သော သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နံ့သော ဣန္ဒြေ တို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သုဒ္ဓကသုတ်

၄၉၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဇာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

ဖိ-သောတာပန္နသုတ်

၄၉၆။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောကြောင့် ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိ၊ ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အရဟန္တသုတ်

၄၉၇။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၍ မစွဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သောကြောင့် ဤရဟန်းကို အာသဝကုန်ပြီးသူ မဂ် အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသူ မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသူ ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-သမ္ပုဒ္ဓသုတ်

၄၉၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသေး သမျှကာလပတ်လုံး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့ လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ဝန်ခံခဲ့။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပြီးသောအခါ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့ လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါ ဝန်ခံခဲ့ပြီ။ ငါ့အား ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီ။ ငါ၏ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု (အရဟတ္တဖိုလ်) သည် မပျက်စီးတော့ ပြီ။ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း။ နောင်တဖန် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေ နေမှု မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၉၉။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၀။ ရဟန်းတို့ စက္ခုန္ဒြေကို မသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို မသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ သောတိန္ဒြေ။ပ။ သာနိန္ဒြေ။ပ။ ဇိဝိန္ဒြေ။ပ။ ကာယိန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေကို မသိသူ မနိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို မသိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်။ပ။ ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ စက္ခုန္ဒြေကိုသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ သောတိန္ဒြေ။ပ။ သာနိန္ဒြေ။ပ။ ဇိဝိန္ဒြေ။ပ။ ကာယိန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေကို သိသူ မနိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကို သိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ပြီး၏။

၄-သုခိန္ဒြိယဝဂ် ၁-သုခိန္ဒြိယသုတ်

၅၀၁။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင် တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-သောတာပန္နသုတ်

၅၀၂။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ကြောင့် ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ကျခြင်းသဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါး လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အရဟန္တသုတ်

၅၀၃။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိ၍ မစွဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သောကြောင့် ဤရဟန်းကို အာသဝကုန် ပြီးသူ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ (ခန္ဓာ) ဝန်ကို ချပြီးသူ မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသူ ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ် အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုး ကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ ချုပ်ခြင်းကို၎င်း၊ သာယာဖွယ်ကို၎င်း၊ အပြစ်ကို၎င်း၊ ထွက်မြောက်ရာကို၎င်း၊ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဝတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေကို မသိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို မသိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ ဒုက္ခိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ သောမနဿိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေကို မသိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) ကို မသိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိကြသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေကို သိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိကြသူ၊ဒုက္ခိန္ဒြေ ကို သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ပ။ သောမနဿိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေကို သိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ဗြာဟ္မဏ တို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၆။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှုကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း ဥပေက္ခိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၇။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြ ဒုက္ခိန္ဒြ သောမနဿိန္ဒြ ဒေါမနဿိန္ဒြ ဥပေက္ခိန္ဒြတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း ဥပေက္ခိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဣန္ဒြတို့တွင် သုခိန္ဒြကို၎င်း သောမနဿိန္ဒြကို၎င်း သုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြတို့တွင် ဒုက္ခိန္ဒြကို၎င်း ဒေါမနဿိန္ဒြကို၎င်း ဒုက္ခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြတို့ တွင် ဥပေက္ခိန္ဒြကို မဆင်းရဲ မချမ်းသာ (အလယ်အလတ်)ကို ခံစားမှု အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-တတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြ ဒုက္ခိန္ဒြ သောမနဿိန္ဒြ ဒေါမနဿိန္ဒြ ဥပေက္ခိန္ဒြတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ဖြစ် သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြဟု ဆို အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ဖြစ် သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်းမဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်းမဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း ဥပေက္ခိန္ဒြဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဣန္ဒြတို့တွင် သုခိန္ဒြကို၎င်း သောမနဿိန္ဒြကို၎င်း သုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ် အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြတို့တွင် ဒုက္ခိန္ဒြကို၎င်း ဒေါမနဿိန္ဒြကို၎င်း ဒုက္ခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြတို့တွင် ဥပေက္ခိန္ဒြကို မဆင်းရဲ မချမ်းသာ (အလယ်အလတ်) ခံစားမှု အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ ဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဤဣန္ဒြငါးပါးတို့သည် အကြောင်း 'ပရိယာယ်' အား ဖြင့် ငါးပါးတို့ဖြစ်လျက် သုံးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သုံးပါးတို့ဖြစ်လျက် ငါးပါးတို့ဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကဋ္ဌောပမသုတ်

၅၀၉။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သုခိန္ဒေ ဒုက္ခိန္ဒေ ယောမနဿိန္ဒေ ဒေါမနဿိန္ဒေ ဥပေက္ခိန္ဒေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကို စွဲ၍ သုခိန္ဒေ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ချမ်းသာသည်ရှိသော် "ငါချမ်းသာ၏" ဟု သိ၏။ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကို စွဲ၍ဖြစ်သော သုခိန္ဒေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ ဒုက္ခိန္ဒေဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ဆင်းရဲသည်ရှိသော် "ငါဆင်းရဲ၏" ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒုက္ခိန္ဒေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ သောမနဿိန္ဒေ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ဝမ်းမြောက်သည်ရှိသော် "ငါဝမ်းမြောက်၏" ဟု သိ၏။ သောမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သောမနဿဝေဒနာ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကို စွဲ၍ဖြစ်သော သောမနဿိန္ဒေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿဝေဒနာကြောင့်ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ ဒေါမနဿိန္ဒေဖြစ်၏။ ထိုသူသည် နှလုံးမသာသည်ရှိသော် "ငါနှလုံးမသာဖြစ်၏" ဟု သိ၏။ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဒေါမနဿိန္ဒေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒေဖြစ်၏။ ထိုသူသည် လျစ်လျူရှုသည်ရှိသော် "ငါလျစ်လျူရှု၏" ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ သစ်သားနှစ်ခုတို့၏ ထိခိုက်ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် အပူငွေ့ဖြစ်၏။ မီးဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသစ်သားနှစ်ခုတို့ကိုပင် တခြားစီခွဲ၍ ထားခြင်းကြောင့် ထိုသစ်သားနှစ်ခုတို့ ပွတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အပူငွေ့သည် ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ သုခိန္ဒေဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ချမ်းသာသည်ရှိသော် "ငါ ချမ်းသာ၏" ဟု သိ၏။ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သုခိန္ဒေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍။ပ။ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကို စွဲ၍။ပ။ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍။ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ

၏အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် လျစ်လျူရှုသည် ရှိသော် "ငါလျစ်လျူရှု၏"ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥပ္ပဋိပါဠိကသုတ်

၅၁၀။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ဒုက္ခိန္ဒြေ ဒေါမနသိန္ဒြေ သုခိန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်း အား ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား ဤဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်းနိမိတ်နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွဖြစ်၏။ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည် အကြောင်း 'နိမိတ်' မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ"ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဒုက္ခိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ အကြောင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒုက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း သုခရှိသော ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဤပဌမဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (ပဌမဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော ရဟန်းအား ဒေါမနသိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား ဤဒေါမနသိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုဒေါမနသိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း 'နိမိတ်'နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့် တကွဖြစ်၏။ အကြောင်း 'နိမိတ်' မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိ လတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ"ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဒေါမနသိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏။ ဒေါမနသိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်းသိ၏။ ဒေါမနသိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဒေါမနသိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒေါမနသိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ'ကို ပွားစေတက်သော ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်မှု

‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါမနသိန္ဒေသည် ဤဒုတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒေါမနသိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုဒေါမနသိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာ (ဒုတိယဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကိုကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား သုခိန္ဒေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား သုခိန္ဒေ သည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုသုခိန္ဒေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်း၊ ခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံမရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် သုခိန္ဒေကိုလည်း သိ၏။ သုခိန္ဒေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ သုခိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သုခိန္ဒေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သုခိန္ဒေသည် အဘယ် တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက်သာလျှင် နေ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ ကို လျစ်လျူ ရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ရဟန်းသည် ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခိန္ဒေသည် ဤတတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သုခိန္ဒေ၏ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုသုခိန္ဒေ၏ချုပ်ရာ (တတိယဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကိုကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ရဟန်းအား သောမနသိန္ဒေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား သောမနသိန္ဒေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုသောမနသိန္ဒေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ နှင့်တကွဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့် တကွဖြစ်၏။ ထိုသောမနသိန္ဒေသည် အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိ လတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤ အကြောင်းမျိုးသည် မရှိ” ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် သောမနသိန္ဒေကိုလည်း သိ၏။ သောမနသိန္ဒေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ သောမနသိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီး သော သောမနသိန္ဒေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သောမနသိန္ဒေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲကိုယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်း ကြောင့်၎င်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော သောမနသိန္ဒေသည် စတုတ္ထဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သောမနသိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုသောမနသိန္ဒေ၏ချုပ်ရာ (စတုတ္ထဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ် သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသောရဟန်းအား ဥပေက္ခိန္ဒေသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ငါ့အား

ဥပေက္ခိန္ဒေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ထိုဥပေက္ခိန္ဒေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း ‘နိမိတ်’နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ပြုပြင်မှုနှင့် တကွဖြစ်၏။ အထောက်အပံ့နှင့် တကွဖြစ်၏။ အကြောင်း ‘နိမိတ်’ မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံမရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက် အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် ‘မရှိ’ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်း သည် ဥပေက္ခိန္ဒေကိုလည်း သိ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဥပေက္ခိန္ဒေ၏ချုပ်ရာကို လည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခိန္ဒေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဥပေက္ခိန္ဒေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလုံးစုံသော နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်လျက် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥပေက္ခိန္ဒေ သည် နိရောဓသမာပတ်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဥပေက္ခိန္ဒေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုဥပေက္ခိန္ဒေ၏ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်) အကျိုးငှါ စိတ်ကိုကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသမသုတ်။

လေးခုမြောက် သုခိန္ဒိယဝဂ် ပြီး၏။

၅-ဧရာဝဂ် ၁-ဧရာမေဃသုတ်

၅၁၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္တိ ပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထခဲ့၍ ကျောင်းအနောက်ဖက် နေပူဆာ၌ ကျောက်ကုန်းကို နေစာလှုံလျက် နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို လက်ဖြင့် အဖန်ဖန်ဆုပ်နယ် သုံးသပ်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား အံ့ဩဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပါ ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ယခုမြတ်စွာဘုရား၏ အရေအဆင်းတော်သည် ရှေးကကဲ့သို့ စင်ကြယ်ဖြူစင် ခြင်း မရှိတော့ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်အားလုံးတို့သည် လျော့ပါးကုန်သည်ဖြစ်၍ အရေတုန်လိပ်နေပါကုန် ၏။ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရွှေသို့ ကိုင်းရှိုင်းပါ၏။ စက္ခုန္ဒေ သောတိန္ဒေ ဘာနိန္ဒေ ဇိဝိန္ဒေ ကာယိန္ဒေ ဟူသော ဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ထင်ပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ ထိုစကားသည် မှန်၏။ ပျိုနုခြင်းသဘောရှိခဲ့သော် အိုခြင်းသဘောရှိ၏။ ကျန်းမာခြင်း သဘောရှိခဲ့သော် နာခြင်းသဘောရှိ၏။ အသက်ရှင်ခြင်း သဘောရှိခဲ့သော် သေခြင်းသဘောရှိ၏။ အရေအဆင်းသည် ရှေးကကဲ့သို့ စင်ကြယ်ဖြူစင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ ခန္ဓာကိုယ်အားလုံးတို့သည် လျော့ပါးကုန်သည်ဖြစ်၍ အရေတုန်လိပ်နေကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရွှေသို့ ကိုင်းရှိုင်း၏။ စက္ခုန္ဒေ သောတိန္ဒေ ဘာနိန္ဒေ ဇိဝိန္ဒေ ကာယိန္ဒေဟူသော ဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ထင်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောကြားတော်မူပြီးနောက် ထိုမှ တပါး ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“ယုတ်မာလှသော ဟယ်ဇရာတရား၊ သင့်အား စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်ပါစေ၊ အဆင်းပျက် အောင် ပြုလုပ်တတ်သော ဟယ်ဇရာတရား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို ဇရာတရားသည် ဖိစီး နှိပ်စက်လေစွတကား။

အနှစ်တရာ အသက်ရှည်သူသည်လည်း သေရခြင်းလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ သေခြင်း တရားသည် တစုံတယောက်ကိုမျှ မရှောင်ကြဉ်၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါကိုပင် ဖိစီးနှိပ်စက် လေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဥက္ကာဘဠာဟုဏသုတ်

၅၂၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ဥက္ကာဘဠာဟုဏသုတ် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဂေါတမ အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စား ရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပါတည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေတို့ပါတည်း။ အသျှင်ဂေါတမ အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဣန္ဒြေ ငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို အဘယ်တရားက ခံစားပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေတို့တည်း။ ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား စိတ်တည်း၊ ထိုဣန္ဒြေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို စိတ်ကပင် ခံစား၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ စိတ်၏မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏား စိတ်၏မှီခိုရာသည် အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ တည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏား အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ၏ မှီခိုရာသည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ တည်း။ အသျှင်ဂေါတမ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏား (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ ၏ မှီခိုရာသည် နိဗ္ဗာန်တည်း။ အသျှင်ဂေါတမ နိဗ္ဗာန်၏မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါ နည်း၊ ပုဏ္ဏား အမေးပြဿနာသည် လွန်သွားခဲ့ပြီ၊ အမေးပြဿနာ၏ အဆုံးကို ယူခြင်းငှါ သင် မတတ် နိုင်၊ ပုဏ္ဏား မှန်၏၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည် နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသည်ဖြစ်၍ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ ဥက္ကာဘဠာဟုဏသုတ် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက် ကာ နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲသွားလေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏား ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏ “ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အထွတ်တပ်သော အိမ်၌ဖြစ်စေ အထွတ်တပ်သော စရပ်၌ ဖြစ်စေ အရှေ့ဖက် လေသောက်ပြုတင်းမှ နေတက်သည်ရှိသော် လေသောက်ပြုတင်း ပေါက်ဖြင့် နေရောင်တို့သည် ဝင်၍ အဘယ်အရပ်၌ တည်ကြကုန်သနည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အနောက်နံရံ၌ တည်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏား၏ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’သည် (ငါ)ဘုရား၌ တည်၏၊ အမြစ်အရင်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍တည်၏၊ မြဲမြံ၏၊ သမဏဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ နတ်ဖြစ်စေ မာရ်နတ်ဖြစ်စေ ဗြဟ္မာဖြစ်စေ လောက၌ တစုံတယောက်သောသူမျှ မရှေ့ပြောင်းနိုင်။ ရဟန်းတို့ ဤအခါ၌ ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏား သေခဲမှု အကြင်သံယောဇဉ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏားသည် ဤလောကသို့ တဖန် ပြန်လာရာ၏၊ ထိုသံယောဇဉ်မျိုးသည် (ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏားအား) မရှိတော့ချေ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဗုဒ္ဓိယသုတ်။

၃-သာကေတသုတ်

၅၁၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာကေတမြို့ဝယ် သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ အဉ္စနတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ “ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိသလော”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလ ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရားတောင်းပန်ပါ၏၊ ဤဟောအပ်သော တရား၏ အနက်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်၌သာလျှင် ထင်ပါစေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ကြားနာရ၍ ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါလိမ့်မည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓါ၌သည် သဒ္ဓါဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည် သဒ္ဓါ၌ဖြစ်၏၊ ဝီရိယိ၌သည် ဝီရိယဗိုလ် ဖြစ်၏၊ ဝီရိယဗိုလ်သည် ဝီရိယိ၌ဖြစ်၏၊ သတိ၌သည် သတိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သတိဗိုလ်သည် သတိ၌ဖြစ်၏၊ သမာဓိ၌သည် သမာဓိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သမာဓိဗိုလ်သည် သမာဓိ၌ဖြစ်၏၊ ပညိ၌သည် ပညာဗိုလ်ဖြစ်၏၊ ပညာဗိုလ်သည် ပညိ၌ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏၊ ထိုမြစ်၏ အလယ်၌ ကျွန်းရှိ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကိုစွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်တခုတည်းသာဟု ရေတုက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်နှစ်ခုတို့သာဟု ရေတုက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည်လည်း ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်တခုတည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းမျှ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုကျွန်း၏ အရှေ့ဖက် အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ အနောက်ဖက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအရှေ့ဖက်အစွန် အနောက်ဖက်အစွန်၌ ရေရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ် တခု တည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်နှစ်ခုတို့ဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက် ၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုကျွန်း၏ မြောက်ဖက်အစွန်၌ လည်း ရေရှိ၏၊ တောင်ဖက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤမြောက်ဖက်အစွန် တောင်ဖက် အစွန်၌ ရေရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်နှစ်ခုတို့ဟု ရေတွက် ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သဒ္ဓါခန္ဓာသည် သဒ္ဓါဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သုဒ္ဓါဗိုလ်သည် သဒ္ဓါခန္ဓာဖြစ်၏၊ ဝိရိယိခန္ဓာသည် ဝိရိယဗိုလ် ဖြစ်၏၊ ဝိရိယဗိုလ်သည် ဝိရိယိခန္ဓာဖြစ်၏။ သတိခန္ဓာသည် သတိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သတိဗိုလ်သည် သတိခန္ဓာဖြစ်၏၊ သမာဓိခန္ဓာသည် သမာဓိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သမာဓိဗိုလ်သည် သမာဓိခန္ဓာဖြစ်၏၊ ပညာခန္ဓာသည် ပညာဗိုလ်ဖြစ်၏၊ ပညာဗိုလ်သည် ပညာခန္ဓာဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သည်ဖြစ်၍ အာသဝမရှိသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ်

၅၂၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကအရပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—“သာရိပုတြာ သဒ္ဓါခန္ဓာကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်း ရာရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု သင်ယုံကြည်သလော”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓါခန္ဓာကို။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ဤဣန္ဒြေ၌ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ယုံကြည်ရှိမျှဖြင့် ဆည်းကပ်သည် မဟုတ်ပါ။အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓါခန္ဓာကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ထိုဣန္ဒြေငါးပါးကို မသိကုန် မမြင်ကုန် မထင်ကုန် မျက်မှောက် မပြုကုန် ပညာဖြင့်

မတွေ့ထိကုန်သောသူတို့သည် ထိုထုန္တေတို့၌ သူတပါးတို့အား ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံး ရှိ၏ ဟု ထိုထုန္တေငါးပါးကို သိလျှင် မြင်ကုန် ထင်ကုန် မျက်မှောက်ပြုကုန် ပညာဖြင့် တွေ့ထိကုန် သောသူတို့သည် ထိုထုန္တေတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိကုန်။ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိကုန်။ အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေ ကို။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု အကျွန်ုပ် 'သည် ဤထုန္တေငါးပါးကို သိပါ၏။ မြင်ပါ၏။ ထင်ပါ၏။ မျက်မှောက်ပြုပါ၏။ ပညာဖြင့် တွေ့ထိပါ ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုထုန္တေတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိပါ။ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိပါဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ ဟု ထိုထုန္တေငါးပါးကို မသိကုန် မမြင်ကုန် မထင်ကုန် မျက်မှောက်မပြုကုန် ပညာဖြင့် မတွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုထုန္တေတို့၌ သူတပါး တို့အား ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ ဟု ထိုထုန္တေငါးပါးကို သိကုန် မြင်ကုန် ထင်ကုန် မျက်မှောက်ပြုကုန် ပညာဖြင့် တွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုထုန္တေတို့၌ ယုံမှားခြင်းမရှိ ကုန် မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိကုန် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗာရုံ ကျောင်း မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ၏ပြာသာဒ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ “ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ထုန္တေတို့ကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် ‘ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ’ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ’ ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထုန္တေတပါးကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ် ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ် ကို ပြောကြား၏။ အဘယ် ထုန္တေတပါးကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် နည်း၊ ပညိန္ဒြေကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော အရိယာသာဝကအား ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ သည်

ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ကောင်းစွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေတပါးကို ပွားများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်၊

၆-ဒုတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၆။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ အသျှင် ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏။ ပ။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေနှစ်ပါး တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်နှစ်ပါး တို့နည်း၊ အရိယာပညာကို၎င်း (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာသမာဓိ ကို၎င်း ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ မှန်၏။ ထိုရဟန်း၏ အရိယာ ပညာသည် ပညိန္ဒြေဖြစ်၏။ ထိုရဟန်း၏ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာသမာဓိသည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေနှစ်ပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၇။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ် ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိ တော့ပြီ ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင် ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ ပ။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေ လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်း

သည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-စတုတ္ထ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၈။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်း ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ ပ။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ” ဟု ငါသိ၏ ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇသုတ်

၅၁၉။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္မိပြည် ဘောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား အသျှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်အကျိုးထူးကို မြင်သဖြင့် အသျှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါသနည်းဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေသုံးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သတိဇ္ဇေ သမာဓိဇ္ဇေ ပညိဇ္ဇေကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေသုံးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ် ကိုပြောကြား၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေ သုံးပါးတို့သည် အဘယ်အဆုံးရှိကုန်သနည်း၊ ကုန်ခြင်းအဆုံးရှိ၏။ အဘယ်တရား၏ ကုန်ခြင်းအဆုံးရှိကုန်သနည်း၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု၏ ကုန်ခြင်း အဆုံးရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ကုန်ပြီဟု ကောင်းစွာ သိမြင်သဖြင့် ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇ ရဟန်းသည် “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏” ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာပဏသုတ်

၅၂၀။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂတိုင်းအာပဏမည်သော အင်္ဂတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုနိဂုံး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏— “သာရိပုတြာ ငါ ဘုရား၌ စင်စစ်သက်ဝင်လျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာသာဝကသည် ငါဘုရား၌၎င်း ငါဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’၌၎င်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်သက်ဝင်လျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’၌၎င်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။ အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော အရိယာသာဝကအား အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သော လှုံ့လှုံ့သည် ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာအားထုတ်ကာ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်မှုရှိ နေလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ဝီရိယသည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော အရိယာတပည့်အား သတိရှိ လိမ့်မည် လွန်ကဲသောပညာနှင့် ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံလိမ့်မည် ကြာမြင့်စွာက ပြုလုပ်အပ်သော အမှုကို၎င်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သောစကားကို၎င်း အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန်အောက်မေ့နိုင် လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာ တပည့်၏ သတိသည် သတိမြော်ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော ထင်သောသတိရှိသော အရိယာတပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ရလိမ့်မည် စိတ်၏အာရုံတခု တည်း၌ တည်မှု ‘ကေဂုတာ’ ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိမြော်ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော ထင်သောသတိရှိလျက် စိတ်တည်ကြည်သော အရိယာတပည့်အား “ အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြီး ‘သံယောဇဉ်’ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် သံသရာသည် စင်စစ်အားဖြင့် အစကို မသိအပ်၊ ရွှေအစွန်းသည် မထင်။ အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသော အမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသောတည်ရာ ‘ဥပဓိ’ တို့ကိုစွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏ မြတ်၏” ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညာမြော်ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤသို့အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍ “ ဤသို့ဆောက်တည်၍ ဆောက်တည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ “ ငါ ရှေးကကြားဘူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခုကိုယ်ဖြင့် လည်း တွေ့ထိ၍နေရ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏” ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါမြော်ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ (ငါ) ဘုရား၌ စင်စစ် သက်ဝင်လျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာတပည့်သည် (ငါ) ဘုရား၌၎င်း (ငါ) ဘုရား၏အဆုံးအမ ‘သာသနာ’ ၌၎င်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော အရိယာတပည့်အား အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည် ကုသိုလ် တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာအားထုတ်ကာ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်မှု၍ နေလိမ့် မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ဝီရိယ သည် ဝီရိယိမြော်ဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော အရိယာတပည့်သည် သတိရှိလိမ့်မည် လွန်ကဲသောပညာနှင့် ယှဉ်သောသတိနှင့် ပြည့်စုံလိမ့်မည် ကြာမြင့်စွာက ပြုလုပ် အပ်သော အမှုကို၎င်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို၎င်း အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန်

အောက်မေ့နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာ တပည့်၏ သတိသည် သတိနေြေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော ထင်သောသတိရှိသော အရိယာတပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ရလိမ့်မည် စိတ်၏အာရုံတခု တည်း၌ တည်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိနေြေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော ထင်သောသတိရှိသော စိတ်တည်ကြည်သော အရိယာတပည့်အား “အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြီး ‘သံယောဇဉ်’ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် ‘သံသရာ’ သည် စင်စစ်အားဖြင့် အစကို မသိအပ်။ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်၊ အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ဟူသော အမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသော တည်ရာ ‘ဥပဓိ’ တို့ကို စွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏ မြတ်၏” ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညာနေြေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိသော ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤသို့ အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့ အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍ ဤသို့ ဆောက်တည်၍ ဆောက်တည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ “ငါ ရှေးက ကြားဘူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခုကိလိယဖြင့် လည်း တွေ့ထိ၍ နေရ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏” ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏။ ထိုအရိယာတပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓါနေြေဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဇရာဝဂ် ပြီး၏။

၆-သူကရခေတဝဂ် ၁-သာလသုတ်

၅၂၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကော သလတိုင်း သာလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါအားလုံးတို့တွင် သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းကို အားအစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ လျှင်မြန်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ရဲရင့်ခြင်းဖြင့်၎င်း မြတ်၏ဟု ဆိုအပ် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သီရိန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓါနေြေသည် ဗောဓိပက္ခိယ တရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓါနေြေသည် သီရိန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ဝိရိယိန္ဒေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုဝိရိယိန္ဒေသည် သီရိန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ သတိနေြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသတိနေြေသည် သီရိန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ သမာဓိနေြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသမာဓိနေြေသည် သီရိန်အလို့ငှါ

ဖြစ်၏။ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိဖက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါအားလုံးတို့တွင် သားတို့သနင်း ခြင်္သေ့ မင်းကို အားအစွမ်းဖြင့်၎င်း လျင်မြန်ခြင်း ဖြင့်၎င်း ရဲရင့်ခြင်းဖြင့်၎င်း မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့တွင် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-မလ္လိကသုတ်

၅၂၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လတိုင်း ဥရုဝေလကပ္ပမည်သော မလ္လတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ် မဖြစ်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အထွတ်ကို မစိုက်ထူရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အခြင် ရနယ်တို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာတည်မှု မဖြစ်သေး။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အထွတ်ကို စိုက်ထူပြီးသောအခါ အခြင်ရနယ်တို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှုဖြစ်သကဲ့ သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ် မဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ဣန္ဒြေတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာဉာဏ်ဖြစ်သောအခါ ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝိနိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' သည် ကောင်း စွာတည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အားထုတ်မှု 'ဝိနိယ' သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ထို ပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ထိုပညာသို့ အစဉ် လိုက်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' သည် ကောင်းစွာ တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သေခသုတ်

၅၂၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္မိပြည် ဗောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်း သည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိရ၏။ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ရဟန်းသည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခ ရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်" ဟု သိရ၏။ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိရာ၏။ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ရဟန်းသည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်" ဟု သိရာ၏။ ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်သည် အဘယ် နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား "ဤသာသနာတော်မှ အပ၌ မြတ်စွာဘုရားနည်းတူ အဟုတ် အမှန် မဖောက်ပြန်သော တရားတော်ကို ဟောကြားသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါးသော သဏ္ဍာန်သည်၎င်း ပြာဟ္မဏသည်၎င်း ရှိသလော" ဟု ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် 'ဤသာသနာတော်မှ အပ၌ မြတ်စွာဘုရားနည်းတူ အဟုတ်အမှန် မဖောက်ပြန် သော တရားတော်ကို ဟောကြားသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါးသော သဏ္ဍာန်သည်၎င်း ပြာဟ္မဏသည်၎င်း မရှိ" ဟု ဤသို့ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) 'ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် သဒ္ဓါ၌ ဝီရိယိ၌ သတိ၌ သမာဓိ၌ ပညိ၌ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏။ အလားအလာရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိ၍ မနေနိုင်၊ ပညာဖြင့်ကား ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်း ပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ပြီး 'အသေခ ရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါ၌ ဝီရိယိ၌ သတိ၌ သမာဓိ၌ ပညိ၌ ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏။ အလားအလာရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့်လည်း တွေ့ထိ၍ နေ၏။ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ပြီး 'အသေခ ရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စက္ခုန္တေ သောတိန္တေ ဃာနိန္တေ ဇိဝိန္တေ ကာယိန္တေ မနိန္တေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ကို သိ၏။ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့သည် “အချင်း ခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်လတ္တံ့၊ အခြားသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့သည်လည်း တရံတခါမျှ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့”ဟု သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကိုစွဲ၍ ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ဘ၌ တည်၍ (ငါသည်) “ကျင့်ပြီး ‘အသေခရဟန္တာ’ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏”ဟု သိသောအကြောင်း ပရိယာယ် ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဒသုတ်

၅၂၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတင်း ဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာ ဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤအတူပင် တရားအစု ဟူသမျှ တို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်တရား အစုတို့သည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ သတိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ သမာဓိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ပညိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတင်း ဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာ ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤအတူပင် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သော တရားအစု ဟူသမျှတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကိုမြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သာရသုတ်

၅၂၅။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နံ့သာ ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နံ့သာဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပတိဋ္ဌိတသုတ်

၅၂၆။ ရဟန်းတို့ တခုတည်းသော တရား၌ တည်သော ရဟန်းအား ပွားများအပ်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ပွားများအပ်သည် မည်ကုန်၏။ အဘယ်တခုတည်းသော တရား ၌နည်း၊ မမေ့မလျော့မှုတည်း။ ရဟန်းတို့ မမေ့မလျော့မှုသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာ သနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာသဝတရားတို့၌၎င်း အာသဝတို့၏ အာရုံတရားတို့၌၎င်း စိတ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ အာသဝတရားတို့၌၎င်း အာသဝတို့၏ အာရုံတရားတို့၌၎င်း စိတ်ကို စောင့် ရှောက်သော ထိုရဟန်းအား သဒ္ဓါန္တေ သည်လည်း ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝီရိယိန္တေသည် လည်း ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ သတိန္တေသည်လည်း ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ သမာဓိန္တေသည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပညိန္တေသည်လည်း ပွားများ ပြည့်စုံ ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် တခုတည်းသော တရား၌ တည်သော ရဟန်းအား ပွားများအပ်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ပွားများအပ်သည် မည်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သဟမ္ပတိဗြဟ္မသုတ်

၅၂၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရာ၌ရာမြစ် ကမ်းနား အဇပါလပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော စိတ်အကြံ ဖြစ်၏—“ဣန္ဒြေ ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဝီရိယိန္တေကို။ပ။ သတိန္တေကို။ပ။ သမာဓိန္တေကို ။ပ။ ပညိန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဤ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့်သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကျွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကျွေး သကဲ့သို့၎င်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေ့၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတဖက်၌အပေါ်ရုံကို စမ္ပယ်ဘင်လျက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ် ချီ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံ သည်ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော်မူတတ်သောမြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည်

ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏။ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ပ။ ပညိန္တေကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ရှေးကဖြစ်ဘူးသည်ကား အကျွန်ုပ်သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ခဲ့ပါ၏။ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်ကို “သဟကရဟန်း သဟကရဟန်း” ဟု ဤသို့ သိကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကာမတို့၌ အလွန်လိုချင်မှု ကာမစွန္ဒကို ကင်းစေလျက် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်၌လည်း အကျွန်ုပ်ကို “သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ” ဟု ဤသို့ သိကြပါကုန်၏။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ ဤအရာကို အကျွန်ုပ်သိပါ၏။ ဤအရာကို အကျွန်ုပ်မြင်ပါ၏။ (လျှောက်၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-သုကရခတသုတ်

၅၂၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင် သုကရခတလိုက်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာကို မိန့်တော်မူ၏—“သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ ‘သာသနာ’၌၎င်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အဘယ်အကျိုးထူးကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်သနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ ‘သာသနာ’၌၎င်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်ပါ၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ ‘သာသနာ’၌၎င်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’၌၎င်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။ ယင်း အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကား အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည်

(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓါနေြကို ပွားများ၏။ ဝိရိယိနေြကို ပွားများ၏။ သတိနေြကို ပွားများ၏။ သမာဓိနေြကို ပွားများ၏။ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညိနေြကို ပွားများ၏။ အသျှင်ဘုရား အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ 'သာသနာ'၌၎င်း မြတ်သော ရိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂဏိကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။ ယင်း အတုမရှိသော ယောဂဏိကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကား ဤသည် ပင်တည်းဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အာသဝ ကုန်ပြီးသော (ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ 'သာသနာ'၌၎င်း လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂဏိကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။ ယင်းအတုမရှိသော ယောဂဏိကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကား ဤသည် ပင်တည်း။

သာရိပုတြာ လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌၎င်း လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်၏။ ယင်း လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရိသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏။ တရားတော်၌ ရိသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏။ သံဃာတော်၌ ရိသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း နှင့်တကွ ဖြစ်၍နေ၏။ အကျင့် 'သိက္ခာ'၌ ရိသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'၌ ရိသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏။ အသျှင်ဘုရား လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌၎င်း လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှုဖြစ်၏။ ယင်းလွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှုကား ဤသည်ပင်တည်း။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှုဖြစ်သော အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌၎င်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ 'သာသနာ'၌၎င်း လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်မှုဖြစ်၏။ ယင်း လွန်ကဲသော ရိသေတုပ်ဝပ်ခြင်းကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်

၅၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း၊ သဒ္ဓါနေြ ဝိရိယိနေြ သတိနေြ သမာဓိနေြ ပညိနေြတို့ တည်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်

၅၃၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ‘သာသနာ’တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒဿမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သူကရခတဝဂ် ပြီး၏။

၇-ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ၁-သံယောဇနသုတ်

၅၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇနတို့ကို ပယ်ရန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံယောဇနတို့ကို ပယ်ရန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-အနုသယသုတ်

၅၃၂။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပရိညာသုတ်

၅၃၃။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ရှည်လျားသော သံသရာခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်

သံယုတ်]

၇-ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ၆-ဒုတိယ ဖလသုတ်

၂၁၃

များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ခရီးကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အာသဝက္ခယသုတ်

၅၃၄။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ ခရီးကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အာသဝ တရားတို့ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ရှည်လျားသော ‘သံသရာ’ ခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အာသဝ တရားတို့၏ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဖလသုတ်

၅၃၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်း မှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါး တို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဖလသုတ်

၅၃၆။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါး

တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမိက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက်တမ်း၏) အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ပယောဂလုံ့လမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။ ပယောဂလုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ အထက်ဘုံ၌ဖြစ်၍ အစဉ်အတိုင်းတက်ကာ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓိသောတအကနိဋ္ဌဂါမိ မည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ ရုက္ခသုတ်

၅၃၇။ ရဟန်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ ပေါက်ကုန်သော သစ်ပင်ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် ဇမ္ဗူသပြေပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ ပေါက်ကုန်သော သစ်ပင်ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် ဇမ္ဗူသပြေပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ ရုက္ခသုတ်

၅၃၈။ ရဟန်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း။ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာ

မိန္ဒေ။ ပညိန္ဒေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန္ဒတော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-တတိယ ရုက္ခသုတ်

၅၃၉။ ရဟန်းတို့ အသုရာတို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ဆန်းကြယ်သော သခွပ်ပင်ကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒေ။ ပ။ သတိန္ဒေ။ သမာဓိန္ဒေ။ ပညိန္ဒေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အသုရာတို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ဆန်းကြယ်သော သခွပ်ပင်ကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန္ဒတော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-စတုတ္ထ ရုက္ခသုတ်

၅၄၀။ ရဟန်းတို့ ဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် အထွတ်ကဲ့သို့ တက်သော လက်ပံပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒေ။ ပ။ သတိန္ဒေ။ သမာဓိန္ဒေ။ ပညိန္ဒေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် အထွတ်ကဲ့သို့ တက်သော လက်ပံပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန္ဒတော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်

၅၄၁-၅၅၂။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်

သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာ သနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ ဝိရိယိန္တေကို။ ပ။ သတိန္တေကို။ သမာဓိန္တေကို။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပညိန္တေကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

ရှုမံသုတေကံ ဝဂ်ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏]။

၁၂-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၅၇၇-၅၉၆။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပညိန္တေကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ဣန္ဒိယသံယုတ်ကို ချဲ့အပ်၏]။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

၁၃-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်

၅၉၇-၆၀၈။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော်

နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများ သည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက် ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တော့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တော့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက် ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါး တို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

၁၇-ဩစာဝဂ်

၁-၁၀-ဩစာဝဂေသော ၁၀-သုတ်

၆၄၁-၆၅၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တော့ဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါန္တေကို ပွားများ၏။ ဝီရိယိန္ဒြေကို။ သတိန္ဒြေကို။ သမာဓိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တော့ဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညိန္ဒြေကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် ဩစာဝဂ် ပြီး၏။

ထေးခုမြောက် ဣန္ဒြိယသံယုတ် ပြီး၏။

၅-သမ္ဗုဒ္ဓဓာနသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်

၆၅၁-၆၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—
 ရဟန်းတို့ သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာ
 သနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်
 စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။
 ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်
 ၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို
 ဖြစ်စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်
 တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွား
 စေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လ
 ပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်
 တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည်
 သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့
 ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်
 ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ
 သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်
 စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။
 ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။
 အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်
 တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။
 ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန်
 တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်
 ၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည်
 သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့
 ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[သမ္ဗုဒ္ဓဓာနသံယုတ်၏ ဂင်္ဂါပေယျာလကို သမ္ဗုဒ္ဓဓာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏]။

၄-သေနာဝဂ် ၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ်

၂-အပ္ပမာဒဝဂ်

[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို သမ္ပပ္ပဓာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

၃-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလကရဏီယစသော ၁၂-သုတ်

၆၇၃-၆၈၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ခုန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှ တို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဤသို့ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို သမ္ပပ္ပဓာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချဲ့အပ်၏။]

ဒွါဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

၄-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ်

၆၈၅-၆၉၄။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါး တို့ကို ထူးသောညာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ သမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၅-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၆၉၅-၇၀၄။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလိုဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္ပပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

ငါးခုမြောက် သမ္ပပ္ပဓာန်သံယုတ် ပြီး၏။

၆-မလသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ်

၇၀၅-၇၁၆။ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင် တည်း။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို ။ပ။ သတိဗိုလ်ကို ။ သမာဓိဗိုလ်ကို ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

၅-ဩဆဝဂ်

၁-၁၀-ဩဆစသော ၁၀-သုတ်

၇၄၉-၇၅၈။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း 'သံယောဇဉ်' တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေ သာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို ။ပ။ သတိဗိုလ်ကို ။ သမာဓိဗိုလ်ကို ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဤသို့ ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

၆-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်

၇၅၉-၇၇၀။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ် ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိသော တေ့ဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်း တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည် ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ်နှင့် ဗလကရဏီယဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

၉-သေနာဝဂ်

၁-၁၂-သေနာစသော ၁၂-သုတ်

၇၉၂-၈၀၂။ ဤအတူပင် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက် ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တေ့ဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပုဒ်အားဖြင့် သေနာဝဂ် ပါဠိတော်ကို ချဲ့အပ်၏။

ကိုးခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၈၀၃-၈၁၂။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤ ငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော

ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများ အပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တောဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံး ရှိသော အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တောဝေမှု ‘မောဟ’ ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညာဗိုလ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဆယ်ခုမြောက် ဩစာဝဂ် ပြီး၏။

ခြောက်ခုမြောက် ဗလသံယုတ် ပြီး၏။

၇-ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

၁-စာပါလဝဂ် ၁-အပါရသုတ်

၈၁၃။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ^၁ လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံသရာဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဟူသော) ဤ ဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝိရဒ္ဓသုတ်

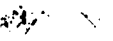
၈၁၄။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို အားထုတ်သူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည်မည်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ဣဒ္ဓိပါဒ လေးပါးတို့ကို အားထုတ်သူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အရိယသုတ်

၈၁၅။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဤဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဣဒ္ဓိပါဒကို

၁ - ဣဒ္ဓိ-ဗြီး-စီး-ပြည့်စုံခြင်း။ ပါ-အခြေခံအကြောင်း-ဣဒ္ဓိပါဒ-ဗြီး-စီး-ပြည့်စုံခြင်း၏ အခြေခံအကြောင်းများဟူလို။

ပြုလုပ်ပွားများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါး တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လှူလှူနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လှူလှူနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ် ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်စင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဣဒ္ဓိပါဒ် ကို ပြုလုပ်ပွားများသူကို ဂကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၈၁၆။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူး သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လှူလှူနှင့်ပြည့်စုံ သောဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ ပညာကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လှူလှူနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ (ကလေသာ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဣဒ္ဓိပဒေသသုတ်

၈၁၇။ ရဟန်းတို့ အဘိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီး စေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလှူလှူနှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော

သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေ ခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေ ကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သမတ္တသုတ်

၈၀၈။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံကို ပြီးစီးစေခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံကို ပြီးစီးစေခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံပြီးစီးစေလတ္တံ့ သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကြသော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လ တို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေ ခဲ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များ စွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိ အပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေသော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီး စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အိတ္ထုသုတ်

၈၀၉။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ အကြင်အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေခဲ့ကြသူ

ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သူ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူပြီးသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ညာဏသုတ်

၈၂၁။ ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း”ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏” ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံ သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း”ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ဝိရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏”ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံ သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း”ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “စိတ်ကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏” ဟူ၍။ပ။ ပွားများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား

အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံ သော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း”ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများအပ်၏” ဟူ၍ ။ပ။ ပွားများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-စေတီယသုတ်

၇၂၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သောကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော် မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။ ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီး၍ ဆွမ်း စားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖခံ၍ “အာနန္ဒာ ထိုင်စရာ အခင်းကို ယူခဲ့လော့၊ စာပါလစေတီ” သို့ နေ့သန့်စင်ရန် အလို့ငှါ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထိုင်စရာအခင်းကို ယူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလ စေတီသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင် အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ ဥဒေဒနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဂေါတမကစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ သတ္တမ္မစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ ဗဟုပုတ္တ စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ သာရနန္ဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ စာပါလစေတီ သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစုံတယောက်သောသူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွား များထား၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထား၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ် ထား၏။ ဆောက်တည်ထား၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်သုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက်သွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်

၁-စာပါလ စေတီယ = ၈ပါလ၊ စာပါလ မည်သော နတ်ဘိလူး၏။ စေတီယ၊ ပူဇော်ပသရာ အရပ်ဟူလို (အဋ္ဌကထာ)။

ရာ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီးဖြစ်၏။ ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏။ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယု ကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသောနိမိတ် အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြသော်လည်း အသျှင် အာနန္ဒာသည်ကား သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ၊ (ထို့ကြောင့်) “အသျှင်ဘုရား လူ့အများ ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကိုစောင့် ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော် မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ၊ မာရ်နတ်နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ်ရှိသူ ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။။။။။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏—“အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဥဒေန စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဂေါတမစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္မစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သာရန္တဒစေတီသည် မွေ့လျော် ဖွယ်ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစုံတယောက်သောသူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထား၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏။ ဆောက်တည်ထား၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏။ ကောင်းစွာအား ထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ ဖြစ် စေ တည်နိုင်ရာ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီး ဖြစ်၏။ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆောက်တည်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင်ပြသော်လည်း အသျှင် အာနန္ဒာသည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ၊ (ထို့ကြောင့်) “အသျှင်ဘုရား လူ့အများ၏စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ၊ မာရ်နတ်နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ်ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ သင်သွားလော့၊ ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်သိ ၏” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းမပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာ

သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိအသေပြု ပြီးလျှင် မနီးမဝေးတခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ ယုတ်မာသောမာရ်နတ်သည် အသျှင် အာနန္ဒာဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသောနေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအချိန်တန်ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ ဘူးပါသည်’ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး မရဲရင့်ကြသေး အကြားအမြင် မများကြသေး တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သောတရားကို မကျင့်နိုင်ကြ သေး လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မပွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဘူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ပွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက် လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသောတရားကို ဟော ပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအချိန်တန်ပါ ပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည်’ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာမရှိကြသေး ကောင်းစွာဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး မရဲရင့်ကြသေး အကြားအမြင်မများကြသေး တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး မိမိတို့ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မပွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး ပေါ်ပေါက် လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလိမ့်မည်မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဘူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို

ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ)တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက် လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအချိန် တန်ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည် ‘မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာမရှိ ကြသေး ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး မရင့်ကြသေး ဒူးကြားအမြင် မများကြသေး တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး (လောကုတ္တရာ)တရားနှင့် လျော်သောတရားကို မကျင့်နိုင် ကြသေး လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြကုန်သေး ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသောတရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်ဟု (မိန့်တော်မူဘူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင်များကြပါပြီ၊ တရား တော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရား ကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အချိန် တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည် ‘မာရ်နတ် ဤငါ၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် (ပညာရှိ)နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး မစည်ပင်သေး မပြန့်ပွားသေး လူအများမသိသေး များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည်မဟုတ်ဟု မိန့်တော် မူဘူးပါသည်။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည်(ပညာရှိ)နတ်လူတို့ ကောင်းစွာပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊ စည်ပင် ပါပြီ၊ ပြန့်ပွားပါပြီ၊ လူအများသိပါပြီ၊ များစွာဖြစ်ထွန်းပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအချိန်တန်ပါပြီ”ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ယုတ်မာသောမာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ “မာရ်နတ် သင် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီ၌(နေစဉ်)သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ကို စွန့်လွှတ်သောအခါ ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးစွာသော မြေငလျင်လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။ တော်လည်းသံ (နတ်စည်)တို့သည်လည်း တခြံမြံခြံမြံ မြည်ဟီးကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်းစကားကို ကျူးရင့်တော်မူ၏။—

“မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမဲ့နိဗ္ဗာန်နှင့် အဖန်ဖန်ဖြစ်မှုဘဝကို နှိုင်းချိန်လျက် ဘဝဖြစ်ရန် ပြုပြင်တတ်သော ကံကို စွန့်ပယ်ခဲ့လေပြီ။ အဇ္ဈတ္တတရား၌ မွေ့လျော်ကာ ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ချုပ်ဝတ်နှင့်တူသော မိမိသန္တာန်ရှိ ကိလေသာကုန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့လေပြီ” ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

ဒဿမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော စာပါလဝဂ် ပြီး၏။

၂-ပါသာဒကမ္မနဝဂ် ၁-ပုဗ္ဗသုတ်

၇၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သစ္စာတရားကို မသိမီ(ဘုရားမဖြစ်သေး၍) ဘုရားလောင်းသာ ဖြစ်သော ငါ့အား “ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့သည် အဘယ်နည်း” ဟု ဤအကြံသည်ဖြစ်ဘူး၏။ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီသော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏အလို ဆန္ဒသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌ၌လည်း နောက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌ၌လည်း အောက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌ၌လည်း အထက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌ၌လည်း နေ့အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိဋ္ဌ၌လည်း ညဉ့်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌ၌လည်း ရှေးအဘိဋ္ဌ နောက်အဘိဋ္ဌတို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကိုမို့၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ဝီရိယသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌ၌လည်း နောက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌ၌လည်း အောက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌ၌လည်း အထက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌ၌လည်း နေ့အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိဋ္ဌ၌လည်း ညဉ့်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌ၌လည်း ရှေးအဘိဋ္ဌ နောက်အဘိဋ္ဌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

စိတ်ကိုမိမိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ စိတ်သည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၌ နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၌ အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၌ အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၌ နေ့အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ည၌အဘိဋ္ဌိ၌ ည၌အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌိ၌ ရှေးအဘိဋ္ဌိနောက်အဘိဋ္ဌိ၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ဤသို့မြေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ပညာကို မိမိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၌ နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၌ အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၌ အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၌ နေ့အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ည၌အဘိဋ္ဌိ၌ ည၌အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌိ၌ ရှေးအဘိဋ္ဌိနောက်အဘိဋ္ဌိ၌ အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာ၏။ ကိုယ်ကို ထင်ရှားဖြစ်စေ၏။ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေ၏။ နှံ့ရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ မထိမငြိပ် ကောင်းကင်၌ ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်၏။ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ပယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏။ ဤသို့တန်ခိုးကြီးကုန်သော ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်၏။ ဆုပ်ကိုင်နိုင်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားကို လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသောနား 'ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်' ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန် လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန် နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တပါးသော သတ္တဝါ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'နှင့် တကွသောစိတ်" ဟု သိ၏။ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ' ကင်းသောစိတ်" ဟု သိ၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'နှင့် တကွသော စိတ်" ဟု သိ၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်" ဟု သိ၏။ တွေ့ဝေခြင်း 'မောဟ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "တွေ့ဝေခြင်း

မောဟ'နှင့် တကူသော စိတ်" ဟု သိ၏။ တွေ့ဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "တွေ့ဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်" ဟု သိ၏။ ကြုံ့သော 'သဒ္ဓိတ္တ' စိတ်ကိုလည်း "ကြုံ့သော 'သဒ္ဓိတ္တ'စိတ်" ဟု သိ၏။ ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ' စိတ်ကိုလည်း "ပျံ့သော 'ဝိက္ခိတ္တ'စိတ်" ဟု သိ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်း "မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်'စိတ်" ဟု သိ၏။ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်း "မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်'စိတ်" ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရားရှိသော 'သဉ္စတ္တရ' စိတ်ကိုလည်း "သာလွန်သော တရားရှိသော 'သဉ္စတ္တရ'စိတ်" ဟု သိ၏။ သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ' စိတ်ကိုလည်း "သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ'စိတ်" ဟု သိ၏။ တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း "တည်ကြည်သော 'သမာဟိတ' စိတ်" ဟု သိ၏။ မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်ကိုလည်း "မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ' စိတ်" ဟု သိ၏။ လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း "လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ'စိတ်" ဟု သိ၏။ မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ' စိတ်ကိုလည်း "မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ'စိတ်" ဟု သိ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် များပြားသော ရှေး၌ ဖြစ်ဘူးသော ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ တဘဝကို၎င်း၊ နှစ်ဘဝတို့ကို၎င်း၊ သုံးဘဝတို့ကို၎င်း၊ လေးဘဝတို့ကို၎င်း၊ ငါးဘဝ တို့ကို၎င်း၊ ဆယ်ဘဝတို့ကို၎င်း၊ ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကို၎င်း၊ ဘဝသုံးဆယ်တို့ကို၎င်း၊ ဘဝလေးဆယ် တို့ကို၎င်း၊ ဘဝငါးဆယ်တို့ကို၎င်း၊ ဘဝဘရာကို၎င်း၊ ဘဝတထောင်ကို၎င်း၊ ဘဝတသိန်းကို၎င်း များပြားသော ပျက်ကပ်တို့ကို၎င်း၊ များပြားသော ဖြစ်ကပ်တို့ကို၎င်း၊ များပြားသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကို၎င်း "ဤမည်သောဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစား ခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှသေခဲ့၍ ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏။ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏။ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏။ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏" ဟု ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေး၌ဖြစ်ဘူးသောဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်'ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သောသတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါ အဆင်းလှသောသတ္တဝါ အဆင်းမလှသောသတ္တဝါ ကောင်းသောလားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏။ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏ "အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် 'မနောဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကုန်၏။ မှားသော အယူရှိ ကုန်၏။ မှားသောအယူဖြင့် ပြုသောကံ ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ချမ်းသာကင်းစင်သော မကောင်း

သောလားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာနေ့၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ “အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် ‘ကာယသုစရိုက်’နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် ‘ဝစီသုစရိုက်’နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် ‘မနောသုစရိုက်’နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲကုန်၊ မှန်သောအယူရှိကုန်၏။ မှန်သော အယူဖြင့် ပြုသောကံရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏” ဟု သိနိုင်၏။ ဤသို့လျှင် စင်ကြယ်သောလူတို့၏ မျက်စိထက်သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ ‘ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်’ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သောသတ္တဝါ မြတ်သောသတ္တဝါ အဆင်းလှသောသတ္တဝါ အဆင်းမလှ သောသတ္တဝါ ကောင်းသောလားရာရှိသောသတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏။ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သောသတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏ဟု အကြံဖြစ်ခဲ့ဘူး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-မဟာပုလသုတ်

၇၂၄။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွား များအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်သနည်း၊ အာနိသင်ကြီးကုန် သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် ငါ၏ဆန္ဒသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့ ၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့ ၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ လတ္တံ့ ၊ အပဉ္စလည်း မပျံလွင့်လတ္တံ့ ၊ ရှေးအဘိဉ္စကဲ့သို့ နောက်အဘိဉ္စ၌၎င်း နောက်အဘိဉ္စကဲ့သို့ ရှေးအဘိဉ္စ၌၎င်း အောက်အဘိဉ္စကဲ့သို့ အထက်အဘိဉ္စ၌၎င်း အထက်အဘိဉ္စကဲ့သို့ အောက်အဘိဉ္စ၌၎င်း နေအဘိဉ္စကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိဉ္စ၌၎င်း ညဉ့်အဘိဉ္စကဲ့သို့ နေအဘိဉ္စ၌၎င်း ရှေးအဘိ နောက်အဘိတို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့မြေးယုက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့ ၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့ ၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ လတ္တံ့ ၊ အပဉ္စလည်း မပျံလွင့်လတ္တံ့ ၊ ရှေးအဘိဉ္စကဲ့သို့ နောက်အဘိဉ္စ၌၎င်း နောက်အဘိဉ္စ ကဲ့သို့ ရှေးအဘိဉ္စ၌၎င်း အောက်အဘိဉ္စကဲ့သို့ အထက်အဘိဉ္စ၌၎င်း အထက်အဘိဉ္စကဲ့သို့ အောက်အဘိ

၌၎င်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌၎င်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌၎င်း ရှေးအဘို့နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့မြွေးယုတ်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင် အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏။ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်းဖြစ်လျက် လည်း အများဖြစ်သွား၏။ပ။ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင် ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဆန္ဒသမာဓိသုတ်

၈၅။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ သမာဓိကိုရခဲ့မှု စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ဖြစ်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ကို ရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို ဆန္ဒသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေး သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကိုချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကိုချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ဆန္ဒတည်း။ ဤသည်ကား ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိတည်း။ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဝီရိယကိုမှီ၍ သမာဓိကို ရခဲ့မှု စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ ဖြစ်မှု ‘ဧကဂ္ဂတာ’ကို ရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို ဝီရိယသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေး သော ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက် စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို

အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' တည်း၊ ဤသည်ကား အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ကို မှီ၍ဖြစ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝိရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် စိတ်ကိုမှီ၍ သမာဓိကိုရခဲ့မှု စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ ဖြစ်မှု 'ဧကဂ္ဂတာ' ကို ရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို စိတ္တသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့ ကုန်သော။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန် တိုးပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝိရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား စိတ်တည်း၊ ဤသည်ကား စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ပညာကိုမှီ၍ သမာဓိကိုရခဲ့မှု စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ဖြစ်မှု 'ဧကဂ္ဂတာ' ကိုရခဲ့မှု ဤသမာဓိမျိုးကို ဝိမိသာသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝိရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွားစေရန် ပြန်ပြောစေရန် ပွားများမှုပြည့်စုံစေရန် အလို 'ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေ၏။ ကြိုးစား၏။ ဝိရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ပညာတည်း၊ ဤသည်ကား ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိတည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-မောဂ္ဂလာနသုတ်

၇၂၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်အပ်သောပြာသာဒ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသောရဟန်းတို့သည် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန် အချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန် လျှပ်ပေါ်ကုန် နှုတ်ကြမ်းကုန် ပြန်ကြသောစကားရှိကုန် သတိလွတ်ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိကုန် မတည်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းပဲ မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်အောက်၌ နေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား—“မောဂ္ဂလာန် ဤသီတင်းသုံးဖော်တို့သည် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန် အချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန် လျှပ်ပေါ်ကုန် နှုတ်ကြမ်းကုန် ပြန်ကြသောစကားရှိကုန် သတိလွတ်ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိကုန် မတည်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဣန္ဒြေကို မစောင့်စည်းပဲ မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်အောက်၌နေကုန်၏။ မောဂ္ဂလာန် သွားချေ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို ထိတ်လန့်စေလော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍
 ခြေမဖြင့် မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်ကို အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်စေ
 နိုင်သော အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်စေနိုင်သော ဘေးတိုက် လှုပ်စေနိုင်သော အဘိညာဉ်တန်ခိုးကို
 ဖန်ဆင်းလေ၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် ထိတ်လန့်ကုန် ကြက်သီးမွေးညင်းထကုန်သည်ဖြစ်၍
 တခုသောနေရာ၌ ရပ်တည်ကုန်၏။ အသျှင်တို့ အံ့ဖွယ်၌စွတကား၊ အသျှင်ဘို့ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်စွ
 တကား၊ လေလည်း မတိုက်၊ ဤမိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်သည်လည်း
 နက်သောတွင်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထူထား၏၊ မလှုပ်ရှားနိုင်၊ မတုန်လှုပ်နိုင်၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်
 လည်း အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်၏၊ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်၏၊ ဘေးတိုက် လှုပ်၏ဟု ပြောဆို
 ကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ ထိုရဟန်းတို့အား “ရဟန်းတို့
 သင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် ထိတ်လန့်ကုန်သည် ကြက်သီးမွေးညင်းထကုန်သည်ဖြစ်၍ တခုသော
 နေရာ၌ ရပ်တည်ကုန်သနည်း” ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊
 အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ၊ လေလည်း မတိုက်၊ ဤမိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်
 သောပြာသာဒ်သည်လည်း နက်သောတွင်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထူထား၏၊ မလှုပ်ရှားနိုင်ပါ၊
 မတုန်လှုပ်နိုင်ပါ၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်လည်း အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်၏၊ အောက်မှ အထက်သို့
 လှုပ်၏၊ ဘေးတိုက် လှုပ်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည်
 သင်တို့ကို ထိတ်လန့်စေလိုသောကြောင့် ခြေမဖြင့် မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော
 ပြာသာဒ်ကို အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်စေ၏၊ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်စေ၏၊ ဘေးတိုက်လှုပ်
 စေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း
 ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊
 ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်
 တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူရှိပါကုန်၏၊
 မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ ဤဟောအပ်သော
 တရား၏အနက်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်၌သာလျှင် ထင်ပါစေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ
 တော်မှကြားနာရသည်ရှိသော် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့ ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း
 ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊
 ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မောဂ္ဂလာန်
 မည်သော ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို
 ပွားများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို
 မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်
 ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတူနုဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊
 အတွင်း၌လည်း မကြုံ လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံလွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌ၌၎င်း
 နောက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌ၌၎င်း အောက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌ၌၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့
 အောက်အဘိဋ္ဌ၌၎င်း နေ့အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ညအဘိဋ္ဌ၌၎င်း ညအဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌ၌၎င်း ရှေးအဘိ

နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း အယောက်တည်းဖြစ်လာ၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဘိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၏။ မဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော ‘အရဟတ္တဖိုလ်’ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်ထိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ်

၇၂၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကောသလီပြည် ဘောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏားသည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား— “အသျှင်အာနန္ဒာ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ အဘယ်အကျိုးငှါ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပါသနည်း” ဟု မေးလျှောက်၏။ ပုဏ္ဏား ဆန္ဒကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး၏ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိပါသလော၊ ကျင့်စဉ်သည် ရှိပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏။ ကျင့်စဉ်သည် ရှိ၏ဟု (ဆို၏)။ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကျင့်စဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်း။ ကျင့်စဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် အဆုံးရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် ဖြစ်ပါတော့မည်လော၊ အဆုံးမရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ) အကျင့် မဟုတ်ပဲ ရှိပါတော့မည်လော၊ အလိုဆန္ဒဖြင့်ပင် အလိုဆန္ဒကို ပယ်ဆုံးဟူသော အကြောင်းသည် မရှိနိုင်ပါ။ ပုဏ္ဏား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကို ပင် တဖန်မြှန်၍ မေးဦးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေဆိုလော့။ ပုဏ္ဏား

ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟူသော အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည်မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် ထိုသင့်အား ထိုအားလျော်သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟု အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် သင့်အား ထိုဖြစ်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ငြိမ်းသည် မဟုတ်လော ဟု(ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟု စိတ်သည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် သင့်အား ထိုအားလျော်သော စိတ် ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား “အရံသို့ သွားအံ့” ဟု ပညာသည် ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် သင့်အား ထိုအားလျော်သော ပညာ ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ ဟု(လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ဤအတူပင် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံး ပြီးသောမဂ်ကိစ္စကိုပြုပြီးသော ဝန်ကိုချထားပြီးသော မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန်းအား အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် အကျိုးငှါ ရှေး၌ အလို ‘ဆန္ဒ’ သည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ် သော အလို ‘ဆန္ဒ’ ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်အကျိုးငှါ ရှေး၌ အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ သည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သော အားထုတ်မှု ‘ဝီရိယ’ ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်အကျိုးငှါ ရှေး၌ စိတ်သည်ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သောစိတ် ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်အကျိုးငှါ ရှေး၌ ပညာသည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သောပညာ ငြိမ်း၏။ ပုဏ္ဏား ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် အဆုံးရှိသော(ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့်ဖြစ်ပါ၏ လော၊ အဆုံးမရှိသော(ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့် မဟုတ်ပဲ ရှိပါ၏လောဟု မေးတော်မူ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် မချွတ်ပင် အဆုံးရှိသော(ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့် ဖြစ်ပါ တော့၏။ အဆုံးမရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့် မဟုတ်နိုင်တော့ပါ။ အသျှင် အာနန္ဒာ (တရား တော်သည်)အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ (တရားတော်သည်)အလွန်နှစ်သက် ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ မှောက်သားသောအိုးကို လှန်ဘိသကဲ့သို့၎င်း ဖုံးလွှမ်းထားသော ဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ပြဘိသကဲ့သို့၎င်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့၎င်း “မျက်စိရှိသောသူတို့သည်အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်” ဟု အမှိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့၎င်း ဤအတူသာလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာသည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် မြက်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကို၎င်း ရဟန်းသံဃာတော်ကို၎င်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပါ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၇၂၈။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌ တန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ဝီရိယကို မိ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မိ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ ပညာကို မိ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ တန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနု ဘော်ကြီးကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၇၂၉။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါက များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေသော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်နိုင် ကုန်၏၊အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ မထိမငြိပဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်ခဲ့ ကုန်၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ လျက် အတောင်ရှိသောငှက်ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလ နေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ဆုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ ကုန်၏၊ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလတ္တံ့ဖြစ်ကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ကိုယ်ကိုပျောက်ကွယ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်ကို မထိမငြိပ် ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ကိုယ်ကိုပျောက်ကွယ်စေနိုင်ကုန်၏။ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ မထိမငြိပ် ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်ကုန်၏။ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလနေ တို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ကုန်၏။ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ကုန်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမရှိ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကိုမရှိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မရှိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မရှိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤ

ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။ ။

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်ကုန်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်၏။ ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၀။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တ ဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက် သော(အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့်လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဣဒ္ဓါဒိဒေသနာသုတ်

၈၃၁။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဣဒ္ဓိကို၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားများခြင်းကို၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို၎င်း ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြား သော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင် ၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိကိုရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ် မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' မှန်ကန်သောအကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နုပေသုတ်။

၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၇၃၂။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်သနည်း၊ အာနိသင်ကြီးကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွား များ၏။ ဤသို့ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏အလို 'ဆန္ဒ' သည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန် လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတုန်လည်း မကြုံ လတ္တံ့၊ အပဉ္စလည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၎င်း အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နေ့အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိဋ္ဌိ၎င်း ညဉ့်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နေ့ အဘိဋ္ဌိ၎င်း ရှေးအဘိ နောက်အဘိတို့၌ အမှတ်သညာ ရှိလျက်နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယုက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏၊ ဝိရိယကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန် လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတုန်လည်း မကြုံ လတ္တံ့၊ အပဉ္စလည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၎င်း အောက် အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နေ့အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိ ဋ္ဌိ၎င်း ညဉ့်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌိ၎င်း ရှေးအဘိနောက်အဘိတို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက်နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယုက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တုန်ဆုတ်သော အလိုဆန္ဒဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့်ယှဉ်သော အလိုဆန္ဒ ကို အလွန်တုန်ဆုတ်သော အလိုဆန္ဒ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တက်ကြွသော အလိုဆန္ဒဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့်တကွဖြစ်သော ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့်ယှဉ်သော အလိုဆန္ဒ ကို အလွန်တက်ကြွသော အလိုဆန္ဒ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ကြုံ သော အလိုဆန္ဒဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' နှင့် ယှဉ်သော အလိုဆန္ဒကို အတွင်း၌ကြုံ သော အလိုဆန္ဒ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပျံ့လွင့်သော အလိုဆန္ဒဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့်ကျယ်ပြန့်သော အလိုဆန္ဒ ကို အပ၌ ပျံ့လွင့်သော အလိုဆန္ဒ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၎င်း ရှေးအဘိဋ္ဌိ နောက်အဘိဋ္ဌိတို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေးအဘိဋ္ဌိ နောက်အဘိဋ္ဌိဖြစ်သော အမှတ်သညာကို ကောင်းစွာ သင်ယူ၏။ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်း၏။ ကောင်းစွာ ဆောင်၏။ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၎င်း ရှေးအဘိဋ္ဌိ နောက်အဘိဋ္ဌိတို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ခြေဖဝါးမှအထက် ဆံပင်ဖျားမှ အောက် အရေပါးအဆုံးရှိသော အမျိုးမျိုးသော အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုယ် "ဤကိုယ်၌ ဆံပင် မွေးသည်၊ ခြေသည်၊ လက်သည်၊ သွား အရေ အသား အကြော အရိုး ရိုးတိုင်းချင်ဆီ အညှို့ နှလုံး အသည်း အမြှေး အဖျဉ်း အဆုတ် အူမ အူသိမ် အစာသစ် အစာဟောင်း သည်းခြေ သလိပ် ပြည်သွေး ချွေး အဆီခဲ မျက်ရည် ဆီကြည် တံထွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်သည် ရှိ၏" ဟု ရှုဆင်ခြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နေ့အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိဋ္ဌိ၎င်း ညဉ့်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌိ၎င်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အကြင် အခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဍာန် အကြောင်း 'နိမိတ်' တို့ဖြင့် နေ့အခါ၌ အလိုဆန္ဒ ကိုမိ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဍာန်အကြောင်း 'နိမိတ်' တို့ဖြင့်ပင် ညဉ့်အခါ၌ အလိုဆန္ဒ ကိုမိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ အကြင်အခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဍာန် အကြောင်း 'နိမိတ်' တို့ဖြင့်ညဉ့်အခါ၌ အလိုဆန္ဒ ကိုမိ၍ဖြစ်သော သမာဓိအားထုတ်မှုနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုအခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဍာန် အကြောင်း 'နိမိတ်' တို့ဖြင့်ပင် နေ့အခါ၌ အလိုဆန္ဒ ကိုမိ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် နေ့အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ ညဉ့်အဘိဋ္ဌ၎င်း ညဉ့်အဘိဋ္ဌကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌ၎င်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလင်းရောင်ဟု မှတ်မှု အာလောကသညာကို ကောင်းစွာယူ၏။ နေ့ဟူသော အမှတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ထား၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တွန့်ဆုတ်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့်ယှဉ်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ကို အလွန် တွန့်ဆုတ်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တက်ကြွသော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့် တကွဖြစ်သော ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့် ယှဉ်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ကို အလွန် တက်ကြွသော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကြုံ့ သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' နှင့်တကွဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' နှင့်ယှဉ်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ကို အတွင်း၌ ကြုံ့ သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပဉ္စ ပျံ့လွင့်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပဉ္စ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့်ကျယ်ပြန့်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ကို အပဉ္စ ပျံ့လွင့်သော အားထုတ်မှု 'ဝိရိယ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလင်းရောင် ဟု မှတ်မှု 'အာလောကသညာ' ကို ကောင်းစွာယူ၏။ နေ့ ဟူသော အမှတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ထား၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တွန့်ဆုတ်သော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို အလွန် တွန့်ဆုတ်သော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တက်ကြွသော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့် တကွဖြစ်သော ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို အလွန် တက်ကြွသော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကြုံ့ သော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' နှင့်တကွဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို အတွင်း၌ ကြုံ့ သော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပဉ္စ ပျံ့လွင့်သော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပဉ္စ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့်ကျယ်ပြန့်သော စိတ်ကို အပဉ္စ ပျံ့လွင့်သော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တုန်ဆုတ်သော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ပညာကို အလွန် တုန်ဆုတ်သော ပညာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တက်ကြွသော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့် တကွဖြစ်သော ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို အလွန်တက်ကြွသော ပညာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကြုံ့သော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့် တကွဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို အတွင်း၌ ကြုံ့သော ပညာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပျံ့လွင့်သော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့်ကျယ်ပြန့်သော ပညာကို အပ၌ ပျံ့လွင့်ကျယ်ပြန့်သော ပညာဟု ဆိုအပ်၏ ။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယုက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အထောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသပ ကုန်ဆုဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ထောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ပါသာဒကမ္ပနဝဂ် ပြီး၏။

၃-အယောဂုဋ္ဌဝဂ် ၁-မဂ္ဂသုတ်

၈၃၃။ သာဝတ္ထိဒီဒါန်း။ရဟန်းတို့(သစ္စာလေးပါးကိုမသိမီ) ဘုရားမဖြစ်သေး၍ ဘုရားလောဇ်း သာဖြစ်အော ငါအား “ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများရန်လမ်းသည် အဘယ်နည်း၊ ကျင့်စဉ်သည် အဘယ်နည်း”ဟု အကြံဖြစ်ခဲ့ဘူး၏။ရဟန်းတို့ ထိုငါအား ဤအကြံဖြစ်၏—ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒ ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ဤသို့ပွားများသည် ရှိသော် ငါ၏ အလိုဆန္ဒသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၎င်း အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၎င်း နေ့အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ညအဘိဋ္ဌိ၎င်း ညအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နေ့အဘိဋ္ဌိ၎င်း ရှေးအဘိဋ္ဌိ

နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌၎င်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌၎င်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌၎င်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌၎င်း နေအဘို့၌ကဲ့သို့ ညဉ့်အဘို့၌၎င်း ညဉ့်အဘို့၌ကဲ့သို့ နေအဘို့၌၎င်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက်နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့်-အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာနိုင်၏။ ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိုလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ ဤသို့အကြံဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

[အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

၂-အယောဂုဋ္ဌသုတ်

၇၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်ဖြင့်ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဘူးသည်ကို အမှတ် ရတော်မူပါ၏လော”ဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်ဘူးသည်ကို ငါအမှတ်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤမဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့် ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဘူးသည်ကို အမှတ် ရပါ၏လောဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာဘုတ် လေးပါးဖြင့်ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်ဘူးသည်ကို ငါအမှတ်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်ဖြင့် ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ရန် စွမ်းနိုင်ခြင်းသည်၎င်း ဤမဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့်ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဘူးသည်ကို အမှတ် ရခြင်းသည်၎င်း အံ့ဖွယ်ရှိပါ

ပေစု၊ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစုဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အံ့ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏။ အံ့ဖွယ်တရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မဖြစ်ဘူးမြဲလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်သော တရားတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏။ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို၎င်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို၎င်း ကိုယ်၌သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ငါဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏။ ပို၍လည်း နူးညံ့၏။ ပို၍လည်း အမှု၌ခံ့၏။ ပို၍လည်း ပြုံးပြုံးပြက် တောက်ပ၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာသော်ကား တနေ့လုံး ပူစေအပ်သော သံတွေခဲသည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏။ ပို၍လည်း နူးညံ့၏။ ပို၍လည်း အမှု၌ခံ့၏။ ပို၍လည်း ပြုံးပြုံးပြက် တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ဤ အတူပင် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌တင်ထား၏။ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို၎င်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို၎င်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏။ ပို၍လည်း နူးညံ့၏။ ပို၍လည်း အမှု၌ခံ့၏။ ပို၍လည်း ပြုံးပြုံးပြက် တောက်ပ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌တင်ထား၏။ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို၎င်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို၎င်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏။ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို၎င်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို၎င်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် မပင်ပန်းပဲသာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင်သို့ တက်နိုင်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပါးတည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ် သွားနိုင်၏။ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တပါးတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏ ။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင် အောင်လည်း ကိုယ်တော်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

အာနန္ဒာ ပေါ့ပါးသော လဲမို့ စိုင်သည်၎င်း ဝါဂွမ်းစိုင်သည်၎င်း လေဆောင်ယူအပ်သည်ရှိသော် အလွယ်တကူသာလျှင် မြေမှကောင်းကင်သို့ တက်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် အကြင် အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏။ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏။ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကို၎င်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကို၎င်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် မပင်ပန်းပဲသာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင် သို့ တက်နိုင်၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် တပါးတည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တပါးတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏ ။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်တော်ကို စိတ်အလို အတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

ခုတ်ယသုတ်။

၃-ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၅။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-သုဒ္ဓိကသုတ်

၈၃၆။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဖလသုတ်

၈၃၇။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ် ကို ရနိုင်ခြင်း (ဥပါဒါန်) အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၆-ရုတိယ ဖလသုတ်

၈၃၈။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။

အကျိုးအာနိသင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင် ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ အကယ်၍ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု .အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယ်မည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယ်မည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။ ပယောဂလုံ့လမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယ်မည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ပယောဂလုံ့လနှင့် တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယ်မည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၈၃၉။ သာဝတ္တိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကား ကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများ ခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါ နည်းဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြု စေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလို အတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒ ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမံသုတ်။

၈-ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်

၈၄၀။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—“အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသောတန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောကံတည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောကံတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိကိုရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို ဆန္ဒ ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော

အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၈၄၁။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—“အသျှင်ဘုရား ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်း သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၈၄၂။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍။ပ။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော ထိုရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွားများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်

နည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်သွားနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိကိုရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပြီးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒ ကိုမို့၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြီးများ၏။ ဝိရိယကိုမို့၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမို့၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမို့၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြီးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပြီးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပြီးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည့် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပြီးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒဿမသုတ်။

၁၁-မောဂ္ဂလာနသုတ်

၈၄၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင် ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားတို့ကို ပြီးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန မည်သောရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်း”ဟု မိန့်တော် မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပြီးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာနမည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မောဂ္ဂလာနမည်သောရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒ ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုပြီးများ၏။ ဤသို့ ပြီးများသည်ရှိသော် ငါ၏အလိုဆန္ဒသည် အလွန်လည်း မတွန်ဆုတ်လတ္တံ့ ၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့ ၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ လတ္တံ့ ၊ အပ၌လည်း မပျံ့လှင့်လတ္တံ့ ၊ ရှေးအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ နောက်အဘိဋ္ဌိ၌၎င်း နောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ရှေးအဘိဋ္ဌိ၌၎င်း အောက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အထက်အဘိဋ္ဌိ၌၎င်း အထက်အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ အောက်အဘိဋ္ဌိ၌၎င်း နေအဘိဋ္ဌိကဲ့သို့ ည၌အဘိဋ္ဌိ၌၎င်း ည၌အဘိဋ္ဌိကဲ့သို့

နေ့အဘို့၌၎င်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင် မရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကိုပွားများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိအားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဓကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့ ၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့ ၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ လတ္တံ့ ၊ အပဉ္စိလည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့ ၊ ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက်။ပ။ဤသို့ မြေးယုက် ခြင်းရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဓလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဓလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သောရဟန်းသည် ဤသို့ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက် တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ မြဟ္မာပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဓလေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန် မည်သော ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက် သော စိတ်ဖြင့် (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

၁၂-တထာဂတသုတ်

၈၄၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်း အမြစ်ရှိပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဓလေးပါး တို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အလို ‘ဆန္ဒ’ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အာရတ္တလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဓကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ အလို ‘ဆန္ဒ’သည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့ ၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့ ၊ အတွင်း၌ လည်း မကြုံ လတ္တံ့ ၊ အပဉ္စိလည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့ ၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌၎င်း နောက်အဘို့၌ ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌၎င်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌၎င်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့ ၌၎င်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌၎င်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌၎င်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယုက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်

အလင်းရှိသော စိတ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဤသို့ ပွားများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့ လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌၎င်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့၎င်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌၎င်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌၎င်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌၎င်း ည၌ အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌၎င်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏။ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ ။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

[အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့ကိုလည်း ချဲ့အပ်ကုန်၏]။

သုံးခုမြောက် အယောဂဋ္ဌဝဂ် ပြီး၏။

၄-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်

၈၄၅-၈၅၆။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လ တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်
များစွာပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏]။

ဂ-ဩသဝဂ်

၁-၁၀-ဩသာဒိသုတ်

၈၈၉-၈၉၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါး
ထို့နည်း၊ ရူပထုဂ အရူပထုဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်
တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်
ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများ
အပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလိုဆန္ဒကို
မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လနှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ဝိရိယကိုမှီ၍
ဖြစ်သော သမာဓိ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ
အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်
ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ
ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွားများ အပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကဲ့သို့ ထိုအတူ ချဲ့အပ်၏]။

ရှစ်ခုမြောက် ဩသဝဂ် ပြီး၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ဣဒ္ဓိပါဒ်သံယုတ် ပြီး၏။

၈-အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

၁-ရဟောဂတဝဂ် ၁-ပဌမ ရဟောဂတသုတ်

၈၉၉။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတိံပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံဖြစ်၏—“သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှဘို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှဘို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏”ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်အကြံကို(မိမိ)စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသောယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့၎င်း ထိုအတူပင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ရဟန်းသည် အဘယ်မျှဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်သနည်း”ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်နေ၏။ မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သူတပါးရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသူတပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိသူတပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိသူတပါး ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်”ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်”ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်”ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ “စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်”ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေလိုခဲ့မှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်

နေ၏။ မိမိသုတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍
နေ၏။ မိမိသုတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်
ဖြစ်၍ နေ၏။ ထိုသူသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်” ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလို့
ခဲမှု ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ ပ။ ထိုအာရုံ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိ
ရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှလျက် နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို
အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ရဟောဂတသုတ်

၉၀၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း
ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံဖြစ်၏—“သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ
ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်း
စေသည်မည်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်သူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာဆင်းရဲကုန်ရာ
နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည် မည်၏” ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍
အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ခန်းသောလက်ကို ကွေးသကဲ့
သို့၎င်း ထိုအတူပင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ် လာ၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အဘယ်မျှဖြင့်
ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်သနည်း” ဟု (မိန့်ဆို၏)။
ငါ့သျှင် ဤသာသနာဘော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍
သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိရုပ်အပေါင်း၌
ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတပါးရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု
အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍
သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိ သူတပါးတို့၏
ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်
ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍
လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သူတပါးဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာဟု အကြိမ်
ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိ
ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသုတပါး၏ ဝေဒနာတို့၌
ဝေဒနာဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိစိတ်၌။ပ။ သူတပါးစိတ်၌။ပ။ မိမိသုတပါးတို့၏

စိတ်၌ စိတ်ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသဘော တရားတို့၌။ပ။ သတိပါး သဘောတရားတို့၌။ပ။ မိမိ သူတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဗုဒ္ဓိယသုတ်။

၃-သုတနုသုတ်

၉၀၁။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် သုတနုမြစ်ကမ်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာသောရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင် အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြ ပြီးသော် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏— “အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ် တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်ရှိသည့် အဖြစ် သို့ ရောက်ပါသနည်း” ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာ သနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကိုပင် ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အယုတ်တရားကို အယုတ်တရား အားဖြင့် သိ၏။ အလတ်တရားကို အလတ်တရားအားဖြင့် သိ၏။ အမြတ်တရားကို အမြတ်တရား အားဖြင့် သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ကဏ္ဍကိသုတ်

၉၀၂။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည် သာကေတမြို့ ကဏ္ဍကိတော၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့ကုန်၍ အသျှင် အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြော ဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်

အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ကျင့်ဆဲ‘သေခ’ ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်သနည်း”ဟု (မေး၏)။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ဆဲ‘သေခ’ ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ် သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ဆဲ‘သေခ’ ရဟန်းသည် ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ကဏ္ဍကိသုတ်

၉၀၃။ သာကေတနိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား “ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်သနည်း”ဟု (မေး၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ပြီး ‘အသေခ’ ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-တတိယ ကဏ္ဍကိသုတ်

၉၀၄။ သာကေတနိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား “အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း”ဟု (မေး၏)။ ငါ့သျှင် ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော

အဘိညာဉ်ရှိသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ် ရှိသည့် အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ငါ့သျှင် ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ ခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လောကတထောင်ကို သိနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တဏှက္ခယသုတ်

၉၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် “ငါ့သျှင်ရဟန်းတို့”ဟု ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ငါ့သျှင်”ဟု အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏။ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများကုန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် ကုန်သည်ရှိသော် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာ သနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ ကုန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကုန်သည်ရှိသော် တဏှာကုန်ခြင်းငှါဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သလဋ္ဌာဂါရသုတ်

၉၀၆။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိမြည် ထင်ရှူးပင်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ပ။ငါ့သျှင်တို့ လူ့အပေါင်း သည် အရှေ့သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုကုန်အံ့ ဟု ပေါက်တူး ခြင်းတောင်းကို ယူလျက်လာရာ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန် သနည်း၊ ထိုလူ့အပေါင်းသည် ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်အံ့လော ဟု မေးလေ၏။ ငါ့သျှင် မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ ထိုမပြုလုပ်နိုင်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ငါ့သျှင် ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ပါ။ ပြုလုပ်သမျှ ကာလပတ်လုံး လူ့အပေါင်းအား ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ရာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤအတူပင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းကို မင်းတို့သည်၎င်း မင်းအမတ်ကြီးတို့သည်၎င်း မိတ်ဆွေတို့သည်၎င်း ခင်ပွန်းတို့သည်၎င်း ဆွေမျိုးတို့သည်၎င်း သားချင်းတို့သည်၎င်း “အမောင်ယောကျာ်း လာလော့၊ ဤဖန်ရည် ဆိုးထားသော သက်န်းကို ဝတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ခေါင်းတုံးရိတ်လျက် ခွက်လက် စွဲကာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လာလော့ လူထွက်၍ သုံးဆောင်ခံစားဖွယ် စည်းစိမ်တို့ကို သုံးဆောင်ခံစားပါလော့၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ပါလော့” ဟု စည်းစိမ်ဘို့ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ကြားကုန်ငြားအံ့၊ ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများပြီးသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ပြီးသော ထိုရဟန်းသည် သိက္ခာချ၍ လူထွက်အံ့ဟူသော ဤအကြောင်း သည် မရှိ။ ထိုသို့ မရှိခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းစိတ်သည် ရှည်ကြာသော ကာလပတ်လုံး (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်း၌ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏၊ ထို့ကြောင့် လူထွက်လိမ့်မည် ဟူသော ဤ အကြောင်းသည် မရှိနိုင်။ ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ သနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-အဗ္ဗပါလိဝနသုတ်

၉၀၇။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် ဝေသာလီပြည် အဗ္ဗပါလိ ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်း အချိန် တပါး တည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခွဲ၍။ ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား—

ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ သင်၏ ဣန္ဒြေတို့သည် အလွန်ကြည်လင်ကုန်၏၊ မျက်နှာအဆင်းသည် စင်ကြယ်၏၊ ဖြူစင်၏၊ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် ယခု အနေများပါ သနည်းဟု မေး၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ယခုအခါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အနေများ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ငါသည် ယခု ဤသတိဇဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနေများ၏။ ငါ့သျှင် အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော မဂ်.၇.စွဲကို ပြုပြီးသော ဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးဖြစ်သော ရဟန်းသည်လည်း ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနေများ၏ဟု ဖြေဆို၏။

ငါ့သျှင် ငါတို့သည် အရတော်လေစွ၊ ငါ့သျှင် ငါတို့သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ ဟောကြားသော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ အထံမှသာ (ကိုယ်တိုင် ရဟန္တာအဖြစ်ကို ပြသည့်) မြတ်သော စကားကို ကြားရကုန်၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဗာဠုဂါလာနသုတ်

၉၀၈။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အန္ဓဝန်တော၌ အနာရောဂါနိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်လျက် နေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် နေသော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်သနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ငါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ငါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ရဟောဂတဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဗုဒ္ဓိယဝဂ် ၁-ကပ္ပသဟဿသုတ်

၉၀၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အတူ။ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား—

အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသဒ္ဓါနာ တော်၌ ငါသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများ ခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္မာတထောင်တိုင်အောင် အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဣဒ္ဓိဝိသေုတ်

၉၁၀။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်သျှက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒိဗ္ဗသောတသုတ်

၉၁၁။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားကို လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန် လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန် နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-စေတောပရိယသုတ်

၉၁၂။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တပါးသော သတ္တဝါ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်ကို (မိမိ)စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ စွဲမက်မှု 'ဗုဒ္ဓ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း စွဲမက်မှု 'ဗုဒ္ဓ'နှင့် တကွသော

စိတ်ဟု သိ၏။ပ။ မလွတ်မြောက်သော စိတ်ကိုလည်း မလွတ်မြောက်သော စိတ်ဟု သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဌာနသုတ်

၉၁၃။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းဟုတ်သည်ကိုလည်း အကြောင်းဟုတ်သောအားဖြင့် အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကမ္မသမာဒါနသုတ်

၉၁၄။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော ဆောက်တည်အပ်သော ကံတို့၏အကျိုးတရားကို အရာအားလျော်စွာ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိသုတ်

၉၁၅။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အလုံးစုံသောဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-နာနာဓာတုသုတ်

၉၁၆။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် များစွာသောဓာတ် အမျိုးမျိုးသောဓာတ်ရှိသော လောကကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ထဋ္ဌမသုတ်။

၉-နာနာဓိမုတ္တိသုတ်

၉၁၇။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ အမျိုးမျိုးသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ်

၉၁၈။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တပါးသောသတ္တဝါ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)

ဒသမသုတ်။

၁၁-ဈာနာဒိသုတ်

၉၁၉။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဈာန် ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ်တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း ပြုစင်ခြင်း ထမြောက်ခြင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ကောဒသမသုတ်။

၁၂-ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်

၉၂၀။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်းကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရှေး၌ နေဘူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ တဘဝကို၎င်း နှစ်ဘဝကို၎င်း။ပ။အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ် နှင့်တကွ ရှေး၌ နေဘူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

၁၃-ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်

၉၂၁။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော လူတို့၏အမြင်ကို လွန်သော နှုတ်မျက်စိ နှင့်တူသော မျက်စိဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါတို့ကို မြင်နိုင်၏။ပ။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဤသို့ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏မျက်စိအမြင်ကို လွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်'ဖြင့် ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တေရသမသုတ်။

၁၄-အာသဝက္ခယသုတ်

၉၂၂။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသဘိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စုဒ္ဓသမသုတ်။

ဒုတိယဝဂ် ပြီး၏။

ရှစ်ခုမြောက် အနုရုဒ္ဓသံယုတ် ပြီး၏။

၉-ဈာန်သံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဈာန်စသော ၁၂-သုတ်

၉၂၃-၉၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ။ပ။ရဟန်းတို့ ဈာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ပါးစေတတ်သော ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ် မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုသည် ဖြစ်၍နေ၏။ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့်ခံစား၏။ အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ရဟန်းသည် ထိုတတိယဈာန် သို့ရောက်၍နေ၏။ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံး မသာခြင်းတို့၏ချုပ်နှောင်ခြင်းကြောင့်၎င်း ချမ်းသာဆင်းရဲမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ပြုပေကွာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဈာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဈာန် လေးပါးတို့ကို ပါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့။ တတိယဈာန်သို့။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကဗုဏိယဝဂ် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏။]

၅-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၉၆၇-၉၇၆။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပဏဂ အရူပဏဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ဘည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေဘတ်သော ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ပ။ တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ပ။ စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဈာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကိုကဲ့သို့ ချဲ့အပ်၏]။

ကိုးခုမြောက် ဈာန်သံယုတ် ပြီး၏။

၁၀-အာနာပါနသံယုတ်

၁-ကေမ္မဝဂ် ၁-ကေမ္မသုတ်

၉၇၇။ သာဝတ္တိနိဒါန်း။ ထိုအခါ။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ တခုသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ တခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု ‘အာနာပါနသတိ’ ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနသတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတ်ရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်လေအပေါင်းကို “ထင်ရှားသိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်” ဟု ကျင့်၏။ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်လေအပေါင်းကို “ထင်ရှားသိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူမည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရှန်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရှန်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူမည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွန်စွာဝမ်းမြောက်စေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အနိစ္စဟု

အဖန်တလဲလဲရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တလဲလဲ
 ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက်
 “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် “ထွက်သက်
 လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို
 ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”
 ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍
 ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်
 သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗောဇ္ဇင်္ဂသုတ်

၉၇၈။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်
 အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ်
 ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့
 ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာနာပါနဿတိနှင့်တကွဖြစ်သော (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို
 မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိ
 သမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ အာနာပါနဿတိနှင့်တကွဖြစ်သော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ
 ၏။ပ။ အာနာပါနဿတိနှင့် တကွဖြစ်သော (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’
 ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။
 ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်
 အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဇုတိယသုတ်။

၃-သုဒ္ဓိကသုတ်

၉၇၉။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်
 အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ်
 ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့
 ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍
 ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍
 သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင်
 ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်
 တလဲလဲရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ
 ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပွား
 များအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်
 မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဖလသုတ်

၉၈၀။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင် ချွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု၍ ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ဖလသုတ်

၉၈၁။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင် ချွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု၍ ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုး အာနိသင် ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မှု အောက်ပိုင်၊

သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟတ္တပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ဗယောဂလုံ့လမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ပယောဂ လုံ့လနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ အထက်အထက်ဘုံသို့ အဆင့်ဆင့် တက်၍ (အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော) ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌ ဂါမိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနထတိကို ဤသို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အရိဋ္ဌသုတ်

၉၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ “ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အာနာပါနထတိကို ပွားများကြကုန်၏လော”ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသည် ရှိသော် အသျှင်အရိဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အာနာပါနထတိကို ပွားများပါ၏”ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။ အရိဋ္ဌ သင်သည် အာနာပါနထတိကို အဘယ်သို့ ပွားများသနည်း။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် လွန်ပြီး ‘အတိတ်’ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမကို လိုချင်မှု ‘ကာမစန္ဒ’ကို ပယ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်အား အနာဂတ် ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမကို လိုချင်မှု ‘ကာမစန္ဒ’သည် ကင်းပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် အတွင်းအပ အာယတန တရားတို့၌ ထိပါးမှု ‘ဂဋီစ’နှင့် ယှဉ်သော မှတ်သားမှု ‘သညာ’ကို ဧကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပါ၏။ ထိုအကျွန်ုပ်သည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်ပါ၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အာနာပါနထတိကို ဤသို့ပင် ပွားများပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အရိဋ္ဌ အာနာပါနထတိသည် ရှိ၏။ ဤအာနာပါနထတိသည် မရှိသည် မဟုတ်ဟု (ငါ) ဆို၏။ အရိဋ္ဌစင်စစ်အားဖြင့် အာနာပါနထတိကို အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံကြားနားလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင် အရိဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏—

အရိဋ္ဌ အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနထတိသည် အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံ ဖြစ်သနည်း။ အရိဋ္ဌ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှူ ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိ ရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း ‘ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏’ ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်

လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ယွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အရိဋ္ဌ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိသည် အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မဟာကပ္ပိနသုတ်

၉၈၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကပ္ပိနသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မနီးမဝေး၌ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် အနီး၌ထိုင်နေသော အသျှင်မဟာကပ္ပိနကို မြင်တော်မူလေ၏။ မြင်တော်မူပြီးလတ်သော် ရဟန်းတို့ကို—ရဟန်းတို့ ဤရဟန်း၏ ကိုယ်တုန်ခြင်းကို၎င်း လှုပ်ခြင်းကို၎င်း သင်တို့မြင်ကုန်သလောဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား သံဃာ့အလယ်၌၎င်း တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌၎င်း ထိုအသျှင်ထိုင်နေသည်ကို မြင်ကြရသောအခါ၌ ထိုအသျှင်၏ ကိုယ်တုန်ခြင်းကို၎င်း လှုပ်ခြင်းကို၎င်း အကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ရပါဟု (လျှောက်ကုန်၏) ။

ရဟန်းတို့ အကြင်တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကိုပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်၊ စိတ်၏တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် ထိုသမာဓိကို အလိုရှိတိုင်း ရ၏။ မဆင်းရဲပဲ ရ၏။ မပင်ပန်းပဲ ရ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သမာဓိကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း၊ စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်၊ စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ်ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း၊ စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်တုန်ခြင်း

သည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဒိပေါပသုတ်

၉၇၇။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိပ် ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန် သည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှု၏” ဟု သိ၏။ ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ငါသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေးအခါက သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်း ဖြစ်စဉ် ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့၏။ ရဟန်းတို့ ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့သော ငါ့အား ကိုယ်သည် မပင်ပန်း၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်၊ ငါ၏စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ကိုယ်မပင်ပန်းရာ၊ မျက်စိတို့ မပင်ပန်းကုန်ရာ၊ ငါ၏စိတ်သည်လည်း မစွဲလမ်းမှု၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ၏” ဟု အလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ငါသည် အိမ်၌နေသူ လူတို့၏ကာမဂုဏ်ကို မှီသော အောက်မေ့မှု ကြံစည်မှုတို့ကို ပယ်ကုန်ရာ၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု အာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်” ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ နေလို၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနထာတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေလို၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံး သွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ် သောအာရုံကို၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်မျိုးစုံကိုကြည့်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အမျှရွလျက်နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ကာမတို့မှဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှုဝိတက်” နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု ‘ဝိစာရ’ နှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် “ဝိတက် ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ပူးစေတတ်သော ကြံစည်မှု ‘ဝိတက်’ မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု ‘ဝိစာရ’ မရှိသော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ချမ်းသာမှု ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိ ကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက် နေလို၏။ သတိ ‘သမုဇဉ်’ နှင့်ပြည့် စုံသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစားလို၏။ အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ ကို ‘လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ’ ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိ ကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ချုပ် နှင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိ နှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော ရူပသညာတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်မှု ‘ပဋိသသညာ’ တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးမျိုးသော မှတ်သားမှု ‘နာနတ္ထသညာ’ တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် ‘ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ’ ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာ ပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ ဝိညာဏ်သည် အဆုံးမရှိ ဟု (စီးဖြန်းကာ) ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏” ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော ဝိညာဏဉ္စာယတန

ဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ တစုံတရာမျှ မရှိဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏”ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနထိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏”ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနထိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “အလုံးစုံသော နေဝသညာနာသညာ ယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသေမာပတ်သို့ ရောက်၍ နေလို၏”ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မှု ဤအာနာပါနထိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနထိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပါးများအပ်သည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သုခဝေဒနာကိုလည်း ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုသုခဝေဒနာ သည် “မမြဲ”ဟု သိ၏။ “လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်”ဟု သိ၏။ “မနှစ်သက်အပ်”ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ ကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် “မမြဲ”ဟု သိ၏။ “လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်”ဟု သိ၏။ “မနှစ်သက်အပ်”ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည် “မမြဲ”ဟု သိ၏။ “လွမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်”ဟု သိ၏။ “မနှစ်သက်အပ်”ဟု သိ၏။ သုခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မှု မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ထိုသူသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် “ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏”ဟု သိ၏။ အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် “အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏”ဟု သိ၏။ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် “ဤဘဝ၌ပင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့” ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဆီကို စွဲ၍၎င်း မီးစာကို စွဲ၍၎င်း ဆီမီးသည် တောက်လောင် ရာ၏။ ထိုဆီကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့်၎င်း မီးစာမရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းငု၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ ဟု သိ၏။ အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် “အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏”ဟု သိ၏။ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် “ဤဘဝ၌ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန် လတ္တံ့”ဟု သိ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေသာလီသုတ်

၉၇၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်

မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား များစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် လဝက်ပတ်လုံး (လထက်ဝက် ဆယ့်ငါး ရက်တိုင်တိုင်) တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလိ၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတစ်ပါး ငါ၏ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ” ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “များစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြား တော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် များစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြုမိသော အသုဘဘာဝနာ၌ အားထုတ်ခြင်းကို အစဉ်ကြိုးစား အားထုတ်လျက် နေကြ ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ ငြီးငွေ့ကုန် ရှက်နိုးကုန် စက်ဆုပ်ကုန်ရကား အသက် ကို ဆောင်တတ်သော ဓားလက်နက်ကို ရှာမှီးကြကုန်၏။ ရဟန်းဆယ်ပါးတို့သည်လည်း တနေ့ ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။ (ဓားဖြင့် သတ်သေကြကုန်၏။) ရဟန်းနှစ်ဆယ်တို့သည်လည်း ။ပ။ ရဟန်းသုံးဆယ်တို့သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလဝက်ကုန်သဖြင့် (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်နေရာမှထတော် မူခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို “အာနန္ဒာ အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းအပေါင်းသည် နည်းပါးသကဲ့သို့ ဖြစ်သနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား များစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများခြင်း၏ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏” ဟု များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြုမိသော အသုဘဘာဝနာ၌ အားထုတ်မှုကို အစဉ်ကြိုးစား အားထုတ်လျက် နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ငြီးငွေ့ကုန် ရှက်နိုးကုန် စက်ဆုပ် ကုန်ရကား အသက်ကို ဆောင်တတ်သော ဓားလက်နက်ကို ရှာမှီးကုန်ပါ၏။ ရဟန်းဆယ်ပါးတို့ သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကုန်၏။ (ဓားဖြင့် သတ်သေကြကုန်၏။) ရဟန်းနှစ်ဆယ် တို့သည်လည်း ။ပ။ ရဟန်းသုံးဆယ်တို့သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။ အသျှင် ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် (အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းမှ) တပါးသော တရားဒေသနာ တော်ကို ဟောကြားတော်မူပါ။ (ယင်းတရားဒေသနာတော်ကြောင့်) ဤရဟန်းအပေါင်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ရာပါ၏ ဟု (လျှောက်၏) ။

အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေသာလီပြည်ကို အမှီပြု၍ နေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စည်း ဝေးရာစရပ်၌ စုဝေးစေလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာ သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံလျှောက်ထား၍ ဝေသာလီပြည်ကို အမှီပြု၍ နေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စည်းဝေးရာစရပ်၌ စုဝေးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍

မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ရဟန်းအပေါင်းသည် စုဝေးနေကြပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ ကြွရန် အချိန်ကို အသျှင်ဘုရား သိပါ၏။ ကြွရန်မှာ အသျှင်ဘုရား၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်ပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စည်းဝေးရာစရပ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေ တော်မူပြီးသော် ရဟန်းတို့ကို ရဟန်းတို့ ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိသည် ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏၊ မှန်လည်း မှန်မြတ်၏၊ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်စရာ)လည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးလ၌ အထက်သို့ လွင့်တက်သော မြူမှုန်ကို အခါမဲ့ သည်းထန်စွာ (ရွာသွန်းသော) မိုးကြီးသည် တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိသည် ပွားများလေ့လာအပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏၊ မှန်လည်း မှန်မြတ်၏၊ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်စရာ)လည်း မလို၊ ချမ်းသာသောနေရာလည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေး စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိသည် အဘယ်သို့ ပွားများလေ့လာအပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက် မှန်လည်း မှန်မြတ်သနည်း၊ ထပ်လောင်းဖြည့်စွက်စရာလည်း မလို ချမ်းသာ သောနေရာလည်းဖြစ်၍ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့် မတ်စွာ ထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု၍ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သထိရှိ လျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပွားများလေ့လာအပ်သော ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိသည် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏၊ မှန်လည်း မှန်မြတ်၏၊ ထပ်လောင်းဖြည့်စွက်စရာလည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကို လည်း တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ကိမိလသုတ်

၉၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိမိလမြို့ ဝါးတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်ကိမိလကို “ကိမိလ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် အသျှင်ကိမိလသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်ကိမိလကို “ကိမိလ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း အာနိသင်ကြီးသနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင် ကိမိလသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဟောတော်မူရန် အချိန်တန်ပါပြီ၊ ကောင်းသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအာနာပါ နဿတိသမာဓိကို ဟောတော်မူရန် အချိန်တန်ပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံမှ ကြားနာရ၍ ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့” ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောကြားအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူ၏—

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွှင်ခွေ၍ ကိုယ်ကို ပြောင့်မတ်စွာထားပြီးလျှင် သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်း သို့) ရှေးရှု၍ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် “ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် “ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏။ အာနိသင်ကြီး၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ထုသိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက် လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ “အစ အလယ်အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်သက်လေ ကို ထုတ်မည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်သက်လေ အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူမည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူမည်” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္ပဇဉ်’ ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း ၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက် ဝင်သက်ကို (ပထဝီစသော) ကာယတို့တွင် တပါး ပါဝင်သော (ဝါယော) ကာယ ဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထိုကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍

ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာနုလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် တပါး ပါဝင်သော ဝေဒနာဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက်။ “စိတ်ကို (နိဝရဏစသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို (နိဝရဏစသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ညာဏ်မရှိသောသူအား အာနာပါနဿတိသမာဓိ ပျိုးပျားခြင်းကို ငါမဆို၊ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အာ ထုတ်၍ ကျင့်၏။ပ။ စွဲမက်ခြင်း ကင်းမှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘော

တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ ကင် ပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့်မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်း သည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လေးကင့် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ လမ်းလေးခွဲရှိသော မြေမှုန့်ပုံကြီးကို အရှေ့အရပ်မှ လာသော လှည်းသည်၎င်း ရထားသည်၎င်း ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ အနောက်အရပ်မှလာသော။ မြောက်အရပ်မှ လာသော။ တောင်အရပ်မှလာသော လှည်းသည်၎င်း ရထားသည်၎င်း ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော်လည်း အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်သာတည်း။ ဝေဒနာတို့၌၊ ပ။ စိတ်၌၊ ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော်လည်း အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ကေမ္မဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယဝဂ် ၁-ဣစ္ဆာနဂ်လသုတ်

၉၇၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနဂ်လရွာ ဣစ္ဆာနဂ်လတောအုပ်၌ (သီတင်း သုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို—“ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေလို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး ငါ၏ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရား အား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းမှတပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းရာမှထတော် မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့က “ငါ့သျှင် တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် မိုးလပတ်လုံး အဘယ်ခနခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများသနည်း” ဟု အကယ်၍ မေးကုန်ခြင်းအံ့၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရကုန်သော သင်တို့သည်သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိုးလပတ်လုံး အာနာပါနဿတိသမာဓိဖြင့် အနေများ၏” ဟု ဖြေကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက် လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကိုထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “တိုတို ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေ အပေါင်းကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့” ဟု သိ၏။ ပ။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု သိ၏။ “စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆဲ 'သေခဲ' ဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂဇာန်ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွားများအပ်ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အာသဝ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ၎င်း အောက်မေ့မူ 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ၎င်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အရိယာတို့၏နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ကဇေယျသုတ်

၉၈၈။ အခါတပါး၌ အသျှင်လောမသကံဘိယသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံ ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမံသာကီဝင်မင်းသည် အသျှင်လောမသကံဘိယထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်လောမသကံဘိယအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်ပါသလော”ဟု လျှောက်၏။

ဒါယကာမဟာနာမံ ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး မဟုတ်သည်သာတည်း၊ ဒါယကာမဟာနာမံ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာ ဖြစ်၏။ ဒါယကာမဟာနာမံ သေက္ခဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂဇာန်ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍ နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကိုပယ်၍ နေကုန်၏။ ဗျာပါဒနီဝရဏကို။ ပ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စက္ကန္တစ နီဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏကို ပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမံ သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂဇာန်ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဤနီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော(မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လှုတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ နှုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ ကာမစွန္ဒနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်၏။ နှုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိ။ ဗျာပါဒနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ပါပထိနမိဒ္ဓနိဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်၏။ နှုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိ။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော(မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လှုတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန္တာတို့သည် ဤနိဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏။ နှုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရာကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏။ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိကုန်။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာတည်း။ ထိုတခြားတပါးဖြစ်ပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနဂံလဂ္ဂာ ဣစ္ဆာနဂံလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး ငါ့ထံသို့ မည်သူမျှမချဉ်းကပ်ရ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံလျှောက်ထားကြပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ငါ့သျှင်တို့ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့က “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် ရဟန်းဂေါတမသည် မိုးလပတ်လုံး အနေများသနည်း” ဟု ဤသို့ မေးလာကြကုန်မှ ဤသို့ အမေးခံရကုန်သော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိုးလပတ်လုံး အာနာပါနုဿတိသမာဓိဖြင့် အနေများ၏” ဟု ဤသို့ ပြောကြားကုန်ရာ၏ဟု ဖြေကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် ငင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ ပ။ “တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှူလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု သိ၏။ “တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှူလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ပြောဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အာနာပါနထာတိသမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ပြောဆိုရာ၏။

ရဟန်းတို့ သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနထာတိသမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကိုပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တ ဖိုလ်) သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီး ကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနထာတိသမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် ယခုဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှါ၎င်း အောက်မေ့မှု 'သဘ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ၎င်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်း ဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်း မျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အာနာပါနထာတိ သမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏နေခြင်းမျိုးသည် တခြား သာတည်း။ ထိုတခြားတပါးဖြစ်ပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏ဟု (ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၉၈၉။ သာဝတ္တိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များ စွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရား မျိုးသည်) ရှိပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရား မျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါသည်။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သည်။ တရားခုနစ်မျိုး တို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါ ကုန်သည်။ ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိတည်းဟူသော တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဇင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသည်။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွှင့်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်း သို့ရှေးရှု၍ဖြစ်စေ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ ပ။ “တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတို။ ပ။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာဒေါမနဿ ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ အာနန္ဒာ ဤ ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေကို (ပထဝီစသော) ကာယထို့တွင် တပါးပါဝင်သော (ဝါယောကာယ) ဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဇာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက် လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍။ ပ။ (ဝေဒနာသညာ ဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာသညာ ဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍

လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက် လေတို့ကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတပါးဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ “စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့”ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်ကြည်စေ လျက်။ပ။စိတ်ကို နီဝရဏ စသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ် ၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို နီဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည် ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ် ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ သတိလွတ်သော နင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသောသူအား အာနာပါနဿတိ သမာဓိပွားများခြင်းကို ငါမဆို။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ပ။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ထွက်သက် လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ ကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့် မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဇင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှု၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိမလွတ်၊ အာနန္ဒာ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သောအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဇင်သည် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည်

သတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ပြည့်စုံ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပွားများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ရောက်သော ထို ရဟန်းအား မတုန်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတုန်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ဖြစ်သောအခါ ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအခါ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ အာနန္ဒာ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်သောအခါ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဇင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိ

မလ္လတံ။ အာနန္ဒာ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သောအခါ သတိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ [ပဌမသတိ ပဋ္ဌာန်နည်းတူ ချဲ့အပ်၏]။

ထို ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ဤသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်သည်။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်း ကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်

၉၉၀။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—“အာနန္ဒာ တမ္ဗါးတည်းသော တရားကို ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုး တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသလော”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တပည့် တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ အာနန္ဒာ တမ္ဗါးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေး မျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာ တည်း။

အာနန္ဒာ အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိတည်းဟူသော တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားချောက်၍ ဖြစ်စေ။ပ။ အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ကို ပြည့်စေကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၉၉၁။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—“အသျှင်ဘုရား တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိပါသလော”ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိဟူသော တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်

ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနထာဝရဓာတ်ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ။ပ။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများ အပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၉၉၂။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာ ဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသလော”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန် ၏။ပ။ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့ ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ် သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနထာဝရဓာတ်ကို တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ သွားရောက် ၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ပြောင့်မတ်စွာထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏။ သတိ ရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက် လေကို ရှူ၏” ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း။ပ။အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံ သော ထွက်သက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက်။ပ။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကိုငြိမ်းစေ လျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့” ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေ လျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့” ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမန သာကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေကို (ပထဝီစသော) ကာယတို့တွင် တပါးပါဝင်သော ဝါဿောကာယဟု ငါဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနသာကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပိဘိ’ ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ချမ်း သာခြင်း ‘သုခ’ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှား သိသည်ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက် လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနသာကို ပယ်ဖျောက် ၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတပါးဟု ငါဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ် သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနသာကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။စိတ်ကို အလွန်ဝမ်း မြောက်စေလျက်။ပ။စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက်။ပ။ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်ကြည်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။စိတ်ကို နိဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို နိဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍

ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသောသူအား အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပွားများခြင်းကို ငါမဆို။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ ပ။ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့်မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းအား ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိမလွတ်သောအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏။ လှည့်လည် ကျက်စား၏။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၂)

ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတုန်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ်ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတုန်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'သည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ၌ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအာယုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား ကိလေသာဟူသော အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်သောအခါ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ထိုအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်သောအခါ သမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌။ ပ။ စိတ်၌။ ပ။ သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေသောအခါ ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းအား ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိမလွတ်သောအခါ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်း အား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပ။

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သောစိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ကို ပြည့်စေကုန်သည်။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ပ။ (ကိလေ သာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ် သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွားများအပ်

၂၉၈

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌသုတ်။

၇-သံယောဇနပ္ပဟာနသုတ်

၉၉၃။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သံယောဇနကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-အနုသယသမုတ္တိတသုတ်

၉၉၄။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ မွှါခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-အဓ္ဓါနုပရိညာသုတ်

၉၉၅။ အဓ္ဓန္တံကာလ'ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်

၉၉၆။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သံယောဇနကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ မွှါခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အဓ္ဓန္တံကာလ'ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ဖြစ် သနည်း။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် (သံယောဇန)ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ မွှါခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ အဓ္ဓန္တံကာလ'ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဒုတိယဝန် ပြီး၏။

ဆယ်ခုမြောက် အာနာပါနသံယုတ် ပြီး၏။

၁၁-အေဒါဝေဒါပတ္တိသံယုတ်

၁-ဝေဒါရဝဂ် ၁-စက္ကဝတ္တိရာဇလုတ်

၉၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—
 “ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် လေးကျွန်းတို့ကို အစိုးရခြင်း ကြီးမှူးခြင်းဟူသော မင်းအဖြစ်
 ကို ပြုစေပြီး၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလျက် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရာ
 နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အသင်းဝင် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုစကြဝတေးမင်းသည်
 ထိုနတ်ပြည်ဝယ် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နတ်သမီးအပေါင်းခြံရံလျက် နတ်တို့၏ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့နှင့်
 ကိုလိုပြည့်စုံစွာ စမ္ပယ် ခံစားရငြားသော်လည်း ထိုစကြဝတေးမင်းသည် တရားလေးမျိုးတို့နှင့်
 မပြည့်စုံသောကြောင့် ငရဲမှ မလွတ်နိုင်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ မလွတ်နိုင်၊ ပြိတ္တာဘုံမှ မလွတ်နိုင်၊
 မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ မလွတ်နိုင်။ ရဟန်းတို့
 အရိယာတပည့်သည် ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ရသော ဆွမ်းဖြင့် မျှတလျက် ပုဆိုးငိုင်းကို စပ်ထား
 သော သင်္ကန်းကို ဆောင်ငြားသော်လည်း ထိုရဟန်းသည် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော
 ကြောင့် ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘုံမှ လွတ်၏။ မကောင်းသော သူတို့၏
 လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ
 ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်
 မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်း
 ကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော
 အကြောင်းကြောင့်လည်း သဂတ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်
 လည်း လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော
 အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္ပသာရထိ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်
 မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရား
 တို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်
 မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို
 ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ “တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်
 ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်
 သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြုထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ မိမိ၏
 ကိုယ်ထံစိတ်ထံ၌ ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ
 ကိုယ်စီကိုယ်၌ သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို
 ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်
 မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သော အကျင့်ရှိတော်
 မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် မှန်ကန်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါ
 ပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် လျော်ကန်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။

အစုံအားဖြင့် လေးစုံ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ပါး အရေအတွက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် (အရပ်ဝေးမှ) ဆောင်လာ၍သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော် မူပါပေ၏။ ညွှန်သည်တို့အသို့ငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်း ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ တမလွန်အတွက် ရည်မြော်သော အလှူကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ သက်အုပ်ချီခြင်းငှါ ထိုက်ပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်တော်မူပါပေ၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုး မခပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော တဏှာ ကျွန် အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားသောအားဖြင့် မသုံးသလ်အပ်ကုန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက် အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤလေးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ လေးကျွန်းတို့ကို ရခြင်း တရားလေးမျိုးတို့ကို ရခြင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် လေးကျွန်းတို့ကို ရခြင်းသည် တရားလေးမျိုးတို့ကို ရခြင်း၏ တဆယ့်ခြောက်စိတ်တွင် တစိတ်ကိုမျှ မမှီနိုင်ပေဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗြဟ္မစရိယောဂသုတ်

၉၉၈။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက် ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော် မူ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္ပဿာရထိ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီး တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ကျင့်သုံးမှု ‘သီလ’ ကြည်ညိုမှု ‘ပသာဒ’ နှင့် တရားတော်ကို သိမြင်မှု ‘ဓမ္မဒဿနာ’ ရှိကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျင့်မြတ်၏အတွင်းသို့ဝင်၍ တည်သော (အထက်မဂ်နှင့်ယှဉ်သော) ချမ်းသာသို့ သင့်လျော်သောအခါ၌ စင်စစ်အားဖြင့် ရောက်နိုင် ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒိဃာဝု ဥပါသကသုတ်

၉၉၉။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဒိဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ ဒိဃာဝု ဥပါသကာသည် အဖဖြစ်သော ဇောတိကသူကြွယ်ကို “ဖခင်သူကြွယ် လာလော့၊ ဖခင်သည် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား ‘ဒိဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲ ခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏။ ဒိဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏’ ဟု အကျွန်ုပ်၏စကားပြင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော် တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးပါလော့၊ ထို့ပြင်လည်း ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဒိဃာဝုဥပါသကာ၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့ လည်း လျှောက်ပါလော့” ဟု ပြောဆို၏။ “ချစ်သား ကောင်းပြီ” ဟု ဇောတိကသူကြွယ်သည် ဒိဃာဝုဥပါသကာအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား ဒိဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏။ ဒိဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏။ ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဒိဃာဝုဥပါသကာ၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်ပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် ဒိဃာဝု ဥပါသကာ၏ အိမ်သို့ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် ဒိဃာဝုဥပါ သကာအား “ဒိဃာဝု သင် ခန့်ကျန်း၏လော့၊ မျှတ၏လော့၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ် ကုန်၏လော့၊ မတိုးပွားပဲ ရှိပါကုန်၏လော့၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော့၊ တိုးပွား၏ဟု မထင်ပဲ ရှိပါ၏လော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မခန့်ကျန်း ပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွားပါကုန်၏။ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွား၏ဟုသာ ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု လျှောက်၏။ ဒိဃာဝု သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း

ကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူပါပေ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူပါပေ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနတ္တဏှော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ပေအံ့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်ပေအံ့။ ဒီဃာဝု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့သည် တပည့်တော်၌ ရှိပါကုန်၏။ တပည့်တော်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူပါပေ၏။" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ဒီဃာဝု သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသောတာပန်အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ တည်ပြီး၍ ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်)လျှင် အဘို့ရှိသော တရားခြောက်ပါးတို့ကို တဆင့်တက်၍ ပွားများရအံ့။ "ဒီဃာဝု ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရ တရားတို့၌ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် နေလော့၊ မမြဲသော သင်္ခါရတရား၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း ဆင်းရဲသော သင်္ခါရ တရား၌ အတ္တမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း ပယ်စွန့်အံ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း စွဲမက်မှု ကင်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း ချုပ်ငြိမ်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း နေလော့" ဒီဃာဝု သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်)လျှင် အဘို့ရှိသော တရားခြောက်ပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် နေပါ၏။ မမြဲသော သင်္ခါရတရား၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၎င်း ဆင်းရဲသော သင်္ခါရ တရား၌ အတ္တမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း ပယ်စွန့်အံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၎င်း စွဲမက်မှု ကင်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၎င်း ချုပ်ငြိမ်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍၎င်း နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤဖခင်ဖြစ်သော ဇောတိကသူကြွယ်သည် တပည့်တော် ကွယ်လွန်သဖြင့် ဆင်းရဲ

ခြင်းသို့ မရောက်ပါစေလင့်ဟု တပည့်တော်အား ဤအကြံ ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ချစ်သား ဒီဃာဝု “သင်သည် ဤသို့ နှလုံးမသွင်းလင့်၊ ချစ်သားဒီဃာဝု တိုက်တုန်း၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည်ကိုသာ သင် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့”ဟု (ဇောတိကသူကြွယ်)ကဆို၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒီဃာဝုဥပါသကာကို ဤအဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမပြီးလျှင် နေရာမှထကာ ဖဲသွားတော်မူလေ၏။ ထို့နောက် ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား ဖဲသွား၍ မကြာမီ ကွယ်လွန်လေ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းမျှဖြင့် ဆုံးမတော်မူအပ် သော ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထို ဥပါသကာ၏ လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ လည်းလျောင်းရာကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရရောက်ခဲ့ပြီ၊ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော ငါ့ကို မပင်ပန်းစေ၊ ရဟန်းတို့ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်ပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုမည့်သူဖြစ်၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသတ်။

၄-ပဌမ သာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀၀။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်အာနန္ဒာတို့သည် သာဝတ္ထိပြည် အနာ ထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင် အာနန္ဒာသည် ညနေချမ်းအချိန် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့ကာ။ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အဘယ် တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန် ဟု ဟောကြားတော်မူပါသနည်း”ဟု(လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် တရားလေးမျိုး တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်”ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏ ။ပ။ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါ့သျှင် ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါ ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟု ဟောကြားတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀၁။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာ အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ “သာရိပုတြာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ် နည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ် ကြောင်းတည်း။ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း တည်း။ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ လော ကုတ္တရာတရားအားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

သာရိပုတြာ “သောတ သောတ”ဟု ဤစကားကို ဆိုအပ်၏။ သာရိပုတြာ သောတဟူသည် အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် သောတ မည်ပါ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ မှန်ကန်သော အကြံအစည် ‘သမ္မာ သကပ္ပ’ မှန်ကန်သောစကား ‘သမ္မာဝါစာ’ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ မှန်ကန်သော လုံ့လ ‘သမ္မာဝါယာမ’ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့ပါတည်း။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် သောတမည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

သာရိပုတြာ “သောတာပန် သောတာပန်”ဟု ဤစကားကို ဆို၏။ သာရိပုတြာ သောတာပန် ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို သောတာပန်ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ ထိုအသျှင်သည် ဤသို့သောအမည် ဤသို့သော အနွယ်ရှိပါ၏ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို သောတာပန်ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုအသျှင်သည် ဤသို့ သောအမည် ဤသို့သော အနွယ်ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ထပတိသုတ်

၁၀၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရိက္ခတော်မူလတ္တံ့”ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည်

မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏမည်သော လက်သမား တို့သည် တစုံတခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့် သာဓကရွာ၌ နေကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဝါတွင်း သုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စပြီးသောအခါ ဒေသစာရီကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာကုန်သော ရဟန်း တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းချုပ်ဆိုးခြင်းကို ပြုလုပ်ကုန်သဘဲဟု ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏမည် သော လက်သမားတို့ ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် ယောက်ျားတယောက်ကို “အချင်း ယောက်ျား သင်သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ကြွလာတော်မူသည်ကို မြင်သောအခါ ငါတို့အား ပြောကြားလှည့်လော့” ဟု မှာထား၍ လမ်း၌ (အစောင့်) ထားကုန်၏။ စောင့်နေသော ထို ယောက်ျားသည် နှစ်ရက် သုံးရက်ရှိသောအခါ မြတ်စွာဘုရား အဝေးမှကြွလာသည်ကို မြင်ရ၍ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “အသျှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ကြွလာတော်မူ၏။ ယခုသွားရန် အချိန်ကို သိပါကုန်၏ (သွားရန်မှာ အသျှင်တို့၏ အလိုအစိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)” ဟု ပြောလေ၏။

ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းမှဖွဲ့ခါခဲ့၍ သစ်ပင်တပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော် မူ၏။ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ ကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် “သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု တပည့်တော်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့ နှင့် ဝေးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် “သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီကြွတော် မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဟု တပည့်တော် တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်းသည် ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် “ကောသလတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ လတ္တံ့” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသော အခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် “မလ္လတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် “မလ္လတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်း သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

နီးတော့မည်” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လှိုင်းခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာ ဘုရားသည် “သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးလေပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား များစွာ နှစ်လှိုင်းခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

လက်သမားတို့ ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင်လှူ ဘောင်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာမြူ ထရာ ခရီးနှင့် တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏။ လက်သမားတို့ သင်တို့ သည် မမေ့လျော့ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ဤ ကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ် သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတမျိုး ရှိပါသေး၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ လက်သမားတို့ ဤကျဉ်း မြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်း တမျိုးဟူသည် အဘယ်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့သည် ပဒသနဒီကောသလမင်း ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်သွား လိုသောအခါ ပဒေသနဒီကောသလမင်း၏ စီးဘော်ဆင်တို့ကို တန်ဆာဆင်ပြီး၍ ပဒေသနဒီကောသ လမင်း၏ ချစ်ခင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိကုန်သော မိဖုရားတို့ကို ရွှေတယောက် နောက်တယောက် ထိုင်စေကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုမိဖုရားတို့၏ အနံ့သည် နံ့သာကြုတ်မှ ဖွင့်ထုတ်ခါစ နံ့သာဖြင့် လိမ်းခြယ်ကုန်သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ အနံ့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုမိဖုရားတို့၏ ကိုယ်အတွေ့သည် ချမ်းသာစွာ ကြီးပြင်းလာကုန်သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ လဲစိုင် ဝါဂွမ်းစိုင်နှင့် တူသော ကိုယ်အတွေ့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ၌ ဆင်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏။ ထိုမိဖုရားတို့ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါကုန်၏။ မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏။ အသျှင် ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုမိဖုရားတို့အပေါ်၌ စိတ်ယုတ် စိတ်ညံ့ဖြစ်စေဘူးသည်ကို မသိစဘူးပါ။ အသျှင်ဘုရား ဤအဖြစ်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူသော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတမျိုး ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

လက်သမားတို့ ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင်လှူ ဘောင်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏။ ကိလေသာမြူ ထရာ ခရီးနှင့် တူ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏။ လက်သမားတို့ သင်တို့ သည် မမေ့လျော့ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်သာတည်း။ လက်သမားတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ လက်သမားတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝ မနဿာနံ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဝန်တို့မူ ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေး

ကင်းသောစိတ်ဖြင့် အိမ်၌ ဦးစီးကာ နေ၏။ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြော ထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ လက်သမားတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျဆုံးခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

လက်သမားတို့ သင်တို့သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တဝါဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ ၏)။ အိမ်၌ရှိသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုဟူသမျှအားလုံးကို သီလရှိကုန်သော ကောင်းသော သဘော ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မခွဲခြားအပ်။ လက်သမားတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန် သနည်း၊ ပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်း၌ သင်တို့နှင့် တူမျှကုန်သော လူတို့သည် ကောသလတိုင်း၌ အဘယ်မျှ ရှိကုန်အံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ဘို့အား အရတော်ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိတော်မူ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဝေဠုဒွါရေယျသုတ်

၁၀၀၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူသည်ရှိသော် ကောသလတိုင်းတို့၌ ဝေဠုဒွါရမည်သော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၏။ ထိုဝေဠုဒွါရ ရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့သည်(ဤသို့)ကြားသိလေကုန်၏ “အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုး မှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်းတို့၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာဝေဠုဒွါရရွာသို့ ရောက်လာ၏”ဟု ကြားကုန် ၏။ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပြန့်နှံ့၍ ထွက်၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူပါ ပေ၏။(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော် မူဘတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူပါပေ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထံ မည်

တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တဝါဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးဘော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော် မူပါပေ၏” ဟု ပြန့်နှံ့၍ ထွက်၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ် လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့ လောကကို ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏။ အလုံးစုံ ပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကိုပြတော်မူ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖူးမြင်ရခြင်းသည် ကောင်းသည် သာတည်း” ဟု ကြားသိလေကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုဝေဠုဒွါရ ရုဿာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်၍ အချို့သောသူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရိုခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့ တို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အောက်မေ့ဖွယ် နှုတ်ဆက်စကားကို ပြောဆို ပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီကုန် လျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏အနီး၌ အမည် အနွယ်ကို လျှောက်ကြား၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ အချို့တို့သည် တခုသောနေရာ၌ ဆိတ်ဆိတ် ထိုင်နေကုန်၏။ ထိုဝေဠုဒွါရ ရုဿာသား ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့သည် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီး သော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏။ “အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသို့ သော အလို ဆန္ဒ အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အိမ်ရာ၌ နေလိုကြပါကုန်၏။ ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို သုံးဆောင် ခံစားလိုကြပါကုန်၏။ ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာဗြေယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်း လိမ်းခြင်းကို ပြုလိုကြပါကုန်၏။ ရွှေငွေကို လက်ခံ သာယာ လိုကြ ပါကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ် ပြည်သို့ ရောက်လိုကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် ဤသို့ အလို ဆန္ဒ အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သော ထိုအကျွန်ုပ်တို့အား အလိုအတိုင်းဖြစ်နိုင် ရောက်နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တရား ကို ဟောတော်မူပါ” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အမျိုးသားတို့ သင်တို့အား မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာကို ဟော ကြားပေအံ့။ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံး သွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေ အံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုဝေဠုဒွါရ ရုဿာသား ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုး သားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော် မူ၏—

အမျိုးသားတို့ မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အမျိုးသားတို့ “ငါသည် အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလို၏။ ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်၏။ အကြင် သူသည် အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော ငါ့အား ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချဉ်းအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုသတ်မှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော သူတပါးကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချဉ်းအံ့၊ သူတပါးက

လည်း ထိုသတ်မှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါသည် မချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာ အံ့နည်း ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတပါးကိုလည်း သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား “အကြင် သူသည် ငါမပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူခြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ခိုးယူမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း (သူတပါး) မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူခြားအံ့၊ သူတပါးကလည်း ထိုခိုးယူမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါသည် မချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတပါးကိုလည်း မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား “အကြင်သူသည် ငါ၏ သားမယားတို့၌ လွန်ကျူးခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုလွန်ကျူးမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း (သူတပါး၏) သားမယားတို့၌ လွန်ကျူးခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊ သူတပါးကလည်း ထိုလွန်ကျူးမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတပါးကလည်း မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတပါးကိုလည်း ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား “အကြင်သူသည် မမှန်ပြောခြင်းဖြင့် ငါ၏အကျိုးကို ချိုးဖျက်ငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ မမှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း မမှန်ပြောခြင်းဖြင့် သူတပါး၏အကျိုးကို ချိုးဖျက်ငြားအံ့၊ သူတပါးကလည်း ထိုမမှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော တရားကို သူတပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ သူတပါးကိုလည်း မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား အကြင်သူသည် ကုန်းစကားဖြင့် ငါ့ကို မိတ်ဆွေတို့နှင့် ခွဲငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ကုန်းချောမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း ကုန်းစကားဖြင့်

သုတပါးကို မိတ်ဆွေတို့နှင့် ခွဲငြားအံ့၊ သုတပါးသည်လည်း ထိုကုန်းချောမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်။ပ။
ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား အကြင်သူသည် ကြမ်းထမ်းသောစကားဖြင့် ငါ့ကို ပြောဆို
ငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ကြမ်းထမ်းစွာပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း သုတပါးကို
ကြမ်းထမ်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ သုတပါးသည်လည်း ထိုကြမ်းထမ်းစွာပြောဆိုမှုကို
မချစ်မနှစ်သက်။ပ။ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား အကြင်သူသည် ငါ့ကို ပြိန်ဖျင်းသောစကားဖြင့် ပြောဆို
ငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ အပြိန်အဖျင်း ပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း သုတပါးကို
ပြိန်ဖျင်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ သုတပါးသည်လည်း ထိုအပြိန်အဖျင်း ပြောဆိုမှုကို
မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သောတရားကို သုတပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်
မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သုတပါးကို အဘယ်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း” ဟု အရိယာတပည့်
သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။
သုတပါးကိုလည်း ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏။
ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏။
ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

ထိုအရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော
အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်ဘော်မူသော
အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော
အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်
ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့်
ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ လူ့အပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏ဟု သိသာတော်၌
မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေ
တတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အမျိုးသားတို့ အရိယာ
တပည့်သည် ဤသူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် အလိုရှိခဲ့သော်
ဤလိုလားအပ်သော အကြောင်းလေးမျိုးတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင်(ငါအား) ငရဲပဋိသန္ဓေ
ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ
ပျက်စီးကျရောက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း
သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာ
ပန်ဖြစ်၏ဟု ပြောကြားနိုင်ရ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ဝေဠုဒ္ဒါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား
အား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်
ရှိပါပေစွ။ပ။ အကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရား
တော်ကို၎င်း ရဟန်းသံဃာတော်ကို၎င်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမ
သည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်သော ဥပါသကာ” ဟု မှတ်တော်မူ
ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ဗဒ္ဓမ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဉာတိက ရွာ အုတ်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား သာဠမည်သော ရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုသာဠ၏ လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား နန္ဒာမည်သော ရဟန်းမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုရဟန်းမ၏ လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ် ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား သုဒတ္တမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသင်ဘုရား သုဇာတာမည် သော ဥပါသိကာမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသိကာမ၏ လားရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သာဠရဟန်းသည် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝ ကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တ ဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော နန္ဒာရဟန်းမသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဘုံမှပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဒတ္တ ဥပါသကာသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် တပ်မက်မှု 'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' တွေဝေမှု 'မောဟ' တို့၏ ခေါင်းပါး ခြင်းကြောင့် ဤလူ့ ပြည်သို့ တကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဇာတာ ဥပါသိကာမသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ်မဟုတ်၊ အာနန္ဒာ လူသားဖြစ်သူ သေတိုင်းပင် ငါဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံ (တရား) မည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြား ပေအံ့။ ယင်း ကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျဆက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏။

ယင်း ကြေးမုံတရားကား အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အသူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝ မနုဿာန် မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်

တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။ ယင်းကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုခဲ့မှု “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

[ဤသုံးသုတ်တို့သည် နိဒါန်းတူကုန်၏]။

၉-ဒုတိယ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၅။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုရဟန်း၏ လားရာ ‘ဂတိ’ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန် ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ရဟန်းမည်သော ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ပ။အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ပ။ အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ဥပါသိကာမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုဥပါသိကာမ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော အသောကရဟန်းသည် အာသဝတို့ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာပေတည်း။ပ။ [ရှေးစကားပြင် တရားနှင့် နိဒါန်းတူ၏]။

အာနန္ဒာ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။ အာနန္ဒာ ယင်းတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမှု “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီးဖြစ်၏။ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တတိယ ဂိဇ္ဇကာဝသထသုတ်

၁၀၀၆။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် တခုတည်းသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဏ္ဍဓမ္မမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်

ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား' အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဋိတမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ နိကတမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဋိဿမည်သော ဥပါသကာ သည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိက ရွာ၌ သံတုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာ သည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ သုဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ ထိုဥပါ သကာ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း'ဟု(လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော ကက္ကဋ္ဌဥပါသကာသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်မလာပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ် ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကဋိတသည်။ အာနန္ဒာ နိကတသည်။ အာနန္ဒာ ကဋိဿသည်။ အာနန္ဒာ တုဋ္ဌသည်။ အာနန္ဒာ သံတုဋ္ဌသည်။ အာနန္ဒာ ဘဒ္ဒသည်။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဘဒ္ဒသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှပြန်လာခြင်း သဘောမရှိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။ [အလုံးစုံသော သူတို့ကို အလားတူ ပြုအပ်ကုန်၏]။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန် သွားကုန်သော ဉာတိကရွာ၌ ဥပါသကာငါးဆယ်ကျော်တို့သည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်လာ ခြင်း သဘောမရှိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကြမည့် အနာဂါမ်တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားကုန်သော ဉာတိကရွာ၌ ဥပါသကာကိုးဆယ်ခြောက်ယောက်တို့သည် သံယောဇဉ် သို့ပါ တို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု'ရာဂ' အမျက်သွက်မှု 'ဒေါသ' တွေဝေမှု 'မောဟ' တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တကြိမ်သာ ဤ(ကာမ)ဘုံသို့လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန် သွားသော ဉာတိကရွာ၌ ဥပါသကာ ငါးခု ခြောက်ယောက်တို့သည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါး လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့တည်း။

အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ်မဟုတ်၊ အာနန္ဒာ လူသားဖြစ်သူ သေဘိုင်းပင် ငါဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်ရ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံတရားမည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပေအံ့။ ယင်း ကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုမှု "ငါ့အား ငရဲ ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာ ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာ ပန်ဖြစ်၏"ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရ၏။

ယင်း ကြေးမုံတရားကား အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရပ် မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း

ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာ တော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။ အာနန္ဒာ ယင်း ကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုမှု “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသသေတံ။

ရှေးဦးစွာသော ဝေဠုဒ္ဓါရဝဂ် ပြီး၏။

၂-ရာဇကောရာမဝဂ် ၁-သဟဿဘိက္ခုနီသံသယုတ်

၁၀၀၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် မင်းကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော် မူ၏။ ထိုအခါ တထောင်သော ဘိက္ခုနီသံဃာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား ကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ တည်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ တည်နေကုန်ပြီးသော ထို ရဟန်းမတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းမတို့ လေးမျိုးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက် ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းမတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နှုတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တု ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည် တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာ တော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန် သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလ တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းမတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၀၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းမည်သော အကျင့်ကို ပညတ်ကုန်၏။ ထိုဗြာဟ္မဏတို့သည် တပည့်ကို ဤသို့ ဆောက်တည်စေကုန်၏— “အချင်းယောက်ျား လာလော့၊ သင်သည် စောစောထ၍ အရှေ့သို့ ရှေးရှု။ သွားလော့၊ သင်သည် ချောက်ကို မရှောင်လင့်၊ ကမ်းပါးပြတ်ကို မရှောင်လင့်၊ သစ်ခုတ်ကို မရှောင်လင့်၊ ဆူးရှိရာကို မရှောင်လင့်၊ တန်စီးအိုင်ကို မရှောင်လင့်၊ တန်စီးတွင်းကို မရှောင်လင့်၊ ကျရာအရပ်မှပင် သေခြင်းကို လိုလား (တောင့်တ)ရာ၏။ အချင်းယောက်ျား ဤ (အကျင့်)ဖြင့် သင်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု (ဆောက်တည်စေကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအကျင့်သည် ဗြာဟ္မဏတို့၏ မိက်မဲ့မှုသာတည်း၊ တွေဝေမှုသာတည်း၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ မဖြစ်၊ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ချုပ်ခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ငါသည်ကား အရိယာ၏ ဝိနည်း၌ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိစေအံ့၊ ယင်းအကျင့်သည် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ပ။ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါဖြစ်သော ထိုအရိယာ၏ဝိနည်း၌ ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ပ။နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်သော ထိုကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်

၁၀၀၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေကုန်၏။ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို၏။ဝမ်းမြောက်ဖွယ်

အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြောဆိုပြီးဆုံးစေပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင် အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ဆို၏—“ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ အဘယ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏’ဟု ဟောကြားတော်မူအပ်ပါသနည်း”ဟု ဆို၏။ ငါ့သျှင် တရားလေးပါးတို့ကို ပယ်၍ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက် ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏”ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်း နှင့်ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း သည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် တရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ တရား၌ ထိုသို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်း သည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် တရား၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ “တရားတော် သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်ဖြစ်၏။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ဖြစ်၏”ဟု တရားတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် သံဃာ၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လား ရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ သံဃာ၌ ထိုသို့သဘောရှိသော မကြည်ညို ခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် သံဃာ၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မတုန် မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။

“မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်ပါပေ၏” ဟု သံဃာ၌ ထိုသို့သဘော ရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် အကြင်သို့ သဘောရှိသော သီလမရှိခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည့်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သီလမရှိခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာ တပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေ ပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက် အပ်ကုန်သော ထိုသို့သဘောရှိသော သီလတို့သည် ထိုအရိယာ တပည့်အား ဖြစ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင် ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပယ်၍ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်

၁၀၁၀။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ‘ဒုဂ္ဂတိ’ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်ခတ်မှု၏။ပ။ နတ်လူ တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်ခတ်မှု၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်ခတ်မှု၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်ခတ်မှု၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား ၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ‘ဒုဂ္ဂတိ’ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတဘယသုတ်

၁၁၁၁။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံပေးမှုထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော် မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို လွန်မြောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ မိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၂။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား(စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို၎င်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို၎င်း သောတာပန် ၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေ အပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း၌ ဆောက်တည် စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည် ကြည်မှု သမာဓိ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့၌ ဆောက်တည်စေ အပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား စောင့်ရှောက် ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို၎င်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို၎င်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ် ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၃။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား(စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကို၎င်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို၎င်း သောတာ

ပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တဝါဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဟူသော မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသေး၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် မဖြစ်ရာ။ ထိုအရာ၌ ဤကား ဖောက်ပြန်ပုံတည်း။ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုအရိယာတပည့်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲ၌၎င်း တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌၎င်း ပြိတ္တာဘဝ၌၎င်း ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် ဟူသော မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသေး၏။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် မဖြစ်ရာ။ ထိုအရာ၌ ဤကား ဖောက်ပြန်ပုံတည်း။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုအရိယာတပည့်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲ၌၎င်း တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌၎င်း ပြိတ္တာဘဝ၌၎င်း ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်ထိုက်သော သူတို့ကို၎င်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရသော မိတ်ဆွေခင်ပွန်းဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကို၎င်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။ (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ပဌမ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့၎င်း ဤအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဘတိ သာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှားဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဘတိ သာနတ်တို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုနတ်တို့အား အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နတ်သားတို့ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

သတ္တာဒေဝမနုဿာန မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သီစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဤသို့ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ နတ်သားတို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည်။ပ။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သီစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့။ပ။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့၎င်း ဤအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှားဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍

အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုနတ်တို့အား အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နတ်သားတို့“ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချိုသောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဘူးကုန်ပြီ။ နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။နတ်သားတို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချိုသောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခံရဘူးကုန်ပြီ။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် “ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချိုသောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဘူးကုန်ပြီ။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချိုသောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကိုဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခံရဘူးကုန်ပြီဟု (လျှောက်ထားကုန်၏)။

နာမသုတ်။

၁၀-တတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့၎င်း ထိုအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်တော်မူလေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော ထိုနတ်တို့အား မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နတ်သားတို့ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချိုသောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာ ဘုရားကို မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ဖြစ်ကုန်၏။ နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ (မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏)။ နတ်သားတို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချိုသောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် ဤသို့မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ အသျှင်ဘုရား မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်

အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းဒသမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ထားကုန်၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ရာဇကောရာမဝဂ် ပြီး၏။

၃-သရဏာနိဝဂ် ၁-ပဌမ မဟာနာမသုတ်

၁၀၁၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမသင်္ဂဟဓာတ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား ဤကပိလဝတ်ပြည်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ စည်ပင်ဝပြော၏။ များသော လူဦးရေရှိ၏။ လူမျိုးစုံ တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏။ လမ်းတိုလမ်းကျဉ်းလည်း ရှိ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း၊ စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၎င်း ဆည်းကပ်ခစားပြီး၍ ညနေချမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည်ရှိသော် လှည့်လည်ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောက်ျားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောသတိသည် လွတ်သည်သာတည်း။ တရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောသတိသည် လွတ်သည်သာတည်း။ သံဃာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောသတိသည် လွတ်သည်သာတည်း။”။ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား “ငါသည် ဤအချိန်၌သေမူ ငါ၏လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ကား အဘယ်နည်း၊ ငါ၏တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း”ဟု ဤသို့အကြံဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။

မဟာနာမ မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့ ၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့ ၊ မဟာနာမ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့်ထုံအပ်သောစိတ် သီလဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ် အကြားအမြင်ဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ် စွန့်ကြဲခြင်းဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ် ပညာဖြင့်ထုံအပ်သောစိတ်ရှိသူ တစုံတယောက်၏ ကိုယ်သည် ရှုပ်ရှို၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏။ မိဖတို့မှ ပေါက်ပွား၏။ ထမင်း မှုံတို့ဖြင့် ကြီးပွားရ၏။ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ ဤအရပ်၌ပင် ထိုကိုယ်ကို ကျီးတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ လင်းတတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ သိန်းစွန်တို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ အိမ်ခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ တောခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော ပိုးသတ္တဝါတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ ထိုသူ၏ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့်ထုံအပ်သော။ပ။ပညာဖြင့်ထုံအပ်သော စိတ်သည် အထက်သို့သာ တက်လေ့ရှိ၏။ ထူးခြားစွာ သွားလေ့ရှိ၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ထောပတ်အိုးကိုသော်၎င်း ဆီအိုးကိုသော်၎င်း နက်သော ရေအိုင်၌ဆင်း၍ ချွဲငြားအံ့၊ ထိုရေအိုင်၌ ထိုအိုး၏ အိုးခြမ်းကဲ့ ကြီးငယ်သည် အောက်သို့ ကျဆင်း၍ ထောပတ်သည်၎င်း ဆီသည်၎င်း အထက်သို့သာ တက်ရာ၏ ထူးခြားစွာ သွားရာ၏။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်။ပ။ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်ရှိသူ တစုံတယောက်၏ ကိုယ်သည် ရှုပ်ရှို၏။ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏။ မိဖတို့မှ ပေါက်ဖွား၏။ ထမင်းမှုတို့ဖြင့် ကြီးပွားရ၏။ မမြဲခြင်း ပွတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ ဤအရပ်၌ပင် ထိုကိုယ်ကို ကျီးတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ လင်းတတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ သိန်းစွန်တို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏။ အိမ်ခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ တောခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော ပိုးသတ္တဝါတို့လည်း ခဲစားကုန်၏။ ထိုသူ၏ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သော။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်သည် အထက်သို့သာ တက်လေ့ရှိ၏။ ထူးခြားစွာ သွားလေ့ရှိ၏။ မဟာနာမ် သင်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်ရှိ၏။ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ မဟာနာမသုတ်

၁၀၀၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာန္တမကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား ဤကပိလဝတ် ပြည်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ စည်ပင်ဝပြော၏။ များသော လူဦးရေရှိ၏။ လူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြွမ်း၏။ လမ်းတိုလမ်းကျဉ်းလည်း ရှိ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို၎င်း ဆည်းကပ်ခစားပြီး၍ ညနေချမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည်ရှိသော် လှည့်လည်ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောကျ်ားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ တရားကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ သံဃာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း”။ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား “ငါသည် ဤအချိန်၌သေမှု ငါ၏လားရောက်ရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်နည်း၊ ငါ၏တမလွန်ဘဝ ကား အဘယ်နည်း”ဟု ဤသို့ အကြံပြုပါ၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။

မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟာနာမ် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော သစ်ပင်သည် အမြစ်ကို ဖြတ်သည် ရှိသော် အဘယ်အရပ်၌ လဲကျရာသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းရာ အရပ်၌ လဲကျရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဂေါသေက္ကသုတ်

၁၀၁၉။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် ဂေါသေက္ကီဝင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဂေါသေက္ကီဝင်အား—“ဂေါသေ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်း” ဟု ဤစကားကို ပြောကြား၏။

မဟာနာမ် တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ ပါ၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့်ရှိ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤတရား သုံးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။

မဟာနာမ် အဘယ်တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်း ဟု (ဆို၏)။ ဂေါသေ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော

ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ဂေါဓ ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ဂေါဓတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဂေါဓ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏ဟု ပြောကြား၏။

မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မဟာနာမ် သင်ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မြတ်စွာဘုရားသာ ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို၎င်း မပြည့်စုံသူကို၎င်း ဤအရာကို သိတော်မူရာ၏။ ဂေါဓ လာသွားကုန်အံ့၊ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြားကုန်အံ့ဟု (ပြောဆိုလေ၏)။ ထို့နောက် မဟာနာမ်သာကိဝင်မင်းနှင့် ဂေါဓသာကိဝင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ မဟာနာမ်သာကိဝင်မင်းသည် တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဂေါဓသာကိဝင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဂေါဓသာကိဝင်အား ဤစကားကို ဆိုပါ၏— “ဂေါဓ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဆိုသည်ရှိသော် ဂေါဓသာကိဝင်သည် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို ဆိုပါ၏—

မဟာနာမ် တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ပ။ တရားတော်၌။ ပ။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤတရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု ငါသိ၏။ မဟာနာမ် အဘယ်တရားတို့နှင့်

ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်းဟု (ဤစကားကို ပြောဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဆိုသော် အကျွန်ုပ်သည် ဂေါဓသာကီဝင်အား—“ဂေါဓ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ ဂေါဓ ဤသာ သနာထော်၌ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဂေါဓ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏” ဟု ဤစကားကို ဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ပြောဆိုသည်ရှိသော် ဂေါဓသာကီဝင်သည် တပည့်တော်အား “မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မြတ်စွာဘုရားသာ ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ၎င်း မပြည့်စုံသူကို၎င်း ဤအရာကို သိတော်မူရာ၏” ဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှု အကြောင်း တစုံတခုဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တဖက် ဘိက္ခုသံဃာကတဖက် ဖြစ်ခုံမှု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစုံတခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာကတဖက် ဖြစ်ခုံမှု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာ ဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစုံတခုဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာနှင့် ဥပါသကာတို့ကတဖက် ဖြစ်ကြလျှင် တပည့်တော်သည် မြတ်စွာ ဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစုံတခုဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာနှင့် ဥပါသိကာမတို့ကတဖက် ဖြစ်ကြလျှင် အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညို သူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှု အကြောင်းတစုံတခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့နှင့် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွ သော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွ လူလောကက တဖက် ဖြစ်ကြ လျှင် တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါဟု လျှောက်၏။ ဂေါဓ ဤသို့ အယူဝါဒရှိသော သင်သည် မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်းကို အဘယ်သို့ ပြောလိုစနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ အယူ

ဝါဒရှိသော တပည့်တော်သည် မဟာနာမ်သာကီဝင်ကို ကောင်းမြတ်လိမ္မာသည်မှတစ်ပါး တစုံတရာ ကိုမျှ မဆိုလိုပါဟု (လျှောက်၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ သရဏာနိသက္ကသုတ်

၁၀၂၀။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ သရဏာနိသာကီဝင်သည် ကွယ်လွန်ခဲ့၏။ ကွယ်လွန်ခဲ့သော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်သည်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်၌ အားနည်း၍ သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသော ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏။ ယခု အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း”ဟု ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— အသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးသော သရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်”ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်ပေစွ၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပေစွ၊ အကျင့်အားနည်း၍ သေရည်သေရက်သောက်လေ့ရှိသော ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏”ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏။ ယခု အဘယ်သူသည် သောတာပန်မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း”ဟု ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏ဟု လျှောက်၏။

မဟာနာမ် အကြင်ဥပါသကာသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထိုသူသည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာအံ့နည်း။ မဟာနာမ် ကောင်းစွာပြောဆိုလိုသူသည် “ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဥပါသကာသည် ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏”ဟု ပြောဆိုငြားအံ့။ သရဏာနိသာကီဝင်ကိုသာ ပြောဆိုရာ၏။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထိုသရဏာနိသာကီဝင်သည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း။

မဟာနာမ် အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သောပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သောပညာရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့် မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လာခြင်းသဘောမရှိသော ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာ မရှိလျင်မြန်သော ပညာမရှိ။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့် မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ တောဝေမှု ‘မောဟ’ တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤကာမဘုံသို့ တကြိမ်သာပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော

အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တဝါဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း နှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သောပညာ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိ သော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏။ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏။ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏။ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်မပြည့်စုံ။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်မပြည့်စုံ)။ ရှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓါန္တေ ဝီရိယိန္တေ သတိန္တေ သမာဓိန္တေ ပညိန္တေ ဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူသော တရားတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းဆရှုကြည့်နိုင်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်။

မဟာနာမ် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်မပြည့်စုံ။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ)။ ရှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓါန္တေ။ပ။ပညိန္တေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ထိုသူအား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းမျှ ချစ်ခြင်းမျှသည်သာဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီး ကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်။ မဟာနာမ် အကယ်၍ ဤအနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ကောင်းသောစကား မကောင်းသောစကားကို ဆိုနိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ ငါသည် ဤအနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့ကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါး လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ဟု ပြောကြားရာ၏။ သရဏာနိသကာဂီဝင်ကိုကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း၊ မဟာနာမ် သရဏာနိသကာဂီဝင်သည် သေခါနီး၌ အကျင့် ‘သိက္ခာ’ ကို ဆောက်တည်ပြီးသူဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ သရဏာနိသက္ကသုတ်

၁၀၂၁။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ သရဏာနိသကာဂီဝင်သည် ကွယ်လွန်၏။ ကွယ်လွန်ပြီး သော သရဏာနိသကာဂီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် “ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာ.ဂီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ “အချင်းတို့

အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်သိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ မရှိ ကွယ်လွန်သော သရဏာနိသာကိဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏’ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏။ ယခုအခါ အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း”ဟု ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကိဝင် မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးသော သရဏာနိသာကိဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏’ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကိဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ ‘အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်သိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံပြုကျင့်လေ့မရှိ ကွယ်လွန်ပြီးသော သရဏာနိသာကိဝင် ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏’ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏။ ယခုအခါ၌ အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း”ဟု ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြ ပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် အကြင်ဥပါသကာသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထိုသူသည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာအံ့နည်း။ မဟာနာမ် ကောင်းစွာ ပြောဆိုလိုသူသည် “ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏”ဟု ပြောဆိုလိုငြားအံ့သရဏာနိသာကိဝင်ကိုသာ ပြောဆို ရ၏။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကိဝင်သည် “ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏။ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏။ သံဃာကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏။ ထိုသရဏာနိသာကိဝင်သည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ အံ့နည်း”။

မဟာနာမ် အချိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေ တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်ထော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏။ ရှင်သောပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်ငြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်ယည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသေး၍ ရဟန္တာဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်

သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ ရွှင်သောပညာရှိ၏။ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏။ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အားထုတ်မှု ‘ပယောဂ’ မပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ဖြစ်၏။ အားထုတ်မှု ‘ပယောဂ’ နှင့် တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ဖြစ်၏။ အထက်သို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့် ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီအနာဂါမ်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ ရွှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု ‘ဝိမုတ္တိ’ နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ တွေဝေမှု ‘မောဟ’ တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤ(ကာမ)ဘုံသို့ တကြိမ်သာ ပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုမည့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော

အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ လာရားတော်၌ ။ပ။ သံဃာတော်၌ ။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏။ ရွှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သောပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အချိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့်ဖြစ်သော အလွန် ကြည်ညိုခြင်းမဖြစ်၊ပ။ တရားတော်၌၊ပ။ သံဃာတော်၌၊ပ။ (မဖြစ်)၊ ရွှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန် သောပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓါန္တေ ဝိရိယိန္တေ သတိန္တေ သမာဓိန္တေ ပညိန္တေ ဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူ သည် မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူသော တရားတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းဆ ကြည့်နိုင်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့ မရောက်။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အချိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အား ဖြင့်ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း မဖြစ်၊ တရားတော်၌၊ပ။ သံဃာတော်၌၊ပ။ (မဖြစ်)၊ ရွှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သောပညာ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူအား သဒ္ဓါန္တေ၊ပ။ ပညိန္တေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူအား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းမျှ ချစ်ခြင်းမျှသည်သာ ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့ မရောက်။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား မြေမကောင်းသော သစ်ငုတ်ကို မနုတ်ထွင်ရသေးသော လယ်ညှို့၌ မျိုးစေ့တို့သည်လည်း ကျိုးပျက်ကုန်၏၊ ပုပ်ကုန်၏၊ လေ နေပူ နှိပ်စက်ကုန်၏၊ အနှစ်မရှိကုန်၊ ကောင်းစွာ သိုလှောင်ထားခဲ့ရကုန်၊ မိုးသည်လည်း ကောင်းစွာ မရွာသွန်းရာ၊ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား မရောက်ကုန်ရာပါ။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤလောက၌ တရားကို မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်၏၊ မကောင်း သဖြင့် သိစေအပ်၏၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းလည်း မဟုတ်၊ အေးငြိမ်းခြင်းကိုလည်း မဖြစ်စေနိုင်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားအပ်သော တရားမျိုးလည်း မဟုတ်၊ ဤတရားမျိုးကို လယ်ညှို့(နှင့်တူ၏)ဟု ငါဆို၏၊ ထိုတရားမျိုး၌ တပည့်သည် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နေ၏၊ ရိုသေစွာ ကျင့်၏၊ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်၏၊ ဤကျင့်ခြင်းမျိုးကို မျိုးစေ့ညှို့ (နှင့်တူ၏) ဟု ငါဆို၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား မြေကောင်းသော သစ်ငုတ်ကို နုတ်ထွင်ပြီးသော လယ်ကောင်း၌ မျိုးစေ့တို့သည်လည်း မကျိုးပျက်ကုန်၊ မပုပ်ကုန်၊ လေ နေပူ မနှိပ်စက်ကုန်၊ အနှစ်ရှိကုန်၏၊ ကောင်း စွာ သိုလှောင်ထားခဲ့ရကုန်၏၊ မိုးသည်လည်း ကောင်းစွာ ရွာသွန်းရာ၏၊ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွား စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား ရောက်ကုန်ရာပါ။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤလောက၌ တရားကို ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်၏၊ ကောင်းစွာ

သိစေအပ်၏။ (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ) ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၏။ အေးငြိမ်းခြင်းကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားအပ်သော တရားမျိုးဖြစ်၏။ ဤတရားမျိုးကို လယ်ကောင်း (နှင့်တူ၏) ဟု ငါဆို၏။ ထိုတရား၌ တပည့်သည် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နေ၏။ ရိသေစွာကျင့်၏။ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်၏။ ဤကျင့်ခြင်းမျိုးကို မျိုးစေ့ကောင်း (နှင့်တူ၏) ဟု ငါဆို၏။ သရဏာနိသာကီဝင်ကို အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် သေခါနီးအခါ၌ အကျင့်ကို အပြည့်အစုံပြုကျင့်သောသူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၀၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် ယောက်ျားတယောက်ကို “အမောင်ယောက်ျား လာဦး၊ သင်သည် အသျှင်သာရိပုတြာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသူဋ္ဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏” ဟု ငါ၏ စကားဖြင့် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလော့။ “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ” ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လေလော့ဟု ပြောဆိုလေ၏။

“အသျှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုယောက်ျားသည် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင်သာရိပုတြာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်သာရိပုတြာကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိဏ္ဍိကရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသူဋ္ဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏။ “အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ” ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်သာရိပုတြာသည် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် နောက်လိုက် ရဟန်း အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးကို “သူဋ္ဌေး သင် ခန့်ကျန်း၏လော့၊ မျှတ၏လော့၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မတိုးမူ၍ ဆုတ်ကုန်၏လော့၊ ဆုတ်သောအခြင်းအရာ မတိုးသော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏လော့” ဟု မေးလေ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော် မခန့်ကျန်းပါ။ မမျှတပါ။ ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မဆုတ်မူ၍ တိုးပါကုန်၏။ တိုးသော အခြင်းအရာ မဆုတ်သော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သူဌေး မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့သဘော ရှိသော ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး တရားတော်၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏။ တရားတော်၌ ထိုသို့ သဘော ရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး “မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူ၏။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရား ဖြစ်၏” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုတရား တော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာ သည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး သံဃာတော်၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ သံဃာတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံးလယ်မြေ ဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထို သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့သဘောရှိသော သီလပျက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သီလပျက်ခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော သီလတို့သည် သင့်အား ရှိကုန်သည်သာတည်း။ ထိုအရိယာတို့ နှစ်သက်သော သီလတို့ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ နှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့ ၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်း

သော အမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင် သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ကြံစည်မှု 'မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်း သော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ကြံစည်မှု 'မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော ကြံစည်မှု 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'ကို မိမိ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ပြောဆိုမှု 'မိစ္ဆာဝါစာ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်း သော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ပြောဆိုမှု 'မိစ္ဆာဝါစာ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော ပြောဆိုမှု 'သမ္မာ ဝါစာ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော ပြောဆိုမှု 'သမ္မာဝါစာ'ကို မိမိ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အလုပ် 'မိစ္ဆာကမ္မန္တ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်း သော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အလုပ် 'မိစ္ဆာကမ္မန္တ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော အလုပ် 'သမ္မာ ကမ္မန္တ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော အလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ'ကို မိမိ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာအာဇီဝ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်း သော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာအာဇီဝ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာ အာဇီဝ' သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ'ကို မိမိ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အားထုတ်မှု 'မိစ္ဆာဝါယာမ' နှင့် ပြည့်စုံ သော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အားထုတ်မှု 'မိစ္ဆာဝါယာမ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန် သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော အားထုတ် မှု 'သမ္မာဝါယာမ' ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်း ပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှု မိစ္ဆာသတိနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှု မိစ္ဆာသတိသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု သမ္မာသတိသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော (အသိ) ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော (အသိ) ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော (အသိ) ဉာဏ်သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော (အသိ) ဉာဏ်ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း။ ထိုမှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဝေဒနာတို့သည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းကုန်၏။ ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာကို၎င်း အသျှင်အာနန္ဒာကို၎င်း မိမိအဘို့ ချက်ပြီး ဖြစ်သော ထမင်းအိုးမှ ထမင်းဖြင့်ပင် လုပ်ကျွေးလေ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှလက်ကို ဖယ်ပြီးသော် အနာထပိဏ်သူဌေးသည် နိမ့်သောနေရာတခု၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အနာထပိဏ်သူဌေးအား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏—

“အကြင်သူအား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာတည်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’လည်း ရှိ၏။ ကောင်းသော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ချီးမွမ်းထိုက်သော သီလလည်း ရှိ၏။

သံဃာတော်၌ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ရှိ၏။ ပြောင့်မတ်သော အမြင်လည်း ရှိ၏။ ထိုသူ့ကို သူ့ဆင်းရဲမဟုတ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အချဉ်းနိုးမဖြစ်။

ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှုကို၎င်း သီလကို၎င်း ကြည်ညိုခြင်းကို၎င်း တရားတော်ကို ရှုမြင်ခြင်းကို၎င်း အောက်မေ့သော ပညာရှိသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ရာ၏”ဟု (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏)။

ထို့နောက် အသျှင်သာရိပုတြာသည် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးကို ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာပြုပြီးလျှင် နေရာမှထ၍ ဖဲကြွလေ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ ယခုနေ့မှန်းတည့်အချိန်၌ သင်အဘယ်က လာသနည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးကို ဤသို့ ဤသို့သော ဆုံးမခြင်းဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် ပညာရှိ၏။ “အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် ပညာကြီး၏။ ယင်း(သာရိပုတြာ)သည် သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို အခြင်းအရာဆယ်ပါးတို့ဖြင့် ဝေဖန်နိုင်ဘိ၏”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၀၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိစက်ရကား ဆင်းရဲခြင်း သို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် ယောက်ျားတယောက်ကို “အမောင်ယောက်ျား လာဦး၊ သင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိစက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသူဋ္ဌေးသည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏ဟု ငါ၏ စကားဖြင့် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလော့၊ ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လေလော့”ဟု ပြောဆိုလေ၏။

“အသျှင် ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုယောက်ျားသည် အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏— “အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေးသည် အနာနိပိစက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏။ ထိုသူဋ္ဌေးသည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏။ ‘အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ္ဍိကသုဋ္ဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ’ ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏”ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အဖန်နာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝင်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် အနာထပိဏ်သူဌေးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော် မူပြီးလျှင် အနာထပိဏ်သူဌေးကို “သူဌေး သင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျှတ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာ ထို့သည် မတိုးမူ၍ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏လော၊ ဆုတ်ယုတ်သောအခြင်းအရာ မတိုးသော အခြင်းအရာ သည် ထင်ပါ၏လော” ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲဝေဒနာထို့သည် မဆုတ်ယုတ်မူ၍ တိုးပါကုန်၏၊ တိုးသော အခြင်းအရာ မဆုတ်ယုတ်သော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သူဌေး တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ သူဌေး ဤလောက၌ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို ဘုရား၌မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင် သော ထိုသူ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် တရားတော်၌ မကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို တရားတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူ သည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် သံဃာတော်၌ မကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို သံဃာတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူ သည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် သီလပျက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို သီလပျက်ခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ အား ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။ သူဌေး ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မူသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့် သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဏ္ဍါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို မြတ်စွာဘုရား၌

မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် “မြတ်စွာဘုရား ဟောထားသော တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားဖြစ်၏။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်၌ သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားဖြစ်၏” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ် သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှု သည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက် အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ထိုသီလတို့ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့ အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ် သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။ သူဌေး ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ် သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရားအာနန္ဒာ အကျွန်ုပ် မကြောက်ပါ။ အကျွန်ုပ်သည် အဘယ့်ကြောင့် ကြောက် ရမည်နည်း၊ အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူသိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေ တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ တရားတော်၌။ပ။ “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် မိမိကိုယ်၌ လူတို့နှင့် သင့်လျော် လျှောက်ပတ်သော သိက္ခာပုဒ် တပါးပါးကျိုးပျက်ခြင်းကို တပည့်တော် မမြင်ပါဟု လျှောက်၏။ သူဌေး သင့်အား အရ တော်ပေစွ၊ သူဌေး သင့်အား ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ သူဌေး သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သင့်ဖြေကြား ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ပဌမ ဘယဝေဇ္ဇပသန္တသုတ်

၁၀၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အနာထပိဏ်သူဌေးအား မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—သူဌေး အကြင်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဘေးရန် ငါးပါးတို့လည်း ငြိမ်းကုန်၏။ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာ တပည့်သည် မြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏။ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ။ ဓီရစ္စာန်ပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ။ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ။ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ။ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိ အကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

အဘယ်ဘေးရန်ငါးပါးတို့ ငြိမ်းကုန်သနည်း။ သူဌေး သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသူသည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်း၏။ သူဌေး မပေးသည်ကို ယူလေ့ရှိသူသည်။ ပ။ သူဌေး ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိသူသည်။ ပ။ သူဌေး မမှန်စကား ပြောကြားလေ့ရှိသူသည်။ သူဌေး မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသူသည် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေ ရက်ကို မသောက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွား စေ၏။ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွားစေ၏။ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံး မသာယာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏။ မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်း မှရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်း၏။ ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။

အဘယ် သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်း။ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျား ကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကိုဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလ တို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထိုအရိယာတပည့်သည် အဘယ် မြတ်သောအသိဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်သနည်း။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိသနည်း။ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကိုပင် ကောင်းစွာ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၏ “ဤသို့ ဤအကြောင်းဖြစ်သည်ရှိသော် ဤအကျိုးဖြစ်၏။ ဤအကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးဖြစ်၏။ ဤသို့ ဤအကြောင်းမဖြစ်

သည်ရှိသော် ဤအကျိုးမဖြစ်ကြုံအကြောင်းချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးချုပ်၏။ မသိမ့်အဝိဇ္ဇာ^၁ အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှုသင်္ခါရ^၂တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ပြုစီရင်မှုသင်္ခါရ^၃ အကြောင်းခံကြောင့် သိမ့်ဝိညာဉ်ဖြစ်၏။ပ။ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစုသည် ဖြစ်ပါး၏။ မသိမ့်အဝိဇ္ဇာ^၄ ၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုစီရင်မှုသင်္ခါရ^၅ချုပ်၏။ပ။ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစု ချုပ်ပျောက်၏^၆ဟု နှလုံးသွင်း၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အသိဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

သူဌေး အကြွင့်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့လည်း ငြိမ်းကုန်၏။ ဤ သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏။ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် (အပါယ်၌) ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်း လျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ ဘယဝေဂ္ဂပသန္တသုတ်

၁၀၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြွင့်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန် ငါးပါးတို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။ ဤ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာ တပည့်သည် ဤမြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏။ ကောင်းစွာထိုးထွင်း ၍ သိ၏။ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီး ကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ်

၁၀၂၆။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင် ပေါက်သောကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နန္ဒကမည်သော လိစ္ဆဝိအမတ် ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော နန္ဒကမည်သော လိစ္ဆဝိအမတ်ကြီးအား မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နန္ဒက တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ နန္ဒက ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ နန္ဒက ဤတရားလေးပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

နန္ဒက ထို့ပြင် ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နတ်၌ဖြစ်သော အသက်နှင့်၎င်း လူ၌ဖြစ်သော အသက်နှင့်၎င်း ယှဉ်၏။ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်းနှင့်၎င်း လူ၌ ဖြစ်သော အဆင်းနှင့်၎င်း ယှဉ်၏။ နတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့်၎င်း လူ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့် ၎င်း ယှဉ်၏။ နတ်၌ဖြစ်သော အခြံအရံနှင့်၎င်း လူ၌ဖြစ်သော အခြံအရံနှင့်၎င်း ယှဉ်၏။ နတ်၏ အစိုးရခြင်းနှင့်၎င်း လူ၏အစိုးရခြင်းနှင့်၎င်း ယှဉ်၏။ နန္ဒက ထိုစကားကို အခြားသောသမဏထံမှ ၎င်း အခြားသောဗြာဟ္မဏထံမှ၎င်း ကြားရ၍ ငါပြောဆိုခြင်းမဟုတ်၊ စင်စစ်မူကား ငါကိုယ်တိုင် သိသော ငါကိုယ်တိုင်မြင်သော ငါကိုယ်တိုင်ထင်သော အရာကိုသာလျှင် ငါပြောဆို၏ ဟု မိန့်တော် မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီးသော် ယောကျ်ားတယောက်သည် လိစ္ဆဝီအမတ်ကြီး နန္ဒကအား “အသျှင် ရေချိုးချိန်ပါတည်း” ဟု ပြောလေ၏။ အချင်း ယခု ဤအပဖြစ်သော ရေချိုးခြင်းဖြင့် အကျိုး မရှိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော အတွင်းဖြစ်သော ဤရေချိုးခြင်းသာ သင့်မြတ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု (ပြောဆိုလေ၏)။

ဒသသေတံ။

သုံးခုမြောက် သရဏာနိဝဂ် ပြီး၏။

၄-ပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ၁-ပဌမ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်

ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်သည် “မြတ်စွာဘုရား ကောင်း စွာ ဟောတော်မူသော တရားတော်ပါပေတည်း။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှသိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း” ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဒုတိယကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် “မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော် သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ် ဆုံး လယ်မြေဖြစ်တော်မူပါပေ၏” ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တတိယကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန် သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၇။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တဝါဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌ ။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေး ကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြော ထားသော လက်ရှိ၏၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မေ့လျော့၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မေ့လျော့ ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေး ပါးတို့ပင်တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-တတိယ ပုညာဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၂၉။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာ ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ် အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဖောက်ထွင်း၍ သိနိုင်သော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် ကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မြို့ စင်သော သတ္တဝါတို့ကို မြို့စင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော် မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မြို့စင်သော သတ္တဝါတို့ကို မြို့စင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ် သော ပဌမ တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျား ကုန် သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်

ပြည့်စုံ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်ရောက်အပ်သော စတုတ္ထတရားတည်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၁။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံမည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ထိုသူသည် “နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း”ဟု ဆင်ခြင်၏။ “ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု မရှိကြကုန်ဟု နတ်တို့အကြောင်းကို ယခု ငါကြားရ၏၊ ငါသည် ထိတ်လန့်တတ်သော သူကိုဖြစ်စေ (ထိတ်လန့်မှုမရှိ) ခိုင်မြဲသောသူကိုဖြစ်စေ တဦးတယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်၊ ငါသည် နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံ၍ နေ၏”ဟု ထိုသူသည် သိ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော ပဌမတရားတည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ “ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု မရှိကြကုန်ဟု နတ်တို့၏ အကြောင်းကို ယခု ငါကြားရ၏၊ ငါသည် ထိတ်လန့်တတ်သော သူကိုဖြစ်စေ (ထိတ်လန့်မှုမရှိ) ခိုင်မြဲသူကိုဖြစ်စေ တဦးတယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်၊ ငါသည် နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ နေ၏”ဟု ထိုသူသည် သိ၏။ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော စတုတ္ထတရားတည်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒေဝ သဘာဂသုတ်

၁၀၃၂။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို နတ်တို့ နှစ်သက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတူသူ၏အဖြစ်ကို ပြောကြားကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန်မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဤဘုံမှစုတေပြီး ထိုဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့အား ဤအကြံသည်ဖြစ်၏ “ငါတို့သည် အကြင်သို့သဘောရှိသော ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ထိုလူ့ ဘုံမှစုတေပြီး ဤနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်လည်း နတ်တို့ထံသို့ ရောက်လာလတ္တံ့” ဟု အကြံဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ဤလူ့ ဘုံမှစုတေပြီး ထိုနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့အား ဤအကြံသည်ဖြစ်၏ “ငါတို့သည် အကြင်သို့ သဘောရှိသော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ထိုလူ့ ဘုံမှ စုတေပြီး ဤနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်လည်း နတ်တို့ထံသို့ ရောက်လာလတ္တံ့” ဟု အကြံဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို နတ်တို့ နှစ်သက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတူသူ၏ အဖြစ်ကို ပြောဆိုကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မဟာနာမသုတ်

၁၀၃၃။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမသင်္ကာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား—

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ အကြံနှင့် ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ ထရားတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏။ မဟာနာမ ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် သီလနှင့်ပြည့်စုံပါသနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် အကြွင်းကြောင့် ဥပါသကာသည် သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ ရှိ၏ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် စွန့်ကြဲမှု ‘စာဂ’ နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ ကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏။ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကားတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းခြင်း ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် စွန့်ကြဲမှု ‘စာဂ’ နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဖောက်ထွင်း၍ သိသော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်၊

၈-ဝဿသုတ်

၁၀၃၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တောင်ထိပ်၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသည်ရှိသော် ထိုရေသည် ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ်သို့ စီးဆင်း၍ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကဲ့ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီးတို့ကို ပြည့်စေ၏။ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကဲ့ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီး ချောက်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် အိုင်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အိုင်ငယ်တို့ ပြည့်သည် ရှိသော် အိုင်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အိုင်ကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မြစ်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေ ကုန်၏။ မြစ်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မြစ်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မဟာသမုဒြာကို ပြည့်စေကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်

ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်၎င်း အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့သည်၎င်း ရှိကုန်၏။ ဤတရားတို့သည် စီးဆင်းကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၍ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကာဠိဂေါဓာသုတ်

၁၀၅၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ကာဠိဂေါဓာမည်သော သာကီဝင်မင်းသမီးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ကာဠိဂေါဓာသာကီဝင်မင်းသမီးသည် မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ကာဠိဂေါဓာသာကီဝင်မင်းသမီးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ဂေါဓာ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်မသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ဂေါဓာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်မသည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည် တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာ တော်၌။ပ။ ဝန်တို့မှ မစ္ဆေရ်ကင်းသောစိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏။ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်း ရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဂေါဓာ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်မသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့ သည် အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အိမ်၌ (ရှိသော) လှူဒါန်းဖွယ်ဟူသမျှအားလုံးကို သီလရှိကုန်

သော ကောင်းသော တရားရှိသူတို့နှင့် မခွဲခြားပါဟု လျှောက်၏။ ဂေါဓာ သင်သည် အရတော် ပေစွ၊ ဂေါဓာ သင်သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ ဂေါဓာ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သင် ပြောကြား အပ်ပေပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နန္ဒိယသက္ကသုတ်

၁၀၃၆။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ နန္ဒိယသကာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင် ဘုရား သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်းမရှိသော အရိယာတပည့် သည် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်ပါသလော”ဟု (လျှောက်၏)။

နန္ဒိယ သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း မရှိသောသူကို အပ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်အဘို့၌ တည်သူဟု ငါဆို၏။ နန္ဒိယ စင်စစ်သော်ကား မေ့မေ့လျော့လျော့ နေ လေ့ရှိသော အရိယာတပည့်လည်း ရှိ၏။ မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသော အရိယာတပည့်လည်း ရှိ၏။ ထိုတရားကို နှာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ငါဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု နန္ဒိယသကာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—

နန္ဒိယ အဘယ်သို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသနည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုမတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် တင်းတိမ် ရောင့်ရဲ၏။ နေ၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း ညဉ့်၌ (တဦးတည်း)ကိန်းအောင်းခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း တဆင့်တက်၍ အားမထုတ်၊ ဤသို့ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေသော ထိုအရိယာ တပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုမဖြစ်၊ ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်လတ်သော် နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ မဖြစ်၊ နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိ’ မရှိလတ်သော် ငြိမ်းအေးမှု ‘ပဿဒ္ဓိ’ မဖြစ်၊ ငြိမ်းအေးမှု ‘ပဿဒ္ဓိ’ မရှိလတ်သော် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏။ ဆင်းရဲစွာနေရသူ၏စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ စိတ်မတည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထ ဝိပဿနာ)တရားတို့သည် ထင်စွာမဖြစ်ကုန်၊ (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့ ထင်စွာမဖြစ်ခြင်းကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

နန္ဒိယ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ထိုအရိယာတို့နှစ် သက်အပ်သော သီလတို့ဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ၏။ နေ၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာ နေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း

ညဉ့်၌ (တဦးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း တဆင့်တက်၍ အားမထုတ်၊ ဤသို့ မေ့မေ့လျော့လျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်၊ ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ် လတ်သော် နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' မဖြစ်၊ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' မဖြစ်လတ်သော် ငြိမ်းအေးမှု 'ပဿဒ္ဓိ' မဖြစ်၊ ငြိမ်း အေးမှု 'ပဿဒ္ဓိ' မဖြစ်လတ်သော် ဆင်းရဲစွာနေရ၏။ ဆင်းရဲစွာနေရသူ၏စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ စိတ် မတည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့သည် ထင်စွာ မဖြစ်ကုန်၊ (သမထ ဝိပဿနာ) တရားတို့ ထင်စွာ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။ နန္ဒိယ ဤသို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်၏။

နန္ဒိယ အဘယ်သို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်သနည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲ၊ နေ၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း ညဉ့်၌ (တဦးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်းအကျိုး ငှါ၎င်း တဆင့်တက်၍ အားထုတ်၏။ ဤသို့ မေ့မေ့လျော့လျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်မှုအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ရှိသူ၏ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏။ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသူ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ စိတ်တည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့သည် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏။ (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

နန္ဒိယ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ ပ။ သံဃာတော်၌။ ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ထိုအရိယာတို့နှစ် သက်အပ်သော သီလတို့ဖြင့် မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲ၊ နေ၌ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း ညဉ့်၌ (တဦးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း တဆင့်တက်၍ အားထုတ်၏။ ဤသို့ မေ့ မေ့လျော့လျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်မှုအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ရှိသူ၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏။ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူ သည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသူ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ စိတ်တည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့သည် ထင်စွာ ဖြစ်ကုန်၏။ (သမထဝိပဿနာ) တရားတို့ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။ နန္ဒိယ ဤသို့လျှင် အရိယာတပည့် သည် မေ့မေ့လျော့လျော့နေလေ့ရှိသူဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ပုညာဘိသန္ဓဝင်္ဂ ပြီး၏။

၅-သဂါထကပုညာဘိသန္ဓဝဂ် ၁-ပဌမ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၇။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့ သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာဘပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာဘော်၌။ပ။ မကျိုးမခပါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ် သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ် သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျှလောက်ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ် သော်ကား မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မဟာသမုဒြာ၌ “ဤမျှလောက် ရေကုန်းစား ပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း “ဤမျှလောက် ရေကုန်းစား အရာပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း “ဤမျှလောက် ရေကုန်း စား အထောင်ပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း “ဤမျှလောက် ရေကုန်းစား အသိန်းပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း ဤသို့ ရေအတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော များပြားစွာသော ရေအစု” ဟုသာ ခေါ်ဆိုရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်း အရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်အားဖြင့် မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကောင်းမှု အစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“များစွာကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၍ မတိုင်းတာနိုင်သည့် အိုင်ကြီးဖြစ်သော ရတနာ အပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒြာသို့ လူအပေါင်းတို့မှီဝဲရာ များစွာသော မြစ်တို့သည် စီးဝင်ကပ်ရောက်ကုန်၏။

မြစ်တို့သည် သမုဒြာသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထမင်းအဖျော်အဝတ်တို့ကို ပေးလှူတတ်သော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာတို့ကို၎င်း အခင်းကို၎င်း ပေးလှူတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအစုတို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၈၃၈။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရပ် မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာန် မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေးကင်းစင်သော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏။ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏။ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏။ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏။ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျှလောက်ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ။ စင်စစ်သော်ကား မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူကုန်သော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌ “ဤပျဉ်းကားကဲ့ ရေကွန်းစား ပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အရာ ပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အထောင်ပမာဏ ရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း “ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အသိန်းပမာဏရှိကုန်၏” ဟူ၍၎င်း ဤသို့ ရေအတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ။ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင် မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ရေအစုကြီး” ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးသွယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏” ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ။ စင်စစ်

သော်ကား“မရေတွက်နိုင် မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု(ဟောတော် မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော် မူပြန်၏—

“များစွာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၍ မတိုင်းတာနိုင်သည့် အိုင်ကြီးဖြစ်သော ရဟနာ အပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒြာသို့ လူအပေါင်းတို့ မှီဝဲရာဖြစ်သော များစွာသော မြစ်တို့သည် စီးဝင် ကပ်ရောက်ကုန်၏။

မြစ်တို့သည် သမုဒြာသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထမင်း အဖျော် အဝတ် တို့ကို ပေးလှူတတ်သော ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာတို့ကို၎င်း အခင်းကို၎င်း ပေးလှူတတ် သော ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအစုတို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏”ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-တတိယ အဘိသန္ဓသုတ်

၁၀၃၉။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝ မနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေဘော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည် တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာ တပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌ ။ပ။ ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာ နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဖောက်ထွင်း၍ သိနိုင်သော ကောင်းစွာဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သောမြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှု အစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်လေးသွယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို “ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏”ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား “မရေတွက်နိုင် သော မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီး”ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“ကောင်းမှုကို လိုလားသူသည် မင်္ဂလာသိုလ်၌တည်၍ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်း အကျိုးငှါ အရဟတ္တမဂ်ကို ပွားများ၏၊ တရားအနှစ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည်ဖြစ်၍ ကိလေသာ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သော သူသည် သေမင်း လာခြင်းဟည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မတုန်မလှုပ်တော့ပေ”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ မဟာဒ္ဒနသုတ်

၁၀၄၀။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ တပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာစည်းစိမ် ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ မဟာဒ္ဒနသုတ်

၁၀၄၁။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာ စည်းစိမ်ရှိသူ အခြံအရံများသူဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာ ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာ

တပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာ စည်းစိမ်ရှိသူ အခြံအရံများသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သုဒ္ဓကသုတ်

၁၀၄၂။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-နန္ဒိယသုတ်

၁၀၄၃။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော နန္ဒိယသာကီဝင်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—နန္ဒိယ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်

အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ နန္ဒိယ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဘဒ္ဒိယသုတ်

၁၀၄၄။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော ဘဒ္ဒိယသာကီဝင်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—ဘဒ္ဒိယ တရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ဘဒ္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌။ပ။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘဒ္ဒိယ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-မဟာနာမသုတ်

၁၀၄၅။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေသော မဟာနာမ သာကီဝင်မင်းအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—မဟာနာမ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်။ပ။ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌။ပ။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အင်္ဂသုတ်

၁၀၄၆။ ရဟန်းတို့ သောတာပန်(ဖြစ်ကြောင်း) အင်္ဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲပေါင်းသင်းခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် သဂါထကပုညာဘိသန္တဝဂ် ပြီး၏။

၆-သပ္ပညဝဂ် ၁-သဂါထကသုတ်

၁၀၄၇။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျား ကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“အကြင်သူအား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာတည်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’လည်း ရှိ၏။ ကောင်းသောအရိယာတို့ နှစ်သက်သော ချီးမွမ်းထိုက်သော သီလလည်း ရှိ၏။

သံဃာတော်၌ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ရှိ၏။ ပြောင့်မတ်သော အမြင်လည်း ရှိ၏။ ထိုသူ့ကို သူဆင်းရဲမဟုတ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အနာတည်းနီးမဖြစ်။

ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’ကို၎င်း သီလကို၎င်း ကြည်ညိုခြင်းကို၎င်း တရားတော်ကို ရှုမြင်ခြင်းကို၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို အောက်မေ့သော ပညာရှိသည် အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ရာ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝသံဝုတ္တသုတ်

၁၀၄၈။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝါကျွတ်ခဲ့၍ တစုံတခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လာ၏။ “ရဟန်းတပါးသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝါကျွတ်ခဲ့၍ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လာသတတ်”ဟု ကပိလဝတ်ပြည်သား သာကီဝင်တို့သည် ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်သား သာကီဝင်တို့သည် ထိုရဟန်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ ထိုရဟန်းကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ထိုရဟန်းအား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကျန်းမာတော်မူပါ၏လော၊ အားရှိတော်မူပါ၏လော”ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ဒါယကာတို့ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ကျန်းမာတော်မူပါ၏။ အားရှိတော်မူပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင် မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ကျန်းမာပါကုန်၏လော၊ အားရှိပါကုန်၏လော။ ဒါယကာတို့ အသျှင် သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ကျန်းမာပါကုန်၏။ အားရှိပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ကျန်းမာပါ၏လော။ အားရှိပါ၏လော။ ဒါယကာတို့ ရဟန်း သံဃာသည်လည်း ကျန်းမာပါ၏။ အားရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သည် ဤဝါတွင်း၌ မြတ်စွာ ဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြားသင်ယူခဲ့သော တရားတော် တစုံတခု ရှိပါသလော။ ဒါယကာတို့ ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ဤဆိုလတ္တံ့ သော တရားကို နာကြား သင်ယူ ခဲ့ရ၏။ “ရဟန်းတို့ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိပဲ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ရဟန်းတို့သာ ပို၍များကုန်၏” ဟူသော တရားတော်ကို နာကြား သင်ယူခဲ့ရ၏။

ဒါယကာတို့ ထို့ပြင်လည်း “ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိပဲ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ တွေဝေမှု ‘မောဟ’တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တကြိမ်သာ ဤကာမဘုံသို့ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်ရဟန်းတို့သာ ပို၍များကုန်၏ဟူသော တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြား သင်ယူခဲ့ရ၏။

ဒါယကာတို့ ထို့ပြင်လည်း “ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ တွေဝေမှု ‘မောဟ’တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တကြိမ်သာ ဤကာမဘုံသို့ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ် ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောဘာပန်ရဟန်းတို့သာ ပို၍များကုန်၏”

ဟူသော ဤတရားကိုလည်း ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်ဖော်မှ နာကြား သင်ယူခဲ့ရ ၏ဟု (မိန့်ဆိုလေ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဓမ္မဒိန္နသုတ်

၁၀၄၉။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဓမ္မဒိန္နဥပါသကာသည် ဥပါသကာငါးရာတို့နှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို သွန်သင်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆုံးမတော်မူပါ။ ယင်းသို့ သွန်သင်ဆုံးမခြင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ရာပါ၏”ဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည် “နက်နဲကုန်သော နက်နဲသော အနက်ရှိကုန် သော လောကမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု ‘သုညတ’ နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေကုန်အံ့”ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား သားသမီးတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသောနေရာ၌ နေကြရကုန်သော ကာသီတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို အစဉ်သုံးဆောင်ကုန်သော ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာ ပျောင်း လိမ်းခြင်းကို ဆောင်ကြသော ရွှေငွေကို သာယာသော တပည့်တော်တို့သည် နက်နဲကုန် သော နက်နဲသော အနက်ရှိကုန်သော လောကမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု ‘သုညတ’ နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေခြင်းငှါ မလွယ် ပါ။ အသျှင်ဘုရား သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးတို့၌ တည်ကြသော တပည့်တော်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် အထက်ဖြစ်သောတရားကို ဟောတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရား တို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်အံ့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျား ကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလ တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်အံ့ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ထိုသောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်တို့၌ ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာထင်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါကုန်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံပါကုန်၏ဟု လျှောက်၏။ ဓမ္မဒိန္နံ သင် အရတော်ပေစွ၊ ဓမ္မဒိန္နံ သင် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ သင်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ပြောကြားအပ်ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဂိလာနသုတ်

၁၀၅၀။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စပြီးဆုံးသော အခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်သတတ်ဟု မဟာနာမ်သာကီဝင်သည် ကြားလေ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ် သာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စပြီးဆုံးသောအခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့” ဟု များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်သတတ်ဟု ဤသတင်းကို အကျွန်ုပ် ကြားရပါသည်။ အသျှင်ဘုရား ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို ဆုံးမထိုက်၏’ ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မူ မကြားရဘူးပါ။ မနာယူရဘူးပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို သက်သာရာ ရစေသော တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေရမည်။ “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိ၏။ အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းသည်) အသျှင်မှာ ရှိ၏။ အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့သည် အသျှင်မှာ ရှိ၏။ အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။

မဟာနာမ် ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါနိပိစက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို ဤ သက်သာရာ ရစေတတ်သော တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေပြီးလျှင် မိဖတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိသလော့ဟု ဤသို့ပြောဆိုရာ၏။ “မိဖတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏”ဟု အကယ်၍ ပြောဆိုခဲ့မှု “အသျှင်သည် သေခြင်းနှင့်စပ်၏။ သေခြင်းသဘောရှိ၏။ အသျှင်သည် မိဖတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို ပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ အသျှင်သည် မိဖတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို မပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ တောင်းပန်ပါ၏။ မိဖတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို အသျှင် စွန့်လွှတ် ပါ”ဟု ထိုသူ့ ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“မိဖတို့၌ ငါ၏ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်ပါပြီ” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်း သည် အသျှင်မှာ ရှိပါသလော့ဟု ထိုသူ့ ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ “သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏”ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု အသျှင်သည် သေခြင်းနှင့် စပ်၏။ သေခြင်းသဘော ရှိ၏။ အသျှင်သည် သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို ပြုစေကာမူ သေရ မည်သာတည်း။ အသျှင် သည် သားမယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို မပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း။ တောင်းပန်ပါ၏။ သား မယားတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို အသျှင် စွန့်လွှတ်ပါဟု ထိုသူ့ ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

“သားမယားကို၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်ပါပြီ”ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိပါသလော့ ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ “လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏”ဟု ဤသို့ပြောဆိုခဲ့မှု အသျှင် လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ထက် နတ်၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့သည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိကုန် ၏။ ပို၍လည်း မြတ်ကုန်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပါ ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

လူတို့၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီ ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု အသျှင် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ထက် တာဝတိံသာ နတ်တို့သည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏။ ပို၍လည်း မြတ်ကုန်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင် သည် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့မှ စိတ်ကိုထစေ၍ တာဝတိံသာနတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပါဟု ထိုသူ့ ကို ဤသို့ပြောဆိုရာ၏။ “စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ။ တာဝတိံသာနတ်တို့၌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီ”ဟု ဤသို့ပြောဆိုခဲ့မှု အသျှင် တာဝတိံသာနတ်တို့ထက် ယာမာနတ်တို့သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတိနတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်တို့သည်။ပ။ အသျှင် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်တို့ထက် ဗြဟ္မာ့ဘုံသည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိ၏။ ပို၍လည်း မြတ်၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်တို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ကို ထားပါဟု ထိုသူ့ ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနတ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ။ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု အသျှင် ဗြဟ္မာ့ဘုံသည်လည်း မမြဲပါ။ မခိုင်မြဲပါ။ သက္ကာယ၌ အကျွမ်းဝင်၏။ တောင်း ပန်ပါ၏။ အသျှင်သည် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ စိတ်ကို ထစေ၍ သက္ကာယ(ထင်ရှားရှိသောခန္ဓာ)၏ ချုပ်ရာ၌ စိတ်ကို ဆောင်ပါလော့ ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ငါ၏စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ။ သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာ၌ စိတ်ကို ဆောင်ပါ၏ ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မှု မဟာနာမ် ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ဥပါသကာအား အာသဝမှ

လွတ်ပြီးသော စိတ်ရှိသော ရဟန်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်အားဖြင့် ထူးခြားမှု တစ်ခုတည်း မရှိဟု ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သောတာပတ္တိဖလသုတ်

၁၀၅၁။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ သူတော် ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံး သွင်းခြင်း တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သကဒါဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၂။ ရဟန်းတို့ ဤတရား လေးပါးတို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ပ။ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အနာဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၃။ အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

သတ္တမသုတ်။

၈-အရဟတ္တဖလသုတ်

၁၀၅၄။ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပညာပဋိလာဘသုတ်

၁၀၅၅။ ပညာကို ရခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

နဝမသုတ်။

သံယုတ်]

၇-မဟာပညဝဂ် ၄-ဂမ္ဘီရပညာသုတ်

၃၆၅

၁၀-ပညာဝုဒ္ဓိသုတ်

၁၀၅၆။ ပညာတိုးပွားခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒဿမသုတ်။

၁၁-ပညာဝေပုလ္လသုတ်

၁၀၅၇။ ပညာ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒဿမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သပ္ပညဝဂ် ပြီး၏။

၇-မဟာပညဝဂ် ၁-မဟာပညာသုတ်

၁၀၅၈။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် ပညာကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရား အားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွားများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ပညာကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပုထုပညာသုတ်

၁၀၅၉။ ပညာများခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝိပုလပညာသုတ်

၁၀၆၀။ ပညာပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

တတိယသုတ်။

၄-ဂမ္ဘီရပညာသုတ်

၁၀၆၁။ ပညာနက်နဲခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အပ္ပမတ္တပညာသုတ်

၁၀၆၂။ ပညာအတိုင်းအရှည် မရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဘူရိပညာသုတ်

၁၀၆၃။ မြေအထူနှင့်တူသော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပညာဗာဟုလ္လသုတ်

၁၀၆၄။ ပညာပေါများခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

သတ္တမသုတ်။

၈-သီဃပညာသုတ်

၁၀၆၅။ ပညာ လျင်မြန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-လဟုပညာသုတ်

၁၀၆၆။ ပညာပေါ့ပါးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဟာသပညာသုတ်

၁၀၆၇။ ပညာရွှင်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒသမသုတ်။

၁၁-ဇေနပညာသုတ်

၁၀၆၈။ ပညာလျင်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ကောဓသမသုတ်။

သံယုတ်]

၇-မဟာပညဝဂ် ၁၃-နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ်

၃၆၇

၁၂-တိက္ခပညာသုတ်

၁၀၆၉။ ပညာထက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

စွါဒသမသုတ်။

၁၃-နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ်

၁၀၇၀။ ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါး တို့ကို ပါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တေရသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် မဟာပညဝဂ် ပြီး၏။

ထဆယ့်တခုမြောက် သောတာပတ္တိသံယုတ် ပြီး၏။

၁၂-သမ္မာဓိယုတ်

၁-သမာဓိဝဂ် ၁-သမာဓိသုတ်

၁၀၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အဘယ်သို့လျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း။ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ပွားများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သောရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဋိသတ္တာနသုတ်

၁၀၇၂။ ရဟန်းတို့ (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းသောရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အဘယ်သို့လျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း။ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းသော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ ကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၃။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို

ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့- အနာဂတ်အခါ၌ လူ့ဘောင် မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဝင်ရောက် ကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏အကြောင်းဖြစ် သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးအခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက် ကုန်ပြီ။ ပ။ ဝင်ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ပ။ အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယာတို့၏ အမှန်တရား (သစ္စာ) လေးပါးတို့ကို သိခြင်းအကျိုးငှါသာ ဝင်ရောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲဘည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက် ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ ကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၄။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ကြ သော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မှန်စွာသိကုန်၏။ ထို အမျိုးကောင်းသား ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက်ကြမည့် အမျိုးကောင်းသား ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက်ကြသော အမျိုးကောင်း သားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်း တို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက်ကြသော အမျိုးကောင်း သားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်ပြီ။ ပ။ သိကုန်လတ္တံ့။ ပ။ သိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၅။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သည့် သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန် ပြီ။ပ။ သိကုန်လတ္တံ့ ။ပ။ သိကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤ(အရိယသစ္စာ) လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၆။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန် သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်း ကို ပြကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ် အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်ပြီ။ပ။ ပြကုန်လတ္တံ့ ။ပ။ ပြကုန်၏။

ထိုသမဏ မြာဟူကဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤ(အရိယသစ္စာ)လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဝိတက္ကသုတ်

၁၀၇၇။ ရဟန်းတို့ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့ကို မကြံစည်ကုန်ရာ၊ ဤအကြံ အစည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ ကြံစည်မှု ‘ကာမဝိတက်’ ပျက်စီးစေရန် ကြံစည်မှု ‘ဗျာပါဒ ဝိတက်’ ညှဉ်းဆဲရန် ကြံစည်မှု ‘ဝိဟိ သာဝိဟက်’ တို့တည်း။ ထိုသို့ မကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ် ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်တို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ကုန်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်ကုန်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ် ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်လိုကြကုန်သော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အကြံ အစည်တို့သည် အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်ကုန်၏၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်ကုန်၏။ ငြီးငွေ့ ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက် မြောက်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-စိန္တသုတ်

၁၀၇၈။ ရဟန်းတို့ “လောကသည် မြဲ၏” ဟူ၍၎င်း “လောကသည် မမြဲ” ဟူ၍၎င်း “လောက သည် အဆုံးရှိ၏” ဟူ၍၎င်း “လောကသည် အဆုံးမရှိ” ဟူ၍၎င်း “ထိုအသက်သည်ပင် ထိုကိုယ် ဖြစ်၏” ဟူ၍၎င်း “အသက်သည်တခြား ကိုယ်သည်တခြား” ဟူ၍၎င်း “သတ္တဝါသည် သေပြီး သည်မှနောက်၌ ဖြစ်၏” ဟူ၍၎င်း “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ မဖြစ်” ဟူ၍၎င်း “သတ္တ ဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်” ဟူ၍၎င်း “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်” ဟူ၍၎င်း ဤသို့ ယုတ်ညံ့ သော အကုသိုလ်စိတ်ကို မကြံစည်ကုန်ရာ။ ထိုသို့ မကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင် သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်လိုကြကုန်သော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ်

၁၀၇၉။ ရဟန်းတို့ “သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့သိနိုင်အံ့နည်း၊ သင်သည် မှားသောအကျင့်ရှိသူဖြစ်၏။ ငါသည် မှန်သော အကျင့်ရှိသူဖြစ်၏။ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏။ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်၊ သင်သည် ရှေးဦး ဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှဆို၏။ နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေးဦးဆို၏။ သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာ ထားသော စကားသည် (သင့်ထံသို့) ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ၊ သင့်အယူ၌ရှိသော အပြစ်ကို ငါတင်ပြပြီးပြီ၊ သင် အရေးနိမ့်ပြီ၊ (ငါတင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦးလော့၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့” ဟု အချင်းချင်း အငြင်းစကားကို မပြောဆိုကုန်ရာ။ ထိုသို့ မပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤစကား သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်၊ မဂ်တည်း ဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်း ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပြောဆိုလိုကုန်သည်ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ပြောဆို ကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ပ။ သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

၁၀-တိရစ္ဆာနကထာသုတ်

၁၀၈၀။ ရဟန်းတို့ များပြားသော ဖိလောစကားကို မပြောကုန်ရာ။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း မင်းနှင့်စပ်သောစကား၊ ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား၊ အမတ်ကြီးနှင့်စပ်သောစကား၊ စစ်သည်နှင့်စပ်သောစကား၊ ကြောက်မက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား၊ စစ်ထိုးခြင်းနှင့်စပ်သောစကား၊ စားဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား၊ သောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား၊ အဝတ်နှင့်စပ်သောစကား၊ အိပ်ရာနှင့်စပ်သောစကား၊ ပန်းနှင့်စပ်သောစကား၊ နို့သားနှင့်စပ်သောစကား၊ ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား၊ ယာဉ်နှင့်စပ်သောစကား၊ ရွာနှင့်စပ်သောစကား၊ နိဂုံးနှင့်စပ်သောစကား၊ မြို့နှင့်စပ်သောစကား၊ နယ်နှင့်စပ်သောစကား၊ မိန်းမနှင့်စပ်သောစကား၊ သူရဲကောင်းနှင့်စပ်သောစကား၊ လမ်းနှင့်စပ်သောစကား၊ ရေခပ်ဆိပ်နှင့်စပ်သောစကား၊ သေလွန်သူနှင့်စပ်သောစကား၊ အထွေထွေနှင့်စပ်သောစကား၊ လောက(အကြောင်း)နှင့်စပ်သောစကား၊ သမုဒြာ(အကြောင်း)နှင့်စပ်သောစကား၊ ကြီးပွားခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားတို့တည်း။ ထိုသို့မပြောသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွါး နှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်း ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ပြောဆိုလိုသည်ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်စပ်၏။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်း ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော သမာဓိဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနဝဂ် ၁-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္ထနသုတ်

၁၀၈၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— ရဟန်းတို့ ရဟန်းဖြစ်သူသည် အစွန်းနှစ်ပါးတို့ကို မမှီဝဲအပ်ကုန်။ အဘယ်နှစ်ပါးတို့နည်း၊ ယုတ်ညံ့၍ ရွာသူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်ဘို့၏ အလေ့အကျင့်သာဖြစ်၍ အရိယာတို့၏ အလေ့အကျင့် မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွါးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော ကာမဂုဏ်ဘို့၌ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ကပ်ငြိသော အားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ လိုက်စားအားထုတ်ခြင်း၎င်း ကိုယ်စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်

သော အရိယာတို့၏ အကျင့်မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်ယှဉ်သော ကိုယ်ပင်ပန်းမှုကို အားထုတ်ခြင်းငှား ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအစွန်း နှစ်ပါးတို့သို့ မကပ်ရောက်မှု၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သီတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာငြိမ်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါဖြစ်၏။ သစ္စာလေးပါးကို သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သီတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်းကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်သော ထိုအလယ် အလတ်ဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်ကား အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ မှန်ကန်သော စကား ‘သမ္မာဝါစာ’ မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ မှန်ကန်သော လုံ့လ ‘သမ္မာဝါယာမ’ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သီတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော အလယ် အလတ်ဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာ ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အိုရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ နှာခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ မချစ်သော သူတို့နှင့်အတူနေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ချစ်သော သူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ လိုချင်ရာကို မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် စွဲလမ်းရာအာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း ဆင်းရဲကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ အကြင်တဏှာသည် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်၏။ နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်၏။ ထိုတပ်မက်မှု တဏှာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု ဘဝတဏှာ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဝိဘဝတဏှာ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ယင်းဆင်းရဲ၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဟူသည် ထိုတပ်မက်မှု တဏှာ၏ သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တဖန်စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိမ့်ပင်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ဤအရိယမဂ်သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသော်ကား မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ ပ။ ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သီတတ်သောဉာဏ် ‘ပညာ’သည်

ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို စင်စစ် ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏ ဟု ငါ့အား ရှေး၌ ။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ငါသည် "ထိုဆင်းရဲ ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိခဲ့ပြီ" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြား ဘူးကုန်သော (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ' သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤတရားသည် ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏" ဟု ငါ့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (သမုဒယသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်း ရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်အပ်၏" ဟု ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ။ပ။ ဖြစ် ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် "ထိုဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန် တရားကို ပယ်ပြီးပြီ" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (သမုဒယသစ္စာ) တရား တို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤနိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိဗ္ဗာန်သစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်း ရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့ ၌ ။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ (ဘုရားမဖြစ်မီ) "ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရားကို မျက်မှောက်ပြု၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိဗ္ဗာန်သစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြား အားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤတရားသည် ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်သို့) ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲ ခြင်း၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများအပ်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ။ပ။ ဖြစ်ပေါ်

လာ၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများပြီးပြီ” ဟု (ဘုရားဖြစ်မီ) ရှေးကမကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) ဇာတိတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤ (အရိယာတို့၏ အမှန်တရား) လေးပါးတို့၌ ဤသို့ သုံးပါးသော အပြန် တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင် မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ငါသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့ လောက၌ အတုမရှိသော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်ကို သိပြီဟု ဝန်မခံခဲ့ချေ။

ရဟန်းတို့ ဤ (အရိယာတို့၏ အမှန်တရား) လေးပါးတို့၌ ဤသို့ သုံးပါးသော အပြန် တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင်သည် စင်ကြယ်လာသော အခါ၌ သာလျှင် ငါသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့ လောက၌ အတုမရှိသော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်ကို သိပြီဟု ဝန်မခံ၏။ ငါ၏ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်မှုသည် မပျက်စီးနိုင်ပြီ။ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း။ ယခုအခါ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီဟု ငါ့အား ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါး ရဟန်းတို့သည် နှစ်လိုက်ကုန်သည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံကြလေကုန်၏။ ဤဂါထာမဖက် သက်သက်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်ကောဏ္ဍညအား ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏ဟု (ကိလေသာ) မှု အညစ်အကြေး ကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’ သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝန်တောဝယ် “လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတဦးတယောက် မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏” ဟု ဘုမ္မစိုးနတ် တို့သည် ကောင်းချီးပေးသံကို အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံကို ကြား၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝန်တောဝယ် “လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတဦးတယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏” ဟု စာတုမဟာဇနတ်တို့သည် အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။ စာတုမဟာဇနတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံကို ကြား၍ တာဝတိံသာနတ်တို့သည်။ပ။ ယာမာနတ်တို့သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတီ နတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့သည်။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝန်တောဝယ် “လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာ တဦး တယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏” ဟု ဗြဟ္မာတို့သည် ကောင်းချီးပေးသံကို အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ထိုအချိန် ထိုအခါ ထိုကာလတွင် အကနိဋ္ဌမြဟော့ပြည်တိုင်အောင် ကောင်းချီးသံသည် ပြန့်နှံ့၍ တက်၏။ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည်လည်း တုန်လှုပ်၏။ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏။ ထက်ဝန်းကျင် တုန်လှုပ်၏။ အတိုင်းအရှည်မရှိ ကြီးမားသော အဆောင်အလင်းသည်လည်း လောက၌ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီ တကား၊ ရဟန်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီတကား” ဟု ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူ၏။ ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူသောကြောင့်သာလျှင် အသျှင်ကောဏ္ဍညအား “အညာသိကောဏ္ဍည” ဟူ၍သာ အမည်တွင်၏။

ပဌမသုတ်။

၂-တထာဂတသုတ်

၁၀၈၂။ ရဟန်းတို့ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ဟင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အမှန်တရား ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခွဲပြီးပြီဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်အပ်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်ပြီးပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ “ဤနိဗ္ဗာန်ကား ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ “ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများအပ်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွားများပြီးပြီ” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ (မိန့်တော်မူ၏)။

ရတီယသုတ်။

၃-ခန္ဓသုတ်

၁၀၈၃။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ‘အရိယသစ္စာ’ တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ “ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တည်း” ဟု ပြောဆိုရာ၏။ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ပ။ ဝိညာဏ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု တဏှာပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု ‘ကာမတဏှာ’ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဘဝတဏှာ’ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဝိဘဝ တဏှာ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ် နည်း၊ ထိုတပ်မက်မှု တဏှာ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တဖန်စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာဖြစ်သော(နိဗ္ဗာန်)ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါး တို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ်

၁၀၈၄။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ “အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ဖြစ်သော (အာယတန) ခြောက်ပါးတို့တည်း” ဟု ပြောဆိုရာ၏။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့ နည်း၊ စက္ခုယတန။ပ။ မနာယတနတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာ တို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု တဏှာပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကာမတို့၌ တပ်မက်မှု

‘ကာမတဏှာ’ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဘဝတဏှာ’ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဝိဘဝတဏှာ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတပ်မက်မှု တဏှာ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တဖန် စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ ။ (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဓာရဏသုတ်

၁၁၈၅။ ရဟန်းတို့ “ငါဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို သင်တို့ ဆောင်ထားကြကုန်၏လော”ဟု ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏”ဟု (လျှောက်ထား၏)။ ရဟန်း “ငါဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သင်ဆောင်ထားသနည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပဌမဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယဟော တော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား တတိယဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဤသို့ အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ရဟန်း ငါဟောကြားသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာပင် သင်ဆောင်ထားပေ၏။ ရဟန်း ပဌမ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲ ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း ဒုတိယ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း တတိယ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း စတုတ္ထ ငါဟောကြား သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း “ငါဟောကြားသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပင် သင်ဆောင်ထားလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဓာရဏသုတ်

၁၀၈၆။ ရဟန်းတို့ “ငါဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို သင်တို့ ဆောင်ထားကြကုန်၏လော့” ဟု ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရား အား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏” ဟု (လျှောက်ထား၏)။ ရဟန်း “ငါဟောကြားအပ် ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သင်ဆောင်ထားသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပဌမဟောတော်မူသော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရားကို အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဒုက္ခဖြစ်သော ပဌမအရိယသစ္စာတရားကို ပညပ်အံ့” ဟု တဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းမရှိပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယဟောတော်မူသော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ ပ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထဟောတော်မူသော ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြား သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားကို ပညပ်အံ့” ဟု တဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏက ဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းမရှိပါ။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန် သော အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ရဟန်း ငါဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာပင် သင်ဆောင်ထားပေ၏။ ရဟန်း ပဌမ ငါဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားသော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမအရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန် သေး၊ ငါသည် ထိုဆင်းရဲဟု ဆိုအပ်သော ပဌမဒုက္ခအရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမအရိယသစ္စာတရားကို ပညပ်အံ့”ဟု တဦးဦးသော သမဏက ဖြစ်စေ ပြာဟူဏက ဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းမရှိ။ ရဟန်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို။ပ။ ရဟန်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို။ပ။ ရဟန်း ငါဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထ အရိယသစ္စာတရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထား လော့။ ရဟန်း “ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြား သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားကို ပညပ်အံ့”ဟု တဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ ပြာဟူဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းမရှိ။ ရဟန်း “ငါဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဤသို့ပင် သင် ဆောင်ထားလော့”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရ မည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်၊

၇-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၀၈၇။ ထိုရဟန်းသည် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင် ဘုရား အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’သို့ ရောက်သူ ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု လျှောက်ထား၏။ ရဟန်း ဆင်းရဲကို မသိခြင်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် ကြောင်းကို မသိခြင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို မသိခြင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိခြင်းကို အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤမျှဖြင့်လည်း အမှန်မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’သို့ ရောက်သူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဝိဇ္ဇာသုတ်

၁၀၈၈။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုခိုကျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ထိုးထွင်း၍သိမှု

‘ဝိဇ္ဇာ’ ထိုးထွင်း၍သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဟု ဆိုအပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုးထွင်း၍သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သို့ ရောက်သူ ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဆင်ရဲကို သိခြင်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို သိခြင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိခြင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤမျှဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ သို့ ရောက်သူ ဖြစ်၏။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သင်္ကာသနသုတ်

၁၀၈၉။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာ” ဟု ငါပညတ်သောတရား၌ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဤဆင်းရဲသည် အရိယသစ္စာ မည်၏ဟု (ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်) အက္ခရာတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဝေဖန်ခြင်း တို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။ ဤကား ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ပ။ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော။ပ။ “ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယသစ္စာ” ဟု ငါပညတ်သောတရား၌ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဤဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည် အရိယသစ္စာမည်၏ဟု (ချဲ့အပ်သည်ရှိသော်) အက္ခရာတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တထသုတ်

၁၀၉၀။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏၊ မချွတ်မယွင်းကုန်၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲတရားသည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတရားသည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တရား သည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားသည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏၊ မချွတ်မယွင်းကုန်၊ တပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရွန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် မေ့စက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ် ပြီး၏။

၃-ကောဠိဂါမဝဂ် ၁-ပဌမ ကောဠိဂါမသုတ်

၁၀၉၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ကောဠိရွာ၌(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— “ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်၎င်း သင်တို့သည်၎င်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို (မသိခြင်းကြောင့်)နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်၎င်း သင်တို့သည်၎င်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်၎င်း သင်တို့သည်၎င်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။ ရဟန်းတို့ ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိပြီ ဘဝတို့၌ တပ်မက်ခြင်း ‘ဘဝတဏှာ’ ကို အကျွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာသည် ကုန်လေပြီ၊ ယခုအခါ တဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ”ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီး နောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“(အရိယသစ္စာ)လေးပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုထိုဘဝတို့၌ ရှည်လျားစွာသော (သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ထိုအရိယသစ္စာတို့ကို (ငါ) သိမြင်ပေပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သောကြိုးနှင့် တူစွာ ဘဝတဏှာကို ကောင်းစွာ နှုတ်ဖယ်ပြီးပေပြီ၊ ဆင်းရဲ၏အမြစ်ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီး ပေပြီ၊ ယခုအခါ တဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ကောဠိဂါမသုတ်

၁၀၉၂။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲ” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်သို့) ရောက်ကြောင်း အကျင့်” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေကြရကုန်။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲ” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း၊ ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကို၎င်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေကြရကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

“ဆင်းရဲကို၎င်း ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို၎င်း အချင်းခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း ဆင်းရဲ ငြိမ်းအေးရာသို့ ရောက်ကြောင်း မဂ်ကို၎င်း မသိကြသူတို့သည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာမှ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏၊ ထို သူတို့သည် ဘဝ၏ အဆုံးကို ပြုလုပ်ရန် မထိုက်တန်ကုန်၊ အမှန်စင်စစ် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အိုရခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ရကုန်၏။

ဆင်းရဲကို၎င်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို၎င်း အချင်းခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ကို၎င်း ဆင်းရဲ ငြိမ်းအေးရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း မဂ်ကို၎င်း သိကြသူတို့သည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ဘဝ၏အဆုံးကို ပြုလုပ်ရန် ထိုက်တန်ကုန်၏၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အိုရခြင်းသို့ မကပ်ရောက်ရကုန်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်၊

၃-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်

၁၀၉၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာသံ မြန် ၉-၂၅—၄၄။

(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤ လေးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယာတို့၏ အမှန် တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားကို “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ” ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရ မည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အရဟန္တသုတ်

၁၀၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးအတိတ် အခါက ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်ကုန် သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော် မူကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်မည့် မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်လတ္တံ့ ။ ရဟန်းတို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးအတိတ်အခါက ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည်။ပ။ သိတော် မူကုန်မည့် မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည်။ပ။ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း ၍ သိတော်မူကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အာသဝက္ခယသုတ်

၁၀၉၅။ ရဟန်းတို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝက္ခန်ခြင်းကို ငါဆို၏၊ မသိသူ မမြင်သူအား အာသဝက္ခန်ခြင်းကို ငါမဆို။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝက္ခန်ခြင်းသည်

ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မိတ္တသုတ်

၁၀၉၆။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်သူ ဟူသမျှတို့ကို၎င်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်း ဆွေမျိုး သားချင်း ဟူသမျှတို့ကို၎င်း အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်သူ ဟူသမျှတို့ကို၎င်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်း ဆွေမျိုး သားချင်း ဟူသမျှတို့ကို၎င်း ဤအရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဆောက်တည်စေအပ် ကုန်၏။ သွင်းထားအပ်ကုန်၏။ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တထသုတ်

၁၁၉၇။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါး တို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာ တို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏။ မချွတ်ယွင်းကုန်၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် “အရိယသစ္စာ” ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သက္ကမသုတ်။

၈-လောကသုတ်

၁၀၉၈။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ နတ်မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အရိယမည်၏။ ထို့ကြောင့် “အရိယသစ္စာတို့”ဟု ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပရိညေယျသုတ်

၁၀၉၉။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့တွင် ပိုင်းခြားသိအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။ ပယ်အပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။ ပွားများအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်အရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိအပ်သနည်း၊ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိအပ်၏။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပွားများအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဂဝမ္ပတိသုတ်

၁၁၀၀။ အခါတပါး၌ များစွာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် စေတတိုင်း သဟဉ္စနိကမြို့၌ (သီတင်းသုံး)နေကုန်၏။ ထိုအခါ များစွာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွဲကြ၍ တန်ဆောင်းဝန်း၌ စုဝေးထိုင်နေကြစဉ် “ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲကို မြင်သော သူသည် ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်သလော၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း မြင် သလော၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်သလော”ဟု ဤသို့ သော အကြား၌ ဖြစ်သောစကားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့ ပြောဆိုကြသည်ရှိသော် အသျှင်ဂဝမ္ပတိမထေရ်သည် ရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ “ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစကားကို မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်မူ ကြားနာသင်ယူခဲ့ရ၏၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို လည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် ကြောင်းကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း မြင်၏”ဟု ဤတရားစကားကို မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်မူ ကြားနာ သင်ယူခဲ့ရ၏”ဟု ပြောဆိုလေ၏။

ဒဿမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ကောဠိဂါမဝဂ် ပြီး၏။

၄-သီသပါဝနဝဂ် ၁ သီသပါဝနသုတ်

၁၁၀၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္ပိပြည် ယင်းတိုက်တော၌(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့ကို လက်ဖြင့် ကိုင်၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း၊ ငါ-လက်ဖြင့် ကိုင်ထားအပ်ကုန် သော အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့နှင့် ယင်းတိုက်တောတွင်းရှိ ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည် အဘယ်က များပြားသနည်း”ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားလက်ဖြင့် ကိုင်ထားအပ်ကုန်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည် နည်းလှပါကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား ယင်းတိုက် တောတွင်းရှိ ယင်းတိုက်ရွက်တို့သာ များလှပါကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မဟောအပ်သောတရားသည်သာ များပြား၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ထိုတရားကို ငါမဟောသနည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ ထိုတရားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်း ဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် မဖြစ်၊ ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တုဏှာမှထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ငါ မဟောအပ်။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားမျိုးကို ငါဟောအပ်သနည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ငါဟောအပ်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ငါဟောအပ်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း” ဟု ငါဟောအပ်၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ငါဟောအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်ကြောင့် ထိုတရားကို ဟောသနည်းဟူမူ— ရဟန်းတို့ ထိုတရားသည် အကျိုးစီးပွားနှင့်စပ်၏။ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ထိုတရားသည် ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ဟောအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည် ။ ပ ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ခဒိရပတ္တသုတ်

၁၁၀၂။ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်မြတ်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုလိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ရှားရွက်တို့ကိုကိုင်း ထင်းရှူးရွက်တို့ကိုကိုင်း ရှစ်ရှားရွက်တို့ကိုကိုင်း ဖက်ခွက်ပြုလုပ်၍ ရေကိုမူလည်း ဆောင်အံ့၊ (ဖက်လိပ်) နားတောင်း ပြုလုပ်၍ မူလည်း ပန်အံ့” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် မရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍။ ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း သိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိသည် ဖြစ်၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ သော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ပဒုမာကြာရွက်တို့ကိုကိုင်း ပေါက်ရွက်တို့ကိုကိုင်း ခွေးတောက် (မာလော)ရွက်တို့ကိုကိုင်း ဖက်ခွက်ပြုလုပ်၍ ရေကိုမူလည်း ဆောင်အံ့ (ဖက်လိပ်)

နားတောင်း ပြုလုပ်၍မူလည်း ပန်အံ့” ဟု ဤသို့ပြောဆိုရာသော အကြောင်းရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူပင် ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း သိသည်ဖြစ်၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့် မည်” ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဓဏ္ဍသုတ်

၁၁၀၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်ထက်သို့ ပစ်လွှင့်သော တုတ်သည် တခါ တရံလည်း အရင်းဖြင့် ကျ၍ တခါတရံလည်း အဖျားဖြင့် ကျသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထိုအတူပင် အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ဆို့ခံရကုန်၍ တဏှာဖြင့် ချည်နှောင်ခံရကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးသွားကြရ ကျင်လည် ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တခါတရံလည်း ဤလောကမှ တမလွန်လောကသို့ သွားရ ကုန်၏။ တခါတရံလည်း တမလွန်လောကမှ ဤလောကသို့ လာရကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို မမြင်ကြခြင်းကြောင့် တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-စေလသုတ်

၁၁၁၄။ ရဟန်းတို့ အဝတ်ပုဆိုး၌သော်၎င်း ဦးခေါင်း၌သော်၎င်း မီးလောင်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့ ပြုလုပ်ရာသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အဝတ်ပုဆိုး၌သော်၎င်း ဦးခေါင်း၌ သော်၎င်း မီးလောင်သည်ရှိသော် ထိုအဝတ်ပုဆိုးကိုသော်၎င်း ဦးခေါင်းကိုသော်၎င်း ငြိမ်းအေး စေခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အလို ‘ဆန္ဒ’ လှုံ့သအားထုတ်မှု အပြင်းအထန် အားထုတ်မှု မဆုတ်နစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်းခြင်ဉာဏ်ကို ပြုလုပ်ရပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ မီးလောင်သော အဝတ်ပုဆိုးကိုသော်၎င်း ဦးခေါင်းကိုသော်၎င်း လျှစ်လျူရှု၍ နှလုံးမသွင်းမူ၍ ထိုးထွင်းမသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းအကျိုးငှါ အလို ‘ဆန္ဒ’ လှုံ့သအားထုတ်မှု အပြင်းအထန်အားထုတ်မှု

မဆုတ်နှစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို ပြုလုပ်ရမည်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သတ္တိသတသုတ်

၁၁၀၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် အသက်အနှစ်တရာရှိ၏၊ အနှစ်တရာ အသက်ရှည်၏၊ ထိုသူ့ကို “အမောင်ယောက်ျား လာလော့၊ နံနက်အခါ၌ သင့်ကို လှံချက်တရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ မွန်းတည့်အခါ၌ လှံချက်တရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ ညနေချမ်းအခါ၌ လှံချက်တရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ အမောင်ယောက်ျား နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း လှံချက်သုံးရာ သုံးရာတို့ဖြင့် ညှဉ်းပန်းခံရသော သင်သည် အသက်အနှစ်တရာရှိသည်ဖြစ်၍ အနှစ်တရာ အသက်ရှည်သည်ဖြစ်၍ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ ထိုးထွင်းမသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း သိရလိမ့်မည်”ဟု ဤသို့ ပြောရာ၏။

ရဟန်းတို့ အကျိုးလိုလားသော အမျိုးကောင်းသားသည် အညှဉ်းပန်းခံရန် ကပ်ရောက်ထိုက်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်ရကား လှံထိုးခံရသူ သန်လျက်ဖြတ်ခံရသူ ပုဆိန်ပေါက်ခံရသူတို့၏ ရှေးအစွန်းသည် မထင်သောကြောင့်တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ လှံထိုး သန်လျက်ဖြတ် ပုဆိန်ပေါက်ခံရ၍ သစ္စာလေးပါးကို သိခဲ့မှု အရိယသစ္စာလေးပါး သိမှုကို ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏ဟု ငါမဆို၊ ရဟန်းတို့ စင်စစ်သော်ကား အရိယသစ္စာလေးပါးသိမှုကို ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့် တကွသာ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပါဏသုတ်

၁၁၀၆။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားသည် ဤဗျေူဇိပ်ကျွန်း၌ မြက် သစ်ထား သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို ဖြတ်တောက်ခုတ်ရွှေ့၍ တပေါင်းထည်း စုပုံရာ၏၊ တပေါင်းတည်း

စုပုံ၍ တံစိုလုပ်ရာ၏။ တံစိုလုပ်၍ မဟာသမုဒြာ၌ ရှိသော သတ္တဝါကြီးတို့ကို တံစိုကြီးတို့၌ သီရာ၏။ မဟာသမုဒြာ၌ရှိသော သတ္တဝါလတ်တို့ကို တံစိုလတ်တို့၌ သီရာ၏။ မဟာသမုဒြာ၌ရှိသော သတ္တဝါငယ်တို့ကို တံစိုငယ်တို့၌ သီရာ၏။ ရဟန်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ဤဇမ္မုဒိပ်ကျွန်း၌ မြက် သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်သည် ကုန်သော် ကုန်ရာ၏။ မဟာသမုဒြာ၌ (တံစိုသီနိုင်လောက်အောင်) ကြီးသောသတ္တဝါတို့သည်ကား မကုန်နိုင်ရာ၊ ရဟန်းတို့ မဟာသမုဒြာ၌ အတ္တဘော သိမ်မွေ့ခြင်းကြောင့် တံစိုမသီနိုင်လောက်အောင်ပင် သေးမွှားသော သတ္တဝါတို့သည် ထို့ထက်ပင် များပြားကုန်သေး၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပါယ်သတ္တဝါသည် များပြား၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ များပြားသော အပါယ်သတ္တဝါမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော အမြင်မှန် (မဂ်ပညာ)နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ သူရိယသုတ်

၁၁၀၇။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်ခြင်း၏ ရွှေပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤတူအပင် ရဟန်း၏ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ သည် အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းငှါ ရွှေပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိလိမ့်မည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိလိမ့်မည်”ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ဒုတိယ သူရိယသုတ်

၁၁၀၈။ ရဟန်းတို့ လ နေ တို့သည် လောက၌ မဖြစ်ကြသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလင်းရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မဖြစ်သေး၊ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထူ အမှောင်ထူသည် ဖြစ်၏။ ညဉ့်နေ့တို့သည်လည်း မထင်ကုန်သေး၊ လ လခွဲတို့သည်လည်း မထင်ကုန်သေး။ ဥတုနတ်တို့သည်လည်း မထင်ကုန်သေး။

ရဟန်းတို့ လနေထိုင်သည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်ကြသော အခါမှစ၍ ကြီးစွာသော အလင်းရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသည် မဖြစ်၊ ထိုအခါ၌ ည၌ နေ့တို့သည် ထင်ကုန်၏။ လ လခွဲတို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏။ ဥတု နှစ်တို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလင်းရောင် မဖြစ်ပေါ်လာသေး၊ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသာ ဖြစ်၏။ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြောကြားခြင်း ဟောကြားခြင်း သိစေခြင်း ဖြစ်စေခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဝေဖန်ခြင်းနှင့် ပေါ်လွင်အောင် ပြုခြင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါမှစ၍ ကြီးစွာသော အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ၌ အမှိုက်ထု အမှောင်ထုသည် မဖြစ်၊ ထိုအခါ၌ မြတ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြောကြားခြင်း ဟောကြားခြင်း သိစေခြင်း ဖြစ်စေခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဝေဖန်ခြင်း ပေါ်လွင်အောင်ပြုခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဣန္ဒြိယသုတ်

၁၁၀၉။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား”ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်ကြရကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လေဆောင်ယူနိုင်လောက်အောင် ပေါ့ပါး၍ မြေညီရာ၌ချထားသော လဲစိုင် ဝါဂွမ်းစိုင်ကို အရွေ့မှတိုက်ခတ်သော လေသည် အနောက်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ အနောက်မှ တိုက်ခတ်သောလေသည် အရွေ့သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ မြောက်မှ တိုက်ခတ်သောလေသည် တောင်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏။ တောင်မှတိုက်ခတ်သောလေသည် မြောက်သို့ဆောင်ယူသွားရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လဲ ဝါဂွမ်းစိုင်၏ ပေါ့ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား၊ မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား”ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်

ကြရကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင် တကား” ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော် မကြည့်ကြရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဝင်နက်၍ ကောင်းစွာ စိုက်ထားသော သံဘိုင်သည်၎င်း တံခါး တိုင်သည်၎င်း မတုန်မလှုပ်၊ အရွှေအရပ်မှ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင်နိုင်ရာ။ အနောက်အရပ်မှ တိုက်ခတ်လာစေကာမူ။ပ။ မြောက်အရပ်မှ တိုက်ခတ် လာစေကာမူ။ပ။ တောင်အရပ်မှ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင် နိုင်ရာ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ မြေဝင်နက်၍ တံခါးတိုင်ကို ကောင်းစွာ စိုက်ထားခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် “ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား” ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော် မကြည့်ကြရကုန်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေး ပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက် ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရ မည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏) ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဝါဒတ္ထိကသုတ်

၁၁၁၀။ ရဟန်းတို့ တစုံတယောက်သော ရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အယူ(ဝါဒ)ကို အလိုရှိ၍ အယူဝါဒကို ရှာလေ့ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏသည် “ထိုရဟန်းအား အယူ(ဝါဒ)ကို တင်အံ့” ဟု အရွှေအရပ်မှ၎င်း အနောက်အရပ်မှ၎င်း မြောက် အရပ်မှ၎င်း တောင်အရပ်မှ၎င်း လာစေကာမူ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသော ရဟန်းကို အကြောင်း ယုတ္တိနှင့်တကွ တုန်လှုပ်စေလတ္တံ့ ယိမ်းယိုင်စေလတ္တံ့ ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဝင်ရှစ်တောင် မြေပေါ် ရှစ်တောင်ရှိ၍ တဆယ့်ခြောက်တောင် ရှိ ကျောက်တိုင်သည် အရွှေအရပ်မှ၎င်း။ပ။ အနောက်အရပ်မှ၎င်း။ မြောက်အရပ်မှ၎င်း။ တောင် အရပ်မှ၎င်း လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင် နိုင်ရာ။ ထိုသို့

ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မြေဝင်နက်၍ ကျောက်တိုင်ကို ကောင်းစွာစိုက်ထားခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အကြင်ရဟန်းသည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ အယူ(ဝါဒ)ကို အလိုရှိ၍ အယူ(ဝါဒ)ကို ရှာလေ့ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏသည် ထိုရဟန်းအား အယူ(ဝါဒ)ကို တင်အံ့ဟု အရွှေ့အရပ်မှိုင်း။ အနောက်အရပ်မှိုင်း။ မြောက်အရပ်မှိုင်း။ တောင်အရပ်မှိုင်း အကယ်၍ လာရာ၏ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ရဟန်းကို အကြောင်းနှင့်တကွ တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင်စေနိုင်လတ္တံ့ ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ကိုနည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် သီသပါဝနဝဂ် ပြီး၏။

၅-ပပါတဝဂ် ၁-လောကစိန္တာသုတ်

၁၁၁၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားရှိခိုးပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီဝင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ ရှေးကဖြစ်ဘူးသည်ကား ယောက်ျားတယောက်သည် ကြံစည်ဖွယ်ရာ လောကရေးရာ ‘လောကစိန္တာ’ ကို ကြံအံ့’ ဟု ဘုရားရှိခိုးပြည်မှ ထွက်၍ သုမာဂဓရေကန်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ လောကစိန္တာကို ကြံလျက် ထိုင်နေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ ကြာစွယ်ကြာရင်းသို့ ဝင်သွားသော အင်္ဂါလေးပါး ရှိသော စစ်သည်ကို မြင်ရ၍ ‘ငါသည်ကား ရူးလေယောင်တကား၊ ငါသည်ကား စိတ်ပျံ့လွင့်လေယောင်တကား၊ လောက၌ မရှိသောအရာကို ငါမြင်၏’ ဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုနောက် ထိုယောက်ျားသည် မြို့သို့ဝင်၍ ‘အသျှင်တို့ ငါသည်ကား ရူးလေယောင်တကား၊ အသျှင်တို့ ငါသည်ကား စိတ်ပျံ့လွင့်လေယောင်တကား၊ လောက၌ မရှိသောအရာကို ငါမြင်၏’ ဟု များစွာသော လူအပေါင်းအား ပြောကြားလေ၏။

အမောင်ယောက်ျား အဘယ်သို့လျှင် သင်ရူးသနည်း၊ အမောင်ယောက်ျား အဘယ်သို့လျှင် သင် စိတ်ပျံ့လွင့်သနည်း၊ သင်မြင်သော အရာသည် လောက၌ စိုးစဉ်းမျှ မရှိသလောဟု မေးကြ၏။ အသျှင်တို့ ဤအရပ်၌ ငါသည် လောကစိန္တာကို ကြံအံ့’ ဟု ဘုရားရှိခိုးပြည်မှ ထွက်ခွဲ၍ သုမာဂဓရေကန်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ လောကစိန္တာကို ကြံလျက် ထိုင်နေပါ၏။ အရှင်တို့ ငါသည် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ ကြာစွယ်ကြာရင်းသို့ ဝင်သွားသော အင်္ဂါ

လေးပါးရှိသော စစ်သည်ကို မြင်ရပါ၏။ အရှင်တို့ ငါသည် ဤသို့လျှင် ရူးပါ၏။ ဤသို့လျှင် စိတ် ပျံ့လွင့်ပါ၏။ ငါမြင်သော ဤအရာသည်လည်း လောက၌ မရှိဟု ပြောကြား၏။ အမောင်ယောက်ျား သင်သည် အမှန် ရူးလေပြီ။ အမှန် စိတ်ပျံ့လွင့်လေပြီ။ သင် မြင်သော ဤအရာသည်လည်း လောက၌ မရှိဟု ပြောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် အမှန်ကိုသာ မြင်၏။ မမှန်ကို မြင်သည် မဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ရှေးကဖြစ်ဘူးသည်ကား နတ်နှင့်အသုရာတို့ စစ်ပွဲသည် ရင်ဆိုင် ချီတက်ခဲ့ဘူး၏။ ရဟန်းတို့ ထို စစ်ပွဲ၌ နတ်တို့ အောင်မြင်ကုန်၏။ အသုရာတို့ ရှုံးနိမ့်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ရှုံးနိမ့်သော အသုရာတို့ သည် ကြောက်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နတ်တို့ကို မိန်းမော တွေဝေစေလျက် ကြာစွယ် ကြာရင်းဖြင့် အသုရာပြည်သို့ ဝင်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် လောကသည် မြဲ၏ဟု၎င်း လောကသည် မမြဲဟု၎င်း လောကသည် အဆုံးရှိ၏ဟု၎င်း လောကသည် အဆုံးမရှိဟု၎င်း ထိုအသက်သည်ပင် ထိုကိယ်ဖြစ်၏ဟု၎င်း အသက်သည် တခြား ကိုယ်သည်တခြားဟု၎င်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ဟု၎င်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်ဟု၎င်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်ဟု၎င်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟု၎င်း လောကစိန္တာကို မကြံကုန်ရာ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအကြံသည် အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်။ မဂ်ဟူသော အကျင့် မြတ်၏ အစမဟုတ်။ ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထိုးထွင်း၍ သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ ကြံစည်လိုကုန်သည်ရှိသော် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အကြံ အစည်သည် အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၏။ ဤအကြံအစည်သည် မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏။ ဤအကြံအစည်သည် ငြီးငွေ့ ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထိုးထွင်း၍ သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက် မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပပါတသုတ်

၁၁၁၂။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ နေ့သန့်စင်ရန် ပဋိဘာနတောင်ထုတ်သို့ သွားကြကုန်အံ့” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူလတ်သော် “ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား” ဟု ထို ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာ ကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ပဋိဘာနတောင်ထုတ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတပါးသည်

ပဋိဘာနတောင်ထွတ်၌ ကြီးစွာသော ချောက်ကမ်းပါးကို မြင်ရ၍ မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးသည် ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးသည် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် ရှိပါသေးသလော”ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် ရှိသေး၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် အဘယ်ပါနည်း ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိကြသူ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) လို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ ထိုသမာဓိဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ အိုမှု ‘ဇရာ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ သေမှု ‘မရဏ’ ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့၌ မွေ့လျော် ကုန်၏။ ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ စိုးရိမ်မှုတို့ကို ဖြစ်စေ တတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’ တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ထိုသမာဓိဗြာဟ္မဏတို့သည် ပဋိသန္ဓေ နေမှု ‘ဇာတိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် အိုမှု ‘ဇရာ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် သေမှု ‘မရဏ’ ကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲ မှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ စိုးရိမ်မှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော် ကုန်သော ကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။ အိုမှု ‘ဇရာ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။ သေမှု ‘မရဏ’ကို ဖြစ်စေတတ် ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံး မသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။

ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု ‘ဇာတိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံ သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံ သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ သေမှု ‘မရဏ’ ကို ဖြစ်စေ တတ်ကုန်သော ကံ သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံ သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ ပဋိသန္ဓေ နေမှု ‘ဇာတိ’ ချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏။ အိုမှု ချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏။ သေမှုချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု ချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေ နေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု ဟူသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ မလွတ်ကုန်ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမာဓိဗြာဟ္မဏဟူ

သမ္ပတ္တိသည် ပဋိသန္ဓေနေမှု 'ဇာတိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်၊ အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်၊ သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်။ ထိုသမ္ပတ္တိဟူသောပစ္စည်းကို ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်သောကြောင့် အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်သောကြောင့် သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်သောကြောင့် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မဇ္ဈလျော်ကုန်သော ကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်၊ အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်၊ သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ပြုစီရင်တတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ချောက်ကမ်းပါး၌လည်း မကျရကုန်၊ အိုမှုချောက်ကမ်းပါး၌လည်း မကျရကုန်၊ သေမှု ချောက်ကမ်းပါး၌လည်း မကျရကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု ချောက်ကမ်းပါး၌လည်း မကျရကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ လွတ်ရကုန်၏ဟု ငါတော၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မဟာပရိဋ္ဌာဟသုတ်

၁၁၁၃။ ရဟန်းတို့ မဟာပရိဋ္ဌာဟ^၁မည်သော ငရဲသည် ရှိ၏။ ထိုငရဲ၌ အဆင်းဟူသမျှကို မျက်စိဖြင့် မြင်ရသည်ရှိသော် မလိုလားဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏။ လိုလားဖွယ် အဆင်းကို မမြင်ရ၊ မနှစ်ခြိုက်ဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏။ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်အဆင်းကို မမြင်ရ၊ မမြတ်နိုးဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏။ မြတ်နိုးဖွယ်အဆင်းကို မမြင်ရ၊ အသံဟူသမျှကို နားဖြင့်ကြားရသည် ရှိသော်။ပ။ တွေ့ထိမှုဟူသမျှကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိရသည်ရှိသော်။ပ။ သဘောတရားဟူသမျှကို စိတ်ဖြင့် သိရသည်ရှိသော် မလိုလားဖွယ် သဘောကိုသာ သိရ၏။ လိုလားဖွယ်သဘောကို မသိရ၊ မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်သဘောကိုသာ သိရ၏။ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်သဘောကို မသိရ၊ မမြတ်နိုးဖွယ်သဘောကိုသာ

၁- မဟာ = ကြီးသော (မြင်းထန်သော) - ပရိဋ္ဌာဟ = ပူပန်ခြင်း။ ကြီးကျယ်မြင်းထန်သော ပူပန်ခြင်းရှိသော ငရဲ။

သိရ၏။ မြတ်နိုးဖွယ်သဘောကို မသိရဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာ ဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းသည် ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်း သည် အလွန်ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသောပူလောင်ခြင်းသည် ရှိပါသေးသလော”ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်းသည် ရှိသေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်း ထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်း ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရ တို့၌ မေ့လျော်ကုန်၏။ပ။ မေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်၏။ ပြုစီရင်သည်ဖြစ်၍။ပ။ ပဋိသန္ဓေနေမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ အိုမှုအပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ သေမှုအပူဖြင့် လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ဟူသော ဆင်းရဲမှု မလွတ် ကုန်ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမေ့လျော်ကုန်။ပ။ မမေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ပ။ မပြုစီရင်ကုန်။ မပြုစီရင်သည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်။ အိုမှုအပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်။ သေမှုအပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်။ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင် ကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲမှု လွတ်ကုန်၏ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ကုဋ္ဌာဂါရသုတ်

၁၁၁၄။ ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန် စွာ မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုအံ့”ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာ သော အကြောင်းမရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ပြာသာဒ်ဆောင်တပ်သော အိမ်၏ အောက်ပိုင်းကို မဆောက်လုပ်သေးမူ၍ အထက်ပိုင်းကို တင်အံ့”ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ဆု (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍ ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုအံ့”ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာ သော အကြောင်းမရှိ။

ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ဆု (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့”ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား “ငါသည် ပြာသာဒ်ဆောင်တပ်သော အိမ်၏ အောက်ပိုင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီး၍ အထက်ပိုင်းကို တင်အံ့”ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ဆု (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုအံ့”ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ဆု (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဝါလသုတ်

၁၁၁၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင် ပေါက်သောကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၏။ အသျှင် အာနန္ဒာသည် မင်းကွန်း၌ မြူးပစ်အတတ်ကို ပြုလုပ် (လေ့ကျင့်)ကုန်သော ဝေးသောအရပ်မှပင် မြူးကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကုန်သော များစွာသော လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ “ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် (လေး အတတ်ကို) တတ်မြောက် ပေကုန်စွတကား၊ ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ဝေးသောအရပ်မှပင် မြူးကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကြပါပေစွ”ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုနောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွါခဲကာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ် သည် ဤနေ့နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မင်းကွန်း၌ မြူးပစ်အတတ်ကို ပြုလုပ် (လေ့ကျင့်) ကုန်သော ဝေးသောအရပ်မှပင် မြူးကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲ

မချော် ဝင်၍ကျစေနိုင်ကုန်သော များစွာသော လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ ‘ဤလိစ္ဆဝီ မင်းသားငယ်တို့သည် (လေးအတတ်ကို) တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ် တို့သည် ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ ဝေးသောအရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကြပါပေစွ’ဟု အကျွန်ုပ်အား အကြံ ဖြစ်ပါသည်ဟု (ဤစကားကို လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ အကြင်သူသည် ဝေးကော အရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ရာ၏၊ အကြင် သူသည်ကား ခုနစ်စိတ် ခွဲစိတ်ထားသော သားမြီးဖျား အချင်းချင်း (အဖျားဖြင့် အဖျားကို) ထိုးဖောက်နိုင်ရာ၏၊ (ဤနှစ်မျိုးတွင်) အဘယ်က ပို၍ ခဲယဉ်းသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင် ဘုရား အကြင်သူသည် ခုနစ်စိတ် ခွဲစိတ်ထားသော သားမြီးဖျား အချင်းချင်း (အဖျားဖြင့် အဖျားကို) ထိုးဖောက်နိုင်ရာ၏၊ ဤအရာကသာလျှင် ပို၍ခဲယဉ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ စင်စစ်အား ဖြင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူတို့သည် ပို၍ ထိုးထွင်း သိနိုင်ခဲ့သော အရာကို ထိုးထွင်းသိကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အန္ဓကာရသုတ်

၁၁၁၆။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၍ အပိတ်အပင်မရှိ ဟင်းလင်းပွင့်လျက် အမိုက်မှောင်အတိဖြစ်ကုန် သော လောကန္တရိက်ငဲ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယင်းငဲ့၌ ဤမျှ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော လ နေ တို့၏ အရောင်ကို မခံစားရကုန်ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရား အား “အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်သည် ကြီးပေစွတကား၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်သည် အလွန် ကြီးပေစွတကား၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်းကြောက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော အမှောင်သည် ရှိပါသေးသလော”ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ထိုအမှောင် ထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်းကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော အမှောင်သည် ရှိသေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ယိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော အမှောင်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း “ဤကား ဆင်းရဲ တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံ သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ပ။ မွေ့လျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြုစီရင်ကုန် ၏။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏၊ အိုမှုအမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏၊ သေမှုအမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံး

မသာမူ ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲမှ မလွတ်ရကုန်ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု ‘သင်္ခါရ’တို့၌ မမေ့လျော့ကုန် ။ပ။မမေ့လျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍ မပြုစီရင်ကုန်။ပ။မပြုစီရင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အမှောင်၌ လည်း မကျကုန်၊ အိုမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ သေမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အမှောင်တို့၌လည်း မကျကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲမှလွတ်ကုန်၏ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဌသုတ်။

၇-ပဌမ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ်

၁၁၁၇။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ား (တယောက်)သည် မဟာသမုဒ္ဒြာ၌ အပေါက်တခုရှိသော ထမ်းပိုးကို ပစ်ချရာ၏။ ထိုသမုဒ္ဒြာ၌လည်း လိပ်ကန်းသည် ရှိရာ၏။ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သောအခါ၌ တကြိမ်တကြိမ် ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်တင်ကုန်သနည်း၊စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သော အခါ၌ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်နိုင်ရာသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ရှည်ကြာသော ကာလကုန်လွန်သည် ရှိသော် တခါတရံ စွပ်နိုင်ကောင်းတန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော ထိုလိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်မိနိုင်ခြင်းက ပို၍မြန်ရာသေး၏။ တကြိမ်မျှ (အပါယ်သို့) ပျက်စီးကျရောက်သွားသော လူမိုက်သည် လူအဖြစ်ကိုရရန် မလွယ်ကူတော့ချေဟု ငါဆို၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအပါယ်ဘုံ၌ ထရားနှင့်အညီကျင့်ခြင်း မျှမျှတကျင့်ခြင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုခြင်းသည် မရှိ၊ အချင်းချင်းစားခြင်း အားနည်းသူကို စားခြင်းသည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်

၁၁၁၈။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤမြေကြီးသည် ရေတပြင်တည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုရေအပြင်၌ ယောက်ျား(တယောက်)သည် အပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုးကိုပစ်ချရာ၏။ ထိုထမ်းပိုးကို အရှေ့လေသည် အနောက်သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ အနောက်လေသည် အရှေ့သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ မြောက်လေသည် တောင်သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ တောင်လေသည် မြောက်သို့ တိုက်ခတ်ဆောင်ယူသွားရာ၏။ ထိုခရအပြင်၌ လိပ်ကန်းသည် ရှိရာ၏။ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်မိနိုင်ရာ သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အညှင်ဘုရား အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော ထိုလိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်နိုင်မှုသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူအဖြစ်ကိုရခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်လာခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယထွန်းတောက်ပခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုသူသည် ဤလူ အဖြစ်ကိုရ၏။ လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယသည်လည်း ထွန်းတောက်ပ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ သိနေရပဗ္ဗတရာဇသုတ်

၁၁၁၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား(တယောက်)သည် ပဲနောက်စေ့မျှ ရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့ကို မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ အနီး၌ ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာ

ကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အနီး၌ ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် အဘယ်ကပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤမြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်သာ ပို၍များပါ၏။ အနီး၌ ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏။ မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ အနီး၌ ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှသာရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်ကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဘာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော (သစ္စာကို) ထိုးထွင်း သိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာ ပို၍များ၏။ အကြွင်းအကျန်သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲ အစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှသာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။ ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ ။ ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ သိနေရူပဗ္ဗတရာဇသုတ်

၁၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ဤမြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် ပဲနောက်စေ့မျှလောက်ရှိ ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးစာမျှသာ ကြွင်းကျန်၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာနှင့် ကြွင်းကျန်သော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်ကပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာသည်ကား ပို၍များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သည့် ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏။ မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်ပါကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဘာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော (သစ္စာကို) ထိုးထွင်း သိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာ ပို၍များ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှသာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဖပါတဝဂ် ပြီး၏။

၆-အဘိသမယဝဂ် ၁-နခသိသုတ်

၁၁၂၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျား ပေါ်၌ ငါတင်ထားသော ဤမြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ် အရာက ပို၍ များသနည်းဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက် မနိုင်းရှည်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်း သိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍ များ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးဆင်းရဲ အစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှလာရသူ (သတ္တက္ခတ္ထုပရမ) ၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက် မနိုင်းရှည်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်။ ယင်း ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ ။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပေါက္ခရဏီသုတ်

၁၁၂၂။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေကန်သည် အလျားယူဇနာငါးဆယ် အနံ့ယူဇနာ ငါးဆယ် အစောက်ယူဇနာငါးဆယ် တိုင်တိုင်ရှိ၏။ ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှုတ်ခမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်နေ၏။ ထိုရေကန်မှ ယောက်ျား(တယောက်)သည် သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ရေကို ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်ယူသောရေနှင့် ရေကန်ရှိရေသည် အဘယ်က ပို၍ဖျားသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ရေကန်ရှိ ဤရေကသာ ပို၍ဖျားပါ၏။ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်သော

ရေသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ရေကန်ရှိရေကို ထောက်ဆ၍ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်
သောရေသည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်
နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။
အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ သံဘောဇ္ဇသုတ်

၁၁၂၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်
ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာ အရပ်မှ ယောက်ျား(တယောက်)သည် ရေနစ်စက်တို့ကိုသော်၎င်း
သုံးစက်တို့ကိုသော်၎င်း ထုတ်ဆောင်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။
ထုတ်ဆောင်သော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့နှင့် မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေသည် အဘယ်
အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ
ရေကသာ ပို၍များပါ၏။ ထုတ်ဆောင်သော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါ
ကုန်၏။ မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကိုထောက်ဆ၍ ထုတ်ဆောင်သော ရေနစ်စက်သုံးစက်
တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါ
ကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။
အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ သံဘောဇ္ဇသုတ်

၁၁၂၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်
ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာရှိ ရေသည် နစ်စက်သုံးစက်သာ ကြွင်းကျန်၍ ကုန်ခန်းခြင်းသို့
ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီး
ငါးသွယ်ပေါင်းဆုံရာရှိရေနှင့် ကြွင်းကျန်သော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍
များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ
ရေကသာ ပို၍များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။
ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိရေကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ရေနစ်စက်
သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်
နိုင်ပါကုန် ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။
အားထုတ်ရမည် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-မဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား (တယောက်)သည် (ကမ္ဘာ)မြေကြီးပေါ်၌
ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့ကို ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်

ကုန်သနည်း၊ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးနှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာပို၍ များပါ၏။ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ)မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန် ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ် ဖုမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ မဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံး တို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင် ကုန်သနည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော (ကမ္ဘာ)မြေကြီးနှင့် ကြွင်းကျန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ကုန်ဆုံးပြီးသော ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍များပါ၏။ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ဆီးစေ့မျှသာ ရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက် လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက် ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ား(တယောက်)သည် မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ရေနစ် စက်သုံးစက်တို့ကို ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထုတ်ဆောင်သော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့နှင့် မဟာသမုဒ္ဒြာရှိရေသည် အဘယ်အရာက ပို၍များ သနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မဟာသမုဒ္ဒြာရှိရေကသာ ပို၍များပါ၏။ ထုတ်ဆောင် ပြီးသော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒြာရှိရေကို ထောက်ဆ၍ ထုတ်ဆောင်ပြီးသော ရေနစ်စက်သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာ တပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဓသုတ်

၁၁၂၈။ ရဟန်းတို့ မဟာသမုဒ္ဓါရှိရေသည် ရေနုစက် သုံးစက်တို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ မဟာ သမုဒ္ဓါရှိ ကုန်ခန်းပြီးသော ရေနှင့် ကြွင်းကျန်သော ရေနုစက် သုံးစက်တို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ကုန်ခန်းပြီးသော မဟာသမုဒ္ဓါရှိ ရေကသာ ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော ရေနုစက် သုံးစက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ခန်း ပြီးသော မဟာသမုဒ္ဓါရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ရေနုစက် သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၂၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့ကို ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ အနီး၌ ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန် သနည်း၊ မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့နှင့် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် အဘယ် အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကသာ ပို၍ များပါ ၏။ အနီး၌ ချထားသော မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ တည်း။ ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ အနီး၌ ချထားသော မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက် စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၃၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက် စရစ်ခုနစ်လုံးတို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ် သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းနှင့် ကြွင်းကျန်သော မုန်ညှင်းစေ့မျှ ရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင် ဘုရား ဤကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကသာ ပို၍ များပါ၏။ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညှင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်

ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအဘူပင် မဂ်ဘူဇာနှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍များပါ၏။ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှ လာရသူ (သတ္တကုတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် အဘိသမယဝဂ် ပြီး၏။

၇-ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁-အညတြိသုတ်

၁၁၃၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ (ကမ္ဘာ)မြေကြီးကို ဘောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအဘူပင် လူ့ဘုံ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘုံမှ တပါးသော ဘုံ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပစ္စန္ဓသုတ်

၁၁၃၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်တင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များကုန်၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဇ္ဈိမတိုင်း ဇနပုဒ်တို့၌ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် တိုင်းစွန် (ပစ္စန္ဓရိုက်) ဇနပုဒ်တို့ဝယ် မသိတတ်သော လူရိုင်းမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပညာသုတ်

၁၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မြတ်သော ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် (အဝိဇ္ဇာ)ဖြစ်သော ပြင်းစွာတော့ဝေသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-သုရာမေရယသုတ်

၁၁၃၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော မူးယစ်စေတတ်သော သေရည် သေရက်မှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်မှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တေတ္ထသုတ်။

၅-ဩဒကသုတ်

၁၁၃၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကုန်း၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ရေ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အမိ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အမိ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာမကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပေတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အဖ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အဖ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-သာမညသုတ်

၁၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်း၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ရဟန်း၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဗြဟ္မညသုတ်

၁၁၃၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သူတော်သူမြတ် (ဗြဟ္မဏ)တို့ အပေါ်၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် သူတော်သူမြတ်(ဗြဟ္မဏ)တို့ အပေါ်၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ပစာယိကသုတ်

၁၁၄၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရိုသေသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။စင်စစ်အားဖြင့် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မရိုသေသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ပဌမ အာမကညေပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-ဒုတိယ အာမကဉ္စေပယျာလဝဂ်

၁-ပါဏာတိပါတသုတ်

၁၁၄၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အသက်သတ်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၁-အဒိန္နာဒါနသုတ်

၁၁၄၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ်

၁၁၄၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-မုသာဝါဒသုတ်

၁၁၄၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မမှန်ပြောခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပေသုညသုတ်

၁၁၄၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မရုသဝါစာသုတ်

၁၁၄၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြမ်းထမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကြမ်းထမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သဋ္ဌသုတ်။

၇-သဗ္ဗပ္ပလာပသုတ်

၁၁၄၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဗိဇေါမသုတ်

၁၁၄၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝိကာလဘောဇနသုတ်

၁၁၄၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ညစာစားခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်

၁၁၅၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျောင်းလိမ်းခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှစ်ရမြောက် ဂုထိယ အာမကဗညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၉-တတိယ အာမကဉ္စပေယျာလဝဂ်

၁-နန္ဒဂိတသုတ်

၁၁၅၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကခြင်း သိခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော ပွဲကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ် အားဖြင့် ကခြင်း သိခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော ပွဲကြည့်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဗဒ္ဒမသုတ်။

၂-ဥစ္စာသယနသုတ်

၁၁၅၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဇာတဂ္ဂပရဇတသုတ်

၁၁၅၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-အာမကဉ္စသုတ်

၁၁၅၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အာမကမံသသုတ်

၁၁၅၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကုမာရိကသုတ်

၁၁၅၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မိန်းမအို မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် မိန်းမအို မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒါသိဒါသသုတ်

၁၁၅၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားတို့ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောက်ျားတို့ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-အဇေဋ္ဌကသုတ်

၁၁၅၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကုက္ကုဒ္ဓသူကရသုတ်

၁၁၅၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြက် ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ကြက်ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဟတ္ထိဂဝဿသုတ်

၁၁၆၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။

ဒသမသုတ်။

ကိုးရမြောက် တတိယ အာမကညေပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-စတုတ္ထ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁-ခေတ္တဝတ္ထုသုတ်

၁၁၆၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-ကယ ဝိက္ကယသုတ်

၁၁၆၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတေယျသုတ်

၁၁၆၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-တုလာကုဋ္ဌသုတ်

၁၁၆၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်္တယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်္တယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဥက္ကောဋ္ဌနသုတ်

၁၁၆၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-၁၁-ဆေဒနာဒိသုတ်

၁၁၆၆-၁၁၇၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် (လက်ခြေစသည်ကို) ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိဂုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဒမြတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ခရီးသွားတို့ကို လုယက်ခြင်း ရွာနိဂုံးတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်း ဒမြတိုက်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့ နည်း၊ ဆင်းရဲဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

ဆယ်ခုမြောက် စတုတ္ထ အာမကဓညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၁-ပဉ္စ ဂတိပေယျာလဝဂ်

၁-မနုဿစုတိ နိရယသုတ်

၁၁၇၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်း” ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ) မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် အနည်းငယ်သာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက် နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာန်သုတ်

၁၁၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မနုဿစုတိ ပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၁၇၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-၅-မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၅-၁၁၇၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-၉-ဒေဝစုတိ နိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၈-၁၁၈၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-၁၂-ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်

၁၁၈၁-၁၁၈၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။စင်စစ်အားဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ရွှါစသမသုတ်။

၁၃-၁၅-နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၄-၁၁၈၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငရဲမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပန္နရသမသုတ်။

၁၆-၁၈-နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၇-၁၁၈၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငရဲမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌာရသမသုတ်။

၁၉-၂၁-တိရစ္ဆာနမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၀-၁၁၉၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ကေဝိသတိမသုတ်။

၂၂-၂၄-တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၃-၁၁၉၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုဝိသတိမသုတ်။

၂၅-၂၇-ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၆-၁၁၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တဝိသတိမသုတ်။

၂၈- ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၉-၁၂၀၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ တိရစ္ဆာန် ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ကျေနုတိံ သတိမသုတ်။

၃၀-ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၂၀၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာ ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါ တို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲ ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက် ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ် ရမည်။ “ဤကင်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက် ကြောင်း အကျင့်တည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ တရားတော် ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လို ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

တိံ သတိမသုတ်။

တဆယ့်တခုမြောက် ပဉ္စကတိပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သစ္စသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

ဗြဟ္မိသားဗြဟ္မိ အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် ရွှေသွား နောက်လိုက် တရားများ	၁
အခါမဲ့မိုးဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၉
အင်္ဂတိုင်း	၂၀၃
အစိရဝတီမြစ်	၃၄၊ ၄၀၇
အဇပါလညောင်ပင်	၁၅၀
အဉ္စနတော	၆၉
အဗ္ဗတ္တိကာယတနခြောက်ပါး အရိယသစ္စာ	၃၇၉
အညစ်အကြေး သုံးမျိုး	၅၆
အဋ္ဌင်္ဂကမင်္ဂ အကျယ်	၈
အဋ္ဌိကသညာစသည် ပျားများခြင်း	
အကျိုး	၁၁၇
အန္ဓဝန်တော	၂၆၆
အနာထပိဏ်သုဋ္ဌေး	၃၃၅
အနာထပိဏ်သုဋ္ဌေး မကျန်းမာစဉ် အသျှင်သာရိပုတြာ အသျှင် အာနန္ဒာတို့ ဟောသော	
တရားများ	၃၃၅၊ ၃၃၉
အနုရုဒ္ဓါးအသျှင်	၁၅၇၊ ၂၅၉
အနုသယခုနစ်မျိုး	၅၉
အပရိဟာနိယတရားခုနစ်ပါး	၈၁
အမ္မပါလိ သရက်ဥယျာဉ်	၁၂၇၊ ၂၆၅
အဘယမင်းသား	၁၁၅
အမတနှင့်အမတသို့မရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်	၈
အရိယာရဟန်းတို့ လူ့ဘောင်မလည်ပုံ (ဂင်္ဂါမြစ်ဥပမာ)	၅၂
အရိယာတို့ အမှန်တရားလေးပါး	၃၇၇
အရုဏ်တင်္ဂါဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အရွှေသို့ကိုင်းသော အိမ်ဥပမာ တရား ဒေသနာ	၄၇
အဝိဇ္ဇာ	၁
အဝိဇ္ဇာကိုခွဲဖောက်နိုင် မခွဲဖောက်နိုင် မဂ္ဂဘာဝနာ (သလေးစပါး ဥပမာ)	၁၀
အသိညာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' တို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်သောတရား အဆင့်ဆင့်များ	၆၉
အသုဘကထာနှင့်စပ်သော အာနာပါ နုဿတိကထာ (နွေရာသီရွာသော မိုးကြီးဥပမာ)	၂၈၈
အသောကရဟန်း	၃၁၃

[အာ]	
အာနန္ဒာ၊ အသျှင်	၁၃၉၊ ၂၁၄၊ ၂၅၂၊ ၂၈၈
အာနာပါနုဿတိ၏ အကျိုးခုနစ်ပါး	၂၇၅
အာနာပါနုဿတိနှင့် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး စပ်ယှဉ်ချက်	၂၈၂
အာပဏနိရုံး	၂၀၃
အာယုသင်္ခါရလွှတ်ပုံ	၂၃၃
အာသဝသုံးမျိုး	၅၅
အာသဝကုန်ပြီး ရဟန်းသည် သာသနာတော်၌ တုပ်ထပ်ခြင်း၏ အကြောင်း တရားများ	၂၁၀

[အု]	
ဣစ္ဆာနဂ်လရွာ	၂၈၅
ဣစ္ဆာနဂ်လတောအုပ်	၂၈၅
ဣန္ဒြေတရားများ (ဂင်္ဂါမြစ်ဥပမာ)	၂၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣန္ဒြေငါးပါး ဗိုလ်ငါးပါးတို့အကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့် တူပုံ ကဲ့ပြား ခြားနားပုံ(ကျွန်းသောင်ရှိ မြစ်ဥပမာ)	၁၉၈
ဣန္ဒြေသုံးမျိုး ခြောက်မျိုး	၁၈၅၊ ၁၈၆
ဣန္ဒြေငါးပါး ဒေသနာများ	၁၇၅
ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းစသော အရိယာဖြစ်စဉ်	၁၈၁
ဣန္ဒြေငါးပါးကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ဒေသနာ	၁၇၈
ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို စတုက္ကငါးမျိုးတို့၌ ရူမုတ်ရပုံ	၁၇၇
ဣန္ဒြေငါးပါး ပွားများရခြင်း၏ အကျိုး တရားများ	၂၁၃
ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစေခဲ့သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ပွားများခဲ့သော တရားများ	၂၂၅
ဣဒ္ဓိနှင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်ထူးခြားပုံ	၂၄၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွားများထားနိုင်က အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နေနိုင်ပုံ	၂၂၉
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွားများသဖြင့် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး ပြီးစီးနိုင်ပုံ	၂၃၃
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားများပုံအကျယ်	၂၄၅
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားရန်လမ်းစဉ် (ဘုရားလောင်း အကြံအစည်)	၂၄၈
ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒ်နှင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားခြင်း အထူး	၂၅၃
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားမှုကြောင့် ရအပ်သော အကျိုးခုနစ်ပါး	၂၅၂
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွားမှုကြောင့် အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် တန်ခိုးကြီးပုံ	၂၅၅
ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော	၃၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣသိဒတ္တလက်သမား	၃၀၅
အိမ်အထုတ်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၂

[ဥ]

ဥက္ကာစေလမြို့	၁၄၆
ဥက္ကာဘပုဏ္ဏား	၁၉၇၊ ၂၄၀
ဥတ္တိယ၊ အသျှင်	၂၀၊ ၁၄၉
ဥဒါယိ၊ အသျှင်	၈၄
ဥဒေနစေတီ	၂၂၉
ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်ငါးမျိုး	၆၁
ဥပဝါန၊ အသျှင်	၇၂
ဥပါသကာနှင့်စပ်သော အမေးအဖြေများ	၃၄၈
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုး	၆၀
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးနှင့် အရိယသစ္စာ	၃၇၈
ဥပါဒါန် ဂန္ဓလေးမျိုး	၅၉
ဥရုဝေလတော	၁၅၀
ဥရုဝေလကပ္ပနိဂုံး	၂၀၆
ဦးခေါင်း၌မီးလောင်သူဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၁

[ဩ]

ဩဃ ယောဂလေးမျိုး	၅၈
ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်ငါးမျိုး	၆၁

[က]

ကက္ကဋ္ဌဥပါသကာ	၃၁၃
ကဏ္ဍကိတော	၁၅၇၊ ၂၆၂
ကပိလဝတ်ပြည်	၂၈၆၊ ၃၂၄
ကပိလဝတ်ပြည် စည်ပင်ပြောမှု စသည်တို့ကြောင့် သတိလွတ်ကင်း ပုံတို့ကို မဟာနာဓ်လျှောက်ချက်	၃၂၄
ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွလာသော ရဟန်းအား မြတ်စွာဘုရားကျန်းမာ ကြောင်းကိုသာကီဝင်တို့မေးမြန်းကြပုံ၃၆၀	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့် ဆီးစေ့မျှရှိ ခဲခုနစ်လုံး ၄၀၇	
ကာမဂုဏ်ငါးပါးနှင့် ပယ်စွန့်ရန်တရားများ ၂၀	
ကာမဂုဏ်ငါးမျိုး	၆၀
ကာဠိဂေါဓာ သာကီဝင်မင်းသမီး	၃၅၀
ကိမိလ၊ အသျှင်	၂၇၂
ကိမိလမြို့	၂၇၂
ကုက္ကုဒ္ဓာရုံကျောင်း	၁၅၊ ၁၅၃
ကုဏ္ဍလိယပရိမိုဇ်	၆၉
ကောဠိရွာ	၃၈၄
ကောလိယတိုင်း	၁၀၄
ကောသလတိုင်း	၁၃၀၊ ၂၀၅
ကောသမ္ဗိပြည်	၂၀၂၊ ၃၈၉
ကောင်းကင်လေဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၉
ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့်သော	
တုတ်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၁
ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်	၁၅၂
ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် မဟာ	
သမုဒြာ ရေဥပမာ	၃၅၃
ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်	
လေးပါး	၃၄၄၊ ၃၄၅
ကိုယ်ချင်းစာတရားတော်	၃၀၈
ကိုယ်တုန်ခြင်း လှုပ်ခြင်းမရှိနိုင်သော	
သမာဓိ	၂၇၇
ကိုယ်မပင်ပန်းမှုစသောအကျိုးကို အလို	
ရှိသူတို့ အားထုတ်သင့်သောသမာဓိ	၂၇၈
ကျောက်စရစ်နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်	၄၀၅
ကျောက်တိုင်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၅
ကြာရွက်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၀
ကွယ်လွန်သူ သာကီဝင်တဦးအား	
သောတာပန်ဟု မိန့်ကြားသဖြင့်	
ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကြပုံ	၃၂၉
[ခ]	
ခံစားမှု (ဝေဒယိတ)၏အကြောင်း	
တရားများ	၁၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ များသောစည်းစိမ်	
ဥစ္စာရှိသူများ	၃၅၆
ချောက်ကမ်းပါးဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၇
[ဂ]	
ဂင်္ဂါစသော မြစ်ကြီးငါးသွယ်ဥပမာ	
တရားဒေသနာ	၃၃
ဂင်္ဂါမြစ်	၃၃၊ ၄၀၇
ဂဝမ္ပတိ၊ အသျှင်	၃၈၉
ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်	၁၁၅၊ ၃၉၇
ဂေါသောကီဝင်	၃၂၆
[ဆ]	
ဆောသိတာရုံကျောင်း	၂၀၂
[ဇ]	
ဪဝံသုံးမျိုး	၅၆
[စ]	
စကြဝတေးမင်း	၉၂၊ ၂၉၉
စကြဝတေးမင်း၏ ရတနာခုနစ်ပါး	၉၂
စကြဝတေးမင်းနှင့် အရိယာသာဝက	
နှိုင်းယှဉ်ချက်	၂၉၉
စာပါလစေတီ	၂၂၉
စေတတိုင်း	၃၈၉
စေတောဝိမုတ္တိနှင့် ပညာဝိမုတ္တိကို	
မျက်မှောက်ပြုကြသူတို့	
ပွားများခဲ့သော တရားများ	၂၂၇
စားတော်ကဥပမာ တရားဒေသနာ	၁၃၅
စိတ်၏မှီခိုရာစသည် တရားဒေသနာ	၁၉၇
[ဆ]	
ဆန္ဒကိပယ်ရန် လမ်းစဉ်တရားများ	၂၄၀
ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာသမာဓိဖြစ်ပုံ	၂၃၇
ဆင်ခြေရာဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၂

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဇ]	
ဇနပဒကလျာဏီ	၁၅၂
ဇမ္ဗူ့သပြေပင်	၂၁၄
ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏား	၄
ဇောတိကသူကြွယ်	၃၀၁
[ည]	
ညာတိကရွာအုတ်ကျောင်း	၃၁၂
ညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဿ' တရားသုံးမျိုး	၅၇
[တ]	
တခုသောတရား 'ကေဓမ္မ' များ	၂၈
တခုတည်းသောဣန္ဒြေကို အကြောင်းပြု၍ ငါ-ရဟန္တာဟု ပြောကြားနိုင်ပုံ	၂၀၀
တဏှာသုံးမျိုး	၅၇
တရားတမျိုးပွားက တရားလေးမျိုး ပြည့်စုံပုံ	၂၈၆
တရားခုနစ်မျိုးပွားက တရားနှစ်မျိုး ပြည့်စုံပုံ	၂၈၈
တရားလေးမျိုးပွားက တရားခုနစ်မျိုး ပြည့်စုံပုံ	၂၈၆
တရားလေးမျိုးပယ်က တရားလေးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် သောတာပန်ဟု မိန့်ဆိုပုံ	၃၁၆
တာဝတိံသာ၌ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဟောသောတရားများ	၃၂၀
တိရစ္ဆာန်ကထာ	၃၇၃
တည်ရာ မှီရာရှိ မရှိစိတ် (အိုးဥပမာ)	၁၉
တည်ရာမြေကြီးဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၄
တည်းခိုရာအိမ်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၅၁
တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ ပွားများရသော တရားများ	၂၄၂
တောင်ထိပ်၌ရွာသွန်းသော မိုးကြီးဥပမာ တရားဒေသနာ	၃၄၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ထ]	
ထင်းရှူးပင်ကျောင်း	၂၆၄
ထောင်လွှားမှု 'မာန' သုံးမျိုး	၅၅
[ဝ]	
ဝိဿာဂု ဥပါသကာ	၃၀၁
ဒုက္ခသုံးမျိုး	၅၆
ဒုဂ္ဂတိဘေးအားလုံးကို လွန်မြောက်နိုင်သူ	၃၁၈
[ဝ]	
ဓမ္မဒိန္နဥပါသကာ	၃၆၁
ဓမ္မစကြာတရားဒေသနာ	၃၇၃
ဓမ္မာဒါသတရားတော်	၃၁၂
[န]	
နဂါးဥပမာဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး	၆၂
နဂါးဥပမာတရားဒေသနာ	၄၆
နန္ဒကလိစ္ဆဝီအမတ်ကြီး	၃၄၃
နန္ဒိယပရိပိုင်	၁၁
နန္ဒိယသာကီဝင်	၃၅၁၊ ၃၅၇
နာမကာယ ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပုံ	၂၄၉
နာဠန္ဒမြို့	၁၄၂
နိဂြောဓာရုံကျောင်း	၂၈၆၊ ၃၂၄
နိဗ္ဗာန်သို့ ကေန်ရောက်နိုင်သော တရားများ	၁၁
နိဝရဏငါးပါး ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ အကြောင်းတရားများ	၆၂၊ ၉၅
နိဝရဏငါးမျိုး	၆၀
နေအရုဏ်တက်ခြင်း ဥပမာ တရားဒေသနာ	၂၆၊ ၇၄
နေရဉ္စရာမြစ်	၁၅၀
နတ်တို့နှင့် တူသော အဘို့ရှိသူများ	၃၄၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ပဉ္စဝဂ္ဂိရဟန်း	၃၇၃
ပစ္စည်းမဲ့သူနှင့် ကြွယ်ဝသူ	၉၃
ပဋိဘာနတောင်ထွတ်	၃၉၇
ပညာအားနည်းအောင်ပြုလုပ်တတ်သော တရားငါးပါး	၈၈
ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူနှင့် ပညာရှိသူ	၉၃
ပညိန္ဒြေအမြတ်ဖြစ်ပုံ	၂၀၆၊ ၂၀၈
ပထေဒိကောသလမင်း	၃၀၇
ပါဠိလိပုတ်ပြည်	၁၅
ပါဝါရိကသရက်ဥယျာဉ်	၁၄၂
ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇအသျှင်	၂၀၂
ပုဏ္ဏားတို့ ပညတ်သော ကြီးပွားကြောင်း တရားများ	၃၁၆
ပုဗ္ဗကောဠကအရပ်	၁၉၉
ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း	၁၉၆
ပုရာဏလက်သမား	၃၀၅
ပိုင်းခြားသိအပ်သော အရိယသစ္စာ စသည်	၃၈၈
ပင်လယ်ကသစ်ပင်	၂၁၄
ပြာသာဒ်ဆောင်အိမ်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၄၀၀
ပွားများအပ်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ဟန် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌသိရပုံ	၁၉၉

[ဝ]

ဖိလာစကား	၃၇၃
ဖောက်ခွဲတတ်သော (နိဗ္ဗေတဘဂိယ) လမ်းစဉ်	၈၃
ဖြစ်ရာဘဝသုံးမျိုး	၅၅

[ဝ]

ဗဟုပုတ္တကစေတီ	၂၂၉
ဗာရာဏသီပြည်	၃၇၃
ဗာဟိယအသျှင်	၁၄၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ]

ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ်	၄၆
ဗီလုံးငှက်နှင့် သိန်းငှက်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၁၃၂
ဗောဇ္ဈင်ခနစ်ပါးကို အသျှင်သာရိပုတြာ ပွားများနေနိုင်ပုံ (ပုဆိုးဥပမာ)	၆၈
ဗောဇ္ဈင်သုံးမျိုး (ကဿပ, မောဂ္ဂလာန, ဗုဒ္ဓ)	၇၅
ဗောဇ္ဈင်တရားတို့၏ အတွင်းအပ အင်္ဂါများ	၉၄၊ ၉၅
ဗောဇ္ဈင်ခနစ်ပါး ပွားများသင့်သောအခါ	၁၀၂
ဗောဓိပက္ခိယအဝင်အပါ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ အနက် ပညိန္ဒြေအမြတ်ဆုံးဖြစ်ပုံ (စန္ဒကူးနီဥပမာ)	၂၀၈
ဗောဓိပက္ခိယအဝင်အပါ (ခြင်္သေ့ မင်း ဥပမာ)	၂၀၅
ဗိုလ်ငါးပါး (ဂင်္ဂါမြစ်ဥပမာ)	၂၂၁
ဗြဟ္မစရိယ၏ တရားကိုယ်	၇
ဗြဟ္မညနှင့် ဗြဟ္မညဖလစသည်	၂၃
ဗြဟ္မစရိယကျင့်သုံးခြင်း၏ အကျိုးတရားများ	၂၄

[ဘ]

ဘဒ္ဒါအသျှင်	၁၅၊ ၁၅၃
ဘဒ္ဒိယသာကီဝင်	၃၅၈
ဘိက္ခုနီမတထောင်တို့အား ဟောသော တရားဒေသနာ	၃၁၅
ဘေးရန်ငါးပါးငြိမ်း၍ သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ	၃၄၂

[ဃ]

မကြံစည်သင့် စိန္တာဆယ်မျိုးနှင့် ကြံစည်သင့် စိန္တာလေးမျိုး	၃၁၇
မကြံစည်သင့် ဝိတက်သုံးမျိုးနှင့် ကြံစည်သင့် ဝိတက်လေးမျိုး	၃၂၁

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မစင်ကြယ် မဖြူစင်သူတို့ စင်ကြယ်ဖြူစင် စေရန် နတ်တို့ညွှန်ပြော၍ ချောက်အပ် သော 'ဒေဝပဒ' တရားလေးပါး ၃၄၆၊ ၃၄၇	
မပြောသင့်သော စကားနှင့် ပြောသင့်သောစကား	၃၇၂
မမြတ်သောအကျင့် 'အဗြဟ္မစရိယ' နှင့် မြတ်သောအကျင့် 'ဗြဟ္မစရိယ'	၁၅
မလ္လတိုင်း	၂၀၆
မသိမမြင်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ ရှိ မရှိ	၁၁၅
မဟာကပ္ပိန၊ အသျှင်	၂၇၇
မဟာကဿပ၊ အသျှင်	၇၅
မဟာစန္ဒ၊ အသျှင်	၇၇၊ ၁၄၅
မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်း	၂၇၆၊ ၃၂၄၊ ၃၄၇ ၃၅၇၊ ၃၆၂
မဟာပရိဠာဟဇရဲ	၃၉၉
မဟာမောဂ္ဂလာန်၊ အသျှင်	၇၆၊ ၂၃၇၊ ၂၅၅၊ ၃၂၀
မဟာဝုန်တော	၄၀၁
မဟာသမုဒြာ၌ သတ္တဝါတို့များပုံဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၂
မဟာသမုဒြာရေနှင့် ရေနှစ်စက်သုံးစက်	၄၀၇
မဟိမြစ်	၃၄၊ ၄၀၇
မာနဒိန္နသုက္ကယ်	၁၆၀
မိဂါရမာတာ 'ဝိသာခါ' ၏ ပြာသာဒ် ဆောင်တုန်လှုပ်ရကြောင်းတရားများ	၂၃၇
မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ပြာသာဒ်	၁၉၆
မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ရသူတို့အား ဆောက်တည် စေရမည့်တရား	၃၁၉
မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟုထင်မှတ် ရသူတို့အား ဟောကြားရမည့်တရား	၁၇၁
မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုအားကိုးရန် ဟောပြောအပ်သော ဒေသနာ	၁၄၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
မိမိအကျိုး သူတပါးအကျိုးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်း၏ အကြောင်းများ	၁၁၀
မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်	၉၂
မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည့် အဖြစ်သည် သာသနဗြဟ္မစရိယကို ထက်ဝက်အကျိုး ပြီးစေပုံ (အသျှင်အာနန္ဒာအမြင်)	၂
မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည့် အဖြစ်သည် အားလုံးအကျိုးပြီးစေပုံ (အသျှင်သာရိပုတြာအမြင်)	၃
မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းတရားများ	၁၅၇
မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသူအဖြစ်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်များ	၂၆၂
မြတ်စွာဘုရား၌ မိမိယုံကြည်မှုကို လျှောက်ထားသော အကြောင်း စကားများ	၃၂၆
မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက်၌လည်း အာနာပါနဿတိ ပွားများပုံ	၂၇၅
မြတ်စွာဘုရားတရားတို့၌ ဆရာစား ချွန်ထားခြင်း မရှိပုံ	၁၃၇
မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက် သူတော်ကောင်းတရား ရှည်ကြာစွာ တည်ခြင်း၊ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားများ	၁၅၄
မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာဖြစ်ပေါ်နိုင်သောတရားများ	၇၃
မြတ်စွာဘုရားနှင့် အညတိတ္ထိယတို့၏ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိစသည်တို့ ကွာခြားပုံ	၁၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၆]

[၇]

မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို
အသျှင်သာရိပုတြာက မောန္တယ
ဉာဏ်ဖြင့်သိပုံ ၁၄၂

မြတ်စွာဘုရား ဥပမာရှိသောတရားများ ၄၀

မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ၌သာ
ဖြစ်နိုင်သောတရားများ ၁၃

မြတ်စွာဘုရား အကြံတော်ကို သဟမ္ပတိ
ဗြဟ္မာ မိမိကိုယ်တွေ့ဖြင့် ထောက်ခံပုံ ၂၀၉

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်ရေအဆင်းတော်
ဆုတ်ယုတ်ပုံ အာနန္ဒာ
လျှောက်ထားချက် ၁၉၆

ရဟန်းပြုသူတို့ ကာလသုံးပါး၌
တောင့်တသောတရားများ ၃၆၈၊ ၃၆၉

ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ၃၉၇

ရွာမှီးခြင်း 'သေနာ' သုံးမျိုး ၅၃၊ ၂၁၉

ရွှေတရားထူးထက်မြတ်သော
နောက်တရားထူးကိုသိပုံ ၁၃၉

ရွှားရွက်ဖက်ခွက်ဥပမာ အရိယသစ္စာ ၃၉၀

ရွှေ၏အညင်အကြေးငါးမျိုးဥပမာ
တရားဒေသနာ ၈၆

[၈]

မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါခြေရုံ
သူအား ကြွင်းထူရှေ့လေးပါးတို့ဖြစ်ပုံ ၂၀၃

မြတ်စွာဘုရား အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ
မည်ခြင်းအကြောင်းများ ၂၂၇

မြစ်ကြီးငါးစင်းရေနှင့်နှစ်စက်မျှသောရေ ၄၀၇

မျောက်နှင့် မျောက်နှံစေးဥပမာ တရား
ဒေသနာ ၁၃၃

မြားပစ်အတတ်ဥပမာ အရိယသစ္စာ ၄၀၁

မုတ်သိပ်မှု တသိန် တရားသုံးမျိုး ၅၈

မှားသောအကျင့် မိစ္ဆာပဋိပတ္တိနှင့်
မှန်ကန်သောအကျင့် သမ္မာပဋိပဒါ ၁၇

မှောက်ထားသောအိုးဥပမာတရားဒေသနာ ၄၇

လိစ္ဆဝိမင်းသားငယ်များ ၄၀၁

လူ့ဘောင် ကျဉ်းမြောင်းသည်ထက်
ပို၍ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတမျိုး ၃၀၅

လဲဝါဂုမ်းစိုင်နှင့် တံခါးဘိုင်ဥပမာ
အရိယသစ္စာ ၃၉၄

လောကစိန္တာကိုကြံသူ ၃၉၆

လောကန္တရိုက်ငရဲ၏အမိုက်မှောင် ၄၀၂

လောကီဗြဟ္မယာဉ်နှင့် လောကုတ္တရာ
ဗြဟ္မယာဉ် ၄

လောကုတ္တရာသုညတနှင့်စပ်သော
သုတ္တန်တို့သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့
အတွက် မလွယ်ကူပုံ ၃၆၁

လောမသင်္ကတိယ၊ အသျှင် ၂၈၆

လက်ပံပင် ၂၁၅

လက်သည်းဖျားရှိ မြေမှုန့်နှင့်
မဟာပထဝီမြေကြီးဥပမာ ၄၈၆

လိပ်ကန်း ဥပမာ တရား ဒေသနာ ၄၀၃

လှန်ချက်တရာ ဥပမာ အရိယသစ္စာ ၃၉၂

[၉]

[၁၀]

ယမုနာမြစ် ၃၄၊ ၄၀၇

ယူဇနာငါးဆယ် အလျားအနံ့၊
အစောက်ရှိရေကန်ကြီးနှင့်
သမန်းမြက်ဖျားရှိရေ ဥပမာ
တရားဒေသနာ ၆၄၀

ယင်းတိုက်တော ၃၈၉

ယင်းတိုက်ရွက်ဥပမာ တရားဒေသနာ ၃၈၉

ယောကျွန်းမြတ်ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်ပုံ ၁၄၂

ဝဇ္ဇီတိုင်း ၁၄၆၊ ၃၈၄

ဝိဟာရသုံးပါးနှင့် အာနာပါနဿတိ
သမာဓိ ၂၈၆

ဝေဒနာသုံးမျိုး ၅၇

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

[သ]

ဝေဒနိန္ဒြေတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ သစ်သား ၁၉၃
 မီးဥပမာ ၁၃၇၊ ၂၀၊ ၄၀၁
 ဝေသာလီပြည် ၃၃၇၊ ၂၀၊ ၄၀၁
 ဝေဠုဒ္ဒါရပုဏ္ဏားရွာ ၃၀၈
 ဝေဠုဝရွာငယ် ၃၃၇
 ဝေဠုဝန်ကျောင်း ၇၅၊ ၇၆၊ ၇၇

သာမညနှင့် သာမညဖလ ၂၂
 သာရန္တဒစေတီ ၂၂၉
 သာရိပုတြာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်နှင့် စပ်၍ဟောတော်မူပုံ ၁၄၅
 သာရိပုတြာ၊ အသျှင် ၃၊ ၆၊ ၈၊ ၁၄၅၊ ၂၀၊ ၃၀၃
 သာလပုဏ္ဏားရွာ ၁၃၀၊ ၂၀၅

[သ]

သက္ကတိုင်း ၂၀၆၊ ၃၂၄
 သက္ကရန်ဂုံး ၂
 သခတ်ပင် ၂၁၅
 သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား ၁၁၀
 သတ္တမ္မစေတီ ၂၂၉
 သတိပဋ္ဌာန်ပိုးနေသူ၏ စိတ်ကို ဒုက္ခဝေဒနာတို့ မသိမ်းယူနိုင်ပုံ ၂၆၆
 သတိပဋ္ဌာန်တရားများ ၁၂၇
 သတိပဋ္ဌာန် ပိုးများသောရဟန်း လူမထွက်ပုံ ၂၆၄
 သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ပိုးများသူသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံတို့၌ နိုင်နင်းစွာ ထားနိုင်ပုံ ၂၅၉
 သမ္မပ္ပဓာန်တရားများ (မြေကြီးဥပမာ) ဂင်္ဂါမြစ် ဥပမာ ၂၁၈၊ ၂၁၉
 သမာဓိပိုးသောရဟန်း တယောက်တည်း ကိန်းအောင်းသော ရဟန်းတို့ သိရသောတရားများ ၃၆၈
 သမုဒြာကူး ကြိမ်ချုပ်လှေ ဥပမာ တရားဒေသနာ ၅၀
 သရဏာနိသာကီဝင် ၃၂၉
 သရဘူမြစ် ၃၄၄၊ ၄၀၇
 သလေးစပါး ဥပမာ တရားဒေသနာ ၄၈
 သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ ၁၅၁၊ ၁၆၈၊ ၂၀၉
 သဟဉ္စနိကမ္မိ ၃၈၉
 သာကေတမ္မိ ၆၉၊ ၁၅၇၊ ၁၉၈
 သာမညနှင့်သာမညတ္ထ ၂၃

သာသနဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်း၏ အကျိုးနှင့်လမ်းစဉ် ၆
 သာဠုရဟန်း ၃၁၂
 သီရိဝဇုသုကြွယ် ၁၅၈
 သီလစသော တရားငါးမျိုး ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ခြင်း စသည်တို့၏ ကျေးဇူးများ ၆၅
 သုတနု မြစ်ကမ်း ၂၆၂
 သုမာဂဓ ရေကန် ၃၉၆
 သုမ္ဘတိုင်း ၈၄၊ ၁၅၁
 သူကရခတလိုဏ် ၂၁၀
 သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားများ ၁၅၅
 သူယုတ်မာနှင့် သူတော်ကောင်း ၁၈
 သေခပုဂ္ဂိုလ် အသေခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြောင်း တရားများ ၁၅၇
 သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းတရားများ ၁၃
 သေတကန်ဂုံး ၈၄
 သေဒကန်ဂုံး ၁၅၁
 သောတ သောတာပန္န အထူး ၃၀၄
 သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတရားလေးပါး ၃၀၄
 သောတာပတ္တိ အင်္ဂါလေးမျိုး၌တည်၍ ဝိဇ္ဇာဘာဂီယ တရားခြောက်မျိုး ပိုးများရပုံ ၃၀၁
 သံသရာ ဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ ထိုဖက်ကမ်းသို့ ကူးရန်တရားများ ၂၂၊ ၂၂၄

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]		[သ]	
သက်သာရာရစေသော တရား လေးပါးနှင့် ငဲ့ကွက်မှုဆယ်ပါးကို စွန့်လွှတ်ရန် တရားများ သစ်ပင်ငယ်တို့ကို လှမ်းမိုးပေါက်ထောက် တတ်သော သစ်ပင်ကြီး ဥပမာ တရားဒေသနာ	 ၃၆၂ ၉၀	သိန်းနှင့် ဗီလုံးငှက် [ဟ] ဟလိဒ္ဓ ဝသနနိဂုံး ဟိမဝန္တာတောင်နှင့် မုန်ညင်းစေ့မျှရှိ ခဲခွန်လုံးဥပမာ တရားဒေသနာ	 ၁၃၂ ၁၀၄ ၄၀၉

ပန်းတိုင်

ပဋိဝေဓ (ထိုးထွင်းသိ) ပန်းတိုင်သို့

မုက်မှောက်ပြုနိုင်ရန်

ပရိယတ္တိ (စာသိ)နှင့် ပဋိပတ္တိ (ကျင့်သိ)

ဟူသော အကျင့်နှစ်ဖြာစလုံး ကို

ဗျဉ်းစွဲကျင့်သုံး

သာသနာပြုကြပါစို့ ...

မြင့်မြတ် ပုဂ္ဂိုလ် (NOBLE PERSON)

လောကီ နှင့် လောကုတ္တရာ အတွက်
 မိမိ အကျိုး နှင့် အများ အကျိုးရှိအောင်
 ဆောင်ရွက်သူသည်သာလျှင်
 အနှစ်မြို့ညံ့ဆုံးသော
 အအောင်မြင်ဆုံးသော
 အမြတ်မြတ်ဆုံးသော... ပုဂ္ဂိုလ်